

Chúc Mừng Năm Mới

Nguyệt San Diễn Đàn Giáo Dân

Kính Chúc

- * Quý Hồng Y, Giám Mục
- * Quý Linh Mục, Tu Sĩ Nam Nữ
- * Quý Thân Hữu, Thân Chủ
- * Quý Độc Gia Bốn Phương

NĂM Tân Sửu 2021
TRÀN ĐẦY ƠN LÀNH THIÊN CHÚA
AN VUI VÀ KHỎE MẠNH

NGUYỆN CHÚC QUÊ HƯƠNG VÀ GIÁO HỘI
ĐƯỢC HƯỞNG TỰ DO, DÂN CHỦ, NHÂN QUYỀN
ĐÍCH THỰC.

Nguyệt San **DIỄN ĐÀN**
GIÁO DÂN

Số 230-231 - Tháng 1-2/2021

Nguyệt San

DIỄN ĐÀN GIÁO DÂN

Dien Dan Giao Dan, Inc.
Non-Profit Organization #2455155
P.O. BOX 10250

Westminster, CA 92685, USA

714-894-5826

Website: www.DienDanGiaoDan.com

Email: toabaodgd@yahoo.com

Linh Hương

LM Phanxicô Xaviê Ngô Tôn Huân

Cố Vấn Pháp Luật

L.S. Trần Đình Định

Nhóm Chủ Trương

Nguyễn Xuân Hân, Lê Tinh Thông,
Nguyễn Văn Nhuê, Trần Ngọc Vân,
Nguyễn Đức Tuyên, Nguyễn Trường Khoan, Kim Loan,
Trần Tấn Toan, Hoàng Quý, Lê Văn Trang,
Trần Quang Tuyền, Nguyễn Khoa Khương,
Nguyễn Văn Bách, Đinh Lưu Nhã, Lê Thiên,
Nguyễn Mạnh Thường, Phạm Tất Hanh,
Nguyễn Đức Chuyên, Laura Trần, Trần Văn Cao,
Nguyễn Văn Quát, Nguyễn Văn Liêm, Đinh Thái Sơn,
Trang Đài, Nguyễn Mạnh Chí, Ngô Đình Lượng.

Tòa Soạn

Chủ Nhiệm:

Nguyễn Văn Liêm
Đinh Thái Sơn, Phụ Tá

Chủ Bút:

Mặc Giao
Trang Đài, Phụ Tá

Tổng Thư Ký:

Charlie Nguyễn Mạnh Chí.
Joseph Ngô, Phụ Tá

Trợ Sư

Nguyễn Khoa Khương, Nguyễn Mạnh Thường,
Nguyễn Đức Chuyên, Nguyễn Thị Thêu, Đỗ Trí Tuệ,
Trần Văn Cao, Nguyễn Văn Quát, Hương Thu,
Trần Quang Tuyên, Phạm Bá Cát, Đỗ Trí Tuệ

Ban Biên Tập

Trần Phong Vũ, Nguyễn Đức Tuyên, Trần Hữu Khắc,
Nguyễn Tiến Ích, Lê Tinh Thông, Lê Thiên, Trà Lũ,
Nguyễn Chính Kết, Thanh Hiền, Phạm Minh Tâm,
Đỗ Mạnh Trí, Nguyễn Tiến Cảnh, Minh Võ,
Phạm Hồng Lam, Trang Đài Glassey-Tràng Nguyễn

Trình Bày

Pax Trịnh

Trong Số Này

Thường Xuyên

Thư Tòa Soạn.....	DDGD 3
Lá Thư Chủ Nhiệm.....	DDGD 5
Hộp Thư Độc Giả.....	DDGD 6

Chủ Đề

• Sớ Táo Quân.....	09
• Tết Nguyên Đán.....	11
• XUÂN NỞ MỘT MIỀN QUÊ KHÁC.....	Francis Assisi Lê Đình Bằng 15
• Năm Tân Sửu Chuyện Con Trâu 2021.....	Lê Thiên 16
• Mừng Xuân Tân Sửu 2021 Chúc Nhau Phúc, Lộc, Thọ.....	Lê Thiên 18
• Năm Sửu Nói Chuyện Trâu.....	Phạm Đình Lân 20
• Hồ Dzếnh Và Những Văn Thơ Xuân Thời Tiền Chiến.....	24
• VIỆT TỬ Canada: Quan Hệ Việt Mỹ Trong Năm Mới Và Đại Hội Đảng Csvn Thứ 13.....	Mặc Giao 26
• Đầu Năm Trong Lòng Cỏ-Quần.....	Phạm Minh-Tâm 35
• Vườn Xuân Quê Mẹ.....	Phạm Minh-Tâm 57
• Mùa Xuân Thần Thoại.....	64

Tôn Giáo

• Giải Đáp Giáo Lý: Những Người Không Gia Nhập Giáo Hội Công Giáo Có Được Cứu Rồi Không?.....	Lm Phanxicô Xaviê Ngô Tôn Huân 70
• Tin Mừng Giữa Dòng Đời: Ánh Sáng Chiếu Soi Trong Đêm Tối.....	Trần Việt Cường 73
• Người Tín Hữu Giáo Dân Nên Thánh.....	Lts. 76
• Tổng Giáo Phận Sài Gòn Kiện Chính Quyền, Đòi Lại 2 Cơ Sở Nhà Dòng.....	80

Thời Sự

• Ba Đình Đấu Đá Tranh Ăn Hết “Quả Đám Thép” Đền “Sếu Đầu Đàn”.....	Trần Nguyên Thao 40
• Covid-19 Nói Gì Với Thế Giới.....	Trần Mỹ Duyệt 66
• Di Sản Tinh Thần Của Nhà Biên Khảo Minh Võ.....	Trần Ngọc Anh 88
• Minh Võ: “Thần Tượng Hồ Chí Minh”?.....	Trần Phong Vũ 92
• Tin Vui Giữa Giờ Tuyệt Vọng.....	Lts. 104

Thông Tin, Văn Hoá, Xã Hội, Linh Tinh

• Thơ Gió Chướng.....	Cường Phong 46
• Tình Trời, Tình Người Và Những Chiếc Đũa Thần Giấu Kín Trong Tim.....	Trần Phong Vũ 47
• Bữa Cơm Chiều 29.....	62
• Xuân Hy Vọng.....	Trần Việt Cường 75
• Bán Trâu.....	Trang Đài Glassey-Tràng Nguyễn 82
• Nhỏ.....	Trang Đài Glassey-Tràng Nguyễn 85
• Nghệ Thuật Vui Sống Tuổi Già: Vượt Lên Khỏi Chính Mình.....	Phạm Hồng-Lam 98
• Toàn Là Dối Trá! Quy Trình Tạo Tin Giả Của Nga.....	102
• Tham Luận Của Đức Cha Nguyễn Thái Hợp Trong Cuộc Họp Báo Tại Đài Loan.....	110
• Lá Thư Canada: Chúc Vui Về Từng Bữa Ăn.....	Trà Lũ 112
• Gia Chánh: Mắm Tôm Chua.....	Giang Anh 115
• Trang Y Học: Bệnh Trĩ.....	Bác Sĩ Ngô Đình Tân 116

Giá Biểu Một Năm

n Hoa Kỳ

Đọc giả thường: 50MK

Đọc giả ân nhân: 60MK

trở lên

n Canada: 70MK

n Âu Châu: 80MK

n Á và Úc Châu: 80MK

n

Các Đại Diện

La Puente, CA:

Nguyễn Đức

(626) 917-7487

Los Angeles, CA:

Nguyễn Ngọc Chánh

(626) 810-6346

Milpitas, CA:

Phạm Văn Tường

(408) 946-4027

Riverside, CA:

Đỗ Tâm

(909) 272-3446

Trần Huy Thống

(929) 788-4637

San Diego, CA:

Phạm Văn Hội

(619) 516-3573 (619) 261-1250

San Jose, CA:

Nguyễn Đình Sang

(408) 230-6418

San Francisco/ Oaland, CA:

Nguyễn Văn Hiệp

(510) 363-8964

Stockon, CA:

Nguyễn Anh Quý

(209) 952-3914

Denver, CO:

Lê Văn Giáo

(303) 761-0072

Florida:

Lê Ngọc Thanh

(561) 249-4201

Georgia:

Bùi Mai Quốc Tuấn

(770) 507-3247

Indiana:

Mt. Nguyễn Đình Cận

(260) 755-0774

Chicago, IL:

Nguyễn Thọ Khải

(773) 478-1128

Louisville, KY:

Nguyễn Văn Đăng

(502) 375-0284

Wichita, KS:

Lê Văn Thành

(316) 655-7118

Số báo Xuân này gồm hai số 230 và 231 cho tháng Giêng và tháng Hai năm 2021. Số 232 sẽ là báo tháng Ba.

Theo lẽ thường, năm hết Tết đến là thời gian vào mùa Xuân với niềm vui của đất trời và con người. Năm nay chúng ta đón Xuân thật ảm đạm vì hàng triệu người trên thế giới đã chết vì bệnh dịch Covid-19 và bệnh dịch vẫn chưa ngừng đánh phá. Thuốc chích ngừa đã được phát minh và phân phối sử dụng. Nhưng theo dự trù của các nhà chuyên môn thì việc chích ngừa cho mọi người phải kéo dài tới mùa thu hay mùa đông mới xong. Như vậy là vi khuẩn Covid-19 vẫn còn hoành hành từ đây đến cuối năm. Có thể giảm bớt cường độ nhưng chưa chấm dứt. Dù sao chúng ta cũng đã nhìn thấy ánh sáng ở cuối đường hầm.

Khi bệnh dịch giảm dần thì kinh tế cũng phát triển lại dần, giúp mọi người trở lại đời sống bình thường. Tuy nhiên, nhìn về Năm Mới Tân Sửu, chúng ta thấy năm con trâu sẽ không phải là trâu vàng. Kinh tế có phục hồi cũng phục hồi từ từ. Cuộc tranh chấp bầu cử tại Hoa Kỳ kể như đã xong, nhưng hậu quả còn tồn tại. Đất nước này còn cần nhiều thời giờ và công sức để hàn gắn chia rẽ và hận thù. Vì vậy người yêu nước Mỹ phải là người không đào sâu thêm hố chia rẽ.

Về tình hình Việt Nam, đất nước sẽ vẫn như vậy dưới chế độ cộng sản, dù Đại Hội đảng lần thứ 13 sẽ được khai mạc vào ngày 25-1-2021 tại Hà Nội. Trước đây, mỗi lần đại hội đảng, người ta đều hy vọng sẽ có những đổi mới với hàng ngũ lãnh đạo mới để đưa đất nước tiến lên và cải thiện đời sống của nhân dân. Kinh nghiệm cho thấy mỗi lần hy vọng là một lần thất vọng. Vì thế lần này dân chúng thờ ơ, dù khẩu hiệu và biển ngữ treo đầy đường. Người ta càng hoài nghi hơn khi nhà cầm quyền phải bố trí thêm 6,000 công an chiến đấu để bảo vệ đại hội. Họ sợ dân nổi loạn hay nổi loạn từ trong đảng?

Nhân vật Nguyễn Phú Trọng, tổng bí thư đảng kiêm chủ tịch nước, đã nhiều năm nay chầm củi “đốt lò” để thiêu tham nhũng. Chắc củi còn tươi nên khó bắt lửa và phun đầy khói. Tham nhũng vẫn tràn đầy. Chỉ những ai không về phe ông Trọng mới bị thiêu. Trong 10 năm giữ chức tổng bí thư, ông Trọng tưởng đã loại hết đối phương và kỳ đại hội này sẽ cho hợp thức hóa bộ tứ (tổng bí thư, chủ tịch nước, thủ tướng và chủ tịch quốc hội) những người của phe ông. Ông Trọng vừa già, 77 tuổi, vừa yếu đau gần chết nhưng vẫn muốn tiếp tục “hy sinh” phục vụ. Nếu ước vọng riêng không thành, ông sẽ đưa

Marrero, LA:

Trần Văn Bình
(504) 348-1346
Ngô Tâm
(504) 368-0055

Kenner, LA:

Nguyễn Đình Nghiêm
(504) 254-1150

Boston, MA:

Phạm Duy Lý
(617) 265-7934

Brooklyn, MN:

Trần Ngọc Bái
(763) 315-3942

Kansas City, MO:

Nguyễn Lưu
(816) 231-2413

Durham, NC:

Nguyễn Sương
(919) 361-5472

Lincoln, NE:

Trần Văn Trị
(402) 438-4415

Las Vegas, NV:

Phan Văn Sỹ
(702) 221-1688

Cincinnati, OH:

Francis Đình Khải
(513) 227-4711

Oklahoma:

Lê Minh Khôi
(405) 759-3645

Tulsa, OK:

Ngô Thiện Tích
(918) 437-6253
Nguyễn Minh Tuấn
(918) 627-2046

Portland, OR:

Ngô Trường James
(503) 591-0871
Đoàn Trọng Thu
(714) 642-8365

Philadelphia, PA:

Nguyễn Đức Phong
(215) 329-0538

Arlington, TX:

Trần Văn Minh
1-866-246-3702

Arkansas:

Lê Thiên Hoàng
(479) 471-7238

Austin, TX:

Phạm Trí Thức
(512) 832-6408

Irving, TX:

Đoàn Thanh Hùng
(972) 790-2216 / 3500

Houston, TX:

Kim Mai
(281) 970-4903

bốn người phe ông ra chiếm hết các vị trí quyền hành chớp bu: Trần Quốc Vượng, Nguyễn Xuân Phúc, Vương Đình Huệ, Phạm Minh Chính. Không biết mọi chuyện có xuôi lọt hay không, hay phe khác sẽ chiếm ghế của phe ông, và ngay những đàn em của ông cũng chí chóc tranh nhau chức tổng bí thư? Vì vậy, dân Việt Nam thờ ơ với đại hội, mặc cho đảng lo việc Trung Quốc ăn hiệp và chờ đợi những đường quyền mà tân Tổng Thống Hoa Kỳ Joe Biden sẽ tung ra.

Dù chuyện gì xảy ra, chúng ta vẫn nên mừng Xuân và vẫn phải ăn Tết. Đó là truyền thống không thể bỏ. Đó là dịp tạ ơn Trời, tưởng nhớ và tri ân tổ tiên, ông bà, cha mẹ. Đạo hiếu của dân tộc Việt Nam được nhắc nhở rất rõ nét vào dịp Tết. Những cuộc đoàn tụ gia đình và gặp gỡ, thăm viếng bạn bè bị hủy bỏ trong năm nay vì phải tôn trọng luật cách ly để tránh bệnh dịch. Con cháu chỉ có thể đứng ngoài cửa vọng vào chúc Tết ông bà. Không có những bữa cơm gia đình đầm ấm. Không có tiếng cười vui của con cháu, không có những buổi đối ẩm chén chú chén anh. Chúng ta phải bằng lòng chấp nhận, chia sẻ cơn hoạn nạn với mọi người, trong niềm hy vọng mọi sự sẽ lại tốt đẹp vào mùa Xuân năm sau.

Đón năm mới 2021, Diễn Đàn Giáo Dân bước sang năm thứ 21, đã đi con đường dài đồng hành với độc giả bốn phương, trong mục đích dùng phương tiện truyền thông để phục vụ Đất Nước và Giáo Hội. Sự cố gắng và tận tâm của anh chị em cộng tác vô vị lợi luôn thể hiện. Nhưng quý giá không kém là sự ủng hộ của độc giả khắp nơi, kể cả trong nước. Không có sự ủng hộ này, tờ báo không thể sống lâu được như thế. Chúng tôi xin chân thành cảm ơn các độc giả thân mến, các mạnh thường quân, các vị hướng dẫn tinh thần và anh chị em đã tiếp tay với Diễn Đàn Giáo Dân cách này cách khác. Mong rằng đời sống sớm trở lại bình thường để chúng ta có thể mừng vui với nhau trong một đại hội kỷ niệm sinh nhật thứ 21 của Diễn Đàn Giáo Dân.

Cầu xin Ôn Trên cho Năm Mới Tân Sửu được bình an, mọi người thương yêu nhau để cùng xây dựng một thế giới hòa bình và hạnh phúc. ♦

Ý Cầu Nguyện

"Xin Chúa ban cho chúng con được sống trong bình an hạnh phúc và tràn đầy niềm vui ơn Chúa trong suốt năm Tân Sửu này".

LÁ THƯ CHỦ NHIỆM

Kính thưa quý vị,

Chúng ta đã bước vào năm Dương Lịch 2021, và đang chờ đón năm Âm Lịch Tân Sửu. Chúng tôi xin kính chúc một năm mới an khang thịnh vượng đến toàn thể quý vị độc giả, quý cộng tác viên, quý ban biên tập và trị sự, thân hữu ân nhân, cùng những cơ sở thương mại quảng cáo bảo trợ cho Nguyệt San Diễn Đàn Giáo Dân đã đi được một chặng đường dài đến hôm nay, gần tròn 21 năm.

Mùa hè năm 2020 vừa qua chúng tôi đã chuẩn bị và sắp đặt chương trình cho đại hội mừng kỷ niệm 20 năm Nguyệt San góp mặt trong vai trò truyền thông của cộng đồng tín hữu người Việt hải ngoại tại Hoa Kỳ, Canada, Âu Châu và Úc Châu. Nhưng như quý vị đã biết, đại dịch cúm Vũ Hán xảy ra làm thay đổi mọi chương trình và dự định của chúng ta. Đại dịch cũng đã làm xáo trộn đời sống của muôn người. Mọi gia đình, cơ sở thương mại, hãng xưởng, tổ chức hội đoàn sinh hoạt đều gặp khó khăn.

Đầu năm xin được chia sẻ với quý vị về sinh hoạt của tờ Nguyệt San mà quý vị đang có trên tay. Tất cả anh chị em chúng tôi đều là những người thiện nguyện; từ vị chủ bút, quý biên tập viên, quý cộng tác viên, đến mọi người điều hành các ban, chẳng bao giờ nhận một chút thù lao nào. Chỉ mong có đủ phương tiện đem đến cho quý vị món ăn tinh thần mỗi tháng và được đồng hành với quý vị trong niềm tin giữa cuộc sống thăng trầm của đời người tín hữu. Ngoài ra, cũng cần nhắc lại rằng quý vị cùng với chúng tôi góp phần, ít ra bằng phương tiện truyền thông và dư luận, tranh đấu cho Quê Hương và Giáo Hội có tự do dân chủ, củng cố Đức Tin, loan báo Tin Mừng và chung tiếng nói bênh vực sự thật. Đó là lý do hiện diện của Diễn Đàn Giáo Dân.

Trong khi đại dịch hoành hành, chúng tôi vẫn cố gắng tiếp tục ấn hành gửi báo đến tay quý vị, và một an ủi, khích lệ là hàng trăm độc giả mới đã ghi tên trong mấy tháng qua. Điều này đã nâng đỡ tinh thần chúng tôi trong dự dấn thân phục vụ.

Một lần nữa kính chúc quý vị một mùa xuân và một năm mới tràn đầy hy vọng và niềm vui hạnh phúc của Chúa xuân ban xuống. Ngài là Đấng từ ái giàu lòng xót thương, đã xuống trần hai ngàn năm rồi, và đang ở giữa chúng ta.

Nguyễn Văn Liêm

Marrero, LA:
 Trần Văn Bình
 (504) 348-1346
 Ngô Tâm
 (504) 368-0055
 Kenneer, LA:
 Nguyễn Đình Nghiêm
 (504) 254-1150
 Boston, MA:
 Phạm Duy Lý
 (617) 265-7934
 Brooklyn, MN:
 Trần Ngọc Bái
 (763) 315-3942
 Kansas City, MO:
 Nguyễn Lưu
 (816) 231-2413
 Durham, NC:
 Nguyễn Sương
 (919) 361-5472
 Lincoln, NE:
 Trần Văn Trị
 (402) 438-4415
 Las Vegas, NV:
 Phan Văn Sỹ
 (702) 221-1688
 Cincinnati, OH:
 Francis Đình Khải
 (513) 227-4711
 Oklahoma:
 Lê Minh Khôi
 (405) 759-3645
 Tulsa, OK:
 Ngô Thiện Tích
 (918) 437-6253
 Nguyễn Minh Tuấn
 (918) 627-2046
 Portland, OR:
 Ngô Trường James
 (503) 591-0871
 Đoàn Trọng Thu
 (714) 642-8365
 Philadelphia, PA:
 Nguyễn Đức Phong
 (215) 329-0538
 Arlington, TX:
 Trần Văn Minh
 1-866-246-3702
 Arkansas:
 Lê Thiên Hoàng
 (479) 471-7238
 Austin, TX:
 Phạm Trí Thức
 (512) 832-6408
 Irving, TX:
 Đoàn Thanh Hùng
 (972) 790-2216 / 3500
 Houston, TX:
 Kim Mai

Hộp Thư Độc Giả

CẢM TẠ

Trong mùa Giáng Sinh và Năm Mới Dương Lịch Tòa Soạn đã nhận được

những lời cầu chúc tốt lành qua thư và Thiệp Chúc Mừng.

Xin chân thành cảm tạ và tri ân tấm thịnh tình của toàn thể Quý Vị.

ĐỊA CHỈ BƯU CHÍNH

**Xin quý Độc Giả, Thân Hữu và Thân Chủ Quảng Cáo gửi thư cho
 Tòa Soạn theo địa chỉ:**

DIỄN ĐÀN GIÁO DÂN

P.O. BOX 10250

Westminster, CA 92685

HỘP THƯ XUÂN

Ông Cao Minh Huy, CA

...tình hình dịch Covid sao mỗi ngày một tăng. TV loan báo nhiều nhà thương hết giường, người chết nhiều quá, xác phải để vào xe đông lạnh. Báo, đài nói đã có thuốc chủng ngừa, đã có mấy thứ thuốc chữa khỏi bệnh mà sao cứ chết như vậy? Chính quyền không có biện pháp nào chặn đứng hay chữa trị được sao?...Nhà báo giúp làm sáng tỏ vấn đề cho chúng tôi an tâm...

Thưa ông Cao Minh Huy,

Trong khuôn khổ của Hộp Thư chúng tôi xin chia sẻ giản lược những hiểu biết hạn hẹp:

- Hiện nay gốc gác con vi khuẩn Wuhan chưa được xác định là từ

thiên nhiên hay nhân tạo nên sự lây lan và chữa trị còn rất nhiều khó khăn. Chưa trị được con cũ nay đã nảy sinh con mới?

- Con vi khuẩn Wuhan được cơ quan Y tế Thế giới đặt tên Covid-19, đến nay đã hơn một năm mà Trung Cộng chưa cho đến nơi xem xét. Nếu nó thực sự phát sinh từ phòng thí nghiệm Vũ Hán thì đây là vũ khí vi trùng do họ Tập thả ra để hại thế giới và riêng trả thù TT. Trump? Không chỉ là chuyện nực cười “châu chấu đá xe” mà là “vi khuẩn đá voi” chống kèn!?
- Quả thật đã có thuốc chủng ngừa và thuốc điều trị công hiệu, như trường hợp chữa cho TT. Trump; Tuy nhiên việc phân phối và các tiêu chuẩn áp dụng cho chích ngừa và điều trị chưa được hoàn hảo một phần do các luật lệ chồng chéo từ Liên Bang xuống

các Tiểu Bang, Quận Hạt và tại các Bệnh viện! Tội nghiệp cho dân chúng vẫn phải cầm tù tại gia, kinh tế điều đứng mà dịch bệnh cứ lây lan, chết chóc ngày một tăng!

- Trách nhiệm này chính quyền các cấp cũng như ngành Y tế quốc gia và địa phương phải gánh chịu?
- Trong hoàn cảnh này, Xin mọi người bảo trọng tối đa với hy vọng tương lai sẽ sớm tươi sáng trở lại.

Ông Phạm Văn Tuynh, TX

... Xin hai đảng Cộng Hòa và Dân Chủ đừng đánh phá nhau, phí tiền, phí của, phí công sức. Hãy gom sức chống địch thù của đất nước là Tàu cộng... Tiền của dân đóng thuế đừng dùng để phá nhau. Xin hãy hiệp lực để làm cho dân giàu, nước mạnh... Hãy để ý xem đâu là lợi ích của nước Mỹ...

Thư Ông Phạm Văn Tuynh

Cám ơn Ông đã có công viết lá thư dài gần năm trang đánh máy đề cập đến các khía cạnh liên quan đến cuộc bầu cử 2020 tại Hoa Kỳ. Trong khuôn khổ của Hộp Thư Độc Giả, chúng tôi xin trích đăng một vài ý kiến, đề nghị xây dựng của ông, cho dù họ thuộc đảng nào, Cộng Hòa hay Dân Chủ, cũng cần nghiêm chỉnh tiếp nhận.

Khi báo đến tay Độc giả thì cuộc bầu cử đã qua. Chính phủ mới với tân Tổng Thống thứ 46, Joe Biden, của Hoa Kỳ đã nhậm chức điều hành quốc gia với lời hứa đoàn kết quốc gia và xây dựng

đất nước. Những chia rẽ, bạo loạn liên quan đến cuộc bầu cử, vết nhơ trong lịch sử bầu cử của nước Mỹ, hãy để nó đi vào dĩ vãng của lịch sử.

Lịch sử non trẻ của Hiệp Chúng Quốc Hoa Kỳ đã trải qua nhiều thử thách, thăng trầm, nhưng thể chế Liên Bang Cộng Hòa, Tam Quyền phân lập vẫn đứng vững. Tinh thần Dân Chủ và trách nhiệm bảo vệ Hiến Pháp của các công dân Hoa Kỳ đã thể hiện cao độ trong ngày 6 tháng giêng vừa qua. Các công dân Mỹ gốc Việt rất tự hào nhận Hoa Kỳ là quê hương thứ hai khi được chọn tị nạn cộng sản Việt Nam. Họ gắn bó với quê hương tạm dung, đã và đang đóng góp tích cực vào các sinh hoạt chính trị, kinh tế, xã hội Hoa Kỳ từ hai bàn tay trắng.

Xin hãy gác lại đảng sau tất cả những gì là tiêu cực để tích cực hướng về tương lai với tất cả nghị lực và tinh thần trách nhiệm.

THƯ TÍN

Ông Đặng Sỹ Phượng, TX

Hân hoan chào mừng ông đã đồng hành cùng Diễn Đàn Giáo Dân trong sứ vụ Truyền Thông Công Giáo.

Ông Nguyễn Văn Long, CA

Cám ơn ông đã nêu ra ba câu hỏi về các tin tức có liên quan đến Tòa Thánh mà ông nói đã xem thấy trên TV Hoa Kỳ nhưng không nêu rõ các chi tiết. Tuy nhiên trong khuôn khổ của Hộp Thư, chúng tôi có thể trả lời tổng thể là ba điều đó không phải là sự thật. Người ta đã cắt xén hoặc diễn giải sai các lời và ý của Đức

Giáo Hoàng.

Ông Trần N. Thủy, CA

Cám ơn ông đã lưu tâm. Tòa Soạn đã hồi đáp cho ông qua điện thoại.

Ông Trần Công Hoan, NE

Cám ơn những lời cầu chúc của ông và ba năm lệ phí. Xin ông tiếp tay quảng bá và giới thiệu cho độc giả mới.

Ông Nguyễn Lành, CA

Tòa Soạn đã nhận lệ phí ông trả cho ông Lê Quang và Nguyễn Sâm và đã chuyển đổi theo yêu cầu.

Bà Đỗ Tâm, NE

Chân thành cám ơn Bà đã gửi những lời chúc tốt lành và hai năm lệ phí Ân nhân. Mong Bà giới thiệu thêm độc giả mới.

Ông Lưu Ngọc Ninh, AR

Cám ơn ông đã gửi Thiệp Giáng Sinh với những lời chúc tốt lành kèm lệ phí.

Ông Nguyễn Đức Huy, CA

Cám ơn ông đã gửi năm năm lệ phí ân nhân. Mong ông giới thiệu thêm Độc giả mới.

Ông Lê Đức Hình, TX

Tòa soạn đã hiệu đính lệ phí.

Bà Lâm Anh Đào, OR

Tòa soạn đã nhận bốn năm lệ phí ân nhân của Bà. Mong Bà quảng bá và giới thiệu thêm độc giả mới.

Ông Nguyễn Đan, MI

Thành kính phân ưu cùng ông và Tang quyến. Nguyên cầu Thiên Chúa nhân từ đón nhận Linh Hồn Maria vào hưởng Nhan Thánh Người. Tòa soạn đã nhận lệ phí ông gửi.

Cô Võ Diệu Chi, CA

Chân thành cảm ơn cô đã gửi thư kèm lệ phí, những chia sẻ và những lời cầu chúc tốt đẹp.

Ông Nguyễn Ngọc Xuân, CA

Hân hoan chào mừng ông đã đồng hành cùng Diễn Đàn Giáo Dân. Chân thành cảm ơn những lời cầu chúc của ông.

DIỄN ĐÀN CHÂN THÀNH CẢM ƠN QUÍ ĐỘC GIẢ
ĐÃ GỬI LỆ PHÍ:

BS, Trần Văn Nam, CA

Bà Lâm Anh Đào, OR

BS. Vũ Thế Truyền, LA

Ông Phùng Đức Hưng, MN

Ông Bùi Thành Hưng, CA

Ông Hoàng Thanh Đình, CT

Ông Vũ Hồng Sơn, CA

Ông Cao Như Thế, CA

Ông Lê Văn Ấn, CA

LM. Phan Trọng Hanh, MO

Bà Trần Liên, TX

Ông Nguyễn Văn Tuân, CA

Bà Hoàng Đình Lan, OH

Ông Phạm Văn Hồ, IA

Ông Trần Bá, CA

DS. Đoàn Từ Thiện, CA

Ông Trần Xuân Han, HI

Ông Đỗ Thái Hùng, CA

Ông Nguyễn Hương Giang, CA

Bà Nguyễn H. Lucy Mary, CA

Ông Trương Yên, CA

Ông Trương Đình Tân, CA

Ông Phạm Lập, CA

Ông Nguyễn Lam Lĩnh, CA

DIỄN ĐÀN GIÁO DÂN

Tiếng Nói Trung Thực Của Những Công Dân Tín Hữu Công Giáo Việt Nam

Chúng Tôi Chủ Trương:

- Tôn trọng Sự Thật như Chúa Giêsu đã dạy: “Sự Thật sẽ giải thoát anh em.”
- Tuyệt đối trung thành với giáo huấn của Hội Thánh Công Giáo.
- Không chỉ trích cá nhân khi những hành vi ngôn ngữ của cá nhân không phụng hại tới quyền lợi chung của Giáo Hội, Xã hội và Dân Tộc.
- Nói thay cho những đồng bào, đồng đạo không có tiếng nói trên Quê Hương trong nỗ lực tranh đấu cho tự do tôn giáo, nhân quyền và nhân phẩm Việt Nam.
- Góp phần xây dựng một xã hội công bằng, nhân ái dưới ánh sáng soi dẫn của Tin Mừng Chúa Kitô.
- Diễn Đàn Giáo Dân góp phần trình bày các sự kiện và dành quyền xem xét, phán đoán và phản ảnh cho độc giả.

Do Chủ Trương Trên Đây:

- Chúng tôi dành quyền tối hậu trong việc hiệu đính, rút gọn hay từ chối không đăng tải những bài vở không phù hợp với chủ trương trên đây gửi cho Diễn Đàn Giáo Dân. Mong quý vị thông cảm.
- Tất cả những thiếu sót, có thể có, đều ra ngoài ý muốn của nhóm Chủ Trương.

**Chúc
Mừng
Năm
Mới**

Đó Táo Quân Diễn Đàn Giáo Dân Xuân Tân Sửu

Khấu đầu tâu Thánh Thượng
Thần hạ Táo Diễn Đàn
Gốc gác từ Việt Nam
Chạy sang đây tỵ nạn
Vi ham vui chúng bạn
Làm báo tán chuyện đời
Xó bếp thần trông coi
Cuối năm lên cần tấu

Năm con chuột đại xấu
Dịch Cô-vít tung hoành
Từ Vũ Hán lan nhanh
Khắp hoàn cầu chịu nạn
Người chết hàng trăm vạn
Lây bệnh hàng triệu người
Dân xứ giàu ham chơi
Càng dễ lây Cô-vít
Nước Hoa Kỳ ưu việt
Bị nặng nhất trần gian
Số bệnh nhân tràn lan
Người khỏe thì mất việc
Kinh tế thì tê liệt
Nhà nước phải châm tiền
Hàng nghìn tỷ liên miên
Bằng tiền vay nợ lãi
Mai ngày đàn con cái
Trả nợ đến còng lưng.

Khi Cô-vít chưa ngưng
Chính trường thêm dậy sóng
Năm bầu cử sôi động
Phe đảng tung đủ trò
Dân tình cũng phát lo
Nên kéo bè kết cánh

Giặc vi trùng không đánh
Quân ta lại đánh ta
Bầu cử xong chưa tha
Còn tố nhau gian lận
Quyết chí phải rửa hận
Để lật ngược ván cờ
Kiện tụng không ăn thua
Phải biểu dương lực lượng
Xướng đường từ bốn hướng
Nhắm Quốc Hội tấn công
Nếu không chuyển ngược giòng
Ta sẽ làm đảo chánh
Có nhiều người thấy cảnh
Khoái chí nhẩy tung tung
Cho bay biết tay ông
Không ăn là đập đổ
Dù năm người xuống lỗ
Dù hơn chục bị thương
Dù Dân Chủ trạch đường
Ta đi vào lịch sử.
Thôi, qua rồi mọi sự
Đừng để bụng thù nhau
Thế sự trước như sau
Chỉ thay tuồng đối kếp
Hơn thua thì cũng đẹp
Cùng nắm lấy tay nhau
Cùng chung vai chụm đầu
Đuổi "Cô Vi" chạy tuốt.

Chủng ngừa vừa có thuốc
Đem hy vọng cho người
Nhưng hãy ráng chờ thôi
Nước giàu được chủng trước
Dù chích nhanh cả nước
Cũng cuối năm mới xong
Vậy là suốt năm ròng
"Cô-Vi" còn đất quây
Nước nghèo đành chịu vậy
Người xong mới đến ta
Chỉ sợ lúc ra ma
Thuốc tiêm chưa về tới.

Chuyện chính trị thế giới
Của năm chuột hôi rình
Đứng đầu là Cận Bình
Chớp thời cơ Cô-vít
Thiên hạ đang rối rít
Tập dọa gây chiến tranh
Đánh Đài Loan tan tành
Biển Đông thì bỏ túi
Rất ngang tàng, phách lối
Kéo tàu đi khắp nơi
Ép tàu cá của người
Đuổi đàn khoan quốc tế.
Hoa Kỳ không lép vế
Cho tàu tuần thị oai
Và bố cáo trong ngoài
Ba Tàu chơi cướp biển.

Vi khuẩn từ Tàu đến
Muốn điều tra không cho
Cứ trơ cái mặt mo
Dấu vi trùng làm của
Cả thế giới nguyên rửa
Nhiều nước đã nghỉ chơi
Bán buôn khó kiếm lời
Hàng triệu dân thất nghiệp
Cái “Vành Đai” chết tiệt
Và “Con Đường” vắng teo
Viện Khổng Tử nằm phèo
Chờ giấy tờ khai tử.
Anh Triều Tiên mệt lử
Kim Chính Ân than phiền
Kinh tế mãi không lên
Nhưng vẫn chơi nguyên tử.
Iran muốn làm dữ
Vi bị Mỹ ngáng chân
Hỏi cái tội hạt nhân
Rồi soi luôn ông tướng
Ayatolla mất hướng
Nhưng cố đánh võ mồm
Lên án thật là xôm
Dọa xin Trump tí huyết.

Hũ mắm này kể hết
Thánh Thượng sẽ kêu Trời
Thôi quên đi chuyện người
Trở về non nước Việt
Ông Trọng Lú sắp chết
Quyền hành vẫn quơ quào
Vừa đảng trưởng tối cao
Vừa đóng vai nguyên thủ
Hai nhiệm kỳ chưa đủ
Còn tấp tểnh làm thêm
Quy tụ bọn đàn em
Đốt lò thui phe chống
Trần Quốc Vượng vận động
Nguyễn Xuân Phúc ngồi canh
Hai anh này đều tranh
Ghế bí thư, nếu trống
Để giữ cho đảng sống
Phải tìm cách xoay tiền
Thuế má tăng liên miên
Tạo công trình, rút ruột

Rồi bịt mồm tuốt luốt
Những ai chê đảng ta
Nhốt hết vào nhà pha
Để không còn chống đối
Chỉ sợ dân đòi đổi
Cái chế độ cô hồn
Đại Hội đảng bòn chòn
Lo đủ màn phá hoại.
Chơi trò đu dây mãi
Cũng thấy mệt quá rồi
Ôm Tàu thì tiêu đời
Ôm Mỹ thì tiêu đảng
Chỉ giỏi trò đểu cáng
Vớ dân lành mà thôi
Còn mấy ông con trời
Thì em xin ỏn ẻn.

Giờ thần xin tau đến
Chuyện Diễn Đàn Giáo Dân
Nói công khai ngại ngần
Sợ mất lòng khiêm tốn
Năm qua thật khốn đốn
Mấy anh già sợ lây
Bị ngồi nhà tối ngày
Lén trốn đi làm báo
Lo độc giả ảo não
Thiếu món ăn tinh thần
Nên tình nguyện dẫn thân
Giữ cho tờ báo sống
Được độc giả cổ động
Và ủng hộ hăng say
Nên chỉ vài tháng nay
Thêm hơn trăm độc giả
Anh em vui quá xá
Được khích lệ ân tình
Cầu cho sớm an lành
Vui bốn phương tri kỷ
Diễn Đàn thật hoan hỷ
21 tuổi năm nay
Hẹn nhau có một ngày
Mở liên hoan kỷ niệm

Thần đang tau trơn miệng
Nhưng thấy Trời ngập ruồi
Chắc là Trời muốn thổi

Hết muốn nghe chuyện nhảm
Việc nhân gian tạm tạm
Thần đã tau hết tình
Xin Thánh Thượng chứng minh
Và đoái thương nhân loại
Cho trẻ già trai gái
Được vui sống bình an
Và cho nước Việt Nam
Sớm hết loài Cộng ác
Cho những dân lưu lạc
Sớm trở lại quê xưa
Cho vừa nắng thuận mưa
Để trâu cày xanh lúa
Đuổi “Cô Vĩ” khỏi cửa
Để bệnh tật tiêu tan
Muôn dân ơn Ngọc Hoàng
Và tung hô vạn tuế

Giờ thần xin hạ thế
Cưỡi cá về dương gian
Cẩn trọng đeo khẩu trang
Kéo ông cò bỏ bót
Khiến bà xã đau xót
Ăn Tết có một mình
Con cháu đầy chung quanh
Bị cấm không được đến
Xin Trời phạt thiên phiến
Rồi tha tội cho dân
Sang năm thần đảng vẫn
Lên châu Trời tau nữa

Cẩn tấu
Táo Diễn Đàn Giáo Dân ♦

TẾT NGUYÊN ĐÁN

Tết Nguyên đán (Tết Cả) là lễ hội lớn nhất trong các lễ hội truyền thống Việt Nam từ hàng ngàn đời nay, là điểm giao thời giữa năm cũ và năm mới; giữa một chu kỳ vận hành của đất trời, vạn vật cỏ cây. Tết Nguyên đán Việt Nam từ buổi “khai thiên lập địa” đã tiềm tàng những giá trị nhân văn thể hiện mối quan hệ giữa con người với thiên nhiên, vũ trụ qua bốn mùa xuân-hạ-thu-đông và quan niệm “on trời mưa nắng phải thì” chân chất của người nông dân cày cấy ở Việt Nam... Tết còn là dịp để mọi người Việt Nam tưởng nhớ, tri tâm tổ tiên, nguồn cội; giao cảm nhân sinh trong quan hệ đạo lý (ăn quả nhớ kẻ trồng cây) và tình nghĩa xóm làng ...

Ông Táo hay thần bếp là người mục kích sự làm ăn của mọi nhà. Theo tập tục hàng năm ông Táo phải thu xếp lên trời vào ngày 23 tháng chạp để tâu bày mọi việc dưới trần thế với Ngọc Hoàng. Bởi thế nên, trong ngày này, mọi gia đình người Việt Nam đều làm mâm cơm đạm bạc tiễn đưa «ông Táo». Ngày ông Táo về châu trời được xem như ngày đầu tiên của Tết Nguyên đán. Sau khi tiễn đưa ông Táo người ta bắt đầu dọn dẹp nhà cửa, lau chùi đồ cúng ông bà tổ tiên, treo tranh, câu đối, và cắm hoa ở những nơi trang trọng để chuẩn bị đón tết.

Cùng với tranh (tranh dân gian, câu đối), hoa quả là yếu tố tinh thần cao quý thanh khiết của người Việt Nam trong những

ngày đầu xuân. Miền Bắc có hoa Đào, miền Nam có hoa Mai, hoa Đào, hoa Mai tượng trưng cho phước lộc đầu xuân của mọi gia đình người Việt Nam. Ngoài cảnh Đào, cảnh Mai, mấy ngày tết người ta còn “chơi” thêm cây Quất chi chít trái vàng mọng, đặt ở phòng khách như biểu tượng cho sự sung mãn, may mắn, hạnh phúc...

Tết trên bàn thờ tổ tiên của mọi gia đình, ngoài các thứ bánh trái đều không thể thiếu mâm ngũ quả. Mâm ngũ quả ở miền Bắc thường gồm có nải chuối xanh, quả bưởi, quả cam (hoặc quýt), hồng, quất. Còn ở miền Nam, mâm ngũ quả là dưa xiêm, măng cầu, đu đủ, xoài xanh, nhành sung hoặc một loại trái cây khác. Ngũ quả là lộc của trời, tượng trưng cho ý niệm khát

khao của con người vì sự đầy đủ, sung túc. Ngày Tết, dân tộc ta có nhiều phong tục hay, đáng được gọi là thuần phong như khai bút, khai canh, hái lộc, chúc tết, du xuân, mừng thọ... Từ trẻ tới già ai ai cũng biết, sau đây là một vài phong tục đáng được duy trì phát triển.

Tổng cự nghênh tân: Cuối năm quét dọn sạch sẽ nhà cửa, sân ngõ, vứt bỏ những thứ rác rưởi, cùng làng xóm dọn dẹp nhà thờ, lau giặt, cắt tóc, may sắm quần áo mới, trang trí bàn thờ, lau chùi bàn ghế ẩm chén và mọi thứ thức ăn vật dụng.

Con cháu trong nhà từ phút giao thừa trở đi dđược nhắc nhở không được nghịch nghợm, cãi cọ nhau, không nói tục chửi bậy... anh chị, cha mẹ cũng không quờ mắng, tra phạt con em, đối với ai cũng tay bắt mặt mừng, vui vẻ niềm nở, chúc nhau những điều tốt lành.

Hái lộc, xông nhà, chúc tết, mừng tuổi: Ai cũng hy vọng một năm mới tài lộc dồi dào, làm ăn thịnh vượng, mạnh khỏe, thành đạt hơn năm cũ. Nhiều nhà tự đi hái lộc ở chốn đình chùa, nơi tôn nghiêm về nhà, tự xông nhà hay dặn trước người “nhẹ vía” mà mình thích đến xông nhà. Nhiều người

không tin tục xông nhà nhưng cũng dè dặt, chưa dám đến nhà ai sớm, sợ trong năm mới gia đình người ta xảy ra chuyện gì không hay lại đổ tại mình “nặng vía”. Chính vì vậy, sáng mừng Một lại ít khách.

Sau giao thừa có tục mừng tuổi chúc Tết. Trước hết con cháu mừng tuổi ông bà cha mẹ. Ông bà cũng chuẩn bị ít tiền để mừng tuổi con cháu trong nhà và con cháu hàng xóm láng giềng, bạn bè thân thích. Lời chúc tết thường là sức khỏe, phát tài phát lộc, những người năm cũ gặp rủi ro thì động viên nhau “tai qua nạn khỏi” hay “củ đi thay người” nghĩa là trong cái họa cũng tìm thấy cái phúc, hướng về sự tốt lành. Nhưng nhìn chung trong những ngày đầu năm, người ta thường kiêng không nói tới điều rủi ro hoặc xấu xa. Phong tục ta ngày Tết việc biếu quà Tết, tỏ ân nghĩa tình cảm, học trò tết thầy giáo, bệnh nhân tết thầy thuốc, con rể tết bố mẹ vợ... quà biếu, quà tết không đánh giá theo giá thị trường. Nhưng cũng đừng nên gò bó câu nệ sẽ hạn chế tình cảm: không có quà ngại không đến...

Ở nước ta, vào dịp đầu xuân thường tổ chức mừng thọ lục tuần, thất tuần, bát tuần, cửu tuần... tính theo tuổi mẹ. Ngày Tết ngày Xuân cũng là dịp mọi người đang rảnh rỗi, con cháu tụ tập đông vui.

Cũng vào dịp đầu Xuân, người có chức tước khai ấn, học trò, sĩ phu khai bút, nhà nông khai canh, người buôn bán mở hàng lấy ngày. Sĩ, Nông, Công, Thương “Tứ dân bách nghệ” của dân tộc ta vốn cần cù, ai cũng muốn năm

mới vận hội hành thông, làm ăn suôn sẻ. Sau ngày mừng Một, dù có mãi vui tết cũng chọn ngày “Khai nghề”, “Làm lấy ngày”. Nếu như mừng Một tốt thì chiều mừng Một bắt đầu. Riêng khai bút thì giao thừa xong, chọn giờ Hoàng đạo không kể mừng Một là ngày tốt hay xấu. Người thợ thủ công nếu chưa ai thuê nướn đầu năm thì cũng tự làm cho gia đình một sản phẩm, một dụng cụ gì đó. Người buôn bán, vì ai cũng chọn ngày tốt nên phiên chợ đầu xuân vẫn đông, mặc dầu người bán chỉ bán lấy lệ, người đi chợ phần lớn là đi chơi xuân.

Cờ bạc: Ngày xưa các gia đình có nề nếp quanh năm cảm đoán con cháu không được cờ bạc rươi chè nhưng trong dịp tết, nhất là tối 28, 29; gia đình quây quần bên

nồi bánh chưng thì người bố cho phép vui chơi. Tam cúc, cờ gánh, cờ nhảy, cờ tướng, kiệu, chẵn, tổ tôm... ai thích trò nào chơi trò ấy. Đến lễ khai hạ, tiễn đưa gia tiên, coi như hết Tết thì xé bộ tam cúc, thu bàn cờ tướng, cất bộ tổ tôm hoặc đốt luôn hoá vàng.

Vì sao có tục kiêng hót rác đồ đi trong ba ngày Tết: Trong “Suu thần ký” có chuyện người lái buôn tên là Âu Minh đi qua hồ Thanh Thảo được thủy thần cho một con hầu tên là Như Nguyên, đem về nhà được vài năm thì giàu to. Một hôm, nhân ngày mừng Một Tết, Âu Minh đánh nó, nó chui vào đồng rác mà biến mất, từ đó nhà Âu Minh lại nghèo đi. Kể từ đó kiêng không hót rác ngày Tết.

Tết Thượng Nguyên (Tết Nguyên Tiêu)

Tết Thượng nguyên (tết nguyên tiêu) vào đúng Rằm tháng Giêng - ngày trăng tròn đầu tiên của năm. Tết này phần lớn tổ chức tại chùa chiền, vì Rằm tháng Giêng còn là ngày vía của Phật tổ. Thành ngữ “Lễ Phật quanh năm không bằng Rằm tháng Giêng” xuất phát từ đó. Sau khi đi chùa mọi người về nhà họp mặt cúng gia tiên và ăn cỗ.

Tết Trung Nguyên (Rằm tháng bảy)

Rằm tháng Bảy theo tín ngưỡng là ngày xá tội vong nhân, nghĩa là bao nhiêu tội nhân ở dưới âm phủ ngày hôm đó đều được tha tội. Bởi vậy trên dương thế mọi gia đình đều làm cỗ bàn, đốt vàng mã cúng gia tiên và đồng thời

cúng những linh hồn bơ vơ không được ai chăm sóc. Người ta cũng thả chim lên trời, thả cá xuống sông, để làm điều phúc đức. Lễ cúng tại đình, chùa, cầu, quán, tổ chức có quy mô hơn. Ở những nơi này, cháo được múc ra những bô dài lá mít cắm ở hai bên đường trước lễ đài. Đồ mã cùng trái cây và đồ lễ cũng nhiều hơn. Ngoài ra còn có một nồi cháo lớn. Khi cúng lễ xong những người nghèo đem liễn tới xin cháo, các mục đồng và trẻ con xô nhau vào cướp những hoa quả, bánh trái, tục gọi là cướp cháo. Những vàng mã được đem hoá và có khi có tụng kinh để cầu siêu độ cho những vong hồn vô thừa tự.

* Tục đốt mã

Tục đốt mã từ bên Trung Hoa truyền sang ta. Nguyên đời xưa dùng đồ bạch ngọc để cúng tế. Đời sau, vì bạch ngọc đắt và hiếm, người ta dùng tiền để thế cho bạch ngọc. Những tiền này cúng xong đều bỏ đi, rất phí tổn. Trước sự phí phạm này, vua Huyền Tôn nhà Đường ra lệnh dùng tiền giấy thay cho tiền thật.

Những thoi vàng, thoi bạc giấy được cúng thay cho vàng bạc thật, những hình đồng tiền vẽ trên giấy được cúng thay cho tiền quan. Đến đời vua Đường Thế Tôn, quan Từ tế sứ, lo việc tế tự là Vương Dĩ, đã cho cúng toàn tiền giấy rồi đốt đi. Về sau, từ đời Ngũ Đại, có thêm tục cúng quần áo, mũ và đồ dùng bằng giấy. Ta theo ảnh hưởng đó, cũng có tục đốt mã.

Lễ hội chùa Hương

Chùa Hương và động Hương Tích là danh lam nổi tiếng của Việt Nam thuộc xã Hương Sơn, huyện Mỹ Đức, tỉnh Hà Tây, cách Hà Nội khoảng 70km.

Chùa Hương là một tập hợp nhiều động, nhiều chùa trong một tổng thể cấu trúc kết hợp vừa thiên nhiên vừa nhân tạo bao gồm núi, đồi, hang, động, suối rừng, chùa tháp...

Lễ hội chùa Hương kéo dài từ 6 tháng giêng đến hết tháng 3 âm lịch. Du khách có thể đi bằng đường bộ theo hành trình Hà Nội

- Hà Đông - Vân Đình - Hương Sơn hoặc từ thị xã Phủ Lý ngược dòng sông Đáy lên Bến Đục - Yên Vĩ - Hương Sơn

Theo tâm thức của người Việt Nam Hương Sơn được coi là cõi Phật. Chùa Hương là nơi thờ Phật Bà Quan Âm. Ngày 6 tháng giêng là ngày khai hội, có tổ chức múa rồng ở sân đền Trinh, bơi thuyền múa rồng trên dòng suối Yên.

Hội trải rộng trên 3 tuyến, tuyến Hương Tích, tuyến Tuyết Sơn và tuyến Long Vân. Hội chùa đông nhất từ 15 đến 20 tháng 2 (chính hội). Đường núi từ chùa Ngoài vào chùa Trong lúc nào cũng tấp nập từng đoàn người lên lên, xuống xuống.

Trải hội chùa Hương không chỉ đi lễ Phật mà còn là có dịp thưởng ngoạn cảnh đẹp của biết bao hình sông thế núi, có cơ hội nhận biết bao công trình lớn nhỏ đặc sắc của di tích Hương Sơn đã trở thành si sản văn hoá của dân tộc.♦

(Chim Việt Cành Nam)

XUÂN Ở MỘT MIỀN QUÊ KHÁC

Francis Assisi Lê Đình Bảng

1. Có loài hoa nào, lạ đời, xuyên tuyết ?

Như kẻ tha hương, chạnh nhớ, thềm về
Cái ổ rom, bờ duối dại, đường đê...

Và hết thấy những gì đang tàn lụi ...

Nhớ nồi nước, nấu vỏ bòng, vỏ bưởi

Bếp liu riu, bồng gạch đỏ riêu cua

Quê hương ơi, trong ngọn gió đầu mùa

Nắm lá thuốc, mẹ xao vàng, hạ thổ

Nhớ từng mảnh chai, mảnh sành, vôi vữa

Mồ hôi cha thấm bộ ghé chân quỳ

Tha hương hề, ai là bạn cố tri ?

Nghêu ngao hát bản tình ca yêu dấu

Cánh quýt cánh cam lưng chùng hàng giậu

Vợ chồng sáo nâu trên nóc nhà thờ...

Tất cả lúc này nhòa nhạt trong mơ...

Ách nước, tai trời? Corona virus ?

2. Chỉ gang tấc, nhưng làm sao đến được ?

Bên ấy, bên đây, mai nở rục vàng

Nhấn giùm ta, về Trà Kiệu, La Vang

Những miền đất dẫm lời kinh cầu nguyện

Bởi có lúc, đành im hơi, lặng tiếng

Để tập nghe, tập nói giọng nước ngoài

Lại một lần, phải hoá kiếp Lão Lai

Sống là sống, mượn linh hồn người khác

Ta làm lữ, như con chim tha hạt

Ta ngu ngơ, như anh Mán về thành

Dinh tê rồi, lòng vẫn ở non xanh

Nghe lá hát, nhói đau niềm cố quốc

Thấy cái bóng mình hắt hiu, dài thượt

Mỗi đêm về, nằm trở giấc, lơ mơ

Ngó ngoài hiên, bông tuyết nở, nhưng tơ

Nghe con suối reo vui bên ghềnh núi

Đâu, thấp thoáng, ngựa thồ đi, đổ bụi

Giữa hoang vu, là sen súng, bãi bờ

Chiều nay, một mình, trở chuyến metro

Chưa nóng chỗ, đã ầm ào vun vút

3. Cố nhắm mắt, nhắm lời khuyên nhủ nhục Làm trẻ con, chơi trận giả cờ lau

Cái thuở nhà nghèo, ngất ngưỡng lưng trâu

Sáng ra đồng cỏi, mờ mờ sương phủ

Như hạt thóc trở mầm vừa mừng nhú

Xóm mình, nay thêm mấy hộ da màu

Vừa đông vui, vừa đắp đổi, thương nhau

Họ cũng lú lo như con chim khách

Là miền đất vừa xôn xao quy hoạch

Còn thơm tho mùi kẻ gổ, xây hồ

Có những cô nàng duyên dáng hái nho

(xem tiếp trang 19)

NĂM TÂN SỬU CHUYỆN CON TRÂU 2021

■ Lê Thiên (Năm Tân Sửu 2021)

Năm 2001, năm Tân Sửu, năm Con Trâu, chúng tôi mạn phép góp đôi chuyện vật tản mạn về trâu, “ngưu tầm ngưu” – trâu tìm trâu, như là “lời quê chấp nhật đông dài” góp vui Xuân Con Trâu cùng mọi người.

Vị thế của con trâu

Trong số 12 Con Giáp, có 7 con vật thuộc gia cầm/gia súc: *Sửu* (Trâu), *Mão* (Mèo), *Ngọ* (Ngựa), *Mùi* (Dê), *Dậu* (Gà), *Tuất* (Chó) và *Hợi* (Heo/Lợn).

Trâu tuy xếp vào con giáp thứ hai, sau Chuột (Tý) nhưng Trâu lại là đầu đàn trong nhóm gia súc, gia cầm! Về cơ duyên giữa trâu với người, con trâu được coi là “đầu cơ nghiệp”, tạo nên thịnh vượng cho nhà nông Việt Nam.

Con trâu hàng ngày sát cánh cùng anh nông phu nơi ruộng đồng. Mọi công việc nặng nhọc đồng áng từ cày bừa, chuyên chở đến kéo gỗ súc dựng nhà xây đền đều nhờ vào sức trâu cùng sự tận tụy của nó. Thế nên, người nông dân Việt Nam luôn cậy vào trâu, coi trâu là bạn thân tín, dành cho trâu tình cảm yêu thương:

*Trâu ơi ta bảo trâu này,
Trâu ra ngoài ruộng trâu cày với ta.*

*Cày cày vốn nghiệp nông gia,
Ta đây trâu đây, ai mà quản công!*

*Bao giờ cây lúa còn bông,
Thì còn ngọn cỏ ngoài đồng trâu ăn”.*

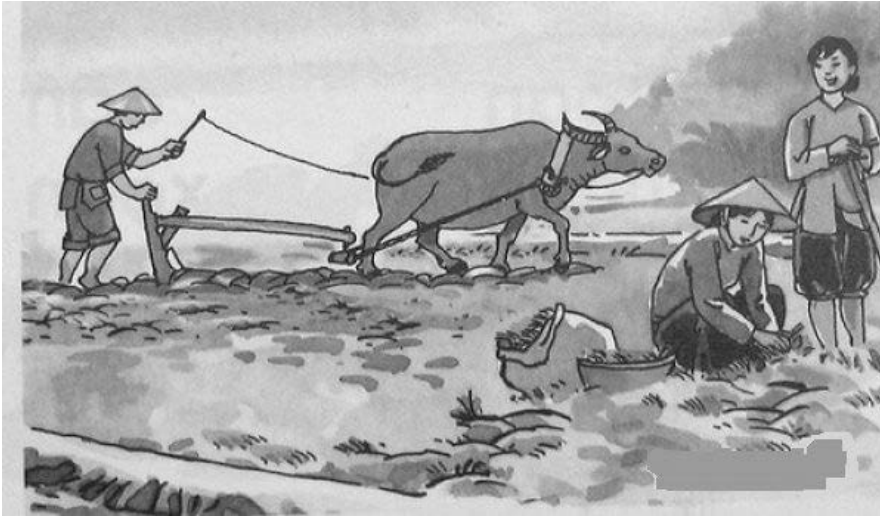
Tuy nhiên, không phải người nông dân nào cũng dễ dàng tậu (mua) được trâu và giữ được trâu.

Giá trị của con trâu

Việc tậu trâu đã từng là một trong ba gánh nặng của cuộc sống nông thôn Việt Nam:

*Tậu trâu, lấy vợ, cất nhà
Trong ba việc ấy thật là khó thay*

Tậu trâu, lấy vợ, cất nhà thật là khó! Cần con mắt tinh anh và cả khả năng tài chánh cũng như khả năng “tâm phục, khẩu phục” mới lấy được vợ. Còn việc mua trâu, cất nhà thực ra chẳng cần khả năng tâm lý, nhưng con mắt và tài chánh là điều kiện tiên quyết... Nếu lấy vợ xem tông, cất nhà xem hướng, thì “mua trâu, phải xem vó,” sẫm soi

kỹ bộ móng (vó) của con trâu cũng như túi rủng rinh tiền mới chọn mua được con trâu giỏi, khỏe, chịu nghe, chịu làm.

Trâu lăn xả vào việc ruộng đồng, tận tụy giúp chủ nó ăn nên làm ra. Thậm chí đến cái phân của trâu cũng góp phần tăng màu mỡ cho ruộng đồng, sinh nhiều hoa trái. Nên trong dân gian có câu:

*Trời mưa trời gió ùng ùng
Bố con ông Nùng đi gánh phân trâu
Gánh về trồng bí trồng bầu
Trồng ngô, trồng lúa, trồng rau, trồng cà.*

Thân phận con trâu

Oái oăm thay! Con người khi phê phán nhau thì lại đưa ra cái ví von thật lạ khi bảo rằng tật xấu ganh tị nhau là hiện tượng “trâu cọt (buộc) ghét trâu ăn!” Trong đời sống “bầy đàn” của trâu, chẳng biết có không cái cảnh ganh tị giữa trâu với trâu vì miếng ăn mà lại bảo thế?

Mặt khác, có lẽ cũng nên xem lại có hay không chuyện *trâu trắng* gùm *trâu đen* khiến con người mĩa mai nhau bằng câu “trâu trắng, trâu đen”?

Lại tội nghiệp biết mấy cho trâu cả đời lao nhọc phụng sự con người, để rồi cuối đời khi không còn sức phục vụ nữa, lại bị con người đối xử thâm tậ như cái kiêu sau đây

*Con trâu có một hàm răng
Ăn cỏ đồng bằng uống nước bờ ao
Thời sống mày đã thương tao
Bây giờ mày chết, tao cầm dao xẻ mày
Thịt mày tao nấu linh đình
Da mày bịt trống tụng kinh trong chùa
Sừng mày tao tiện con cờ,
Cán dao, cán mác, lược dày, lược thưa!*

Gia súc, gia cầm trở thành bia miêng

Các loại gia cầm, gia súc ở nông thôn Việt Nam – trong đó có TRÂU luôn tận lực phụng sự chủ mình. Nhưng nghiệt ngã thay! Mỗi khi có chuyện bất bình giữa người với người thì con người lại mang mấy con con vật quý trong nhà ra mà ví von, xia xối, chửi mắng, chê bai nhau kiểu “chửi chó, mắng mèo”, nào là *đồ chó chết, chó đẻ*, nào là *ngu như bò*, *khù khờ như trâu*, *gà nuốt dây thun*, vv...

Trai gái lén lút tình tự với nhau thì lại mắng là “*mèo mả gà đồng*”, “*trò con heo*”, “*lợn lòng*”. Chê ai ăn bản ở dơ thì nặng lời “*trâu tằm bùn*”. Mắng mỏ sự ngu muội của ai đó thì bảo là “*đàn gậy tai trâu*”. Làm lụng vất vả cực nhọc thì lại ví với kiếp “*trâu ngựa, ngựa trâu*” Tranh nhau mà không đạt được theo ý vì chậm chạp thì lại chê bai là “*trậm chậm, uống nước đục!*”

Nhưng đáng thương nhất cho thân trâu khi người ta đem nó ra mà ví với lũ người đầu trộm đuôi cướp, mắng mà là thứ “*đầu trâu, mặt ngựa!*”

Chúng ta còn nghe cả những lời so sánh “*ngu như trâu*”, “*lỳ như trâu*” xem ra không công bằng chút nào đối với loài gia súc suốt đời ngoan ngoãn cặm cụi phục vụ người nông dân.

Cuối cùng, chúng tôi không quên Đấng Đáng Kính Hồng Y Nguyễn Văn Thuận khi cai quản Giáo phận Nha Trang (1967-1975) đã từng nhắc nhở về thuật lãnh đạo bằng câu: “*Trâu chứng là trâu giỏi*”.

Mừng Xuân Tân Sửu 2021

Chúc nhau PHÚC, LỘC, THỌ

■ Lê Thiên (Xuân 2021)

Tết đến, Xuân về, người Việt mình chúc nhau “Phúc, Lộc, Thọ”. Thật ra, không hẳn đợi tới Tết người ta mới nghĩ tới Phúc-Lộc-Thọ. Trong nhà nhiều người Việt Nam trưng bày suốt năm suốt tháng hình ảnh ba ông “**Phúc, Lộc, Thọ**” như “*ba vị thần tiên, từ đầu tóc, mặt mày đến hình dáng trông vừa đầy đặn, phúc hậu, vừa ung dung, thư thái và tràn đầy tinh thần nhân ái, bao dung*”. Ba ông được tôn là thần. Người ta đúc tượng ba ông bằng vàng để tôn thờ.

Theo niềm tin dân gian, Ông *Phúc* ban cho điều lành, hạnh phúc. Ông *Lộc* ban cho giàu sang phú quý vinh hoa. Ông *Thọ* ban cho sống lâu, nhiều con, đông cháu. Đó không đơn thuần là quan niệm; mà còn là niềm tin... mang tính tôn giáo. Người ta bảo đó là những vị thần đem *hạnh phúc, tài lộc* và *trường thọ*, nên dựng bàn thờ đặt tượng mà lễ bái.

Thật ra, trong ba “THẦN” ấy, chỉ PHÚC là chính. Có được PHÚC, thì hưởng được LỘC để trở nên giàu sang phú quý hoặc được trường THỌ - sống lâu, đông con, nhiều cháu... Như vậy Lộc và Thọ là do Phúc ban cho chứ không tự tại. Ở đây không đề cập đến Thần Tài vì Thần Tài được dân gian xem là vị Thần ban phát tài lộc trong cuộc con người bất cứ lúc nào con người có nhu cầu về “tài lộc” chứ không đợi đến

ngày đầu Xuân.

Riêng người Công Giáo cũng nói nhiều về PHÚC, trân trọng cái PHÚC. Tuy nhiên, cái PHÚC của người Công Giáo không dừng lại ở những “*may mắn tạm bợ cõi đời*” mà chính là được dẫn vào cõi PHÚC TRƯỜNG SINH. Phúc đó là PHÚC THẬT. Mà muốn được PHÚC THẬT, người Kitô hữu phải suy ngẫm và thực thi những việc làm tạo nên PHÚC THẬT mà Chúa Giêsu đã công bố trong HIẾN CHƯƠNG NƯỚC TRỜI qua bà Giảng về Tám Mối Phúc Thật sau đây:

Phúc cho người nghèo khó, vì nước Thiên Đàng là của họ!
Phúc cho người hiền lành, vì sẽ được trái đất làm của riêng!
Phúc cho người than khóc, vì sẽ được an ủi!
Phúc cho người đói khát sự công chính, vì sẽ được no đủ!
Phúc cho người hay thương xót, vì sẽ được xót thương!
Phúc cho người có lòng thanh sạch, vì sẽ được thấy Thiên Chúa!
Phúc cho người hòa thuận, vì sẽ được gọi là con Thiên Chúa!
Phúc cho người bị bắt bớ vì sự công chính, vì nước Thiên Đàng sẽ thuộc về họ!

Chúa Giêsu kết thúc Hiến Chương của Người: “*Thực vậy, các con*

sẽ có phúc khi bị người đời ghen ghét, niết mắng hay nhục mạ vì Con Người. Các con hãy hoan hỉ an lạc vì một ngày kia các con sẽ được phần thưởng sung mãn dành sẵn cho các con ở trên Trời.”

Hiển Chương trên đây cho chúng ta thấy rõ Chúa Giêsu hiện thực hóa thể nào ba yếu tố PHÚC, LỘC, THỌ:

- Về **PHÚC**, Chúa Giêsu chỉ rõ những thứ **phúc** nào (8 phúc) và những ai được hưởng (8 loại người), xin đọc lại nội dung Hiển Chương trên.
- Về **LỘC**, Chúa Giêsu đề ra 4 lộc (được trái đất làm của riêng; được an ủi; được no đủ; được xót thương).
- Về **THỌ**: Chúa ban cho cuộc **sống** trường sinh (nước Thiên Đàng là của họ; sẽ được thấy Thiên Chúa; con Thiên Chúa; nước Thiên Đàng sẽ thuộc về họ).

Năm mới, cầu chúc mọi người hưởng trọn vẹn PHÚC, LỘC, THỌ từ Hiển Chương Nước Trời của Chúa Giêsu. ♦

XUÂN Ở MỘT MIỀN QUÊ KHÁC

(tiếp theo trang 15)

Áo váy với khăn choàng màu xanh cốm
Mở vội lá thư tình ra, đọc trộm
Thấy rưng rưng muôn rạo rục lòng mình
Của quê nhà, thời giặc giã, chiến chinh
Chiều giáp Tết, chút hanh hao, chớm lạnh
Loanh quanh mãi, chuỗi ngày đời nhàm chán...
Tít xa xăm, rồi trở lại ban đầu
Người và xe rồng rắn nối đuôi nhau
Như trốn nợ giữa chiều ba mươi Tết

4. Có nhiều thứ, tưởng chừng như mất biệt
Như cái nôn nao, giục giã quê nhà
Bối hối bồi hồi, ta vẫn là ta
Câu bé ngày xưa tung tăng xú đạo
Nay, pha tạp, những đổi dời, giông bão
Một vòng xoay sinh tử, tính từng ngày

Để rộn ràng cùng Âu Mỹ, Đông, Tây
Hóp từng ngum một, cà phê nóng bỏng
Những câu chữ mới lần đầu, ngập ngọng
Những thói quen mình chưa dễ rập khuôn
Mãi mà không sao với bớt nỗi buồn
Bởi đã thấm sâu tận cùng vô thức
Này, Đường Tăng, thỉnh kinh bên Tây Vực
Còn bao nhiêu hệ lụy gửi cho đời ?
Một mình tôi, sao gánh nổi thân tôi
Giữa mê chấp và trùng trùng duyên khởi ?
Có đôi lúc, không cầm lòng, nóng vội
Hỏi, mình là ai trong cõi ta bà ?
Niệm một lời kính, xin Chúa thứ tha
Con, người lính gác, đêm đêm chờ sáng.
Xin đừng chấp, những hoàng hôn chạng vạng
Ngày đầu Xuân ở xứ lạ, chưa quen....
Chỉ mong một ngày, nước lớn, thuyền lên
Trăm nhưng nhớ vẫn đọng đầy mắt biếc. ♦

Năm Sửu Nổi @huyền Trâu

Năm nay là năm Tân Sửu tức là năm con trâu. Phần lớn chúng ta lầm tưởng rằng *ngưu* hay *ngâu* là trâu. Thực sự *ngưu* là bò. Bò hay trâu đều thuộc gia đình *Bovidae*.

Có người cho rằng bò là *huyền ngưu* và trâu là *hắc ngưu*. Cách phân biệt này không được ổn lắm vì cũng có nhiều con bò có lông đen, bò vá đen-trắng hay trắng-nâu và bò có lông trắng toát. Người Trung Hoa gọi trâu là *thủy ngưu*. Người Anh cũng gọi như thế với danh từ *water buffalo* hay *water ox*.

Trâu và bò đều là động vật có vú, có xương sống, có máu đỏ, có sừng, có móng đặc và có bao tử đặc biệt của loài ăn cỏ và nhai lại thuộc gia đình *Bovidae*. Tên khoa học của trâu là *Bubalus bubalus*. Trâu gốc ở Ấn Độ, Nepal, Thái Lan và được nuôi ở Việt Nam mang tên khoa học *Bubalus arni*. Ngoài những con trâu được thuần hóa, trong rừng Phi Châu, quần đảo Phi Luật Tân, Indonesia còn có nhiều con trâu sống trong trạng thái hoang dã.

Trâu được thuần hóa ở Iraq và Ấn Độ từ 4.000 năm trước. Ở Trung Hoa thủy ngưu tộc được thuần hóa cách đây 3.000 năm. Hiện nay trên thế giới có hàng trăm triệu con trâu được thuần hóa. Ở Việt Nam người ta phân biệt trâu qua màu sắc. Do đó ta có trâu đen và trâu cò hay trâu trắng.

Các nhà động vật học phân biệt:

- a.- Trâu đầm lầy: là trâu kéo cày, kéo xe ở miền Nam Trung Hoa và các quốc gia Đông Nam Á. Trâu đầm lầy không cho sữa.
- b.- Trâu sông: nuôi ở Ấn Độ, Pakistan, Ai Cập và các quốc gia Đông Nam Á dùng để lấy thịt, sữa, để kéo xe và kéo cày. Sữa trâu rất bổ.

Trâu lên ba tuổi thì bắt cặp. Thời kỳ mang thai kéo dài từ 300 đến 340 ngày. Trâu thường đẻ một con. Trâu con mới sinh cân nặng từ 30 – 35 ký

lô. Tuổi thọ trung bình của trâu là 25.

Trâu Á Châu được biết dưới tên khoa học *Syncerus caffer* cân nặng đến 1.000 ký lô. Trâu Phi Châu cân nặng trung bình lối 700 ký lô. Ở Phi Châu trâu sống trong rừng, thảo dã, đầm lầy và miền núi.

Ngưu tộc trong xã hội loài người

Trâu có vai trò quan trọng ở các quốc gia Châu Á gió mùa, nơi dân chúng sống bằng nghề trồng lúa. Cây lúa cần nhiều nước. Ruộng trồng lúa là ruộng lầy nên dùng trâu trong việc cày bừa có năng suất cao hơn dùng bò. Đó là máy cày, máy kéo của nông dân. Vì lẽ đó, trước khi có máy cày, việc giết trâu để ăn thịt gần như đồng nghĩa với phá hủy phương tiện sản xuất và giết hại loài

động vật giúp cho nông dân giảm bớt sự lao碌.

Đối với nông dân Việt Nam con trâu là một sản nghiệp. Ba biển cổ quan trọng đối với người Việt Nam ngày xưa là:

*Tậu trâu, lấy vợ, làm nhà
Trong ba việc đó lọ là khó thay*
Người Việt vẫn thường nói:
*Con trâu là đầu sự nghiệp
Trật con toán bán con trâu*

như để nói lên giá trị to lớn của con trâu trong xã hội nông nghiệp vùng Châu Á gió mùa.

Tiền nhân chúng ta nhận xét rằng:

*Muốn làm giàu thì nuôi trâu cái
Muốn phá sản thì nuôi bò cái.*

Hình ảnh con trâu rất sống động trong sinh hoạt nông nghiệp ở Việt Nam với cảnh:

*Trên đồng cạn, dưới đồng sâu
Chồng cày, vợ cấy, con trâu đi bừa .*

Nhà nông cổ võ tinh thần ngư tộc bằng những lời nói thân thương ngọt ngào với:

*Trâu ơi ta bảo trâu này
Trâu ra ngoài ruộng, trâu cày với ta
Cấy cày vốn nghiệp nông gia
Ta đâu, trâu đâu ai mà quản công
Ngày nào cấy lúa còn bông
Thì còn ngọn cỏ ngoài đồng trâu ăn.*

Nông dân mua trâu thường để ý đến màu sắc và tướng mạo của trâu. Họ không thích trâu cò (trâu trắng) vì:

Trâu trắng đến đâu thất mùa đến đó .

Trong truyện Tàu hay trong các sóc của người Thượng trên cao nguyên Trung Bộ người ta thường hạ trâu làm thịt để ăn trong những ngày trọng đại. Thịt trâu cũng ngon như thịt bò. Ngày nay người ta dùng sữa trâu và thịt trâu để làm lạp xưởng. Sừng trâu dùng làm tù và thổi gọi công cấy ở thôn quê. Da trâu dùng để bịt trống. Sạn trong mật ngư tộc gọi là ngư hoàng dùng để làm thuốc. Các tiệm

thuốc dùng sừng trâu thay thế cho sừng tê giác mài cho trẻ em uống.

Người Âu Mỹ không dùng trâu trong việc canh tác. Họ không nuôi trâu và cũng không ăn thịt trâu mà chỉ ăn thịt bò

Ở các nước Đông Nam Á người ta thường tổ chức chọi trâu vào những ngày lễ truyền thống. Trò chơi này giống như trò đấu bò ở Tây Ban Nha và các quốc gia Nam Mỹ. Trong trò chọi trâu, trâu thua thường bị giết. Trong trò đấu bò người thắng cuộc giết chết con bò. Nhưng nếu thua, người đấu bò có thể bị bò húc chết hay gây trọng thương.

Trong ngôn ngữ Việt Nam, tiền nhân chúng ta mượn nhiều hình ảnh của ngư tộc để diễn đạt một số ý tưởng của mình.

Để chọc phá các nho sinh ta có các câu:

*Thấy anh hay chữ thử hỏi đôi câu
Ngày xưa vua Thuấn cày trâu hay bò?*

Thân trâu ngựa là cụm từ để chỉ sự khổ cực cùng độ:

Làm thân trâu ngựa đền nghì trúc mai.

hay:

*Trâu ngựa dẫu kêu chi cũng mặc
Thân còn chẳng kể, kể chi danh*

Có chữa trâu là cụm từ chỉ những người phụ nữ mang thai quá chín tháng mười ngày (280 ngày) nhưng vẫn chưa sanh. Thông thường trâu cái mang thai từ 300 đến 340 ngày mới sinh con.

Trâu bò húc nhau ruồi muỗi chết cho thấy sự liên lụy và thiệt hại của kẻ nhỏ khi hai kẻ mạnh và to lớn đánh nhau.

Ngưu đầu mã diện (đầu trâu mặt ngựa) ám chỉ loài ác quỷ dưới âm phủ và những người không nhân tính trên trái đất.

Ngưu như trâu; li như trâu; đàn khảy tai trâu nói lên sự ngu đần, li lợm và không phân biệt tốt, xấu, hay, dở, đúng, sai của ngư tộc nhưng được tìm thấy ít nhiều trong cộng đồng nhân loại.

Trâu cột ghét trâu ăn : Đó là sự đấu tranh, ganh ghét giữa người được hưởng và người không được hưởng.

*Trâu cột thì ghét trâu ăn
Quan võ thì ghét quan văn dài quần*

Trâu chậm uống nước đục nói lên sự thiệt thòi của những người chậm chạp thiếu óc bon chen.

Trâu chết bò cũng lột da : Khi người đồng hành của mình bị hại, đừng lấy đó làm vui vì trước sau gì cũng đến phiên mình bị hại như vậy.

Trâu tìm cột chớ cột không tìm trâu : Người cần sự giúp đỡ của người khác phải đi tìm người giúp đỡ chớ đừng ngồi chờ người giúp đỡ đi tìm mình.

Trâu thịt thì gầy, trâu cày thì béo : Người làm lụng đến khi kiệt sức thì bị quên lãng. Người ta chỉ chú trọng đến người đem lợi cho họ mà thôi.

Trâu ta ăn cỏ đồng ta: Lấy vợ chồng cùng làng

Trâu ngã nhiều gã cầm dao : Thấy lợi thì người ta bu lại như thấy trâu ngã thì cầm dao đến để chia thịt vậy.

Trâu già không nệ dao phay : Người già không sợ chết.

Ngưu tầm ngưu, mã tầm mã : Trâu tìm trâu, ngựa tìm ngựa. Đó là đồng loại tập hợp. Người Pháp và Anh có:

Qui se ressemble s'assemble
Birds of a feather flock together .

Hai câu này có vẻ nhẹ nhàng hơn *ngưu tầm ngưu, mã tầm mã*.

Những thiếu nữ khôn ngoan và đẹp để lại có chồng khờ dại bị người đời biếm nhẽ bằng câu:

Đứa gái khôn lấy thằng chồng dại
Như cái hoa lài cặm bãi cứt trâu.

Trong sách Quốc Văn Giáo Khoa Thư lớp ba dưới thời Pháp thuộc có bài nói về con trâu, con cạp và trí khôn của loài người. Theo bài tập đọc này con cạp ngạc nhiên khi thấy một nông dân ốm yếu cầm roi đánh đập con trâu liên hồi trong lúc cày ruộng. Con cạp muốn biết tại sao con trâu to lớn và nặng gấp mười lần anh nông dân lại chấp nhận cho anh ta đánh đập mà không có một phản ứng chống cự nào cả. Con trâu buồn rầu đáp:

“Vì nó có trí khôn.”

“Trí khôn là cái gì mà ghê gớm

thế?”, con cạp hỏi tiếp.

“Mày hỏi nó thì biết”, con trâu đáp.

Con cạp quay sang người nông dân và hỏi:

“Trí khôn mày đâu? Cho tao xem”.

“Trí khôn tao để ở nhà”, người nông dân đáp.

“Về nhà lấy trí khôn của mày cho tao xem”, con cạp nói.

“Không được, nếu tao đi mày ăn thịt con trâu của tao. Nếu mày để tao cột mày lại thì tao an lòng về nhà lấy trí khôn của tao cho mày xem”, người nông dân nói.

Con cạp đồng ý cho người nông dân cột vào gốc cây. Cột xong người nông dân lấy cái bấp cây đập mạnh vào đầu con cạp và nói: “Trí khôn tao đây này”.

Trong ngôn ngữ Việt Nam đôi khi người ta dùng chữ “Trâu” như một hình dung từ để diễn tả cái gì to lớn như đĩa trâu (*Hirudo medicinalis*), muồng trâu (*Cassia alata*), cà phê trâu tức cà phê *robusta* (*Coffea robusta*) v.v.

Những năm SỬU quan trọng vào thế kỷ XX

1913: Những bạo động của Việt Nam Quang Phục Hội ở Hà Nội; Hoàng Hoa Thám bị ám sát; Hoa Kỳ phong tỏa Mễ Tây Cơ; Vĩnh Thụy chào đời (lúc ấy Khải Định chưa lên ngôi); Phan Bội Châu và Cường Để bị xử tử hình khiếm diện; Phan Bội Châu bị giam giữ ở Quảng Châu (1913 – 1917); khâm sứ Mahé cho đào lăng vua Tự Đức (Khiêm Lăng) để tìm vàng.

1925: Thành lập Việt Nam Thanh Niên Cách Mạng Đồng Chí Hội; nhà cách mạng Phan Bội Châu bị bắt ở tô giới Pháp ở Thượng Hải (Shanghai) và bị đưa về Hà Nội; Tôn Dật Tiên (Sun Yat-sen) chết ở Bắc Kinh; vua Khải Định băng hà; Trotsky bị loại ra khỏi đảng Cộng Sản.

1937: Chánh phủ Mặt Trận Bình Dân (Front Populaire) của Léon Blum sụp đổ; chiến tranh Hoa Nhật bùng nổ (07-07-1937); chánh quyền Pháp ở Đông Dương kiểm soát báo chí và các đoàn thể chặt chẽ sau khi chánh phủ Léon Blum sụp đổ; cuộc đại thanh trừng do Stalin tiến hành ở Liên Xô.

1949: Hiệp ước Elysée (Bảo Đại – Vincent Auriol); Bảo Đại hồi loan; Cộng Sản Trung Hoa chiếm lục địa; sự ra đời của NATO (Mính Ước Bắc Đại Tây Dương); Cộng Hòa Liên Bang Đức (Tây Đức), Cộng Hòa Dân Chủ Đức (Đông Đức); 11 lãnh tụ Cộng Sản Hoa Kỳ bị đưa ra tòa vì mưu đồ lật đổ chánh phủ.

1961: Vụ đổ bộ lên Vịnh Con Heo (Bahia de Cochinos mà người Anh gọi là Bay of Pigs); sự hình thành Peace Corp; trận đánh Phước Thành, Phước Bình; chuyến bay không gian có phi hành đoàn đầu tiên của Hoa Kỳ.

1973: Hiệp định Paris về Việt Nam; chiến dịch vẽ cờ và giành dân

TIN GIỜ CHÓT

Trước giờ báo lên khuôn, Diễn Đàn xin cập nhật vắn tắt mấy tin giờ chót:

- Sau biến cố hỗn loạn, có tử vong, trong toà nhà Quốc Hội Hoa Kỳ ngày 6 tháng 1 năm 2021 Tổng Thống Donald Trump đã cho phổ biến một video lên tiếng chống lại các hành vi bạo động, kêu gọi mọi người tôn trọng tinh thần thượng tôn luật pháp, giữ thái độ ôn hoà trong việc bày tỏ quan điểm của mình và đoàn kết xây dựng đất nước. Ông tuyên bố không nhận trách nhiệm về việc bạo loạn trong toà nhà Lập Pháp.
- Hạ viện Hoa Kỳ ngày 13 tháng 1 năm 2021 đã thông qua Nghị quyết (Resolution) luận tội truất phế Tổng Thống đương nhiệm Donald Trump lần thứ nhì. Nghị quyết này sẽ được chuyển sang Thượng Viện. Việc truất phế Tổng Thống Trump tại Thượng Viện khó thành vì:
 - Cần có 2/3 Thượng Nghị Sĩ đồng ý mà hiện đảng Cộng Hoà chiếm nửa số ghế.
 - Thời gian đã cận kề mà Thượng Viện đang nghỉ, chỉ tái nhóm một ngày trước khi Tổng Thống Trump mãn nhiệm.
- Công cuộc chuẩn bị cho ngày Tuyên thệ nhậm chức Tân Tổng Thống thứ 46 Hoa Kỳ của ông Jose Biden được chuẩn bị rất nghiêm ngặt như quang cảnh thời chiến với hàng chục ngàn binh sĩ có vũ trang ăn nằm quanh khu vực hành lễ, cả trong và ngoài toà nhà Quốc Hội, với hàng rào và thép gai. ♦

lần đất ở Nam Việt Nam; vụ Watergate; phó tổng thống Agnew từ chức; Hoa Kỳ ngưng oanh tạc Cambodia.

1985: Gorbachev nắm quyền ở Liên Xô; một phi cơ của công ty TWA bị khủng bố giữ ở Athens, Hy Lạp; khủng bố Palestinans giữ một du thuyền Ý, Achille Lauro, bắt du khách làm con tin; hội nghị thượng đỉnh Hoa Kỳ - Liên Xô ở Thụy Sĩ.

1997: Hong Kong được hoàn lại cho Trung Quốc; Đặng Tiểu Bình (Deng Xiao-ping) chết; cựu hoàng Bảo Đại mất ở Paris; Pol Pot ra lệnh giết Son Sen và gia đình; thảm sát ở làng Thalit, Algeria; Madeleine Albright, nữ bộ trưởng ngoại giao đầu tiên của Hoa Kỳ; công chúa Diana chết vì tai nạn xe hơi ở Paris.

Các nhà lãnh đạo tuổi Sửu trên thế giới

Các nhà lãnh đạo nổi tiếng trên thế giới sinh vào năm Sửu là: Cựu hoàng Bảo Đại (1913 – 1997); Richard Nixon (1913 – 1994), Gerald Ford (1913 – 2006); Antonio Salazaar (1889 -1970), nhà độc tài Bồ Đào Nha; Fulgencio Batista (1901 – 1959), nhà độc tài xứ Cuba; Benjamin

Netanyahu (1949 -), thủ tướng Do Thái; Menachem Begin (1913 – 1992), thủ tướng Do Thái; Willy Brandt (1913 -1992), thủ tướng Tây Đức; Stafford Cripps (1889 – 1952), chánh trị gia đảng Lao Động Anh; Erich Ludendorff (1865 – 1937), thống chế Đức, Margaret Thatcher (1925 -), thủ tướng Anh; Warren Harding (1865 – 1923), tổng thống Hoa Kỳ,...♦

Phạm Đình Lân, F.A.B.I.

(Cái Đình 2009)

HỒ DZẾNH

Đà những bản thơ Xuân thời tiền chiến

Thi sĩ Hồ Dzếnh 1916-1991
cha người Hoa, mẹ người Việt

CHIỀU XUÂN

*Chiều xuân sang chuyển đồ đông
Trai tơ khăn lụa, gái hồng thắm môi
Da sông mát rỉ da trời
Đây mùa xuân bén bên loài cỏ hoa
Hiu hiu chiều ngả tà tà
Buồn lên xóm vắng, cây nhà khói xa*

*Đời em như một lời tranh
Và gần như tiếng bên đình trẻ reo
Nghìn thu hội lại một chiều
Buồn hơn nhớ, nhẹ hơn điều trông mong
Có tơ giăng mối hai lòng
Có muôn quán gió lượn trong một người*

RẼM THÁNG GIÊNG

*Ngày xưa còn nhỏ. . . ngày xưa
Tôi đeo khánh bạc lên chùa dâng nhang
Lòng vui quần áo xênh xang
Tay cầm hương, nến, đỉnh vàng mới mua
Chị tôi vào lễ trong chùa
Hai chàng trai trẻ khấn đũa hai bên:
-“Lòng thành lễ vật đầu niên
Cầu cho tiểu được ngoài giêng đất chồng”
Chị tôi phụng phịu má hồng
Vùng vằng suýt nữa quên bông cả tôi
Tam quan ngoài mái chị ngồi
Chị nghe đoán thế, chị cười luôn luôn
Quẻ thần quẻ thánh mà khôn
“Số nàng chồng đất mà con cũng nhiều”
Chị tôi nay đã xé chiều
Chắc còn nhớ mãi những điều chị mơ
Hằng năm tôi đi lễ chùa
Chuông vàng, khánh bạc ngày xưa vẫn
còn
Chỉ hơi thấy vắng trong hồn
Ít nhiều hương phấn khí còn ngây thơ
Chân đi, đếm tiếng chuông chùa
Tôi ngờ năm tháng thời xưa trở về*

XUÂN Ý

*Trời đẹp như trời mới tráng gương
Chim ca, tiếng sáng rộn ven đường
Có ai bên cửa ngòi hong tóc
Cho chảy lan thành một suối hương*

Sắc biếc giao nhau cành bắt cành
Nước trong, hồ ngợp thủy tinh xanh
Chim bay, cánh trĩu trong xuân ý
Em đợi chờ ai khuất bức màn

Giữa một giờ thiêng, tình rất đẹp
Rất buồn và rất. . . rất thanh thanh
Mày ai bán nguyệt, người ai nhỏ
Em ạ! Yêu nhau chết cũng đành

LẶNG LẼ

Tôi không chọn nắng cầu mưa
Nhớ người không cứ về trưa hay chiều
Tôi yêu vì nắng cây reo
Bướm bay vô cố, gió vèo tự nhiên
Đời tình hoa thắm thêu duyên
Tóc mây vắt mộng, mắt huyền gợi mơ
Em là người ấy hay cô
Sầu chung duyên kiếp làm thơ, đủ rồi
Tôi tin người để tin tôi
Để tin tưởng mãi rằng đời dễ tin
Tôi vui lòng sống trong im
Hồn nương bóng gió, lời chim đến người
-Yêu là khó nói cho xuôi
Bởi ai hiểu được sao trời lại xanh?

NGẬP NGỪNG

Em cứ hẹn nhưng em đừng đến nhé
Để lòng buồn tôi dạo khắp trong sân
Ngó trên tay, thuốc lá cháy lụi dần
Tôi nói khẽ: Gớm, làm sao nhớ thế!

Em cứ hẹn nhưng em đừng đến nhé
Em tôi ơi! Tình có nghĩa gì đâu
Nếu là không lưu luyến buổi sơ đầu
Thuở ân ái mong manh như nắng lụa
Hoa bướm ngập ngừng, cỏ cây lần lữa

Hẹn ngày mai mùa đến sẽ vui tươi
Chỉ ngày mai mới đẹp, ngày mai thôi
Em cứ hẹn nhưng em đừng đến nhé
Tôi sẽ trách - cố nhiên - nhưng rất nhẹ
Nếu trót đi em hãy gắng quay về
Tình mất vui khi đã vẹn câu thề
Đời chỉ đẹp những khi còn dang dở
Thư viết đừng xong, thuyền trôi chớ đỗ
Cho nghìn sau. . . lơ lửng. . . với nghìn xưa

XUÂN ĐÔI TA

Em trở về đây đáp lại lời
Anh từng buông gọi giữa xa xôi
Nghìn trùng non nước đều hiu nhớ
Đã vọng hồn anh đến cuối trời
.....
Anh đợi chờ em suốt bấy lâu
Nhủ thầm xuân thắm chẳng phai đâu
Một khi xuân thắm là mong nhớ
Và cả thiên thu vĩnh viễn sầu

Áo em sáng dệt trời xuân gấm
Sông cũ, nguồn xưa rộn rã về
Ngõ hạnh, mấy mùa quên nét thắm
Nở bừng khí thoảng bóng hoa lê

Em đã về đây, em vẫn nguyên
Như ngày trắng nước chớm tơ duyên
Bao năm xa cách, đời chưa nhạt
Màu tóc sông thu, ánh mắt huyền

Anh hát mừng em khắp thế gian
Trập trùng mây núi tiếng ngân vang
Thơ yêu không ngọt trong thiên hạ
Và cả non sông rộn sóng đàn

..... ♦

Viết Từ
CANADA

Mạc Giao

Quan Hệ Việt Mỹ Trong Năm Mới Và Đại Hội Đảng CSVN Thứ 13

tác toàn diện giữa hai nước.

- Mỹ tỏ ý sẵn sàng đón nhận một số học viên quân sự cao cấp Việt Nam theo học các khóa huấn luyện chỉ huy.

- Mỹ đề nghị hỗ trợ tài chánh cho việc phát triển và đào tạo các giám đốc điều hành bậc trung tại Đại Học Fulbright Vietnam ở Sài Gòn.

Đón năm mới Tân Sửu, chúng ta chờ biết chính sách của tân chính quyền Joe Biden đối với Việt Nam, cũng như những gì sẽ xảy ra tại Đại Hội Đảng Cộng Sản Việt Nam lần thứ 13. Dĩ nhiên chúng ta chỉ có thể dự đoán bằng cách căn cứ vào những dữ kiện hiện có và kinh nghiệm của quá khứ gần để suy luận.

Trước khi nói về quan hệ Việt Mỹ dưới thời Tổng Thống Joe Biden, chúng ta cần ghi nhận là dưới thời Tổng Thống Donald Trump, Việt Nam đã được Mỹ o bế đặc biệt

- TT Trump thăm chính thức thăm Việt Nam và gặp nhà lãnh đạo Triều Tiên Kim Chính Ân trên đất Việt Nam vào tháng 11/2017.

- Tàu sân bay USS Carl Vinson thăm VN năm 2018 và tàu sân bay USS Roosevelt năm 2020.

- Trong 2 ngày 29-30/10/2020, Ngoại Trưởng Mỹ Mike Pompeo đã đến Hà Nội để thảo luận các vấn đề liên quan đến quan hệ đối

Được Mỹ chiều chuộng mà còn thế này

- Thiết lập chương trình liên minh công nghệ thông tin giữa cơ quan USAID và 11 trường đại học Việt Nam.

- Mỹ ủng hộ lập trường của Việt Nam về Biển Đông và đòi hỏi tôn trọng Công Ước Quốc Tế về Luật Biển (UNCLOS), tuân thủ phán quyết năm 2016 của Tòa Án Trọng Tài Quốc Tế.

- Trao đổi thương mại giữa Mỹ và Việt Nam gia tăng. Giá trị thặng dư hàng Việt Nam xuất cảng sang Mỹ lên tới 58 tỷ Mỹ kim vào tháng 6/2020, sau 4 tam cá nguyệt. Theo nhà báo Anh Quân (Tuổi Trẻ), năm 2014, trao đổi thương mại hai chiều là 36 tỷ US, đến cuối 2019, số này tăng gấp đôi lên 76 tỷ US. Trong 6 tháng đầu năm 2020, đã đạt 37,7 tỷ US, bất kể kinh tế suy thoái vì Covid-19. Mỹ hiện là thị trường xuất khẩu số 1 của Việt Nam.

Chính quyền của TT Trump không hài lòng Việt Nam về số thặng dư thương mại quá lớn và việc thao túng tiền tệ. Chính phủ Mỹ đang điều tra và dự trù có biện pháp chế tài. Phó Thủ Tướng kiêm Bộ Trưởng Ngoại Giao Phạm Bình Minh và Bộ Trưởng Công Thương Trần Tuấn Anh đã điện đàm với các đối tác Mỹ để chối tội và giải thích trôi chảy. Vấn đề tạm ngưng ở đó, chờ tân chính quyền Mỹ giải quyết.

Những ưu đãi kể trên của Mỹ dành cho Việt Nam không phải là tất cả. Còn nhiều thứ nữa. Ưu đãi lớn nhất là TT Trump không hề hỏi tội Việt Nam về việc vi phạm nhân quyền, chỉ để cho ngoại trưởng Pompeo và vài viên chức thấp hơn đề cập sơ đôi lần cho có chuyện rồi đánh trống bỏ dùi. Nhờ đó, nhà cầm quyền cộng sản

được rông tay đàn áp những người không đồng chính kiến hay đòi hỏi tự do dân chủ.

CHÍNH SÁCH CỦA TỔNG THỐNG JOE BIDEN ĐỐI VỚI VIỆT NAM SẼ RA SAO?

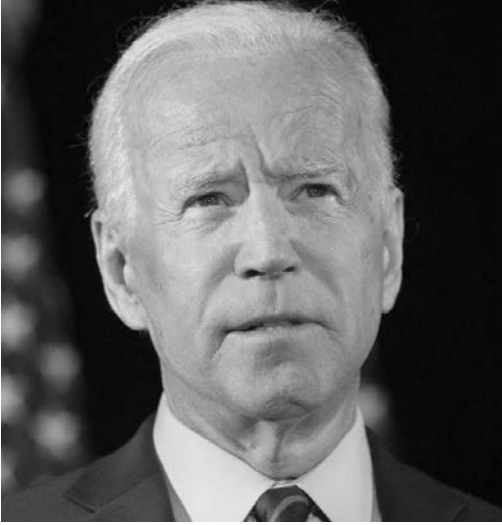
Từ sau thế chiến thứ hai, có lúc nào Hoa Kỳ không quan tâm tới Việt Nam đâu? Ngay từ cuộc chiến tranh Pháp-Việt Minh khởi đầu từ năm 1946, các Tổng Thống Truman và Eisenhower đã liên tục viện trợ tài chánh, chiến cụ và vũ khí cho Pháp trong cuộc chiến mà phe chống cộng mệnh danh là đấu tranh cho tự do và ngăn ngừa Trung Cộng xâm lăng. Cuộc chiến được đổi dạng và kéo dài tới 1975. Sau đó có một khoảng trống 20 năm Mỹ rút khỏi việc đan dít với vấn đề Việt Nam, nhưng không rút sự quan tâm đến một đất nước có vị thế địa dư chính trị quan trọng, có thể ảnh hưởng tới việc cạnh tranh giữa Mỹ và Trung Cộng ở châu Á, đặc biệt Đông Nam Á.

Năm 1995, TT Bill Clinton nổi lại bang giao Mỹ Việt. Từ đó, qua tất cả mọi triều tổng thống Mỹ: Clinton, Bush con, Obama, Trump, Việt Cộng luôn được Mỹ nuông chiều. Mỗi khi quan hệ Mỹ Trung trở nên căng thẳng, Việt Cộng lại được Mỹ cung chiều nhiều hơn. Rõ ràng Việt Nam trở thành miếng mồi hấp dẫn mà Mỹ và Trung Cộng đều muốn cướp về phe mình trong cuộc tranh chấp Biển Đông và tranh ngôi bá chủ hoàn cầu.

Tân TT Joe Biden cũng sẽ không làm khác nếu ông muốn đổi đầu với Trung Cộng. TT Trump đã đẩy cuộc tranh chấp Mỹ Trung tới tình trạng chiến tranh lạnh, không thể trở lui được nữa. Đầu tiên là nhằm bảo vệ nền kinh tế và ngoại thương của Mỹ trước sự tấn công của Trung Cộng. Thứ nhì là ngăn cản Trung Cộng chiếm Biển Đông làm của riêng, xâm phạm lãnh hải, lãnh thổ của các nước đồng minh của Mỹ trong vùng, ngăn cản việc giao thông tự do trên vùng trời và biển này. Thứ ba là kết hợp các nước trong khu vực để cùng Mỹ chống lại tham vọng bá chủ hoàn cầu của Trung Cộng mà Tập Cận Bình đã công khai tuyên bố và dùng mọi thủ đoạn để thực hiện.

Theo nhà báo Jacob M. Schlesinger của Wall Street Journal, ông Biden và các cố vấn của ông đồng ý với lập trường chống Trung Cộng của ông Trump, dù họ sẽ dùng những biện pháp khác. Biện pháp khác do chính ông Biden nói là ông sẽ hợp tác chặt chẽ với các đồng minh trong một chiến dịch phối hợp toàn cầu để gây sức ép lên Bắc Kinh. Như vậy là ông sẽ không dọa rút quân khỏi Nhật và Nam Hàn nếu hai nước này không đóng tiền chi phí, không bắt nạt Canada và Mexico bằng cách xé thỏa ước thương mại đang có hiệu lực để điều đình lại một thỏa ước mới, không chửi các lãnh tụ của khối NATO và đòi đóng thêm tiền hùn, nếu không, Mỹ sẽ giảm phần đóng góp và kéo quân ra khỏi nước Đức. Dĩ nhiên phải bảo vệ quyền lợi của Mỹ nhưng cũng phải trọng danh dự và giữ tinh thần ái với những chiến hữu đã sống chết với nhau từ thế chiến thứ nhất tới nay, nhất là phải giữ vai trò lãnh đạo thế giới tự do của Mỹ.

Nhà nghiên cứu chiến lược Pháp Benoit de Tréglodé nói trong

TT Joe Biden

cuộc phỏng vấn của đài RFI về chính sách đối ngoại của ông Joe Biden như sau:

“Vấn đề đối với ông Joe Biden là đưa Hoa Kỳ trở lại với việc hợp tác giữa các quốc gia, cũng như duy trì đường lối cứng rắn đối với Bắc Kinh, bởi vì hiện nay Trung Quốc là vấn đề trung tâm trong việc xây dựng bản sắc Mỹ trên trường quốc tế. Đó là đối thủ cạnh tranh nhiều nhất với tham vọng của Mỹ trên thế giới. Vì thế, theo tôi, sẽ có một chính sách, một đường lối cứng rắn đối với Bắc Kinh. Nhưng lần này sẽ rất khác so với thời TT Donald Trump, vì chính sách mới trước hết sẽ luôn được phối hợp với các đồng minh của Mỹ trên toàn cầu”.

Cứ theo đường lối này, ông Biden sẽ tiếp tục chiều chuộng và giúp đỡ Việt Cộng để Việt Cộng lớn lên, mạnh lên, tiếp tay với các nước châu Á trong mặt trận ngăn ngừa sự bành trướng của Trung Cộng. Giúp Việt Cộng còn là cách từ từ kéo Việt Cộng ra khỏi vòng lệ thuộc Trung Cộng. Điều này TT Obama, tiền nhiệm Dân Chủ của ông Biden đã làm. Những tin đồn “ông Biden sẽ bán nước Mỹ cho Trung Cộng” được phản biện bằng việc TT Biden đã chọn ông Antony Blinken làm ngoại

trưởng. Ông Blinken đã phục vụ hai đời tổng thống, phụ tá cố vấn an ninh dưới thời TT Clinton, và phụ tá ngoại trưởng trong thời TT Obama. Chính ông Blinken là người sửa soạn chính sách “xoay trục sang châu Á” của TT Obama. Một người kinh nghiệm như thế, với lập trường như thế, không dễ bán nước Mỹ cho Tập Cận Bình.

Dựa vào hướng đi của Mỹ và tình hình châu Á, người ta thấy Mỹ vẫn cần Việt Nam nên phải chiều Việt Nam. Vấn đề là TT Biden sẽ chiều Việt Cộng nhiều hơn hay ít hơn TT Trump. Chiều như thế nào? Mỹ dư biết Việt Nam cần thị trường Mỹ để bán hàng, mong được ký với Mỹ thỏa ước liên đới quốc phòng để làm bùa hộ mạng trước những đe dọa của Trung Cộng. Chúng ta phải nhìn vào đường lối liên kết đồng minh của ông Biden. Ông sẽ không một mình đấu võ với Trung Cộng, hay đơn phương bênh Việt Nam, nhưng sẽ quy tụ các quốc gia thân hữu, Nhật, Hàn, Úc, các quốc gia ASEAN, có Việt Nam trong đó, để cùng đương đầu với Bắc Kinh. Việt Nam là nước trực tiếp tranh chấp với Trung Cộng về biển, đảo, nên được quan tâm đặc biệt.

Mặt khác, ông Biden có thể chú tâm hơn về nhân quyền. Cũng theo nhà báo Schelesinger, ông Biden cho biết chính sách của ông sẽ tập trung nhiều vào việc thúc đẩy các giá trị dân chủ và nhân quyền. Ông cho đây là nền tảng cho phép Hoa Kỳ cạnh tranh với Bắc Kinh trên toàn cầu về các giá trị, không chỉ về thương mại. Như vậy chính quyền Joe Biden sẽ đặt vấn đề tôn trọng dân chủ và nhân quyền nặng hơn với Hà Nội. Nếu Hà Nội muốn được Mỹ dành cho mọi sự dễ dãi để làm ăn, học hỏi kỹ thuật, mua vũ khí tối tân, được bênh vực khi bị bắt nạt, thì Hà Nội cũng phải đáp ứng bằng việc trả lại tự do và quyền làm người cho dân Việt Nam. Không thể chỉ lợi dụng Mỹ để đàn áp dân mình, khiến Mỹ bị mang tiếng khờ dại vì nuôi báo cô bạo chúa.

Tóm lại, Mỹ dưới thời TT Joe Biden sẽ tiếp tục giúp Việt Nam trong việc phát triển kinh tế và bảo vệ chủ quyền biển, đảo, như dưới trào các tổng thống tiền nhiệm. Cách giúp có thể thay đổi. Nhưng sẽ không chấp nhận sự lợi dụng một chiều. Vấn đề dân chủ, nhân quyền sẽ được đặt ra cùng với những biện pháp chế tài. Có thể Việt Cộng sẽ gặp khó khăn với Mỹ hơn thời ông Trump. Trong mọi trường hợp, Việt Cộng vẫn phải đi dây, chiều lòng cả hai bên Trung và Mỹ, không thể giao thân trọn cho anh nào, vì theo hãn anh nào thì cũng chết chắc.

ĐẠI HỘI ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM KỲ THỨ 13

Chúng ta không đi vào cái mạng nhện rối tơ vò của đảng cộng sản VN giữa lúc các phe nhóm và đảng viên đang đấu đá, giành giật nhau để chiếm những chức vụ trong kỳ đại hội đảng lần này. Chúng ta chỉ biết Đại Hội đảng lần thứ 13 sẽ diễn ra từ 25/1 tới 2/2/2021 tại Hà Nội. Ông Nguyễn Phú Trọng, Tổng Bí

Thư đảng kiêm Chủ tịch Nước nói ngày họp là do Hội Nghị Trung Ương 14 của đảng ấn định. Những thành viên của Hội Nghị Trung Ương thì lại nói đó là quyết định riêng của ông Trọng. Mới mở đầu đã rắc rối. Lý do là Hội Nghị Trung Ương 14 không thể đồng thuận trong việc chọn những nhân vật cho các ghế chóp bu, gọi là tứ trụ: tổng bí thư, chủ tịch nước, thủ tướng, chủ tịch Quốc Hội, kể đó là thường vụ Bộ Chính Trị và những thành viên Bộ Chính Trị. Đó là những người được chọn để Đại Hội đảng chính thức hóa bằng cách bỏ phiếu bầu cho có lệ. Chưa nhất trí về người, làm sao định ngày họp được? Ông Trọng tự ấn định cho thích hợp với lịch trình hành động của riêng ông. Hội Nghị Trung Ương 14 không đạt kết quả thì phải vận động, sắp xếp, tranh dành tiếp và lại phải có Hội Nghị 15 trước Đại Hội.

Trên thực tế, chỉ có chức vụ tổng bí thư là quan trọng nhất. Ông Nguyễn Phú Trọng đã giữ chức vụ này hai nhiệm kỳ, mỗi nhiệm kỳ 5 năm. Ông Trọng đã 77 tuổi, bị tai biến mạch máu não cách đây 2 năm, hiện đi không vững, nói không rõ, nhưng vẫn muốn tiếp tục làm tổng bí thư nữa, ít là thêm một, hai năm. Gần chết còn tham quyền cố vị. Ông sửa soạn sẵn một con gà kể vị trong trường họp Đại Hội không cho ông hưởng trường họp đặc biệt về tuổi tác. Theo lệ, 65 tuổi phải về hưu, trừ khi được đại hội có quyết định đặc biệt miễn tính tuổi cho một số nhân vật tối cần thiết. Cách đây 10 năm, ông Trọng đã được hưởng đặc ân này rồi. Nay xin nữa sợ hơi khó. Vì vậy ông mới sửa lông cánh cho gà Trần Quốc Vượng, hiện giữ chức Bí Thư thường trực Bộ Chính Trị. Cái yếu của nhân vật này là ít được nói tới và biết tới. Trong khi đó, đương kim Thủ Tướng Nguyễn Xuân Phúc, cũng thuộc phe ông Trọng, cũng rắp ranh tranh chức tổng bí thư, dù đã quá tuổi 65.

Theo kế hoạch của ông Trọng, nếu ông không có thể giữ được chức tổng bí thư thì ông sẽ sắp xếp tứ trụ toàn phe ông với Trần Quốc Vượng làm tổng bí thư, Nguyễn Xuân Phúc chủ tịch nước, Vương

Đình Huệ (Bí thư Hà Nội) và Phạm Minh Chính (Trưởng Ban Tổ Chức đảng) tùy nghi chia nhau giữ các chức thủ tướng và chủ tịch Quốc Hội. Nguyễn Thị Kim Ngân sẽ về vườn, vì vừa quá tuổi, vừa ồm ồm 4 năm đủ rồi. Như vậy là quyền hành trung ương vẫn ở trong tay Trọng, dù có hay không có Trọng. Tuy đã tính toán và sắp đặt kỹ lưỡng như vậy, ông Trọng vẫn không bảo đảm kiểm soát được nội tình. Nếu có những nhân vật khác không phải phe ông chiếm được quyền thì chính ông và đàn em của ông sẽ bị trả thù, có khi dẫn nhau ra tòa và vào tù như ông đã đối xử với Đinh La Thăng, Nguyễn Đức Chung...

Nhìn nhân sự và cách vận hành của guồng máy đảng cộng sản VN trong kỳ Đại Hội, người dân thấy không có nhân sự nào có tài, có đức. Họ toàn là những đảng viên trung kiên, học thói trên đội dưới đập để leo lên những chức chóp bu trong đảng. Guồng máy đảng thì già nua, cổ hủ, như một chiếc xe đã chạy 75 năm, nay đã ọp ẹp, được sửa chữa vá vúi để cố

Nguyễn Phú Trọng và Nguyễn Xuân Phúc

Trần Quốc Vượng

lét. Thêm vào đó là những anh lái xe ngu dốt, tham quyền cố vị, làm sao có thể đưa đất nước và dân tộc tới một chân trời mới trong thời đại mới?

Đã vậy, guồng máy đảng còn suy yếu, trục trặc thêm vì nội bộ tranh dành, đánh đấm lẫn nhau. Không có đảng đối lập để cùng chống thì đảng ta chia phe tranh nhau quyền và tiền, bỏ tù nhau, nhiều khi giết nhau. Thành công duy nhất của đảng là bóc lột và đàn áp dân. Nhờ thế đảng mới còn tồn tại tới ngày nay. Tồn tại không biết nhục và lúc nào cũng lo sợ. Sợ dân và sợ cả đồng chí. Đó là lý do đảng phải huy động 6,000 công an vũ trang để bảo vệ Đại Hội sắp tới. Nếu Hoa Kỳ

cũng điều động số cảnh sát tương đương để bảo vệ điện Capitol thì đám biểu tình bạo động làm sao tràn vào tòa nhà quốc hội được?

Kết luận, dân Việt Nam chán chường và không hy vọng gì ở Đại Hội đảng cộng sản Việt Nam kỳ 13. Nên chờ nữa hay đã đến lúc phải hành động?

NHÂN DỊP ĐẦU XUÂN NHÌN LẠI CÁCH CƯ XỬ CỦA NGƯỜI XƯA

*Tháng Giêng ăn Tết ở nhà
Tháng Hai cờ bạc tháng Ba hội hè
Tháng Tư đong đậu nấu chè
Ăn Tết Đoan Ngọ trở về tháng Năm
Tháng Sáu buôn nhãn bán trăm
Tháng Bảy ngày rằm xá tội vong nhân
Tháng Tám chơi đèn kéo quân
Trở về tháng Chín chung thân buôn hồng
Tháng Mười buôn thóc bán bông
Tháng Một, tháng Chạp nên công hoàn toàn*

Bài ca dao trên làm chúng ta có cảm tưởng dân Việt ngày xưa sống sung sướng quá! Làm ăn buôn bán thì nhẹ nhàng, quanh năm chỉ nghĩ tới việc mừng đủ thứ Tết: Tết Nguyên Đán, Tết Đoan Ngọ (mùng 5 tháng 5), Tết Trung Thu (rằm tháng Tám) để vui chơi và thưởng thức của ngon vật lạ. Những sự việc như bài ca dao diễn tả đều đúng sự thật, nhưng không phải ai cũng được hưởng như vậy. Người nào được hưởng vài mẫu của những thứ kể trên đã là sung sướng lắm rồi. Toàn bộ chỉ là một giấc mơ của một dân tộc cần cù nhưng cũng biết hưởng nhàn và rảnh thú ăn chơi để tạm quên đi những ngày đầu tắt mặt tối, dãi nắng dầm mưa.

Ngoài việc tả giấc mơ của một năm sinh hoạt, bài ca dao cũng có tác dụng như một cuốn lịch để ghi nhớ mùa nào thức nấy, những lễ tết quanh năm và những việc phải làm. Một trong những việc phải làm là bày tỏ lòng hiếu thảo của con cái đối với cha mẹ. Đó là nhắc nhở con cái dâng miếng ngon miếng ngọt cho cha mẹ già để bù đắp những kham khổ, dưa cà mắm mặn mà cha mẹ phải dùng quanh năm. Theo tục lệ xưa, trừ khi quá nghèo khổ, con cái thường biếu cha mẹ những hoa trái đầu mùa. Tết Đoan Ngọ phải biếu cơm rượu để ‘giết sâu bọ’, rằm tháng Tám phải biếu bánh Trung Thu trông trăng, mùa gặt mới phải biếu xôi, biếu gạo, Tết Nguyên Đán phải biếu những lễ vật quý giá và phong phú nhất. Cha mẹ về già không có tiền hưu dưỡng. Họ đã làm lụng vất vả một đời để nuôi dạy con cái, dựng vợ gả

chồng cho chúng, giúp chúng tạo lập cuộc sống riêng. Khi về già cha mẹ được con báo hiếu, phụng dưỡng, kính nể, thương yêu, với dâu rể, cháu chắt vây quanh. Tuổi già không cô đơn, nhưng phải hoàn toàn trông cậy vào con cháu: “*Trẻ cậy cha, già cậy con*”.

Chẳng cứ những dịp lễ tết, suốt quanh năm, những người con có hiếu luôn luôn tìm mọi cơ hội làm vui lòng cha mẹ. Người dân giả thì chăm chút cho cha mẹ từng bát canh rau

*Có con mà gả chồng gần
Có bát canh cần nó cũng bưng sang*

Bậc quan quyền phú quý thì kiểu cách hơn trong việc bày tỏ lòng hiếu thảo. Ta hãy đọc một đoạn văn của Chu Thiên, tả hai vợ chồng quan Án và người chị (bà Bá) kéo nhau vào vấn an mẹ già vào buổi sáng khi vừa thức dậy

“Ngài bưng ấm chè vừa pha, bà Bá bưng chén chè nóng vừa rót đang bốc khói lên ngùn ngụt, còn bà Án hai tay bưng chậu thau nước đầy. Ba người bước vào phòng. Cổ màn đều vất lên. Bà cụ

cổ ngồi ở trong, cười hỏi

-Các con đã dậy cả rồi kia à? Hôm qua thức khuya sao không ngủ trưa một chút cho khỏe?

Quan Ân nói

-Chúng con vừa dậy, vội rủ nhau vào thăm mẹ, xem hôm qua mẹ ngủ có ngon giấc không. Rước mẹ lấy nước xúc miệng rồi rửa mặt ạ.

Quan Ân đỡ lấy chén nước ở tay bà Bá để xuống giường. Cụ cố cầm lấy chén nhấp một ít xúc miệng rồi nhỏ ra cuối giường; lúc quay lại trông thấy bà Ân còn bung chậu nước, cụ vội nói

-Chết! Con để vào giường này cho mẹ. Đã bảo để trẻ nó lấy cho, không thì tôi xuống nhà tôi rửa cũng được, nó phiền phiền thì thôi, các anh các chị cứ về ra.

Bà Ân vội thưa

-Dạ thưa mẹ, chúng con chỉ mong được hầu hạ mẹ mãi thế này. Mẹ già rồi, đi lại lẫm chẫm, thì bổn phận chúng con phải com bung nước rót. Thưa mẹ, đêm qua mẹ ngủ được nhiều không ạ?

Sau cùng bà Ân hỏi bà cụ

-Thưa mẹ, hôm nay mẹ thích ăn thức gì, mẹ bảo để chúng con kiếm.

Bà cụ vội chối

-Thôi thôi tôi xin các mợ, không về vờ gì cả, tôi ăn thế nào cũng được, đừng loí thôi. Com vàng mấm mặm đủ no là được rồi.

Quan Ân nói

-Thưa mẹ, mẹ mỗi tuổi một già, phải có miếng ngọt miếng ngon, để mẹ ăn nhiều com mới sống lâu được chứ. Mẹ chịu kham khổ mãi rồi!

-Chẳng ngon ngọt thì đừng, đã

chết ngay đấy mà sợ!

Bà án tươi cười nói

-Nhưng thưa mẹ, chúng con mong tìm thức ngon ngọt mẹ xơi, còn thưa chúng con kiếm miếng chứ.

Mọi người đều cười...” (Nhà Nho của Chu Thiên)

Cha mẹ có thèm miếng ngon miếng ngọt của con cái hay không là chuyện không quan trọng, nhưng lúc nào cha mẹ cũng muốn được thấy con cái quan tâm tới mình, muốn làm đẹp lòng mình

Chẳng được miếng thịt miếng xôi

Cũng được lời nói cho tôi vừa lòng

Lời nói cũng là một yếu tố quan trọng trong việc đối xử với nhau, “nói ngọt lọt đến xương”. Người xưa rất cẩn trọng khi nói năng. Nhiều khi rào đón quá kỹ đến trở thành khách sáo. Nhưng trong mọi trường hợp, người nói phải tỏ lòng kính trọng, giữ lễ và tỏ tình thân mật, chẳng những với người trên mà với cả những người ngang mình hay dưới mình. Cũng ông quan Ân trong truyện của Chu Thiên. Ông ở công đường với bà cả, trân trọng rất mực khi viết thư cho bà hai đang sống lủi thủi ở quê nhà để trông coi ruộng vườn:

“Gió thu mát, nước thu trong, trăng thu đẹp, đối cảnh thu, ta ở ngoài ngàn dặm chạnh nhớ tới hiền thiếp nơi quê một mình gánh vác bao công việc. Ở ngoài này, chốn cầm đường tuy bận việc, mà nhà linh ngữ vẫn vắng không. Đây là điều ta hằng mong mỏi. Trên mẹ già ơn trời vẫn khỏe mạnh vui tươi, dưới con cái, nhờ đất cũng chuyên cần hiếu nghĩa. Cả nhà đông đủ, mỗi bữa cơm lại nhớ đến hiền thiếp... Ta và chị cả vẫn an khang như trước. Giấy ngăn tình dài, khôn nói hết nỗi niềm thăm thía. Ý giàu lời ít, để ghi đây một kính tin. Nhân cho trẻ Tuyết về vui dưới gối, nên có chút quà thường gọi là Quý vị Tế Quân. Sau nữa nhờ hiền thiếp báo anh Tuấn bớt ít ngày ra ngoài này, ta cậy chút việc. Ra sớm được càng hay. Dư bất tuyên” (Chu Thiên)

Đang ở với bà lớn mà quan “tán” bà nhỏ bằng những lời lẽ “mùi” như thế này thì chắc bà nhỏ phải cảm động phát khóc, hết dám ghen tương phân bì, chàng bảo em nhậy xuống sông em cũng nhậy.

Cũng theo cung cách ăn nói của người trọng lễ nghĩa, anh đồ Nguyễn Khắc Mẫn viết thư mời bạn Vân Hạc đến chơi bằng những lời lẽ như sau

“Hơn một tháng nay không được gặp anh, cổ kiệu đã mốc, bàn cờ đã bị cát bụi phủ đầy. Tôi vẫn khao khát tôn nhan, như lúc nắng cạn khao khát trận mưa rào vậy. Nay nhân dậy sớm, ra thăm vườn hoa, thấy một giò lan bạch ngọc mới nở, sự khao khát ấy lại càng bồn chồn. Vây xin anh hãy phí chút quang âm, tạm rời gót ngọc đến túp lều tranh; ta cùng xem hoa nở, nghe chim hót, để tiêu ngày dài của mùa hè. Tôi đương quét lối hoa rụng đợi anh, mong rằng anh đến ngay cho” (Lều Chõng của Ngô Tất Tố)

Quét hoa rụng trên lối đi để chờ bạn đến. Thật không có hình ảnh

nào đẹp hơn và cũng không có lời lẽ nào khách sáo bằng!

Người bình dân tuy ăn nói giản dị, nhưng vẫn phải giữ mồm giữ miệng, thí dụ không nói tới những gì được coi là dơ dáy khi đang ăn. Có chuyện một cô gái mới về làm dâu, giữa bữa ăn, cô đứng dậy bỏ ra ngoài. Bà mẹ chồng hỏi: “*Đang ăn mà chị cả đi đâu đấy?*” Nàng dâu bèn khoanh tay lễ phép thưa

*“Trình cha, lậy mẹ, thưa chồng
Con đi tháo nước trong lòng con ra”*

Không phải người bình dân nào cũng biết trả lời bằng thơ như cô dâu nói trên, nhưng họ phải học cách ăn nói làm sao để không gây giận dữ hay hiểu lầm cho người khác, vì “*xảy chân dễ chữa, xảy miệng khó chữa*”, và

Lời nói chẳng mất tiền mua

Lựa lời mà nói cho vừa lòng nhau

Các cụ ngày xưa cư xử với bạn bè rất chí tình. Dù vậy, trong cách giao tiếp, vẫn có sự cân trọng, không xuông xả. Gặp tiết xuân mát mẻ, cụ Cử muốn đi thăm cụ Phó Bảng ít ngày để cùng ngắm hoa thưởng nguyệt, xướng họa thơ xuân và đối ngâm, đối ẩm. Cụ mang theo vài chai rượu nếp cái xủi tằm và một túi gạo tám soan thơm lừng để góp với bạn. Cụ biết nhà cụ Phó Bảng không thiếu những thứ này, nhưng cụ không muốn bị mang tiếng là đi ăn nhờ bạn. Ngay trong những bữa cơm rượu được dọn lên hầu các cụ với tất cả lòng thành của gia chủ, khách vẫn ăn uống từ tốn, thanh cảnh, chỉ vừa lưng bụng cho khỏi đói, không muốn mang tiếng là đến thăm bạn để ăn uống gỡ.

Nói về chuyện đãi khách, cụ Tam Nguyên Yên Đổ có bài thơ diễu cợt

*Đã bấy lâu nay bác đến nhà
Trẻ thời đi vắng, chợ thời xa
Ao sâu nước cả khôn chài cá
Vườn rộng rào thưa khó đuổi gà
Cải chưa ra hoa, cà chưa nụ
Bầu vừa rụng rốn, mướp đương hoa
Đầu trần tiếp khách trâu không có
Bác đến chơi đây ta với ta*

Không biết cụ Tam Nguyên muốn diễu người bạn làm khách, không chịu ăn uống thật tình, hay muốn xỏ ngọt người cụ không muốn tiếp mà cứ dẫn xác đến? Dù sao lối ăn uống thanh cảnh của các cụ ngày xưa đã trở thành một tập tục, vừa chứng tỏ tư cách thanh cao, khác với hạng phàm phu tục tử, vừa do hậu quả của tình trạng kinh tế nghèo nàn. Có miếng bỏ bụng đã là quý. Khi có những miếng ngon miếng lành thì chỉ ăn lấy hương lấy hoa và phải theo một thứ tự có trên có dưới: “*nhất thủ nhì vĩ*”. Chẳng thế mà những anh có nhiệm vụ chia phần thịt xôi ở đình làng phải là những chuyên viên băm, chặt, để làm cho miếng nào ra miếng

này, phần nào ra phần ấy, phần của ông tiên chỉ phải khác với phần của ông thứ chỉ. Ngô Tất Tố trong “*Tập Án Cái Đình*” kể truyện một tay nghề có thể chia một con gà luộc làm 9 cỗ, trong đó 5 cỗ có mỡ, 4 cỗ có phao câu, với 92 miếng chặt thật đều đặn.

Được hưởng phần xôi thịt ở đình làng là một niềm hãnh diện: “*Một miếng giữa làng bằng một sàng xó bếp*”, vì chỉ có các cụ trong hội đồng kỳ mục và các hương lý, kỳ hào mới được chia phần. Nhiều cụ khi ăn cỗ ở đình làng chỉ nhăm nháp qua loa vài miếng, rồi lấy lá chuối, lá dong gói phần mình mang về cho các cháu đang đợi ở nhà. Mỗi khi ông ra đình ăn cỗ hay nhận phần, các cháu khắp khời mừng thầm, thức khuya chờ ông về để được chia miếng xôi bằng quả cau và miếng thịt gà “*nếu để trước môi mà thổi có thể bay được mùi thơm*” (diễn tả của Ngô Tất Tố). Miếng xôi miếng thịt tuy nhỏ bé, nhưng đối với những đứa trẻ hàng ngày chỉ biết cơm rau mắm thì đó là một đại tiệc mà chúng nôn nả đợi chờ.

Một cách cư xử khác rất đẹp trong xã hội Việt Nam xưa là tôn trọng và nhớ ơn thầy. Sách Nho dạy phép Tam Cương (quân, sư, phụ), phải tôn kính và tri ân vua, thầy dạy và cha. Phải nhớ tết lễ thầy như tết lễ cha mẹ. Khi thi đỗ, phải đến tạ ơn thầy. Khi nhà thầy có biến cố, học trò phải chia nhau đóng góp chi phí. Khi thầy quá vãng, hội đồng môn gồm học trò cũ và mới phải lo việc ma chay và học trò phải để tang thầy. Từ quan đến thường dân, khi đến thăm thầy đều phải cung kính giữ địa vị học trò.

Ngoại sử kể việc vua Lê Hiến Tông (trị vì 1497-1504) khi còn là thái tử đã được quan đại thần Nguyễn Bảo, còn gọi là Cụ Nghè Châu Khê, dạy học. Khi vua lên ngôi thì quan đã về nghỉ hưu tại làng Trì Lai, Thái Bình. Nhà

vua nhớ đến thầy học cũ, quyết định đi thăm thầy. Được tin, chức dịch địa phương định tổ chức lễ đón vua thật long trọng. Nhưng nhà vua lại truyền cho họ không được đón rước gì cả, để yên cho ngài được vi hành đến nhà riêng Cụ Nghè Châu Khê. Nhà vua cung kính thăm thầy và được thầy đãi một bữa cơm dân dã với bát canh cua đồng là món chính. Nào ngờ vị hoàng đế ăn ngon miệng và cung kính thưa

-Con vô cùng hạnh phúc vì được gặp thầy, được thầy ưu ái cho con ăn bát canh cua đồng đậm đà hương vị đồng quê, dầu sơn hào hải vị chốn cung đình cũng chẳng thể sánh tày” (theo Giai Thoại Dân Gian Việt Nam do Kiều Văn soạn, phát hành 2002 Sài Gòn).

Chu Thiên kể chuyện quan Hoàng Giáp Nguyễn Đức Tâm có người học trò đã đỗ tiến sĩ, gọi là Nghè Tiến, muốn rẫy vợ cũ để cưới vợ mới. Quan Hoàng Giáp hay tin, ngài cùng với một số học trò lớn tuổi đã thành danh đích thân về làng của Nghè Tiến hỏi tội. Ngài cho gọi vợ chồng Nghè Tiến đến, bắt Nghè Tiến công khai xin lỗi và lấy vợ. Nghè Tiến răm rắp làm theo. Lúc Nghè Tiến quay sang lấy thầy cũ để tạ tội và đội ơn thì thầy không nhận, lại còn ra lệnh cho một học trò khác

-Anh Bằng Tuân đâu, anh lấy danh nghĩa nhà Nho nọc anh Tiến ra tạm đánh cho tôi ba roi: roi thứ nhất bảo anh ấy nhớ đạo Thánh Hiền, roi thứ nhì gỡ thanh danh cho trường ta, roi thứ ba rửa nhục cho khoa giáp. Xong việc ta về (trích Nhà Nho).

Thế là quan Nghè Tiến ngoan ngoãn nằm xấp chịu đòn của bạn đồng môn theo lệnh thầy.

Sau khi phác họa đôi nét về cách cư xử của người xưa với cha mẹ, vợ chồng bạn bè, làng nước, thầy trò, chúng ta thử tìm hiểu xem những cặp trai gái yêu nhau đối xử với nhau ra sao vào

thời xưa. Những tác phẩm như Lều Chõng, Tập Án Cái Đình của Ngô Tất Tố, Bút Nghiên, Nhà Nho của Chu Thiên, Vang Bóng Một Thời của Nguyễn Tuân được viết vào cuối thập niên 30 và đầu thập niên 40 của thế kỷ trước. Lúc đó xã hội Việt Nam, nhất là ở thôn quê, chưa thay đổi nhiều. Cuộc thi Hương cuối cùng được tổ chức năm 1915. Vì thế các tác giả nói trên vẫn còn có thể thấy tận mắt, nghe tận tai những sinh hoạt và tập tục của dân Việt Nam trước khi những phong trào đổi mới bùng lên thay đổi xã hội. Họ đã mô tả trong tác phẩm. Nhờ đó chúng ta mới hiểu rõ hơn những cảnh thi cử, việc làng, mối tương giao giữa các tầng lớp xã hội, kể cả việc trai gái yêu nhau, theo những truyền thống và phong tục đã hiện hữu trên quê hương từ nhiều đời.

Chu Thiên đã tả mối tình của anh khóa Tuần với cô Tuyết, con gái cung của quan Án. Vì Tuần là học trò của quan Án nên phải gọi con gái của thầy là chị và xưng em. Cách đối xử, ăn nói giữa hai người rất mực lễ nghi, khiến người đọc thời nay thấy thật xa lạ

“Nước da mặt hồng tươi bâng bâng vì hơi lửa nóng, làn tóc mai lỏa tỏa vương đọng bụi tro... cô Tuyết lúc ấy mới lại càng tăng thêm mọi vẻ đẹp bộc lộ linh động. Bên làn khói hơi đục tỏa mờ, cô phảng phất như một vị tiên. Tuần ngồi một mình, say sưa nhìn ngắm. Mãi đến lúc cô vớt hết rau, cầm đũa cả bới giải rau ra rõ cho ráo nước, rồi ngẩng lên, bắt gặp mắt đăm đúi ấy, chàng mới bẽn lẽn quay nhìn ra sân, và nói đánh lảng

-Thưa chị, không có việc gì nữa, em xin phép về ạ.

Tuyết vui vẻ nói

-Anh ở đây ăn cơm đã

-Thưa chị em ăn rồi

Tuyết cười dòn tiếp

- À phải rồi. Hôm nay anh đi uống rượu té, còn thiết gì ăn cơm rau muống chấm tương với cà nữa mà mời.

- Chị cứ dậy thế chứ! Em ăn cơm thật rồi. Không có, chị không bảo, em cũng cứ ở em ăn...

Tuần chào rồi vui vẻ đi ra, sung sướng đã được dịp giúp việc cho nhà quan và gần Tuyết. Chàng triền miên mơ ước đến một ngày kia công thành danh toại, và được ăn đời ở kiếp với người mà chàng dốc một lòng kính yêu”

Khi ở trong nhà quan phải giữ lễ đã đành, khi gặp nhau tay đôi trên đường làng cũng chỉ dám đổi cách xưng hô, không dám có những cử chỉ thân mật, chỉ có những lời dăm dẩn, bóng bẩy để diễn tả lòng mình và hiểu lòng nhau

“- Anh có công quá

- Cũng chẳng xứng với tấm lòng của em yêu quý

- Anh chỉ nói

- Thật đấy

Tuấn cười tình, Tuyết cũng vui theo, tươi cười nói

- Em chả biết yêu quý là gì

- Yêu quý hay bằng lòng cũng vậy

- Anh giảng nghĩa hay nhỉ?

- Không hay bằng em nói. Tiếng em êm như đàn, mà miệng em tươi như hoa

- Còn anh?

Hai người còn đang chực nói thêm nhiều câu thân mật nữa, nhưng vừa vòng hết tường Văn Chỉ, Tuấn đã bước chân ra khỏi cổng gần giáp mặt Tuyết, thì nàng trở vai gánh đánh phất một cái, bước nhanh lên và còn ngoảnh lại bảo Tuấn

- Anh để em về trước, kéo dân làng người ta cười cho ấy”
(trích Nhà Nho)

Yêu đương kiểu này có vẻ hơi mệt, nhưng cũng lãng mạn và tình tứ làm sao!

Trong khi đó, những cặp con nhà dân giả thì đối xử với nhau giản dị, thẳng thắn và chân tình hơn nhiều. Những câu ca dao đã chứng minh điều này.

Chàng trai muốn ngõ ý với cô gái thì tán thẳng thừng, nhưng không thiếu văn hoa theo truyền thống “sính thơ” của dân tộc Việt Nam

Đường xa thì thật là xa

Cây mình làm mối cho ta một người

Một người mười tám, đôi mươi

Một người vừa đẹp vừa tươi như mình

Về phần cô gái, lời ngõ ý phải kín đáo hơn, nhưng khi nói lên là “đối tác” hiểu liền

Gặp nhau ăn một miếng trầu

Gọi là nghĩa cũ về sau mà chào

Muốn cho sông cạn, đò đầy

Muốn anh chung mẹ chung thầy với em

Một khi hai bên đã chịu nhau rồi thì phải nghĩ ngay tới việc xin phép cha mẹ để các ngài đứng tác thành cho đôi lứa. Nếu cha mẹ không bằng lòng thì cuộc hôn nhân sẽ không thành, không có việc “con cái đặt đâu cha mẹ ngồi đấy” như thời nay

Thương anh cũng muốn theo anh

Sợ cha với mẹ không đành thì sao?

Nắng mưa thì giếng nắng đầy

Anh nắng đi lại, mẹ thầy nắng thương

Dù hai người yêu nhau thắm thiết, đến độ “Đêm qua ba bốn lần mơ - Chiêm bao thì thấy, dậy sờ thì không” cũng không được sàm sờ khi gần nhau. Chính người con gái phải biết giữ mình và nhắc nhở người yêu phải kiên nhẫn, tuân thủ những

nguyên tắc đạo lý

Xin chàng hãy bỏ tay ra

Đến mai về cửa về nhà hãy hay

Chàng đừng cầm lấy cổ tay

Khi xưa cảnh mặn, khi nay cảnh dào

Như vậy là không có việc sống thử trước hôn nhân. Không có chuyện là bạn đường. Phải là bạn đời.

Ngày xưa, trai gái chỉ có dịp gặp gỡ để kết bạn với nhau khi làm việc ngoài đồng hay trong những dịp hội hè, đình đám. Nhiều nhất là do mai mối. Ở vùng Kinh Bắc còn có lối kết bạn khác. Đó là nhận nhau là “liền anh, liền chị” trong những buổi hát quan họ. Suốt tháng Giêng, các liền anh, liền chị rủ nhau đi hát khắp vùng. Lòng nôn nao được kết bạn mới, gặp lại bạn cũ, đã làm cho bao trai thanh gái lịch chưa hết tháng Giêng này đã mong tháng Giêng tới để rủ nhau đi hát quan họ “Người ơi, người ở đừng về”. Dù có lệ liền anh liền chị không lấy nhau, nhưng ai có thể cấm họ nhớ thương nhau, mong gặp lại nhau. Còn chuyện khác thì ai biết “ma ăn cỗ”?

Suốt tháng Giêng mưa Xuân trắng ngõ

Những người con gái thôn Dương Ổ

Đập sơi trâu đêm

Khi nắng lên se chỉ trắng ngoài thềm

Khi giăng lên đưa con thoi dệt vải

Tiếng hát chập chùng, mái tranh phủ khói

Chị em hẹn nhau ngày hội sang năm. . .

Ngày hội năm sau

Anh sẽ bắc dàn hoa lý

Mời em về ngồi nghỉ

Khi nào em hát thua anh. . .

Hoa gạo đầu đình vẫn mãi người xa quê

Vì đâu anh đi không về

Khăn gói lúc chia ly

Mang nặng trăm sông ngàn núi

Buộc chặt tình quê hương thui thui. . .

(Hoàng Cầm)

(xem tiếp trang 39)

ĐẦU NĂM TRONG LÒNG CỔ-QUẬN

■ Phạm Minh-Tâm

*Cử đầu vọng minh nguyệt
Đê đầu tư cổ hương.*

Lý Bạch

Suốt năm 2020 vừa qua, con chuột Canh-tý đem về cho thế-giới nhiều biến-động cũng như tai-họa. Và đại-họa chính là con vi-khuẩn Corona đến từ Vũ-hán, Trung-cộng. Song lại cũng có một sự-kIỆN chẳng những không kém phần ồn-ào mà cũng có sức lây-lan và ảnh-hưởng cùng tầm mức tác-hại không thua con vi-khuẩn Vũ-hán là cuộc chạy đua quyền-lực trên cái ghế lãnh-đạo tại toà Bạch-cung của hai chính-đảng Dân-chủ và Cộng-hoà bên Hoa-kỳ. Và cho đến giờ này, kết-quả tranh-cử của hai đảng này đã coi như ngã-ngũ và chắc lòng dân Mỹ cũng đã hiểu cái “lẽ tất thắng” trong chính-trị của nhà nước siêu-cường của họ. Trong đó không loại trừ nhiều cái “siêu” về cả sở-trường lẫn sở-đoản. Song tâm-trạng đồng-bào tôi thì chưa yên vì một góc nhỏ của truyền-thông điện-tử, quen gọi là “mạng”, vẫn còn là chiến-địa căng-thẳng của một số người Việt-Nam, vẫn chưa ngưng sát-phạt nhau bằng các chiêu-thức võ miệng mà xem ra còn hơn gươm, đao hay vũ-khí sát-thương.

Và vì vẫn mang tâm-trạng bồi-hồi chưa nguôi về thân-phận luân-lạc sau ngày 30-4-1975 của một người Miền Nam Việt-Nam,

nên người viết không khỏi ngậm-ngùi khi thấy bà con Việt-Nam ở hải-ngoại, đặc-biệt là tại Mỹ, giờ cũng vì các “sở trường sở đoản” này càng thêm rã-rời chia rẽ nhau. Vẫn vì tương-tranh chính-kiến mà bươi móc nhau, chửi bới nhau mà ai cũng với thái-độ vênh-vang nhân-danh ta đây “từng”... là gốc này, gốc nọ, với đây một đầu “lẽ phải” của cả “mày và tao” hai bên dãy Pyrénées.

Suốt hai mươi năm trước ngày 30-4-1975 chưa xa-xưa ấy, bao nhiêu người chiến-sĩ quân-lực Miền Nam đã thật sự trút ra đến cạn kiệt những dòng máu nóng từ trong huyết-quản mà vẫn không tránh được cái ngày ê-chề này, cái giai-đoạn lịch-sử đen tối hôm nay, là do đâu? Chắc-chắn không phải tại các thể-hệ thanh-niên Việt-Nam hèn-nhát hay vô-cảm, thiếu trách-nhiệm làm trai thời loạn... Mà tại cái thiếu-số hoạt-đầu, lúc nào cũng cho mình là “ta đây” chính-khách. Tại một nhóm người chẳng qua gặp buổi “thời-thế tạo anh-hùng”, được đứng vào thế chỉ-huy ba-quân sĩ-tốt lại không lo nhiệm-vụ chống kẻ thù chung ngoài chiến-địa mà ham-hổ tưởng mình có “chân mạng” đế-vương nên cam-tâm tự-nguyện cho Mỹ sai bảo. Tại các người mang áo tu-hành mà tà-tâm vị-ngã, sân-si vọng-động... Tại tất cả các băng nhóm thuộc thành-phần như trên làm sát-thủ

giết mướn cho Mỹ, để sau khi giết được anh em Tổng-thống Ngô-Đình Diệm và tận diệt nền Đệ-nhất Cộng-hoà thì thế đứng của đất nước Việt-Nam, vận-mệnh dân-tộc Việt-Nam chỉ còn là trái banh vô tội vạ trên bàn cờ chính-trị thế-giới. Một bãi đá không có trọng-tài, không cần cả luật chơi mà cả đội bóng cũng các thành-phần từ hậu-thuần đến võ tay tán-trợ và ngồi chờ rơi đầu trúng đó. Và Miền Nam đã rơi trúng vào cái hố thăm cộng-sản.

Một trong những khía cạnh “loạn thế” này được nhà văn Phan Nhật Nam thuật lại theo cảm-nghĩ mà ông gọi là “Một chịu đựng lặng lẽ” trong thời-gian một tháng đơn-vị ông bị tăng-cường về Thủ-đô Sài-gòn dẹp hỗn-loạn... *Chúng tôi rời Sài-gòn trong hơi thở dài nhẹ nhõm, một tháng ở Thủ đô đủ để tạo thành sụp đổ tan hoang trong linh hồn, đủ để thấy rõ sự phản bội của hậu phương, một hậu phương lừa đảo trên máu và nước mắt của người lính. Một tháng đủ để chúng tôi hiểu nỗi ti tiện hèn mọn của loại lãnh tụ ngã tất, những anh hùng đường phố, những ông vua biểu tình theo ngẫu hứng, vua tôn giáo đầy thù hận và dục vọng.... Một tháng đủ để “vỡ mặt” linh non cũng như linh già. Chúng tôi bây giờ được hiểu rõ: Máu và đời sống của mình đã đổ ra cho một xã hội lừa lọc. Thủ đô, đi xa*

không luyến tiếc...Tôi ao ước một con hồng thủy sẽ cuốn trôi thành phố sau lưng, một con hồng thủy xoá hết dấu tích như bản mà Thủ đô đã bôi lên khuôn mặt bi thảm của quê hương...(Dấu bình lửa. Trang 54-55).

Ngày 19 tháng 2 một giờ sáng, Tiểu đoàn nhận lệnh trở về Sài Gòn, cho lính lên xe trong đêm tối, lính yên lặng không kinh ngạc. Có quái gì đâu những trò hề này chúng tôi đã quá quen. Đảo chính, chính lý hay gì gì đi nữa cũng chỉ vậy thôi, chúng tôi vô can, đứng ngoài. Đ.m. Về Sài Gòn lại đứng đường, gác chợ nữa như thằng ăn mày...(trang 87-88)....

Tôi đi vào tiệm phở trước cửa đài, có mấy anh lính thiết giáp ngồi ăn ở trong đó, chúng tôi cười với nhau. Vừa rồi tôi cứ sợ các bạn bắn tôi chứ. Bắn ông làm quái gì, đang đi hành quân bỗng nhiên được lệnh về giữ Đài phát thanh chứ biết khi gì đâu. Các ông ở đâu đến? Dưới Mỹ tho... Tôi cũng vừa ở Bà-ri-a về, chẳng ra con mẹ gì cả...Thấp thoáng trước thềm đài, một lô sĩ quan cao cấp đang đứng nói chuyện hân hoan...(trang 90-91). Trong sách Đồi dòng ghi nhớ xuất-bản tại Hoa-kỳ năm 2007, tác-giả Phạm Bá Hoa có ghi lại lời ông tướng Trần Thiện Khiêm, cựu chủ-trì cuộc phản-loạn năm 1963, nói với tác-giả... Anh có gặp Thiếu tướng Phát khi ông qua Mỹ này, anh hỏi ông tại sao ông đảo chánh hồi năm 1965. Ông Phát trả lời thật ngắn là “Mỹ xúi”... Cũng lại là Mỹ.

Suốt một cuộc chiến dài-dặc hai mươi năm Miền Nam đã kết-thúc bi-đát và ai-oán đến hôm nay vẫn còn nhức-nhối, chính vì các

chính-khách xôi-thịt chỉ hạn-hẹp với đầu óc ghen ăn ghét ở, một số các cấp chỉ-huy quân-đội ham-hổ, các chức-sắc tôn-giáo mà tu-đức đã thay bằng sân si vọng-động...nên hết lần này đến lần khác, vẫn cùng nhau làm theo tất cả những gì... Mỹ xúi.

Vậy mà một số đồng-bào tôi hôm nay lại vui vẻ đặt cả hy-vọng của tương-lai đất nước vào bàn tay một ông Tổng-thống Hoa-kỳ mà quên rằng ông Tổng-thống Hoa-kỳ nào thì chuyện quan-trọng vẫn là lợi-nhuận kinh-tế của nước Mỹ. Tôi lần-thần nghĩ thêm, tại sao dân Việt-Nam mình trước 1975 không phải chỉ chống và ghét Trung-cộng, mà hình như từ lâu lắm rồi, vẫn không hảo-cảm với giống người phương bắc này, vẫn không “kết bạn” được, qua câu hát dễ thương mà sáng suốt... *mấy đũa ba Tàu thằng nào cũng như thằng nấy...*

Thật đáng buồn khi người Việt mình đã chia rẽ trầm-trọng chỉ vì sự chọn lựa ủng-hộ và loại-trừ giữa hai ứng-viên tranh nhau ghế tổng-thống trong toà Bạch-cung của Mỹ chứ không phải là Dinh Độc-lập ở Sài-gòn. Thậm chí, để chửi nhau, người ta còn dùng nhóm chữ “di-sản - hậu duệ” của Việt-Nam Cộng-hoà để lớn-lỏi chụp mũ cộng-sản cho nhau nếu ai không có chung lập-trường ủng-hộ ứng-cử-viên như mình chọn. Chẳng lẽ “chống cộng” theo lối Mỹ lại độc-tài hơn cộng-sản khi ai không theo mình thì kết án là phản-động...

Chuyện dài của chính đất nước Việt-Nam mình thì đã quên sạch rồi.

Hai chữ “hậu-duệ” họ dùng ở đây nghe sao mơ-hồ, mông-lung quá. Hậu-duệ nào đây? Xin đừng là của những “tiền-bối” đã thay vì dùng vũ-khí đánh cộng-sản thì lại bắt quân-đội phải đối mặt giết nhau, sát-phạt huynh-đệ chi binh, như trong cuộc đảo-chính hụt 11-11-1960 hay cuộc bạo loạn 01-11-1963. Tiếp theo là các lần tranh giành địa-vị và quyền-lợi của các chỉ-huy, được che giấu bằng các tên gọi đẹp-đẽ như

Tổng-thống Donald Trump trong cuộc gặp gỡ với Thủ tướng Việt Nam Nguyễn Xuân Phúc ở Hà Nội ngày 27 tháng 2 năm 2019. (Ảnh: Reuters)

chính-lý 30-01-1964 của tướng Nguyễn Khánh; biểu-dương lực-lượng ngày 13-9-1964 của tướng Dương Văn Đức; đảo-chính lật Nguyễn Khánh của tướng Lâm Văn Phát ngày 19-2-1965... và các khủng-hoảng chính-trị liên-tiếp xảy ra từ sau ngày 09-3-1966.

Tất cả cũng chỉ vì mưu-đồ cá-nhân được đặt trên quyền-lợi chung mà dùng quyền đang có trong tay tạo áp-lực trên người lính, đổ vấy cho hai chữ “quân đội” bị dính chung vào cái rọ “kiêu binh”.

Tội nghiệp quá cho bốn chữ Việt-Nam Cộng-hoà. Bốn chữ tên gọi của chế-độ tự-do đã từng lừng-lẫy một thời. Rồi đã bị Trung-cộng và tay chân là Việt-Nam Dân-chủ Cộng-hoà miền Bắc, những chính-khách “nguy quân-tử” Miền Nam Việt-Nam và những chính-trị-gia Mỹ thuộc cả Dân-chủ lẫn Cộng-hoà hè nhau đẩy đến đường cùng là ngày 30-4-1975. Và đã hơn nửa thế-kỷ qua còn chưa hết chói-với, nay lại bị lớp “di-sản” và “hậu-duệ” này tự cho mình cái quyền “chuyên chính” tô lem bôi luốc danh-xưng này bằng não-trạng cực-đoan một chiều như vậy thì biết ngày nào phục-hoạt được đây...

Không lẽ người ta đã quên bài học, một Miền Nam ngả-nghiêng sau Hiệp-định Genève mà khi đó ngoài Tổng-thống Ngô-Đình Diệm thì chưa để ai vực lên nổi. Rồi chỉ vì ông là người có tư-cách cương-trực, cứ khăng-khăng với niềm tự-tôn nòi giống mà bị đám người do “Mỹ xúi” đem tể-sát cho các thế-lực tà-ác. Còn nay, người ta muốn thay đổi một tập-đoàn lãnh-đạo vừa khác chủ-

thuyết vừa không có chính-tâm yêu nước như những người cộng-sản Việt-nam, mà nghĩ sao lại chỉ ngồi chờ dựa hơi cường-quốc thì không hiểu nổi. Nhất là cường-quốc này đã từng có chính-sách bá-đạo đối với các nước nhỏ bị hai chữ “đồng minh” đấng chất bọc đường, để xương máu anh em mình đổ ra suốt hai mươi năm trở thành huyết-hận.

Trong cuốn sách “The Real War” của cựu Tổng-thống Mỹ Richard Nixon, đã ghi lại lời Tổng-thống Pakistan, Muhammad Ayub Khan, nói với ông rằng... *việc Tổng-thống Ngô-Đình Diệm bị thăm-sát đã giúp cho các lãnh-tụ Á-châu rút ra được bài học chua-chát là làm đồng-minh với Hoa-kỳ thật nguy-hiểm. Lợi hơn là nên đứng ở thế trung-lập. Có lẽ khi là kẻ thù của Hoa-kỳ lại hữu-ích hơn nữa...* (sách đã dẫn, trang 103-104).

Viết đến đây, người viết nhớ đến gương phục-quốc của Do-thái. Họ có một danh-nhân tên là Théodore Herzl, đã nhận ra rằng *nếu mọi người Do-thái ở khắp nơi trên thế-giới vẫn còn nhận mình là một dân-tộc, còn thực sự muốn thành một dân-tộc có non-sông, tổ-quốc, thì các dân-tộc khác trên thế-giới phải tôn-trọng và đối-đãi với họ như với một dân-tộc thôi.* Cái công lớn nhất của Théodore Herzl với lịch-sử Do-thái là đã gieo vào lòng anh em Do-thái của mình đang luân-lạc khắp cùng thế-giới một bầu nhiệt-huyết hướng về quê-hương. Cho nên, dù ở New York, London, Paris, Berlin, Moscow, hay ở Vienne, Varsovie, Prague, Bonn, Bagdad, Istambul... người Do-thái bao giờ cũng hướng về Jérusalem với câu chào nhau... *L'an prochain à Jérusalem – năm tới ta về Jérusalem...* Đây là tình hoài-hương của họ được nấu-nung trong ý-chí tích-cực hành-động và chiến-đấu, một sức mạnh để xây-dựng tương-lai. Theo Théodore Herzl, *... Có nhiều cách để chiếm một xứ: hoặc bằng vũ lực, hoặc bằng các mảnh khoé chính trị, bằng hiệp ước ngoại giao, lại có thể mua bằng tiền được nữa (...)* Nhưng chúng ta muốn dựng ở Palestine một quốc gia kia. Mà **một quốc gia thì không nhận được như một món quà**, cũng không thể mua được bằng những hiệp ước chính trị, không thể chiếm được bằng sức mạnh. Một quốc gia thì phải xây dựng bằng mồ hôi nước mắt”...

Và vào ngày 14-5-1948, David Ben-Gourion đã trong vị-thế thủ-tướng đầu tiên của Do-thái, đọc tuyên-ngôn thành-lập quốc-gia Israël.

Đây chính là một kinh-nghiệm, một bài học về sự đoàn-kết dân-tộc sẽ làm nên sức mạnh không gì lay chuyển. Song đó phải là một dân-tộc mà mọi người dân đều đặt tình yêu quê-hương, đất nước lên trên hết mọi thứ khác, như cá-tính, thành-kiến, đố-ky và tham-vọng.

Nhân đang nói về các chữ “di-sản” và “hậu-duệ”, người viết nhớ đến một điểm son đầy ấp tình dân-tộc của Chính-quyền Việt-Nam Cộng-hoà. Đó là chương-trình Chiêu-hồi.

Cuối năm 1962, Tổng-thống Ngô-Đình Diệm cho phát-động chương-trình Chiêu-hồi. Cơ-quan đặc-trách chương-trình này là một phân-ban của Bộ Công-dân-vụ, có tư-thể hành-chánh của một “Nha” và chỉ thấp

hơn một Bộ, chuyên-trách về chiến-tranh tâm-lý phía cán-binh cộng-sản đang có mặt ở Miền Nam. Trung-tâm Chiêu-hồi Trung-ương đặt ở Thị Nghè. Chương-trình này được phổ-biến rộng-rãi hàng ngày trên làn sóng phát-thanh quốc-gia.

Chương-trình dùng bài hát “Ngày về” của nhạc-sĩ Hoàng Giác với câu mở đầu quen thuộc...*Tung cánh chim tìm về tổ ấm*...làm nhạc-hiệu mở đầu. Có nhiều bài hát “chiêu-hồi” mang âm-vang về một tình-cảm anh em Việt-Nam, một tâm-sự nước-non hơn là tác-động tuyên-truyền. Chẳng hạn, nhạc-sĩ Y-Vân với bài...*Người bạn mười năm qua*...đúng là suy-tư chân-thành và tha-thiết muốn gọi lên với người anh em đồng-bào của mình đang trong hàng ngũ cộng-sản như một lời gọi nước-non.

...Đã mười năm qua, tôi đã trở về quốc-gia, anh còn chưa hiểu hơn gì nên còn mê-mải chưa về. Mười năm chuyện cũ, xưa cùng chiến-đấu bên nhau, nay đã thay sắc thay màu, đừng để tay đứt lòng đau. Đã mười năm qua, không lẽ ngàn đời cách xa, bao người mong-mỏi anh về nên thường nhen lửa đợi chờ. Về gia-đình nhé, con đường ấy chớ đam-mê, con đường đây nắng chan-hoà. Người bạn thân mến ngày xưa.

Bạn ơi, có bà mẹ quê tưởng nhớ, có đàn trẻ thơ mong chờ, có người vợ hiền âu lo. Bạn ơi, ân-cần tôi nhắn vài lời, cho tình thương thấm cuộc đời, tháng ngày nuôi dưỡng tình người. Đã mười năm qua, tôi vẫn nặng tình nhớ anh, đôi mình không thể tranh giành, đôi mình không thể căm-hờn. Cùng chung dòng máu, bao tình nghĩa cũ ân xưa. Xin đừng gây oán gây thù, ngàn đời sau sẽ cười chê...

Ngày nay, rui cho một người nào đó mang cái tư-tưởng “anh em” như trên ra chia-sẻ thì như người ta hay nói là người đó tới số rồi. Bởi vì họ sẽ bị các người từ đâu đó nhảy ra, mang tên Tây tên Mỹ và dùng một thứ tiếng Việt mặt-hạng để chửi còn tệ hơn các bà nhà quê “chửi mát gà” để xem như đây là đấu-tranh chống cộng, là hậu-duệ của Việt-Nam Cộng-hoà.

Bác-sĩ Hồ Văn Châm, từng giữ trọng-trách Tổng-trưởng Bộ Chiêu-hồi cho biết...*Từ ngày bắt đầu thi hành chương trình vào cuối năm 1962 đến ngày 30-04-1975 đã có khoảng 230.000 cán binh cộng sản ra hồi chánh*...Trong số này đã có những nhân-sự cao cấp và đặc-biệt như Thượng-tá Tám Hà là Chính-ủy Sư-đoàn 5; Trung-tá Huỳnh Cự; Trung-tá Phan Văn Xương; Trung-tá Lê Xuân Chuyên; Bùi Công Tương là uỷ-viên tuyên-huấn tỉnh Bến-tre; bác-sĩ Đặng Tân; nhà văn Xuân Vũ; nhạc-sĩ Phan Thế; nhạc-sĩ Đoàn Chính, con trai của nhạc-sĩ Đoàn Chuẩn thời tiền-chiến; ca-sĩ Bùi Thiện; diễn-viên Cao Huynh và đặc-biệt có cả Mai Văn Sở là em song sinh của Mai Văn Bộ, một trí-thức Nam-bộ đầy công với chế-độ cộng-sản.

Với chủ-trương đại-đoàn-kết dân-tộc, một số người hồi-chánh làm việc trong các ban tuyên-truyền của Bộ Chiêu-hồi. Họ thường-xuyên đi tiếp-xúc với đồng-bào, nói về xã-hội chủ-nghĩa Miền Bắc. Hoặc

sang cả lãnh-vực quốc-ngoại. Chẳng hạn, vào dịp Bộ-trưởng Miền Bắc Nguyễn Thị Bình sang thăm Ấn-độ, hồi-chánh-viên Hồ Văn Bửu đã được gửi qua New Delhi, nói chuyện về cái gọi là Liên-minh các Lực-lượng Dân-tộc Dân-chủ và Hòa-bình Việt-Nam (*Alliance of National Democratic and Peaceful Forces of Vietnam*) thực-chất chỉ là một nhóm những thành-phần bất-mãn và đối-kháng ở Miền Nam, được đảng cộng-sản tạo ra để làm trái đũa giữa Mặt-trận Dân-tộc Giải-phóng Miền Nam và các nhóm khác. Hồi-chánh-viên Bùi Công Tương đã qua Úc làm chứng trước tòa về sự gian-dối, không khách quan trong vụ kiện giữa một nghị-sĩ Úc đòi nhà báo Alfred Burchett bồi thường danh-dự vì đã tường-thuật sai về các vùng giải-phóng tại Miền Nam Việt-Nam. Hồi-chánh-viên Mai Văn Sở được đưa qua Paris, sinh-hoạt với người Việt-Nam đã làm anh ruột là Mai Văn Bộ mất chức Tổng-đại-diện nhiều năm cho Miền Bắc Việt-Nam tại Pháp.

Đó là một trong những di-sản tốt đẹp của Miền Nam trước 1975, ngược lại hoàn-toàn với chính-sách học-tập cải-tạo sau ngày 30-4-1975.

Người Việt-Nam ở hải-ngoại, ai cũng xưng mình là người Quốc-gia, song không biết có phải là hậu-duệ của bao dòng máu anh-hùng liệt-nữ, đã quên mình vì Tổ-quốc hay không, khi mà ngay “cái tôi” còn chưa bỏ được trong những định-kiến riêng mình thì làm sao ngồi chung một chuyến đò chuyên-chở di-sản của tiền-nhân vẫn chảy xuôi theo dòng

lịch-sử.

Xin mượn lời của tác-giả Từ Thức trong bài “Cái tôi của người Việt” để bổ-túc và kết-luận... Chúng ta đều đồng ý với nhau là đất nước đang trên bờ vực thẳm, không thể nhẫn tâm khoanh tay nhìn. Nhưng chúng ta không ngồi nổi với nhau. Những cái tôi đung nhau chan chát, chúng ta ghét nhau hơn ghét kẻ thù. Người Việt nào cũng có lần uất ức vì không được đãi ngộ, đối xử xứng đáng với tài năng lớn lao của mình. Tổ chức nào cũng không sống nổi ba bảy 21 ngày, cũng phải chia thành hai, thành bốn, tách ra như những tế bào. Bởi vì trong thâm tâm, mỗi người chúng ta nghĩ chỉ có mình mới xứng đáng lãnh đạo.

Không được thỏa mãn, chúng ta phá nhau hơn phá kẻ thù.

Cái “tôi” nó lớn quá. Lớn hơn cả vận mệnh dân tộc.

Trong giờ phút thiêng-liêng của đêm trừ-tịch Canh-tý để bước vào năm mới Tân-sửu này, xin mời những tâm-hồn đồng-điệu hãy cùng với nhạc-sĩ Hùng Lân cất tiếng hát tâm-linh tưởng-niệm những người đã - cách này hay cách khác - hiến-tế đời mình cho hai chữ Việt-Nam

*Máu ai còn vương cỏ hoa
Giục đem tâm thân trải với sơn hà
Giơ tay cương quyết ta ôn lời thề ước
Hy sinh xương máu mong bào đền ơn nước
Dù thân này tan tành chốn xa trường cũng cam
Thề trọn đời trung thành với sơn hà nước Nam.*

Và còn lại, ít ra thì cũng cùng nhau ngân-nga câu cuối trong đoạn này là

Thề trọn đời trung thành với sơn hà nước Nam. ♦

Phạm Minh-Tâm

Úc-châu, Xuân Tân-sửu 2021

Cách cư xử của người xưa

(tiếp theo trang 34)

Anh đã ra đi. Bao giờ anh về? Khi anh về thì cảnh quê và tình quê có còn đẹp như thuở anh đi? Hay “*cây đa bến cũ con đò khác xưa*”? Anh về, anh sẽ tìm em nơi đâu, hay

*Tìm em như thể tìm chim
Chim bay biển Bắc anh tìm biển Đông
Tìm chi cho phải mắt công
Đài Loan, Hàn Quốc em đông mắt rồi!*

Và nếu chúng mình còn có duyên gặp lại nhau thì liệu anh có tìm thấy nơi em chút gì của tuổi hoa niên còn sót lại, hay em đã giống như hình ảnh người yêu xưa của thi sĩ Chu Vương Miện

*Xưa hoa khô hoa hậu
Giờ giống rễ khoai mì
Mềm xèo như bún luộc
Chờ hỏi từng bi li*

Nói chuyện xưa không phải để rũ rượi trong tâm tình hoài cổ. Cuộc đời luôn luôn chuyển động. Ta phải nhìn thẳng mặt cuộc đời để đối phó cho hợp thời, hợp cảnh. Nhưng tâm lý con người thường hay nhớ về dĩ vãng trong khi vẫn hướng đến tương lai. Dĩ vãng ngày xưa có quê hương

nghèo nhưng có tình người. Chúng ta có rút được bài học nào của “*những người muôn năm cũ*”? Chúng ta sẽ để lại di sản gì cho những thế hệ mai sau? Có “*ôn cố*” mới “*tri tân*”. Người không có quá khứ là người bị bứng gốc trong hiện tại và trở thành vô định trong tương lai. Con chim lạc đàn ngựa cỏ cất tiếng hót buổi sáng đầu xuân. Kẻ sĩ ngồn ngang trăm mối tơ vò cũng viết lên đôi điều tâm sự. Liệu có ai tri âm với mình, để khỏi rơi vào cảnh

*Tiền bất kiến cổ nhân
Hậu bất tri lai giả
Niệm thiên địa chi du du
Độc thượng nhân chi lệ hạ
(U Châu-Đặng Đan Ca)*

Người xưa ta chẳng gặp
Người sau chưa thấy đâu
Ngắm đất trời biệt biệt
Mình ta tuôn lệ sầu ♦

Canada, Xuân Bình Tuất

Mặc Giao

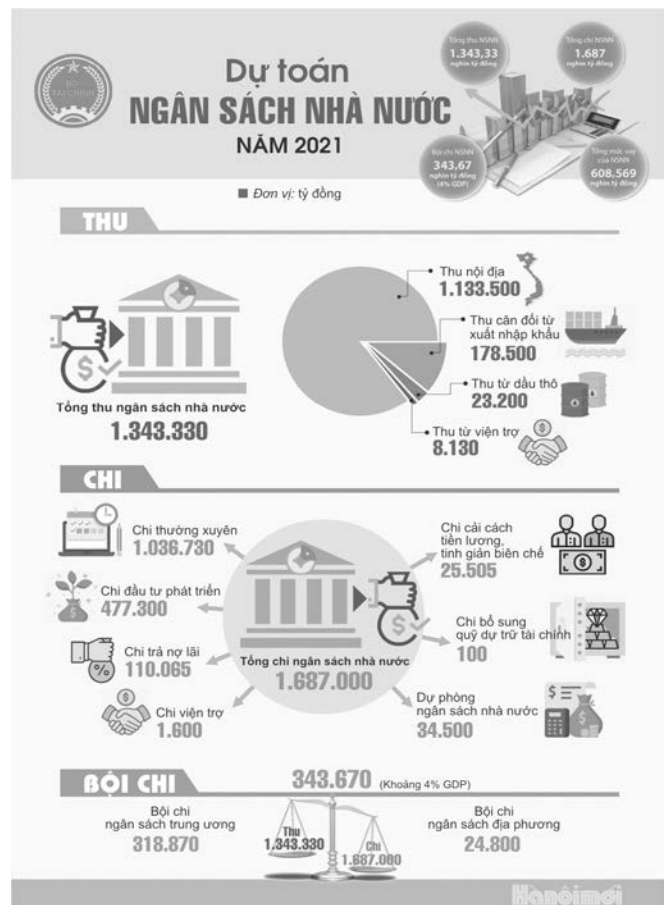
■ Trần Nguyễn Thao

Ba Đình đấu đá tranh ăn hết “Quả Đấm Thép” đến “Sều Đầu Đàn”...

Đảng CSVN đang say máu tiền trừ phe nhóm giành các ghế quyền lực nhất cho 5 năm tới, trong hoàn cảnh túi tiền hao mòn, lại bị Mỹ “dàn nhãn thao túng tiền tệ” sẽ đẩy chế độ độc tài gánh chịu những hậu quả do nạn thất nghiệp đang đi lên từ mức 60%, Ngân sách năm nay sẽ bội chi đến trên 343 ngàn tỷ (4% GDP), nợ công cao và khối ngân hàng thương mại tràn ngập nợ xấu, trên 2 lần so với năm 2019.

Cùng với những trấn áp, bắt bớ trong bóng tối, hôm mừng 08/01 Ba Đình huy động mọi phương tiện thông tin để chuyển tải hình ảnh lực lượng an ninh và quân đội đông đảo trong cuộc tập dượt tình huống giả định có bạo động, khung bố: Cả ngàn cảnh vệ diễn tập những tình huống gay go như dùng cặp chống đạn làm lá chắn, lấy thân mình đề lên lựu đạn để bảo vệ lãnh tụ. Những xe bọc thép võ trang di chuyển âm thầm rên xiết trên mặt lộ, xe vận tải đồ quân khắp góc phố và từng đoàn mô-tô với vệ binh võ trang hùng hổ. Kỵ binh cùng cảnh khuyến cũng đưa đến thực tập chống bạo loạn, biểu tình cùng với lực lượng Cảnh sát cơ động. Giả lập tình huống vượt các chương ngại vật khi đối đầu với đám đông... Tất cả chỉ vì Ba Đình quá sợ lòng dân chán ghét chế độ nên phải ra sức huy động toàn lực để phô diễn sức mạnh từ cây súng dẫn đến nhà tù nhằm uy hiếp tinh thần dân chúng trước dịp khai mạc đại hội XIII.

Cho đến thời điểm này mà nội bộ Ba Đình còn chưa ép được nhau để có các nhân sự cao nhất. Mọi mảnh khoe hiểm hóc, các phe nhóm ám hại nhau nhằm chiếm quyền lực vẫn âm thầm diễn ra. Một cuộc “giàn xếp phải quấy” đã rất căng thẳng vào sát ngày cuối năm, mặt đối mặt tố cáo về những yếu kém 5 năm qua. Nhưng “phe” tin rằng có “đa số” đòi giải pháp bầu phiêu kín. Liên đó một loạt bắt bớ đã âm thầm thực hiện để giảm số phiếu bầu của phe đa số. Báo chí đảng nói là, những trường

hợp “đặc biệt”, sẽ đưa ra trong hội nghị 15 dự trù từ ngày 15/01 trước đại hội XIII chỉ 10 ngày.

Gần đại Lễ Giáng sinh 2020, các báo thuộc hệ thống đảng góp nhặt các chi tiết màu hồng, kết lại thành

một bài nặng tính “lên đồng” rất mơ hồ như mò cua trong lỗ, nói là : “TCCT Ngân hàng Thế giới (WB) cho rằng triển vọng của Việt Nam tích cực khi nền kinh tế được dự báo tăng trưởng ở mức khoảng 6,8% trong năm 2021 và sẽ ổn định quanh mức 6,5% các năm tiếp theo”. [1]

GDP Việt Nam năm 2020 tăng 2,91%, theo số liệu công bố chính thức, cũng là mức tăng trưởng dương thuộc nhóm cao nhất, gồm Việt Nam, Đài Loan, Ai Cập, Trung cộng. Trên thực tế, đây là xếp hạng trong bối cảnh dịch viêm phổi Vũ Hán (COVID-19) diễn biến phức tạp trên phạm vi toàn cầu.

Dù vậy, Việt Nam vẫn đang đối mặt với mức tăng trưởng kinh tế thấp nhất trong 10 năm trở lại đây, chưa kể bên trong nền kinh tế tồn tại nhiều nhược điểm sơ lược phía dưới, thì lấy gì làm đà để có tăng trưởng GDP cao; trừ trường hợp bơm thêm tiền mới vào thị trường để “mua” lấy tăng trưởng GDP như trò lừa liên tục mấy năm qua.

Cùng dịp, ngày 22/12/2020, VTVNews, thuộc Đài Truyền Hình Việt Nam thuật nguyên văn “Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc khẳng định kinh tế Tập Thể, kinh tế Hợp Tác Xã là con đường để đưa nhân dân đến gần hơn với lý tưởng cao đẹp của chủ nghĩa xã hội”. [2]

Cuối tháng 03/2020, ông Trần quốc Vượng, được dư luận đồn thổi như ứng viên sáng giá cho chức Tổng Bí Thư cũng hô hào giống như Thủ Tướng Phúc đòi quay về “thời bao cấp” là cách duy nhất để giữ đảng. Cả hai đều công khai xác định “phát triển kinh tế tập thể, hợp tác xã là xu thế tất yếu, là nhiệm vụ của cả hệ

thống chính trị”[3].

Khi “Quả Đấm Thép” Vinashin tan chảy (2010), thì mất vốn 102 ngàn tỷ, và nợ 92 ngàn 500 tỷ. Nay tìm cách kiếm ăn, Hà-nội lại đề ra Đại Tập Đoàn “Sếu Đầu Đàn” nhằm tô vẽ bức tranh “mùa Xuân Kinh Tế” để mỵ dân. Trước viễn ảnh bị Mỹ trừng phạt vì “thao túng tiền tệ” thì không còn cách nào cứu được ngân sách, phải “bám bụng” hô hào kinh tế tập trung. Từ năm 1986 Hà-nội “cởi trói” cho dân, mở đường để đảng viên làm kinh tế, bán gần hết doanh nghiệp quốc doanh, chỉ còn trong tay 7 ngân hàng thương mại (NHTM) với khoảng trên 5,2 triệu tỷ đồng, chiếm tỷ trọng 43,4% trong khối tiền toàn quốc. .

Khi bị Mỹ áp thuế trên hàng hóa nhập từ Việt Nam, có thể hàng sản xuất trong nước sẽ tồn đọng, doanh nghiệp tái chế xuất sẽ không ngừng phá sản. Thống kê mới nhất cho thấy “năm 2020 có 101,700 doanh nghiệp (DN) tạm ngừng kinh doanh có thời hạn, ngừng hoạt động chờ làm thủ tục giải thể và hoàn tất thủ

tục giải thể, tăng 13,9% so với năm trước”. Công nhân thất nghiệp, không còn ở mức 60% mà mỗi tháng mỗi tăng.

Tờ Vietnam Net nói, tính đến tháng 9/2020 cả nước có 31,8 triệu người từ 15 tuổi trở lên, trong tổng số gần 55 triệu công nhân, bị ảnh hưởng tiêu cực bởi dịch Covid-19, bao gồm người bị mất việc làm, phải nghỉ giãn việc, nghỉ luân phiên, giảm giờ làm, giảm thu nhập. Hệ quả từ số doanh nghiệp mới đóng cửa dẫn đến thêm gần 77,000 người thất nghiệp, vào dịp cuối năm. [4]

Hôm 28/12, một số báo tại Việt Nam đã dẫn nguồn tin từ Bộ Tài Chính CSVN nói 55% các công ty ngoại quốc (FDI) đầu tư sản xuất tại Việt Nam bị thua lỗ trong năm 2019 với số tiền lên đến 846,800 tỷ đồng (hơn \$3.6 tỷ Mỹ kim). Các nhà đầu tư khối ngoại FDI đang rục rịch nhòm ngó sang thị trường Ấn Độ, Nam Dương, Mã Lai . . .

Muốn tránh bị Mỹ trừng phạt, Hà-nội chỉ còn cách cam kết: (i) mua thêm hàng hóa của Mỹ để

đi dần đến cân bằng thương mại. Mức thâm hụt thương mại giữa Mỹ và Việt Nam chỉ trong 10 tháng của năm 2020 đã là 56.6 tỷ Mỹ Kim. (ii) Đặt tỷ giá đồng bạc Việt Nam ở vào đúng giá trị của nó so với Mỹ kim để giảm thâm hụt thương mại, vì tiền Việt Nam vài năm qua bị định giá thấp tới gần 7 % so với Mỹ Kim.

Mua thêm hàng của Mỹ, thì cũng phải mua thêm hàng của Tàu, đồng thời cũng phải trao đổi hàng hóa với tổng số 14 nước có hiệp định thương mại FTA đang hiệu lực. Tình trạng giao thương này diễn ra trong nền tài chính đang có nợ xấu, rất xấu nằm ở khối Ngân Hàng Thương Mại, cả quốc doanh lẫn tư nhân, do chính các hồ sơ tín dụng không minh bạch, đặc biệt ở khối tài sản thế chấp khu vực bất động sản gây ra, tổng giá trị trên 7,3 triệu tỷ đồng (tương đương hơn 313 tỷ Mỹ kim). Số liệu xấu này vẫn ngày một tăng. Khối ngân hàng thương mại quốc doanh có đến 50% nợ xấu có nguy cơ mất cả vốn.

Nền tài chính Việt Nam, theo số liệu của NHNN, hiện đang bị thêm xói mòn từ khoảng 100 công ty P2P và 200 công ty công nghệ tài chính có nguồn gốc từ Trung cộng, Nga, Indonesia và Singapore hoạt động kinh doanh trái phép tại Việt Nam. Nhiều năm nay các công ty này thực hiện cho vay chui, tiếng chuyên môn gọi là cho vay ngang hàng (Peer to Peer =P2P). Ước tính lĩnh vực này có đến 1 tỷ Mỹ kim với 3.000-3.500 khách hàng giao dịch.

Tiến Sỹ Cán Văn Lực, chuyên gia ngân hàng cho rằng, tỷ lệ nợ xấu nội bảng sẽ vào khoảng 4%, cao gấp đôi so với cuối năm ngoái. Nợ xấu cộng lại gồm: nợ xấu

nội bảng, nợ xấu bán cho Công ty Mua bán nợ VAMC và nợ xấu tiềm ẩn khác, cuối năm 2020 là 6% tổng dư nợ, cao gấp rưỡi so với cuối năm 2019.

Qua những nét chính trong toàn cảnh của nền kinh tế cho thấy, thực tế xã hội không còn thích hợp như ý muốn “tái cấu trúc chính trị” của đảng. Dân chúng chắc chắn không đồng tình; ngay đảng viên cũng không chấp nhận. Bởi vì cán bộ mọi cấp đã đầy túi, xây biệt phủ cho đến cả bò nhí, vợ bé; tạo dựng cơ ngơi và gởi tiền ở ngoài nước, từng thành thạo với cuộc sống hưởng thụ vương giả rồi. . . Hồ cách biệt giàu nghèo giữa hàng ngũ cán bộ và dân chúng đã quá lớn. Muốn bung bít thông tin để “nhốt” dân trong cái lồng “thời bao cấp” là điều hoang tưởng.

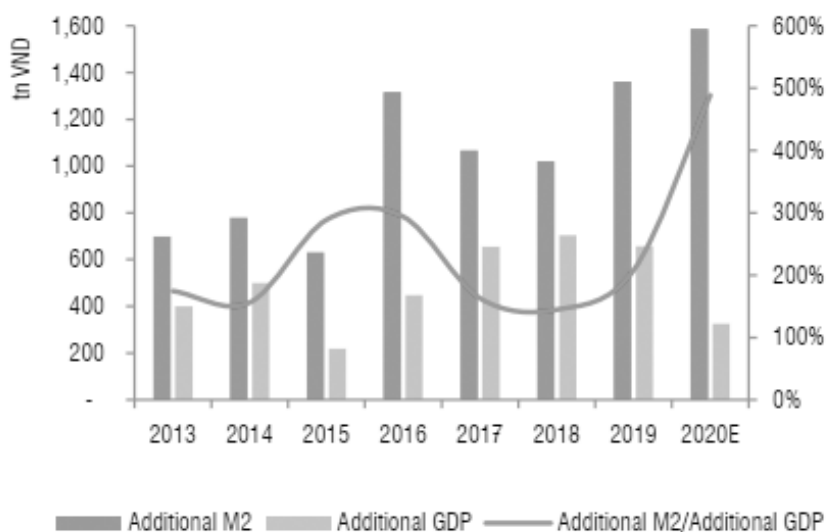
Đầu tháng 11/2020, Mỹ đòi áp thuế 10%, để thể hiện nền tảng “cạnh tranh trên một sân chơi bình đẳng” đối với sản phẩm võ xe hơi mua của Việt Nam, khiến Nội Các Nguyễn Xuân Phúc bối rối trước sự việc, do chính ông Phúc tỏ ra âu lo là việc này có khả

năng đưa tới hậu quả bao trùm “đến ổn định kinh tế vĩ mô, lòng tin của người dân, các nhà đầu tư, thiệt hại sẽ rất lớn đối với cả nền kinh tế”.

Âu lo trên đã đưa TT Phúc đến cuộc điện đàm hôm 22/12 nhằm “phân bua, xin xỏ” với Tổng Thống Trump nương tay về việc Việt nam “thao túng tiền tệ”. Lời xin xỏ xem ra chưa thể đảo ngược được một tình thế “đã an bài”. Bộ Ngoại giao Việt Nam ra thông cáo hôm 6/1 nói là, Hà Nội đã trao đổi qua điện thoại với phía Hoa Kỳ, nhằm “chủ động xử lý những vướng mắc quanh vấn đề chính sách tiền tệ và nguyên liệu gỗ”. Theo đó, Việt Nam sẽ tiếp tục chủ động hợp tác với các đối tác Mỹ, giải quyết một cách toàn diện các quan tâm của Hoa Kỳ và Việt Nam, qua đó duy trì quan hệ thương mại ổn định, hướng tới cán cân thương mại hài hòa, bền vững, cùng có lợi.» [5]

Cùng dịp cuối năm đã thấy dấu hiệu “tháo chạy” của một bộ phận cao cấp trong hàng ngũ đảng: ngày 19/12/2020 báo chí đảng đồng loạt loan tin “công an Hà-

GDP và cung tiền M2

nội triệt phá đường dây chuyển 30 ngàn tỷ đồng ra nước ngoài”. [6]

Đến 24/12, ngay Ngân Hàng Nhà Nước (NHNN) cũng chỉ biết nội vụ chuyển 30 ngàn tỷ trái phép qua báo chí. [7] Số tiền này trùng hợp với số tiền, cũng do báo chí đăng từng loan báo hôm 17/11/2020 “NHNN bơm vào thị trường 30 ngàn tỷ đồng để mua ngoại tệ”. Mấy hôm sau, báo chí đăng lại tiết lộ, nhiều ngân hàng cho nhân viên gọi “chèo kéo” khách hàng để huy động chui ngoại tệ, bất chấp không có phép của NHNN.

Các diễn tiến vừa nói củng cố vững chắc lập luận của các chuyên gia tài chánh cho rằng, số tiền bị công an Hà-nội bắt khi chuyển lậu ra nước ngoài vào khoảng 1,5 tỷ Mỹ kim, tương đương với 30 ngàn tỷ đồng Việt Nam. Không ai lại chuyển tiền Việt Nam ra ngoại quốc cả, vì chả dùng vào được việc gì. Một số Mỹ kim lớn như vậy phải từ những “tay quyền lực” mới huy động đủ chỉ trong vòng 1 tháng, lại có đủ thể lực vây cánh để chuyển ra ngoài nước. Ngay cả NHNN cũng không dám tiết lộ nội vụ, thì đó là những bí ẩn dân thường chưa biết, nhưng trong nội bộ cộng đảng thì đã có “hồ sơ” cất kỹ, khi cần là ngay để triệt hạ nhau!

NHNN gần đây liên tục đưa ra lời kêu gọi khối NHTM giảm lợi nhuận, chi tiêu để có thể giảm lãi xuất cho vay. Trong hoàn cảnh NHTM đang ôm khối nợ xấu chưa sao giải quyết được, chắc chắn việc cho vay lúc này họ phải rất cẩn trọng. Năm ngoái, bên Tàu cũng lâm cảnh tương tự; theo dự phóng mới nhất, khối NHTM của Tàu cũng sẽ gặp “sóng gió” lớn trong việc huy động vốn vào

năm tới.

Những “ngón nghề” bắt chước bên Tàu, mà NHNN gọi vẫn về là “linh hoạt điều hành” như thao túng tỷ giá thông qua tỷ giá trung tâm, cho phát hành Trái Phiếu Doanh Nghiệp ồ ạt, in thêm tiền để đẩy GDP danh nghĩa bên trên năng lực thật của nền kinh tế . . . chỉ là những mảnh khoe hỗ trợ cho chế độ tham nhũng, chuyên quyền.

Nơi mục này từng trình bày số liệu chính thức nợ xấu của khối NHTM từ 30-70%. Nếu không tìm ra cách ngăn chặn, thì dân chúng đang có khuynh hướng “mất tín nhiệm” rút tiền khỏi ngân hàng để mua quý kim, ngoại tệ. Khi đó, đảng CSVN chỉ còn cách tiếp tục gia tăng trấn áp, bắt bớ, thúc ép các công ty có nền tảng mạng xã hội như Facebook và Youtube tăng cường kiểm duyệt, gỡ bài viết, video bị dán nhãn là “chống phá” nhà nước. Sau khi uy hiếp được dân chúng, thì Hà-nội có thể thực hiện mưu toan huy động 500 tấn vàng, một việc mà lâu nay đảng CSVN từng ao ước nhiều phen, nhưng chưa thể ra tay.

Để xã hội dễ chấp nhận quay lại “kinh tế tập thể là xu thế tất yếu”, vào sát cuối năm 2020, Hà-nội

công bố kế hoạch mới lập đại tập đoàn nhà nước mệnh danh là “Sếu Đầu Đàn” gom chung hạ tầng kinh tế, công nghiệp, năng lượng, viễn thông và tài chính - ngân hàng vào tay đảng . . . [8]

Như thế, CSVN khẳng khái chống lại khuynh hướng thời đại và lòng dân trước hiểm họa nội tại và khách quan. ♦

10 Jan 2021

Tham khảo:

[1] <https://congthuong.vn/wb-trien-vong-viet-nam-tich-cuc-vao-nam-2021-du-bao-tang-truong-khoang-68-149771.html>

[2] <https://vtv.vn/chinh-tri/phet-trien-kinh-te-tap-the-hop-tac-xa-la-xu-the-tat-yeu-20201222115638889.htm>

[3] <https://thanhnien.vn/thoi-su/bo-chinh-tri-phet-trien-kinh-te-tap-the-hop-tac-xa-la-xu-the-tat-yeu-1202212.html>

[4] <https://vietnamnet.vn/vn/kinh-doanh/thi-truong/covid-19-lam-31-8-trieu-lao-dong-bi-anh-huong-that-nghiep-tang-678978.html>

[5] <https://www.bbc.com/vietnamese/business-55505195>

[6] <https://vietnambiz.vn/triet-pha-duong-day-van-chuyen-gan-30000-ty-dong-ra-nuoc-ngoai-20201219184216372.htm>

[7] <https://nld.com.vn/kinh-te/pho-thong-doc-ngan-hang-nha-nuoc-noi-ve-vu-chuyen-trai-phet-30-ngan-ti-dong-qua-bien-gioi-20201224120928006.htm>

[8] <https://baodautu.vn/phet-trien-doanh-nghiep-nha-nuoc-quy-mo-lon-chon-doanh-nghiep-lam-seu-dau-dan-d135038.html>

Orange County Commercial Printing

Web * Offset Printing

Orange County Commercial Printing (OCC Printing) is a minority-owned business located in Westminster, CA. We are a full service printing, design and archiving facility with a strong regional presence in the area. We specialize in producing a variety of weekly and monthly publications, business and college brochures, newspapers, yearbooks, hard and soft cover books and magazines. We work with several fully integrated printers, utilizing both coldset (newspaper) web and heatset web press lines for magazine printing, a complete design department for publications and web. Since 1985, OCC Printing has been an industry leader in personal customer service, high-quality printing, critical turnaround time and delivery.

- Newspapers and Magazines: Our Publishing Division produces an entire range of services needed by universities, colleges and private publishers. All our quotes include on-site delivery and 24-hour on-call consulting.
- Brochures: One of the most powerful marketing tools available to your business. Makes essential collateral for any business and give prospects information about your company and answer customer questions.
- Booklets: The perfect solution when you need a manual, an event program, or a directory. When paired with our Mailing Services, your printed booklets make a high impact direct mail piece.
- Catalogs & Schedule Programs: When you need to give out manuals, event programs, or product catalogs. When you need to give your customers or students a great deal of information that includes full color design and images, catalog or schedules printing is the ideal time-tested solution.
- Business Cards / Post Cards: Full color (both sides), an excellent way to make an impact on your customers and stand out from the crowd. With twice the printed area, you can take your business card message to an entirely new level. Use the front of your cards to include standard contact information and the back for detailed product information or sales promotions. We make business card printing easy and affordable all without sacrificing quality.

Problem Solvers • 100% Customer Committed
Professional • Relentless • Innovative

We are very proud of the caliber of our work and it would be our pleasure to serve you. Our integrity and dependability makes us number one.

14901 Chestnut Street, Westminster CA 92683

Tel: 714-892-1777 • Fax 714-892-3444

occprinting.com

Printing

Graphic Design

Archiving

Consulting

Workshops

Direct Mailing

* HAPPY NEW YEAR 2021 & CHÚC MỪNG NĂM MỚI 2021* BÌNH AN VÀ HẠNH PHÚC

MINI MARKET

www.ChoTamBien.com

CHỢ TAM BIÊN

HEO BÒ GÀ DÊ & FAST FOOD

ĐẶC BIỆT: GIÒ, CHẢ, NAM CHUA, LÒNG HEO, BÊ THUI, CHÀ BÔNG (Làm bằng thịt tươi)

Địa Điểm 1:

9550 Bolsa Ave. #115E,
Westminster, CA 92683

(714) 548-4993

Open 7 days: 7:00 AM - 8:00 PM

Địa Điểm 2:

9906 Westminster Ave. #B,
Garden Grove, CA 92844

(714) 636-2222

Open 7 days: 7:00 AM - 9:00 PM

* HAPPY NEW YEAR 2021 & CHÚC MỪNG NĂM MỚI 2021* BÌNH AN VÀ HẠNH PHÚC

* HAPPY NEW YEAR 2021 & CHÚC MỪNG NĂM MỚI 2021* BÌNH AN VÀ HẠNH PHÚC

* HAPPY NEW YEAR 2021 & CHÚC MỪNG NĂM MỚI 2021* BÌNH AN VÀ HẠNH PHÚC

THƠ GIÓ CHUỖNG CUÔNG PHONG

Chúc Xuân Tân Sửu

Năm mới năm me lại đến rồi
Năm trâu cày cuộc kiếm ăn thôi
Trâu hiền, đừng chọc cho trâu húc
Người cũng hiền theo kiếm lộc Trời

Chúc cho thiên hạ được an vui
Đuổi cái “Cô Vĩ” báo hại đời
Yên ổn làm ăn nuôi lũ trẻ
Rồi còn tìm lại thú ăn chơi

Chúc cho Mỹ Quốc tỉnh cơn say
Bầu bán xong rồi, hết chuyện gây
Tranh nhau nhưng chớ mang thù oán
Kẻo bọn Nga Tàu chúng vỗ tay

Chúc cho nước Việt năm con trâu
Thoát ông Trọng Lú ham cỡi đầu
Dù ông cũng sắp về âm phủ
Lôi cả sơn hà xuống hố sâu

Chúc ông may mắn trước khi đi
Kiếm được đàn em để kể vì
Cũng thử cơn đồ quen thói ác
Ông mới yên tâm đến Nhị Tỳ

Chúc dân nước Việt chớ làm thình
Ngồi yên tuân lệnh, chúng càng khinh
Đừng mong Mỹ đánh cho Cộng đổ
Chẳng có ai thương mình bằng mình

Số trâu tuy vất vả nhưng oai
Tắm vũng trâu đầm mát tới vai
Tối về nằm nghỉ nhai rơm rạ
Đàn gậy tai trâu cũng gác ngoài

Marathon Bến Bàu

Huế cố đô xưa lắm chuyện hài
Festival rồi hội áo dài
Búa liềm làm mũ cho o nữ
Sừng mọc trên đầu, cắm với ai?

Năm nay đại hội Ma-ra-tông
Là thứ thể thao chạy băng đồng
Bầy trò lục sĩ thay y phục
Áo dài khăn đóng, giống ai không?

Thanh niên lụng thụng như tế thần
Thiếu nữ cười tình khí vấp chân
Vén áo vén quần cho khỏi vướng
Khỏe môn khỏe cảnh, chạy thực thân

Sang năm Huế sẽ mở trò gì
Mặc áo hoàng bào hay “tú-nuy”?
Văn hóa đỉnh cao xin cúng Bác
Bác nằm lẳng tối vẫn mê ly ♦

TÌNH TRỜI, TÌNH NGƯỜI và những chiếc đĩa thần giấu kín trong tim

■ Trần Phong Vũ

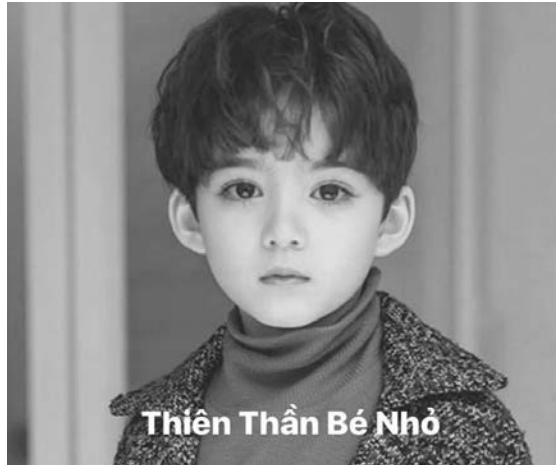
Trong những ngày Vọng Giáng Sinh 2020 và chuẩn bị đón mừng Năm Mới Dương Lịch 2021, tôi đọc được trên mạng mấy câu chuyện đáng nhớ. Tất cả đều phẳng phất đầu đó những nét nhạc trầm buồn nhưng với kết cuộc vui và cảm động: Có Hậu/Happy Ending. Đông và Tây đã gặp nhau khi đánh giá những chuyện có kết cấu tương tự.

Chuyện thứ nhất nhan đề “Thiên Thần Bé Nhỏ” do tác giả Phong Lưu viết lại sau khi tình cờ đọc được nội dung trên NET.

Chuyện thứ hai mệnh danh *Lá Thư Lạc* mang tiêu đề “Ám Áp Tình Người Lễ Giáng Sinh” của tác giả Lê Hữu.

Và câu chuyện thứ ba của Khôi An mang tên “Khách Sạn 22” được ghi chú thêm: (Chuyện ở San José).

Tất cả ba câu chuyện đều tình cờ được những ai đó gửi vào hộp thư email của tôi trong tháng 12-2020. Theo lịch Phụng Vụ của Giáo Hội Công Giáo, đây là thời gian khởi sự bốn tuần lễ nhắc nhở người tín hữu chuẩn bị tâm hồn để sẵn sàng đón nhận Hồng Ân Chúa Giêsu giáng thế cứu độ trần gian. Nó cũng là thời gian chuẩn bị bước qua chu kỳ niên lịch mới,

2021.

Và trong bối cảnh đặc biệt ấy, nội dung, tình tiết, diễn biến trong từng chuyện, cùng với phản ứng, hành động của các nhân vật đã để lại trong tôi nhiều cảm xúc khó quên.

Tấm hình minh họa bé trai 11 tuổi, được mệnh danh “Thiên Thần Bé Nhỏ”, con vị mục sư, post trong câu chuyện đầu thật bắt mắt, mang một sức hút diệu kỳ, nhận chìm tâm tư tôi vào những khoảnh khắc khó quên thuở thiếu thời. Thuở của những chiều bán chim, câu cá, thả hồn theo những chuyện thần tiên, thơ mộng.

Câu chuyện tóm gọn như sau.

Một chiều Thứ Bảy, trời lâm râm mưa. Như lệ thường, bé chào bố mẹ đi phát tờ thông tin cho nhà thờ. Cha bé, ông Mục sư tỏ ý ngần ngại vì mưa và trời bắt đầu trở lạnh.

Như một lời xin phép cha, bé hồn nhiên nói:

-“*Nhung, thưa cha, mọi người vẫn cần được biết về Chúa, dù là ngày mưa hay lạnh*”.

Sau 2 giờ lộ bộ, những giọt mưa tiếp tục rơi nhẹ trên tấm áo nylon màu đỏ, bé cảm thấy vui vì chỉ còn tờ thông tin cuối cùng trên tay. Trên

đường về, bé ngừng lại nhìn bốn phía, thấy căn nhà góc trái trên lầu đèn cháy sáng, bé quyết định bước tới bấm chuông.

Một lần. Hai lần. Rồi ba lần. Không ai trả lời.

Chờ thêm một lúc, bé bỏ đi. Chợt bé quay nhìn lại, thoáng thấy bóng người di chuyển dưới ánh đèn. Một sức mạnh vô hình thúc đẩy bé trở lại trước căn nhà ban nãy. Lần này, thay vì bấm chuông, bé dùng sức mạnh của hai bàn tay vừa gõ vừa đập thật mạnh liên hồi lên cánh cửa.

Có tiếng chân bước vội trong nhà. Rồi tiếng khoá tí tách.

Cửa mở. Một bà xuất hiện với gương mặt buồn tái xanh, mái tóc dài, hoa râm không chải. Tuồng như bà vừa khóc vì bé thoáng thấy vệt nước mắt long lánh còn đọng ở đuôi mắt trái. Bé chưa kịp lên tiếng thì bà cúi xuống đưa hai

tay choàng lên vai bé, nói.

-Mẹ có thể làm gì cho con đây.
Con trai?

Như được khích lệ, bé mở lớn đôi mắt, vui vẻ nhìn người đối diện nói

- Thưa bà, cháu xin lỗi vì đã làm phiền bà. Cháu chỉ muốn nói với bà rằng Chúa thật sự yêu thương bà, và cháu mang đến cho bà tờ thông tin cuối cùng của cháu, nói về Chúa và tình yêu tuyệt vời của Ngài.

Bé trao tờ giấy in đầy hai mặt cho bà, cúi chào rồi quay gót.

Sáng chủ nhật tuần kế, trước khi thuyết giảng, vị Mục sư hỏi các tín đồ:

-Ai có điều gì cần hay quan trọng muốn chia sẻ với cộng đoàn không?.

Từ hàng ghế cuối nhà thờ, một phụ nữ cao niên đứng dậy. Khuôn mặt bà rạng rỡ với đôi mắt thật hiền từ, bà nói:

-Thưa Mục sư, ngài không biết tôi đâu và các vị trong nhà thờ này cũng vậy. Tôi chưa bao giờ đến đây. Tôi là người ngoại đạo.

Chồng tôi đã qua đời mùa đông năm ngoái, để lại tôi bơ vơ trên thế giới này...

Lấy khăn chấm nước mắt, giọng bà xúc động, nhưng môi mắt rực sáng một niềm vui.

-Thứ bảy tuần trước là một ngày buồn nhưng cũng thật đặc biệt của tôi. Lạnh và mưa. Nghĩ tới căn nhà hoang lạnh vì vắng bóng người chồng thân yêu trong suốt mùa đông năm nay. Trái tim như tan vỡ. Trong giây phút tuyệt vọng, tôi nghĩ đến cái chết.

Tôi mang một chiếc ghế và một

sợi dây thừng lên gác mái nhà tôi. Tôi buộc một đầu dây lên kèo nhà. Sau đó tôi trèo lên ghế và tròng dây vào cổ. Trong một thoáng, tôi nghĩ tới chồng tôi, khát vọng được gặp lại anh. Vừa lúc tôi tính ném mình ra khỏi ghế, thì đột nhiên vang lên những tiếng gõ, tiếng đập liên hồi từ cửa trước vọng lên.

Trước khi toan tính tự hủy tôi đã ngắt đường dây điện thoại, hủy bỏ hệ thống chuông báo trước cửa. Tôi tự hỏi có thể ai đó có chuyện gì khẩn cấp cần đến tôi chẳng? Tiếng gõ cửa càng lúc càng dồn dập. Nó có vẻ hồi hải đến nỗi tôi không thể bỏ qua.

Tôi thả dây tròng cổ, bước khỏi ghế, vội vã xuống thang và đi ra phía trước.

Tôi không thể tin được những gì tôi nhìn thấy. Trước mắt tôi là một cậu bé, khuôn mặt rạng rỡ và đẹp như thiên thần. Cậu mỉm cười với tôi, và nói thật hồn nhiên:

-*"Cháu chỉ muốn nói với bà một lời: Chúa thực sự yêu bà."*

Trong một giây, những lời nói hồn nhiên phát ra từ cặp môi hồng mẫn sữa của cậu bé, trái tim khô héo tưởng như đã chết theo chồng, bỗng dung bùng sống lại trong tôi.

Đứng nhìn thiên thần bé nhỏ biến mất giữa trời mưa, tôi đóng cửa, ngồi đọc mà như uống từng lời trên tờ thông tin. Lần đầu trong đời, tôi biết thế nào là TIN & YÊU.

Tôi lên gác tháo dây thừng và mang ghế xuống. Tôi không cần nó nữa.

Rồi sáng nay, tôi thức sớm chờ giờ đến đây. Tôi đến nhà thờ này để Tạ Ôn Chúa. Chính Ngài. Vâng, chính Ngài đã gửi một thiên thần bé nhỏ đến lời tôi khỏi tận cùng địa ngục. Nơi tôi tưởng như chắc chắn sẽ rơi vào.

Một không khí im lặng kỳ diệu bao phủ cộng đoàn tín hữu trong nhà thờ. Vị Mục sư lặng lẽ rời chỗ đến băng ghế nơi "Thiên Thần Bé Nhỏ" đang ngồi với nhóm bạn của bé. Ông ôm con trai vào lòng. Đôi vai ông rung lên từng hồi, nước mắt chan hòa.

Trong nhà thờ, mọi người đều khóc...

* * *

Chuyện thứ hai nhan đề đầy đủ là:

"Lá thư gửi lạc. Âm áp tình người Lễ Giáng Sinh".

Chuyện khởi đầu vào một buổi chiều mấy ngày trước Lễ Giáng Sinh.

Bà Ann ra vườn. Bỗng dung bà bắt gặp một "vị khách lạ" không mời mà đến. Khách không phải người mà là một trái bong bóng đầy màu sắc có in hàng chữ "Merry Christmas!" từ đâu đó, có lẽ bị hết "nhiên liệu" đang từ từ đáp xuống bồn hoa sau.

Vươn tay đỡ trái bong bóng, bà Ann thấy một phong bì nhỏ buộc vào sợi giây cột ở cuối. Trên phong bì, bà đọc được dòng chữ "*Gửi bố trên Thiên Đường*".

Mở thư, những nét chữ non nớt, xiêu vẹo nhảy múa trước mắt bà.

“Bố ơi,

Con viết thư này để nói với bố là con yêu và nhớ bố lắm.... Bố nhớ uống thuốc bổ nhé. Mẹ nói với con là ở trên ấy bố vui lắm!.. Dưới này trời lạnh, có tuyết rơi. Trên bố có lạnh không? Tuần sau lễ Giáng Sinh rồi. Tháng sau là sinh nhật bố đấy?...

Con ước gì có bố ở đây.... Đây là những món quà con thích: giày Nike, khối rubik, bộ đồ chơi lego, bút màu và truyện tranh khủng long.

Bố ôm bà cho con. Con nhớ bà lắm... Nhận được thư này, bố nhớ viết trả lời con, và đặt ở dưới gối con nghe bố! Chúc bố Giáng Sinh vui vẻ trên Thiên Đường.

Con yêu bố, yêu mẹ.,

Ben”

Bà Ann lặng người. Bà cầm lá thư trên tay, ngẩn ngơ, không biết phải làm gì. Vào nhà, bà trao quả bong bóng và lá thư cho chồng. Đọc xong, Dick nhắc bà viết thư về địa chỉ người gửi ở Tacoma ghi trên phong bì, báo tin đã nhận được thư và muốn tiếp xúc người nhà cháu Ben.

Sau đó hai ông bà bàn bạc với nhau sẽ làm gì nếu liên lạc được với thân nhân của bé.

-“Đây là lời chúc Giáng Sinh sớm nhất, và cũng sẽ mang đến cho chúng ta những điều may mắn nhất”. Ông dăm chiêu nhìn quả bong bóng nói với vợ.

Một buổi sáng mấy ngày trước Lễ Giáng Sinh, ngồi bên cạnh Ben, Kate chăm chú nhìn con trai đang nắn nót viết từng chữ lá thư gửi bố. Bất giác, bà cảm thấy một nỗi buồn man mác.

Thấp thoáng thể mà sắp tới sinh nhật chồng bà và chẵn 10 ngày sau đó là húy nhật thứ hai của ông.

Viết xong, Ben đưa cho mẹ đọc lại. Kate đọc xong, khen con viết thư hay, rồi quay mặt đi không cho Ben thấy những giọt nước mắt. Bà nhắc Ben viết tên người nhận và địa chỉ người gửi lên phong bì, bỏ lá thư vào và dán con tem có hình ông già Noel lên bì thư.

Xong, Bà cuộn tròn phong thư, buộc chặt vào sợi dây của quả bong bóng bay màu đỏ tươi. Ben cầm chặt sợi dây, theo mẹ bước ra khoảng sân trống sau nhà. Cả hai cùng cúi đầu lâm râm cầu nguyện. Riêng Ben, cậu cầu cho lá thư bay tới Thiên Đàng để bố sớm nhận được thư.

Ben buông tay. Quả bong bóng khẽ chao mình, nghiêng đầu qua trái, qua phải rồi nhắc mình bay vụt lên như con chim sỏ lông. Hai mẹ con ngược mắt dõi theo quả bong bóng đỏ cho đến lúc chỉ còn một chấm nhỏ li ti rồi mất hút trên nền trời xanh mây trắng bao la.

Mấy ngày sau khi lá thư được gửi đi, Kate nhận được một phong thư với nét chữ lạ. Trên phong bì ghi tên người nhận là “Mẹ của cháu Ben”.

Bà mở ra. Bức thư ký tên Ann, cho hay lá thư của Ben gửi cho bố thay

vì bay vào cổng Thiên Đường thì lại bay lạc vào “Vườn Địa Đàng” của vợ chồng bà ở thành phố Bellevue. Người gửi cho số điện thoại, ngỡ ý muốn nói chuyện với mẹ của Ben. Kate lặng người đi giây lâu.

Từ Tacoma đến Bellevue, khoảng cách giữa hai thành phố ở Washington, là cuộc hành trình dài gần 40 dặm của quả bong bóng bay, từ lúc được Ben phóng đi cho đến lúc “cạn nhiên liệu”. Nghĩ ngợi một lúc, Kate gọi đến số điện thoại ghi trong thư. Bên kia đầu dây, bà Ann kể lại câu chuyện, nhắc lại “sáng kiến” của ông chồng: Dick sẽ thay bố của Ben viết thư trả lời Ben, và hai vợ chồng bà xin được vinh dự tìm mua những thứ bé hỏi xin bố để làm quà Giáng sinh cho cậu. Bà Ann khản khoản,

- Xin phép chị cho chúng tôi được làm việc này”. Bà nói tiếp.

- Để mang chút niềm vui cho cháu. Ben sẽ thất vọng nếu thư đi mà chẳng có tin về.

Kate còn đang ngần ngừ thì bà Ann tiếp lời, giọng ngậm ngùi.

-Nếu chị cho phép, chúng tôi xem cháu Ben như là con trai mình. Chúng tôi cũng có đứa con trai, mà là cháu trai duy nhất. Cháu tên David, mất vì ung thư, lúc trạc tuổi Ben...”, giọng bà Ann như nghẹn lại.

-Chị đừng ngại, mấy món quà ấy không tốn kém nhiều. Xin chị cho chúng tôi niềm vui bất ngờ này. Như thế, tất cả chúng ta đều có được niềm vui trong mùa Giáng Sinh năm nay.

Bà Ann đưa mắt nhìn Dick và trao điện thoại cho chồng. Ông nói, giọng không giấu được con

xúc động khi thoáng nhớ tới đứa con trai duy nhất qua đời lúc còn thơ.

- Quả bong bóng đã bay vào vườn nhà chúng tôi, đậu xuống trái tim Kate vợ tôi, và tôi.

Nước mắt Kate muốn ứa ra.

Vài ngày sau, hai bà mẹ tìm đến nhau, cùng ngồi gói những phần quà cho Ben, trong lúc ông Dick thay bố của Ben ngồi hí hoáy viết “lá thư từ Thiên Đường”.

Sáng sớm Chủ Nhật, trong lúc Kate đang bày biện hang đá nhỏ và đặt cây thông bên cạnh bàn thờ thì Ben từ phòng ngủ trên lầu chạy xuống, hí hửng khoe với mẹ rằng cậu tìm thấy lá thư của bố ở dưới gói. Hai mẹ con ôm nhau và cùng chụm đầu đọc thư của bố gửi cho Ben.

Thiên Đường, ngày 24/12/2017

Ben yêu quý của bố,

Bố nhận được thư con một ngày trước ngày lễ Giáng Sinh. Hai mẹ con đừng lo cho bố. Ở đây trời ấm áp, mọi chuyện đều ổn cả. Bà con khoẻ và rất vui khi đọc thư.

Cám ơn Ben nhắc bố nhớ ngày sinh nhật của bố. Bố mừng con học giỏi. Con cố gắng chăm học và vâng lời mẹ cho mẹ vui, và bố cũng vui nữa Ben nhé.

Lễ Giáng Sinh năm nay bố vắng nhà, nhưng không sao, Thiên Đường không xa lắm đâu.

Bây giờ, con hãy nhắm mắt lại, hãy tưởng tượng bố con mình đang ngồi bên nhau cạnh lò sưởi trong ngôi nhà ấm cúng của gia đình mình. Hai bố con cùng hát bài “Người Tuyết ơi, đừng khóc nhé!” mà bố dạy con hát mùa Giáng Sinh năm trước, con còn nhớ chứ?

Bố đã nhờ ông già Noel mang xuống cho con những món quà con thích. Bố, mẹ và con, chúng ta nhớ nhau trong lời nguyện cầu, Ben nhé! Chúc hai mẹ con một Lễ Giáng Sinh an lành.

Hôn con.

Bố.

Đối với Kate, mọi chuyện xảy đến như phép màu. Bà nhớ Dick cười nói.

-Mai đây, đến một lúc nào đó, cháu Ben hiểu ra rằng câu chuyện hôm nay là không có thật, cũng như ông già Noel là không có thật. Nhưng tôi tin cháu sẽ thông cảm với những người lớn về những lời nói dối ngọt ngào với nhiều thiện ý.

Khi ấy, chỉ còn lại một điều có thật: bố của Ben hiện đang ở trên Thiên Đường. Ben và mẹ cậu, và những người thân của gia đình cậu vẫn cứ tin như vậy. Sau ngày bố cậu, một cảnh sát viên, hy sinh trong lúc thi hành công vụ, các cô chú là bạn của bố đều nói với Ben rằng:

-“*Trên Thiên Đường đang cần một người hùng, và bố cháu được chọn*”.

Người vui nhất vào dịp Lễ Giáng Sinh năm ấy là Ben. Chưa bao giờ Ben nhận được nhiều quà một lúc đến như thế. Ben mơ thấy bố ngồi sát bên cậu y như Giáng Sinh năm vừa rồi. Bố cùng hát với Ben, cùng đọc truyện tranh với Ben, cùng chơi đùa với Ben những món đồ chơi bố gửi về từ Thiên Đường.

Trong mơ, Ben nghe rõ cả tiếng cười của hai bố con. “*Ôi, bố chẳng lúc nào xa con!*”. “*Thiên Đường không xa đâu Ben*”, bố đã chẳng nói vậy sao? Bố vẫn ở bên Ben trong lời nguyện cầu mỗi đêm của cậu trên giường ngủ. “*Nhớ nhau trong lời nguyện cầu*”, Ben nhớ lời bố dặn.

Riêng bà Ann và Dick cũng giữ trong tim một niềm vui bất tận. Lễ Giáng Sinh năm ấy, bất ngờ họ đã được chúc phúc để làm được một điều kỳ diệu nhất trong đời.

* * *

Câu chuyện chót khá dài đến với tôi vào một ngày cuối năm. Xin tóm tắt: Hai nhân vật chính là người cha trung niên tên John và cô con gái nhỏ tên Lisa đang học những năm đầu tiểu học. Sau khi vợ chết vì bệnh ung thư, vì phí tổn thuốc thang trong nhiều năm giữa lúc không may John bị thất nghiệp nên gia đình khánh kiệt, phải bán nhà đi ở mướn.

Cầm cự được ít tháng đến khi không có tiền trả cho chủ, John đành phải thu gom mang theo những thứ thật cần thiết cùng với một số tiền nhỏ giắt con gái tạm sống cảnh đời vô gia cư. Dù vậy ông vẫn nuôi hy vọng có ngày tìm được việc làm để xây dựng lại những gì đã mất.

Sau mấy tuần hai cha con phải sống lang thang. Để Lisa không bị gián đoạn việc học, John tìm mọi cách sống quanh quẩn nơi gần trường Lisa đang theo học. Ban ngày, trong thời gian bé ở trường, ông tới các cửa tiệm, nhà hàng ăn, các tiệm bán thực phẩm xin làm những việc

vật như chạy bàn, phụ bếp, nói chung bất cứ việc gì để có tiền độ nhật. Những ngày không kiếm được việc, ông tới thư viện để tìm địa chỉ các trung tâm giúp đỡ người vô gia cư. Ngày đầu ông chọn Commercial Street Inn ở San Jose.

Ông tới sớm, nhưng đã có hàng mấy chục người xếp hàng phía trước. Khoảng gần 2 tiếng đồng hồ xếp hàng chờ đợi mới đến lượt ông. Sau khi nghe ông trình bày gia cảnh, cô thư ký tỏ dấu ái ngại, nhìn ông rồi lắc đầu nói.

- Ở đây chỉ là nơi tạm trú dành cho các bà mẹ có con nhỏ thôi, ông cảm phiền.

Ông John nài nỉ.

- Con gái tôi cũng còn nhỏ nhưng mẹ nó chết rồi. Cô làm ơn!

Cô ta vẫn lắc đầu.

- Mỗi phòng có bốn, năm đàn bà, con nít ở chung, làm sao tôi cho ông vô? Mà không có ông, ai chịu trách nhiệm cho con bé?

Nghe vậy, ông đành chào từ giã, cảm ơn cô thư ký rồi buồn bã ra về. Những ngày không việc làm, ông kiên trì tìm tới cả chục địa chỉ khác nhưng đều thất vọng. Nơi thì số người tạm trú đã quá tải. Nơi chỉ nhận người độc thân. Có nơi vì thiếu nhà vệ sinh, hụt ngân sách... và cuộc sống không nhà của cha con ông tiếp diễn cho đến khi tình cờ tìm được “Khách sạn 22”.

Đây là những đêm dài phải ngủ vật vã dưới mái hiên trên những con phố vắng, dưới hầm nhìn lên năm bảy đoạn xa lộ trông treo trên cao, hoặc trên những ghé đá công viên lạnh ngắt.

Là người tí mủ, khéo tay, biết lo xa, đoán biết những gì sẽ xảy ra trong cuộc sống không nhà, trong hai tuần lễ cuối cùng chủ nhà cho ở miễn phí, ông tìm đến tiệm Goodwill hỏi mua hai cái lều cũ, loại nhà bình vải dày màu ôliu. Về nhà ông cắt bỏ những thứ trang trí kèn càng, thu nhỏ để có thể dễ dàng di chuyển và sử dụng tại những nơi chật hẹp. Số tiền còn lại cùng với số tiền kiếm thêm, ngoài chi tiêu thực phẩm, ông cố tận tiện dành một khoản để mua cho cha con ông hai túi ngủ của nhà binh loại mỏng, nhẹ nhưng có sức giữ được hơi ấm và cũng dễ giặt, dễ phơi, chỉ trải ra công viên một thoáng là khô ngay. Điều may mắn là Lisa thừa hưởng được lối sống ngăn nắp, tí mủ của bố và sự sạch sẽ, chín chu của người mẹ đã khuất, nên tuy là một đứa trẻ sống lang thang, nhưng khi đến trường ít ai nghĩ rằng bé là con một người vô gia cư!

Một lần cùng cha đi ngang qua trường đại học Stanford, nhìn ngôi trường nguy nga, đồ sộ Lisa thích chí hỏi ba: “Ba ơi, nữa lớn con xin vô học trường này, được không Ba?” Ba nhìn nó, miệng há hốc không nói ra lời. Một lát sau ông mới cất tiếng “Ờ...ờ...được chứ con... Con ráng hết sức thì... chắc được...” Nghe nói vậy nhưng bé không mấy tin tưởng vì điệu bộ của Ba giống y hệt như lần Lisa hỏi “Ba ơi chừng nào Mẹ về?” Chỉ khác là hồi đó bé còn nhỏ dại và chưa hiểu “chết”

nghĩa là không bao giờ về nữa.

Cuộc sống tiếp tục trôi chảy. Lâu lâu, bố con Lisa cũng gặp may được nhận vào tạm trú tại một Shelter, có chỗ ngủ qua đêm yên ổn, không phải chạy tránh mưa và có chỗ tắm giặt, nhà vệ sinh tử tế. Nhưng không phải lúc nào cũng gặp may, nên cảnh ngủ đường, ngủ chợ vẫn thường xuyên đến với cha con bé. Cho tới một ngày hai cha con tình cờ đáp chuyến xe chiều mang số 22 với ý định ghé xuống khu buôn bán tân lập vì có người mách ông John là nơi đây có nhiều tiệm ăn lớn do người Á Đông làm chủ và thường có nhiều việc làm.

Sau khi bước lên xe, Lisa thấy có mấy người đàn bà địu con nhỏ tay xách nách mang những túi quần áo, đồ dùng linh kích tương tự cha con bé. Một bà ngồi ở băng ghế trước còn có cả một cái xe đẩy chất túi xách, chần mền. Hơn hai tiếng sau, xe ghé trạm cuối ở Eastridge Mall, Lisa thấy một số khách xuống xe qua bên kia đường xếp hàng chờ chuyến xe đi ngược lại. Lúc đó, hai cha con mới hỏi thăm và biết là có ba chiếc xe bus chạy vòng vòng trên tuyến đường này cho tới sáng dù lâu lâu mới có một người khách đáp chuyến xe đêm. Nhờ thế, từ khoảng 9/10 giờ đêm số khách còn lại chỉ là những người cùng một cảnh ngộ như bố con bé. Từ ngày đó, hai cha con Lisa chính thức gia nhập “Khách Sạn 22”.

Đây là tuyến xe duy nhất chạy suốt ngày đêm của quận hạt Santa Clara, cũng là tuyến chạy con đường dài nhất. Bắt đầu từ phía Đông San Jose chạy qua đường Tully, đường King, dọc theo Santa Clara qua downtown,

NHÀ HÀNG MỚI KHAI TRƯƠNG

CHUNG'S EXPRESS RESTAURANT

New restaurant in downtown Bremerton, WA
242 First Street, Bremerton, WA 98337
Tel: (360) 813-1620

NHÀ HÀNG Á ĐÔNG VỚI CÁC MÓN ĂN ĐẶC BIỆT:

- * Món Teriyaki đặc biệt của Chung's Teriyaki
- * Món Phở Việt Nam
- * Các Món Phở và Mi Xào
- * Các Món Bún
- * Chả Giò và Gỏi Cuốn
- * Bánh Mì có Lò Sản Xuất tại Tiệm

OPENINGS HOURS:

Monday - Friday: 10:30 am - 2 pm and 4 pm - 8 pm
(closed between 2 pm - 4 pm)
Saturday: 11 am - 6 pm
Sunday closed.

Anh Nguyễn Chung, chủ nhân khà ái, đã thành công trong lĩnh vực Nhà Hàng từ năm 1988

Business Hours:

Mon-Sat: 11 AM - 9 PM

Sunday: 12 PM - 8 PM

CHUNG'S Teriyaki

3111 NW. Bucklin Hill Road,
Silverdale, WA 98383

Tel: (360) 662-1205

- * Vietnamese Noodle Soup - Phở
- * Vermicelli Bowl - Bún
- * Appertizer - Khai Vị
- * Teriyaki Entrees

* HAPPY NEW YEAR 2021 & CHÚC MỪNG NĂM MỚI 2021* BÌNH AN VÀ HẠNH PHÚC

SAIGON CITY MARKETPLACE

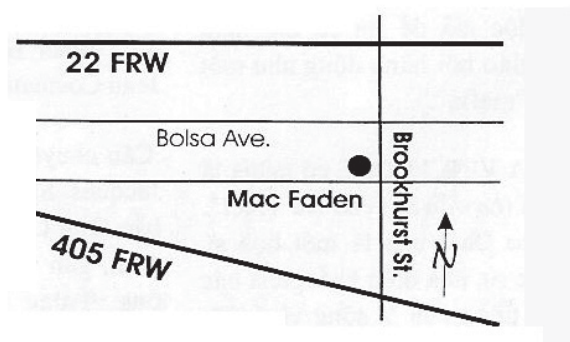
15471 BROOKHURST ST. WESTMINSTER, CA 92683

Tel. (714) 531-9800 Fax: (714) 531-9700

THỰC PHẨM TƯƠI, NGON
BẢO ĐẢM CHẤT LƯỢNG
PHỤC VỤ AN CẦN

THUẬN ĐƯỜNG ĐI
NHIỀU CHỖ ĐẬU XE

BAN GIÁM ĐỐC **SAIGON CITY MARKETPLACE** KÍNH MỜI

* HAPPY NEW YEAR 2021 & CHÚC MỪNG NĂM MỚI 2021* BÌNH AN VÀ HẠNH PHÚC

nổi qua Alameda, lên El Camino Real, chạy qua ba thành phố Santa Clara, Sunnyvale, Mountain View trước khi vào thành phố Palo Alto rồi ghé trạm chót.

Bây giờ thì Lisa rảnh lắm rồi. Bé biết rõ đi một chuyến xe phải trả hai đô la. Nhưng nếu mua vé tháng chỉ tốn 70 đô la có thể lên xe bất cứ trạm nào, giờ nào. Valley Transportation Authority (VTA) của quận hạt Santa Clara thỉnh thoảng còn cho những người không nhà hoặc những người sắp mất chỗ ở một tấm vé dùng được trong ba tháng.

Từ khi có Khách Sạn 22 làm nơi trú mỗi đêm, Lisa thấy đời sống của bé khá hơn nhiều.

Lúc đầu bé hơi khó ngủ vì xe rung lại thảng bất thường. Mỗi lần tới trạm loa phóng thanh còn làm giật mình hoài. Những khi không ngủ được bé ngồi ngắm các hành khách. Về khuya, xe chỉ còn toàn là những người đi xe mà không có nơi đến. Lisa nằm xuống, gối đầu lên chiếc backpack, và thiếp đi. Sau vài tuần bé có thể dễ dàng chìm vào giấc ngủ sâu, nhưng cũng dễ dàng thức dậy khi xe tới bến chót, rồi lại ngủ tiếp trên chuyến xe ngược lại.

Nghĩ tới con gái ngày một lớn, điều làm ông John mừng nhất là trên xe bus an toàn. Về phần Lisa, bé thích vì “Khách Sạn 22” giúp mọi chuyện trở nên đều đặn. Mỗi sáng bé đi xe tới trường học, chiều về đón xe bus tới thư viện ở đường Alum Rock học bài. Tới giờ thư viện đóng cửa, đi bộ qua tiệm Goodwill ngay gần đó.

Những người lái xe chuyến 22 đều biết rõ là nhiều người không nhà dùng xe làm nơi ngủ nhưng họ làm ngơ. Chỉ cần những “hành

khách” này tuân theo luật lệ, không ăn uống, hút thuốc, xả rác, hay làm ồn ào trên xe. Ông Tom, một trong những người lái xe, có lần nói:

- Đối với tôi, những người không nhà cũng như mọi hành khách khác. Nếu họ có vé thì họ được đi xe. Thường thường họ đều là người tốt.

Thoát khỏi nỗi lo lắng về chỗ ngủ đeo đuổi suốt ngày, Lisa học giỏi hơn trước. Có lẽ nhờ ngày nào cũng học trong thư viện nên năm nay bé đạt điểm cao nhất. Từ khi khai trường vô lớp Năm, Lisa thường xuyên đạt điểm A. Lần đi họp phụ huynh về, ông John ôm con rồi xúc động nói *“Ba thật không dám tưởng tượng trong cảnh sống không nhà mà con giỏi vậy!”*

Bạn bè không ai biết Lisa không có nhà, có lẽ vì hai cha con luôn giữ sạch sẽ, gọn gàng. Ngày nào sau giờ học Lisa cũng tới một trung tâm sinh hoạt cộng đồng có hồ bơi và phòng tắm. Bé hòa vô đám người đó tắm rửa rồi giặt quần áo, vắt khô bỏ vô bịch, sau đó trải một tấm nylon phơi lên ở cái bãi đậu xe đằng sau Goodwill.

Một biển cổ nhỏ nhưng lại sắm vai trò cực kỳ quan trọng trong cuộc đời sa chân vào cảnh không nhà của cha con ông John. Số là từ ngày tạm có nơi trú chân trên tuyến đường số 22, từ trạm xe cuối bộ tới trường gần như ngày nào trong tuần Lisa cũng gặp một cặp vợ chồng với một đứa con trai nhỏ đón xe ở đó.

Đứa bé chắc đang học lớp Một, giống như Lisa thời còn Mẹ. Lần đầu tiên nhìn họ từ trên xe bus, bà mẹ đang cúi xuống gài lại áo lạnh cho thằng bé. Không hiểu sao bé thấy cái cử chỉ đó, cái dáng điệu đó, giống in như mẹ ngày xưa. Lần đó, sau khi xuống xe, Lisa chậm bước nhìn họ. Từ đó, lần nào gặp họ bé cũng phải nhìn, vừa nhìn vừa thẳm mong cái buồn buồn xón xang trong bụng đừng hiện ra trong con mắt. Có lẽ vì nhìn họ hoài, họ cũng nhớ mặt bé. Gần đây, ngày nào hai bên cũng nói “Hello” chào nhau. Thỉnh thoảng có ngày không gặp họ, Lisa cảm thấy chút gì như là mong nhớ...

Một đêm cuối tháng Mười, trên Khách Sạn 22 xuất hiện vài khuôn mặt lạ. Họ tự giới thiệu là phóng viên của báo San Jose Mercury News, nghe nói về nơi này và muốn tìm hiểu thêm. Lisa không muốn nhắc đến chuyện không có nhà nên kéo chăn làm bộ ngủ. Ba chỉ miễn cưỡng trả lời vài câu hỏi và không đưa tên tuổi gì hết.

Lễ Tạ Ôn đã lại về.

Lá phong trên hàng cây dọc con đường Alameda đã đổi màu, cửa kính của các nhà hàng đã xuất hiện hình vẽ gà tây bên cạnh những trái bí rợ. Màu cam, màu đỏ của mùa lễ làm Lisa thấy buồn rười rượi.

Buổi sáng sau Lễ Tạ Ôn, hai cha con xuống xe ở đường Santa Clara. Có một nhóm người đang phát những thức ăn nóng gần đó với những món ăn mà chỉ nghĩ thôi đã phát thèm! Lisa nắm tay Ba nói đuôi xếp hàng, háo hức chờ đợi. Chỉ còn năm, bảy người nữa là tới phiên.

Bỗng tim bé thót lại!

Bé vừa nhìn thấy bà mẹ của thằng bé gặp hàng ngày đang tươi cười đứng trong đám mứt đồ ăn cho đoàn người không nhà.

Lisa nhón nhác rồi bất thần kéo Ba tách khỏi hàng, vội vã như chạy trốn. Ông John vừa rảo bước theo vừa hỏi “Sao vậy? Cái gì vậy? Lisa?” Bé không nói gì, chỉ cắm đầu đi. Qua một khúc quẹo, Lisa mới đứng lại. Rồi tự nhiên bé thấy giận. Giận vì mình không có nhà, Giận vì mình sợ người ta biết. Giận vì mình đã làm Ba mất một bữa ăn ngon. Bé bật khóc nức nở...

- Lisa, con ăn đi!

Hai cha con đang ngồi trong một nhà hàng sang trọng ngay trung tâm thành phố San Jose, đối diện với ông Sam, bà Nancy, và thằng bé Danny (bây giờ Lisa đã biết tên của họ). Ánh mắt của bà Nancy thật vui tươi và ấm áp. Nhưng Lisa vẫn thấy ngại ngùng, thắc mắc không hiểu tại sao họ cất công mời Ba và bé đi ăn. Không lẽ bà Nancy đã thấy bé bỏ chạy từ đoàn người xếp hàng xin thức ăn hôm nọ, và muốn đền bù cho hai cha con một bữa?

Sáng hôm qua, thứ Sáu, hai cha con cũng mỉm cười chào gia đình thằng bé như mọi ngày. Khác một điều là ông Sam tiến tới vồn vã bắt tay Ba rồi nói:

- Chào ông. Tôi là Sam, đây là vợ tôi, Nancy, và cháu trai Daniel. Chúng ta biết nhau khá lâu rồi, hôm nay tôi mới hận hạnh biết tên ông và cháu gái.

- Chào ông bà. Tôi là John, con gái tôi là Lisa.

Sau vài câu trao đổi, họ ân cần ngỏ lời mời hai cha con đi ăn vào ngày mai. Ông John ngạc nhiên nên từ chối. Nhưng họ thuyết phục mãi, và bây giờ cha con đang ngồi đây.

Dù sao những món ăn trên bàn cũng quá hấp dẫn, và vẻ cởi mở, ân cần của hai ông bà khiến Lisa yên tâm. Bé bắt đầu cắn miếng thịt gà vàng rộm và mỉm cười với thằng Danny.

Khi Lisa ăn xong miếng kem trắng miệng cuối cùng, bà Nancy ngồi thẳng lên. Bà nhìn Lisa, rồi nhìn ông John, nói:

- Cách đây hai tuần tôi thấy hình ông và cháu Lisa trên báo San Jose Mercury News.

Lisa cảm thấy choáng váng. Bên cạnh, ông John cũng có vẻ sững sờ.

Bà Nancy âu yếm nhìn nó, dịu dàng nói:

- Nhà tôi là giám đốc một cơ quan thiện nguyện tên là Dịch Vụ Về Chỗ Ở Vùng Vịnh, và tôi là giáo sư ở trường Đại Học San Jose. Tôi có đưa bài báo đó cho nhà tôi coi. Chúng tôi muốn giúp ông và cháu một chỗ ở ổn định. Thứ Hai, mời ông tới văn phòng....

*

Một cuộc sống mới bắt đầu.

Hôm nay hai cha con Lisa đã dọn vào căn hộ hai phòng xinh xắn. Ông John bắt đầu học lớp dạy nghề, và người ta hứa sẽ giúp ông tìm việc sau khóa học.

Nghĩ lại, Lisa thấy có nhiều việc liên hệ với nhau một cách diệu kỳ.

Bé tự hỏi phải chăng linh hồn Mẹ đã dun dùi cha con gặp người tốt bụng để họ giúp đỡ?

Lisa háo hức mơ sẽ cố gắng học để mai ngày thực hiện một chương trình cung cấp nhà cửa cho người nghèo, giống như ông Sam. Khi đó, Lisa cũng có thể làm điều kỳ diệu cho những đứa bé không nhà khác, những đứa bé mà Lisa biết là có rất nhiều ở khắp nơi.

Và Lisa còn học được một điều mới nữa trong thời gian nướng náu “Khách Sạn 22”.

Trên đời không thiếu những người thật sự có chiếc đũa thần mà đôi khi bé nghe người lớn nhắc tới. Có điều khi mới gặp mình không thấy được.

Bởi vì, chiếc đũa đó, họ giấu kín ở trong tim.”

* * *

Đọc ba đoạn văn trên đây, mỗi chuyện để lại trong tôi những nỗi niềm cảm xúc khác nhau. Nhưng có lẽ chủ đề, nội dung và tinh tiết đặc biệt trong “Khách sạn 22” của tác giả Khôi An khiến tôi không khỏi suy nghĩ vì nó gợi nhớ tới một công tác từ thiện mà Nhóm anh em chúng tôi (Nguyệt san Đường Sống và Nhóm Gioan Tiền Hô) đã thực hiện từ đầu thập niên 90 thế kỷ trước (chính xác là từ tháng 11-91, ngót 30 năm trước).

Đó là tác vụ âm thầm thăm nuôi những người homeless tại tiểu Sàigòn California, Hoa Kỳ với mục tiêu đơn giản là để đáp lại trong muôn một công ơn của người dân Hoa Kỳ đã mở rộng tâm lòng đón nhận cả triệu người dân Việt tị nạn cộng sản sau biến cố 1975.

Tính trung bình:

* Mỗi tuần anh em cung cấp 130 phần ăn tại Santa Ana Civic Center. Tổng cộng trong một năm nuôi ăn trên dưới 7000 phần ăn.

* Ngoài ra, mỗi thứ Năm cuối tháng, chúng tôi tập trung tại LA Drop In Center, (giữa đường số 7th & San Julian, Los Angeles) phân phối 400 phần ăn, tổng cộng 1 năm 4800 phần.

* Trước Lễ Phục Sinh & trước Lễ Tạ Ơn hàng năm, anh em phân phối 1200 phần ăn tại địa điểm phía trước Mission Center, Los Angeles

* Vào dịp Lễ Giáng Sinh, anh em qui tụ giới trẻ Công Giáo tổ chức Christmas Carol cho người vô gia cư và phát ra 200 phần ăn đặc biệt cùng với quà tặng Giáng Sinh cho từng người như vớ, mũ (beany), áo lạnh, chăn mền cho các trường hợp đặc biệt.

Từ tháng 11-1991 đến năm 2014, trung bình mỗi năm phục vụ từ 15.000 đến 25.000 phần ăn (do số người không nhà gia tăng). Tổng cộng lại tính gọn trong 13 năm anh em phục vụ khoảng từ 195,000 đến 255,000 phần ăn, chưa kể quần áo, đồ ấm, túi ngủ và quà tặng.

Trên đây chỉ tính đến năm 2014, vì sau khi tạm ngưng một năm vì hầu hết anh em trong Nhóm đã trọng tuổi, qua năm 2016 đã giao công tác từ thiện này lại cho Giới Trẻ Công Giáo quản trị và từ đây anh Trưởng Nhóm tức nhà báo Trần Nguyễn Thao là người duy nhất còn hiện diện với tư cách thành viên Hội Đồng Quản Trị/ Cố Vấn Điều Hành. (Dù vậy, Nhóm bắt đầu đẩy mạnh một tác vụ khác vốn có từ trước là tìm phương tiện tài chánh để hỗ trợ các Tủ Nhân Lương Tâm, các

Thương Phế Binh Việt Nam Cộng Hòa để cùng toàn dân thấp lên ngọn lửa đấu tranh cho dân chủ, tự do và nhân quyền, nhân phẩm Việt Nam ở quốc nội).

*Trước ngày thảm họa virus Vũ Hán bùng phát, hàng tuần anh em giới trẻ với sự tiếp tay giới hạn của nhóm cũ, vẫn cung cấp đều đặn hàng tuần 300 phần ăn cho người vô gia cư tại Santa Ana Civic Center, 100 phần ăn tại Family Center, đường Red Hill, Santa Ana.

Kể từ tháng 3-2020, vì dịch bệnh, anh em nhóm trẻ ngưng cung cấp phần ăn nóng mà thay thế bằng thực phẩm khô, cũng không giao trực tiếp mà chuyên chung cho bà con vô gia cư tự phân phát cho nhau.

Trong thời gian thực hiện công tác nhỏ nhoi: cung cấp phần ăn cho người vô gia cư, nhờ có cơ hội trực tiếp nhìn sâu vào cảnh ngộ khó khăn cay nghiệt của lớp người bất hạnh này, anh em thấy rõ ngoài vấn đề ẩm thực hàng ngày, nỗi khổ lớn nhất của họ là không có một mái nhà dù tầm thường, nhỏ bé để nương thân, nhất là vào mùa đông tháng giá. Vì thế, có lúc anh em mơ mộng hão huyền là trời cho trùng số lớn hàng trăm triệu để có thể thực hiện chuyện “đội đá vá trời” là xây dựng được những khu cư trú đơn giản ở ngoại ô để cấp cho những người không nhà.

Nhắm mắt, hình dung ra cảnh ngộ cha con Lisa, tôi nghĩ tới hàng ngàn, hàng vạn trường hợp tương tự đang ngoi ngóp sống những tháng ngày vất vả nơi đầu đường xó chợ, không nơi trú ngụ. Cùng lúc tôi nhớ tới điều mơ ước hão huyền của anh em chúng tôi ngày nào. Chợt thấy mọi cơ may của thế hệ mình đã hết. Bỗng dung một niềm hối tiếc vu vơ xuất hiện.

Tại sao khi lũ con còn nhỏ, trước đây chúng tôi đã không tạo cơ hội cho chúng đụng chạm tới thực cảnh mình đã chứng kiến để khi trưởng thành dần thân vào con đường ông Sam đã đi. Hẳn rằng, với điều kiện có được hôm nay, chúng sẽ có thừa khả năng và kiến thức để không chỉ dậm chân lo cung cấp miếng ăn mà còn cung ứng cho người vô gia cư một nghề để sống, một mái nhà để làm chốn đi về./♦

*Tích cực tham dự chiến dịch
mỗi Độc Giả giới thiệu thêm
Độc Giả mới.*

Ước Muốn Quê Mẹ

■ Phạm Minh-Tâm

Đầu năm khai bút là thói quen khó bỏ qua trong “nghệp” viết lách. Và thường thì khai bút do ngẫu-hứng theo một hoài-cảm nào đó chợt đến giữa không-khí vào xuân. Còn với người viết, từ khi phải xa nhà, xa nước thì mọi sự, mọi loài ở Quê-hương thường ùn-ùn kéo đến đầy đầu như một áp-lực thiêng-liêng thôi-thức phải làm, phải chọn lấy một tình-tự nào đó mà khai-bút.

Bởi vì, Việt-Nam tôi ơi, đa-đoan quá; nhiều-khê quá, nhiều-nhuong quá.

Việc đầu tiên muốn viết là nghĩ về một nhóm dân-sự gồm tám người lấy tên là nhóm Hiến Pháp. Và theo tin của trang BBC tiếng Việt thì nhóm gồm các anh chị... Nguyễn Thị Ngọc Hạnh, Hoàng Thị Thu Vang, Đỗ Thế Hóa, Hồ Đình Cương, Ngô Văn Dũng, Trần Thanh Phương, Đoàn Thị Hồng và Lê Quý Lộc. Họ sống ở nhiều nơi khác nhau tại Việt Nam, thường xuyên “livetreams” hoặc có các bài viết trên Facebook nói về tình trạng vi phạm hiến pháp, pháp luật của giới chức tại nhiều nơi ở Việt Nam gây thiệt hại cho người dân. Nhiều vụ việc trong số này cũng đã được báo chí Việt Nam phản ánh, như vụ nâng điểm cho con cán bộ ở Hà Giang...

Vì vậy, tám anh chị em trong nhóm rủ nhau in, sao Hiến-pháp của Cộng hoà Xã hội Chủ nghĩa Việt-Nam thành nhiều bản rồi dự-định mang đi phát cho người

Chị Nguyễn Thị Ngọc Hạnh và Hoàng Thị Thu Vang trước toà

dân. Mục-đích của nhóm này có lẽ là muốn để người dân biết về các quyền tự-do dân-chủ như tự-do ngôn-luận, tự-do lập hội... theo hiến-định của chính Nhà nước chứ không phải nhập-nhiệm từ đâu cả. Tuy nhiên, nhóm chưa kịp phân-phát bản hiến-pháp cho ai thì đã bị bắt vào đầu tháng 9 năm 2018, sau lần các anh chị em kêu gọi đồng-bào biểu-tình ôn-hòa để phản-đối luật Đặc-khu và An-ninh mạng. Tất cả nhóm bị giam giữ cho đến ngày 31-7-2020 mới đem xét xử tại Tòa án nhân-dân thành-phố Hồ Chí Minh, trong phiên toà ngày 31-7-2020 .

Theo cách luận tội của nhà cầm quyền cộng-sản đăng trên trang thông-tin của đảng bộ thành-phố Hồ Chí Minh thì... *việc làm của nhóm Hiến Pháp gây nguy hiểm đặc biệt cho xã hội, nếu không được ngăn chặn kịp thời sẽ tạo ảnh hưởng trực tiếp đến an toàn trật tự xã hội, xâm phạm an ninh quốc gia nên cần phải xử lý nghiêm để giáo dục, răn đe và phòng ngừa chung...*

Và cả nhóm Hiến Pháp đã nhận mức án bị tuyên xử khá nặng-nề về một tội mà theo đúng nghĩa luật-pháp phải gọi là họ bị “xuất nhập nhân tội”.

Các bản án của từng người trong nhóm gồm:

- Nguyễn Thị Ngọc Hạnh 8 năm tù
- Hoàng Thị Thu Vang 7 năm tù
- Ngô Văn Dũng 5 năm tù
- Đỗ Thế Hóa 5 năm tù
- Lê Quý Lộc 5 năm tù
- Hồ Đình Cương lãnh 4 năm 6 tháng tù,
- Trần Thanh Phương 3 năm 6 tháng tù,
- Đoàn Thị Hồng 2 năm 6 tháng tù

Các anh chị Hoàng Thị Thu Vang, Đỗ Thế Hoá, Trần Thanh Phương và Đoàn Thị Hồng không kháng-án nên đã bị đưa đi trại giam theo

Chị Đoàn Thị Hồng và các bạn trong phiên tòa ngày 31-7-2020

án-định. Còn bốn người kháng-án đã ra ra trước phiên tòa phúc-thẩm tại thành phố Hồ chí Minh ngày 08-01-2021. Chung cuộc, vẫn bị giữ y án sơ thẩm, gồm có:

- *Chị Nguyễn Thị Ngọc Hạnh: 8 năm tù và 3 năm quản chế*
- *Anh Ngô Văn Dũng: 5 năm tù và 2 năm quản chế*
- *Anh Lê Quý Lộc: 5 năm tù và 3 năm quản chế*
- *Anh Hồ Đình Cương: 5 năm tù và 2 năm quản chế*

Nhìn hình ảnh các người anh em đồng-bào tôi tại quê nhà, đem tấm lòng

chân-chất dần-thân với xã-hội xem ra cũng đơn-giản như dáng-dấp mộc-mạc xuất-hiện trước tòa. Không thấy bản tin nào ghi bằng cấp hay chức tước từng người. Cũng không có cả một số đo nào cho bề dày “thành-tích đấu tranh” từ quá-khứ nào đó... Cả tám người, hoàn-toàn cũng như triệu-triệu anh em con Hồng cháu Lạc khác, chỉ gói trọn một tâm-tình thật chân-thành, thật đơn-sơ nhưng cũng thật tha-thiết dành cho xã-hội, cho đồng-bào, cho hoàn-cảnh chung của đất nước trước mặt. Thiện-chí của các anh chị em này là muốn giúp anh em mình có điều-kiện nâng cao nhận-thức về các quyền-hạn và trách-nhiệm của họ trong xã-hội. Đây là một cách muốn giúp được nhiều người nắm vững hiến-pháp nhà nước quy-định, hiểu quyền-lợi của mình như hiến-pháp đề ra. Cũng không đụng chạm đến ai, không chửi bới lãnh-đạo, lại càng không đao to búa lớn vắn-veo hay hài tội chính-quyền và quan-chức nhà nước. Thế mà lại bị nhà nước đem ra xét xử bằng tội danh phá rối trật-tự xã-hội, vi-phạm an-ninh quốc-gia.

Và càng đồng-cảm với các người anh em bên nhà vừa bị lãnh án này, tôi càng nhớ lại nguyên dạng các phiên-tòa chính-trị tại Miền Nam trước năm 1975. Vụ việc nào cũng toàn những bị-can mang đầy chức-tước, bằng-sắc; song chỉ dùng thể “đổi lập” để hiện-ngang gây òn-ào với quốc-tế, sách-động quốc-nội và chủ-trương cà-khịa với chính-quyền hiện-hữu rồi nếu có cơ-hội thì lật đổ.

Hình ảnh tiếp theo bắt tôi suy nghĩ là trường-hợp một người trẻ mang tên Phan Kim Khánh, một sinh-viên quê ở Phú-thọ, đang học năm cuối Khoa Quốc-tế tại Đại-học Thái-nguyên. Phan Kim Khánh là một tù-nhân lương-tâm quá trẻ, bị nhà cầm quyền cộng-sản bắt ngày 17-3-2017 khi mới 24 tuổi và bị tòa án Thái-nguyên tuyên xử vào ngày 25-10-2017 sáu năm tù giam và bốn năm quản-chế, cũng với một bản án bị quy-kết rập khuôn cho là... *tuyên truyền chống Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam...*

Đây đúng là một tập-thể những Procrustes thời cộng-sản, chỉ biết dùng chung một cái đầu bạo ngược, lãnh-đạo và cai-trị bằng cách đặt cả nước trên một chiếc giường cố-định, bất di-dịch.

Tù-nhân lương-tâm Phan Kim Khánh

Phan Kim Khánh sinh năm 1993, là sinh-viên Đại-học Thái-nguyên và là một blogger, một ký-giả độc-lập. Xuất-thân từ một gia-đình nghèo, nhưng hiếu-học nên Phan Kim Khánh đã thắng vượt nhiều khó-khăn để vào đại-học. Vì theo ngành bang-giao quốc-tế nên anh được bầu làm Chủ-tịch Hội Sinh-

viên Khoa Quốc-tế. Năm 2015, Phan Kim Khánh được học-bổng của Chương-trình Thủ-lĩnh trẻ Đông Nam Á (YSEALI) của Bộ Ngoại-giao Hoa-kỳ, để tham gia một khóa đào-tạo do Toà Đại-sứ Hoa-kỳ tổ chức tại Hà-nội .

Phan Kim Khánh làm việc cho một công ty phần mềm và luôn tìm hiểu xem đâu là những vấn đề tồn-động khiến Việt-Nam không thể trở thành một đất nước phát-triển. Anh lập hai trang blog mang tên *Báo Tham Nhũng* và *Tuần Việt Nam* vào năm 2015 để đăng-tải những tin-tức về tham-nhũng, chính-trị, kinh-tế, môi-trường và các vấn-đề khác của Việt-Nam. Anh có những bài viết kêu gọi cho dân-chủ đa-nguyên, tự-do bầu-cử, tự-do báo-chí, phi chính-trị-hóa quân-đội.

Phan Kim Khánh từng chia sẻ ước-vọng của mình: “Tôi muốn trở thành một người làm truyền-thông thực-thụ trong tương-lai gần, tôi muốn góp sức vào phong-trào đấu-tranh cho nền dân-chủ, tự-do báo-chí tại Việt-Nam”...

Theo quyết-định của Ban-giám-khảo gồm các ông Nguyễn Văn Bon Chủ-tịch Cộng-đồng Người Việt Tự-do Liên-bang Úc-châu và Tiểu-bang Victoria; ông Paul Huy Nguyễn Chủ-tịch Cộng-đồng Người Việt Tự-do Tiểu-bang New-South-Wales; cựu tù-nhân lương-tâm Trần Thị Nga; nhà giáo Phạm Minh Hoàng; nghệ-sĩ Nguyễn Kim Chi và Dân biểu Chris Hayes, đã chọn Tù-nhân Lương-tâm Phan Kim Khánh là người nhận *Giải Nhân-quyền Lê Đình Lượng* năm 2020. Buổi bử-hành nghi-thức trao giải do đảng Việt Tân Úc-châu, với sự hỗ-trợ của Cộng-đồng Người Việt Tự-

Linh-mục Nguyễn Ngọc Nam Phong cùng các thân-hữu đến thăm gia đình ở Phú-thọ sau khi Phan Kim Khánh bị bắt năm 2017. Hai người có dấu () là cha mẹ và chính giữa phía sau là em gái của của Phan Kim Khánh.*

do Tiểu-bang New-South-Wales, tổ-chức tại Sydney vào ngày 11 tháng 12 năm 2020.

Được biết, giải thưởng nhân-quyền Lê Đình Lượng do đảng Việt Tân thành-lập vào năm 2018. Ông Lê Đình Lượng là một nhà tranh-đấu, vào tháng 8 năm 2018 đã bị Tòa án tỉnh Nghệ-an tuyên-xử 20 năm tù và 5 năm quản-chế với tội danh “Hoạt động nhằm lật đổ chính quyền nhân dân”. Khi lấy tên tù-nhân chính-trị Lê Đình Lượng đặt cho giải nhân-quyền là nhằm mục-đích nêu cao sự hy-sinh của rất nhiều nhà hoạt-động đang bị giam cầm hoặc đang đấu-tranh. Cũng đồng thời để nhắc nhở trước công-luận tình-trạng vi-phạm nhân-quyền tại Việt-Nam”.

Trước hiện-trạng xã-hội ngổn-ngang với những bất-công khôn-khô đổ trên đầu người dân thấp cổ bé miệng, trước một chính-sách bạo ngược của chính-quyền

cộng-sản chỉ biết dùng toà án và nhà tù để đàn-áp những người đấu-tranh cho công-bằng xã-hội, trước tâm-ly cầu-an và vô-cảm của tuyệt-đại đa-số dân-tình... các anh em trong nhóm Hiến Pháp và Phan Kim Khánh đã là những đoá hoa tin yêu góp thêm màu sắc cho vườn xuân của đất nước, cho gia-tài của Mẹ Việt-Nam đã, đang và còn tiếp hàng-hàng lớp-lớp những tấm lòng quả cảm.

Xin cảm ơn các anh chị em trong nhóm Hiến Pháp. Cảm ơn ông bà thân sinh của Phan Kim Khánh, luôn vững tin và hãnh diện về con mình không làm gì sai. Xin cảm ơn ông Lê Đình Lượng, anh Trần Huỳnh Duy Thức... và tất cả những anh chị em đang mang chiếc gông cùm thay cho chúng tôi là những kẻ còn đang bị lưu đày biệt-xứ.◆

Nhà Quàn **AN LẠC**

7441 Garden Grove Blvd. Unit # C, Garden Grove, CA 92841

- * Đầy đủ mọi dịch vụ cho Đám Tang
- * Có phòng rộng rãi, thăm viếng thuận tiện

Tel: (714) 489-5571

Bác Sĩ Nha Khoa **NGUYỄN MẠNH HÙNG, DDS**

- Cựu Giảng Viên Đại Học Nha Khoa, University of Southern California.
 - Tốt Nghiệp Thủ Khoa Đại Học Nha Khoa USC.
 - Giải Thưởng Nha Khoa USC, International Program Award.
 - Hội Viên Omicron Kappa Zeta Chapter (Hội các Nha Sĩ ưu tú Hoa Kỳ)
 - Tốt Nghiệp Thủ Khoa Đại Học Nha Khoa Sài Gòn
 - Cựu nội trú khu Giải Phẫu Hàm Mặt, Đại Học Nha Khoa Sài Gòn.
- Với sự cộng tác của:
- Bác Sĩ Nha Khoa**
NGHIÊM THỊ ĐẠT, D.D.S.
- » Tốt nghiệp Đại Học Nha Khoa USC.
 - » Hội viên Omicron Kappa Upsilon.
 - » Tốt nghiệp Thủ Khoa Đại Học Nha Khoa Sài Gòn.
- Trám răng, lấy gân máu.
- Răng giả đủ loại.
- Điều trị bệnh nướu răng.
- Nhổ răng, giải phẫu nha khoa.
- Nha khoa trẻ em.
- Nha khoa phòng ngừa.
- Nha khoa thẩm mỹ:
- Tẩy răng và Cosmetic Bond.
- Tái tạo toàn hàm.

Edinger	Brookhurst
Margo	■
Mc Fadden	

Xin gọi lấy hẹn: **10AM - 7PM**
Monday through Saturday
714-839-3891

NHẬN MEDICAL & BẢO HIỂM

15671 Brookhurst St., Westminster, CA 92683

PARACEL Seafood

Nhà Hàng Tiệc Cưới HOÀNG SA

- **Mở cửa phục vụ khách hàng từ 11am đến 10pm, 7 ngày mỗi tuần**
- **Có LUNCH SPECIAL từ 11am đến 3pm**

- ❖ Nơi lý tưởng để tổ chức cưới hỏi với trên 500 chỗ ngồi.
- ❖ Nhà hàng Paracel đã được báo chí và giới sành điệu bầu là nhà hàng đẹp và sang trọng nhất quận Cam
- ❖ Có giá đặc biệt cho các hội đoàn, học sinh, sinh viên, Đại Nhạc Hội, Cải Lương và các Quân Binh chủng.
- ❖ Bếp chánh từng nổi tiếng tại Hồng Kông đảm trách
- ❖ Parking trên 500 xe, an toàn và rộng rãi.

ĐẢM TRÁCH TIỆC CƯỚI TẠI CÁC KHÁCH SẠN TRONG QUẬN CAM

15583-15589 Brookhurst St., Westminster, CA, 92683

Tel (714) 775-3077 Cell: 714-697-8614

BỮA CƠM CHIỀU 29

Dường như tôi không hợp lắm với không khí gia đình, nhất là cảnh gia đình xum họp hay đầm ấm. Ngay lúc thiếu thời, vào những chiều giáp tết, thay vì quanh quẩn ở nhà – phụ cha lau chùi lư hương; giúp mẹ bày biện mâm cơm cúng cuối năm – tôi hay lặng lẽ tìm lên một ngọn đồi cao nào đó (*lặng nhìn thiên hạ đón xuân sang*) với tâm cảm của một ... kẻ giang hồ, đang trên bước đường phiêu bạt.

Ồi! Tường gì chứ chuyện “phiêu bạt” thì nào có khó chi, khi sinh trưởng trong một đất nước chiến tranh và ly loạn. Muốn là được liền thôi. Trời – đôi khi – cũng chiều lòng người, và chiều tới nơi tới chốn!

Những tháng ngày niên thiếu vụt qua như một cánh chim. Tôi bước vào tuổi đôi mươi, đúng vào Mùa Hè Đỏ Lửa, cùng với lệnh Tổng Động Viên. Thế là tôi “xếp bút nghiên” để theo việc đao cung.” Hay nói một cách ít kiêu cọ hơn là tôi đi lính.

Sau lính đến tù, với tội danh

(nghe) hơi nặng là “cầm súng chống lại nhân dân.” Ra tù, vừa lếch thếch về đến nhà chiều hôm trước, ngay sáng sớm hôm sau ông công an khu vực đã vội vã ghé “thăm” và “nhắc nhở” đôi điều cần thiết:

- Vì không có hộ khẩu ở thành phố nên tôi sẽ phải đi kinh tế mới.
- Trong khi chờ đợi, bắt đầu từ ngày mai, tôi phải sắm “một cuốn sổ đi lại.” Khi đi đâu phải ghi ngày giờ khởi hành với chữ ký xác nhận của tổ trưởng dân phố, và đến đâu gặp ai cũng phải có sự xác minh của viên chức chính quyền ở nơi đó.
- Mỗi tuần phải mang sổ lên phường để công an kiểm tra.
- Mỗi tháng phải đọc kiểm điểm trước tổ dân phố để nhân dân nhận xét và phê bình ưu/khuyết điểm.

Nghे xong, mẹ tôi lặng lẽ móc túi đưa cho thằng con mấy tờ giấy bạc cùng lời căn dặn:

- Thế thì mua luôn cái bút nữa con ạ. Đi đâu, đến đâu cũng phải nhờ người ký thì giắt viết theo luôn cho nó đỡ phiền.
- Dạ.

Tôi cầm tiền bước ra khỏi nhà, ghé vào cái quán nhỏ bên đường mua một ly rượu trắng và mấy điều thuốc lẻ. Ưc xong ly rượu, tôi châm thuốc hút rồi lủi thủi bước đi, vừa đi vừa làm bầm mấy câu thơ của Thâm Tâm (*Mẹ thì coi như chiếc lá bay/ Chị thì coi như là hạt bụi/ Em thì coi như hơi rượu say*) và đi luôn cho tới bây giờ.

Mấy chục năm qua, không ít lúc, tôi cũng nhớ nhà mà chả rõ nhớ ai. Bố mẹ đã từ trần từ lâu. Anh chị em thì kẻ mất người còn nhưng đều tứ tán cả rồi. Tôi nhớ quê chứ không phải nhớ nhà, chắc vậy.

Tôi nhớ Đà Lạt cùng tiếng mưa đêm rầm rì, thăm thì qua mái ngói. Nhớ những bữa cơm chiều và món con cá nục hấp (chiên vàng rồi mới

kho chung với tóp mỡ) cùng những lát ớt đỏ tươi. Nhớ những buổi sáng sớm tuy vẫn còn nằm trong chăn ấm (lắng nghe tiếng chim sẻ riu rít trên mái ngói) nhưng biết được rằng cơn bão rét đã qua, hôm nay trời sẽ nắng tươi vàng.

Đôi khi, tôi cũng nhớ Rạch Giá vào những ngày biến động. Trời sụt sùi mưa, mây mù thấp xám, sóng dạt bờ kè tung tóe. Tôi lần dò đến thành phố này với hy vọng tìm được đường chui, dù chả quen biết một ai và cũng không một đồng xu dính túi.

Ban đêm, tôi thường nằm quán mình trong một tấm vải nhựa dưới dưới chân cầu Đúc. Ngày thi hay đi loanh quanh trong chợ Nhà Lồng. Lòng buồn, bụng đói, dạ hoang mang nhưng mắt vẫn không rời những chiếc bàn ăn với ước mong có thể kiếm được chút gì còn sót lại trong tô hay trên đĩa. Niềm mong ước rất mỏng manh vì vào thời gian này (những năm cuối của thập niên 1970 – khi phong trào vượt biên đang lên tới đỉnh) thì gần như mọi người đều đói cả, chứ chả mấy kẻ no.

Rạch Giá có một tiệm ăn nổi tiếng (Tây Hồ) ở số 6 đường Nguyễn Du. Tôi thường thập thò trước cửa nhưng không mấy khi chạy vội vào bên trong, ngay khi thực khách vừa buông đĩa. Tôi ngưng, đã đành; điều kho đành hơn là ánh mắt thèm thuồng của mấy đứa bé bản thủ, gầy gò đứng cạnh bên. Chúng cũng đang chầu chực “khẩn trương” chả khác chi mình.

Cả đám – chần chẫn – đã không đến nổi này, nếu tôi không phải là một kẻ bại trận trong cuộc chiến vừa qua. Tôi vẫn nghĩ thế nên cái mặc cảm của kẻ có lỗi đã luôn giữ chân tôi lại, với không ít buồn rầu! Có lẽ nhờ chút sỹ diện (còn sót) này mà tôi đã được những người chạy bàn “đổi đãi cách riêng.” Họ cho tôi cái đặc ân quý giá là được sót vào lon *guigoz* ít thức ăn thừa, vào giờ đóng cửa.

Nhờ thế mà tôi biết canh chua cá chẻm của quán Tây Hồ ngon lắm, canh chua cá lóc còn ngon hơn nữa, còn cá rô kho tộ (có lần tôi được hưởng gần cả nguyên con) thì ngon hết biết luôn. Nó ngon đến độ khiến tôi suýt hóc xương chỉ vì nhai vội quá!

Nhiều người nói là ở Mỹ muốn ăn thứ gì cũng có – bất kể là món của Tây, Tàu, Cận Đông, Trung Đông, Viễn Đông hoặc Phi Châu lục địa. Tôi đã lê la qua hàng ngàn quán ăn ở đất nước này nhưng không tìm đâu ra được canh chua cá lóc và cá rô kho cả.

Từ California, muốn tìm lại được hai thức ăn này, phải mất đến hơn 20 giờ bay lận! Xin ghi địa chỉ đây cho người đồng điệu, khi cần: [Nhà Hàng Ngon](#) (Preah Sihanouk Blvd 274, Tonle Bassac) Phnom Penh – Cambodia.

Tôi mới ghé đây chiều qua, chiều 29 Tết. Không thể đến vào ngày mai vì 30 quán đóng. Tôi đã bỏ cái thói quen thập thò trước tiệm ăn tự lâu rồi. Bây giờ tôi đang hoang thong thả bước vào bên trong, cười đùa thân thiện với những nhân viên (đứng chào khách ngay tận cửa) và không quên đút nhẹ vào túi trên của họ mấy tờ giấy bạc li xì.

Dù chỉ có mặt xuân thu nhị kỳ, tôi không phải là khách lạ vì khó ai quên được một ông già Á Châu nhưng không nói được tiếng Tàu (tiếng Thái hay tiếng Miên cũng no) luôn vui vẻ đùa cợt, và lúc nào

cũng chỉ gọi một thứ thức ăn duy nhất: cá rô kho.

Tôi luôn được tiếp đón hơi quá nồng hậu vì có thói quen *over tipping*, không bỏ sót một cô hay cậu chạy bàn nào đang có mặt, và cũng không quên người đứng bếp. Chắc các em nghĩ là tôi giàu có và hào phóng, chứ đâu có biết rằng tôi buộc phải trả thêm tiền cho những gô cơm (ngon tuyệt vời) mà mình vẫn còn thiếu nợ ở quán Tây Hồ, từ mấy mươi năm trước.

Phải mất gần nửa tiếng món ăn ruột của tôi mới được dọn ra. Mấy chú cá rô bé bỏng chỉ bằng ba ngón tay thôi, tiêu đen rắc lấm tấm trông như giống như mè, thơm phức. Cơm trắng cũng ngọt ngào hương gạo mới nhưng tôi không cảm thấy đói, dù đã uống “khai vị” hơi nhiều.

Ồ cá chiều nay – không dung – khiến tôi hơi nghèn nghẹn, dù tuổi già hạt lệ như sương. Lại nhớ nhà chăng? Tôi không nhớ nổi cá nục kho vào những chiều mưa Đà Lạt khi mình còn thơ ấu (và còn được sống trong yên ấm) nhưng nhớ những ngày biến động ở Rạch Giá, và lu tre thơ bất hạnh năm nào.

Đứa bé nhất thì nay cũng đã đến tuổi ngũ tuần rồi. Cũng sắp xong một kiếp người đen đui. Đúng như ước mơ của thời niên thiếu, nửa thế kỷ rồi, tôi “được giang hồ phiêu bạt” qua rất nhiều nơi (những vùng đất văn minh phú túc, cùng những xứ sở lạc hậu nghèo nàn) nhưng chưa thấy đâu mà kiếp nhân sinh lại nhọc nhằn, cay đắng, cơ cực và tủi nhục như ở cái phần quê hương khốn khổ khốn nạn của mình. ♦

Mùa Xuân Thần Thoại

Kho tàng cổ tích nhân loại kể về mùa Xuân:

Ngày xưa ngày xưa, không có mùa Xuân. Một năm chỉ có ba mùa: mùa Hạ, mùa Thu và mùa Đông. Người ta bảo, mùa Xuân chỉ đến khi một chiếc cầu vòng nhiều màu sắc xuất hiện và muôn hoa cùng đua nhau nở!

Cầu vòng thì chỉ có vào mùa Hạ, khi ông Mặt Trời xuất hiện sau cơn mưa rào. Còn hoa thì nở rải rác quanh năm, rải rác khắp nơi trên trái đất, nên không thể hẹn nhau cùng nở một lúc được. Vì thế, sau mùa Đông giá lạnh là đến ngay mùa Hạ nóng bức, thời tiết thay đổi đột ngột, khiến cho muôn loài hết sức khổ sở. Ai cũng mong ước có một mùa ấm áp, nên ai cũng thích nghe câu chuyện về mùa Xuân và ước ao được đón mùa Xuân.

Có một chú Thỏ sống trong khu rừng xanh nọ với mẹ. Mỗi lần chuyển mùa, mẹ của Thỏ lại bị ốm. Thương mẹ quá, Thỏ con liền bàn với bác Khí già thông thái:

– Bác Khí ơi, hay là chúng ta hãy cùng nhau làm một chiếc cầu vòng thật đẹp để đón cô mùa Xuân đến với chúng ta?

– Nhưng làm bằng cách nào? – Bác Khí già dẫn đo hỏi lại.

– Cháu sẽ rủ các bạn trong rừng góp những chiếc lông đẹp nhất để làm chiếc cầu vòng thật nhiều màu sắc.

Bác Khí đồng ý với Thỏ. Tin tức lan truyền đi khắp nơi. Muôn thú trong rừng đều muốn gặp mùa

Xuân tươi mát, ấm áp nên vui vẻ góp những màu sắc đẹp nhất. Nào là màu nâu của Gấu, màu vàng tơ của Hươu sao, màu xám của Sóc... Rồi chim Công, Vẹt, Vành Khuyên cũng góp những chiếc lông sặc sỡ của mình. Bầy cá cũng cử cá Chép mang đến một túi đầy vẩy cá lấp lánh sắc cầu vòng. Chim Sâu khéo tay bắt đầu kết nối những mảng màu với nhau để làm chiếc cầu vòng.

Trong khi đó, Thỏ lên đường đi tìm các loài hoa. Thỏ đi khắp nơi, băng qua hết khu rừng này đến khu rừng khác để gặp từng loại hoa, thuyết phục các loài hoa nở cùng một lúc để đón mùa Xuân về. Cảm động trước tấm lòng hiếu thảo của Thỏ dành cho mẹ, các loài hoa đều đồng ý sẽ tích tụ dưỡng chất để chờ chị Gió báo tin đồng loạt nở.

Một buổi sáng cuối mùa Đông, chim Sâu đã dệt xong những mảng màu cuối cùng. Chiếc cầu vòng xuất hiện làm muôn loài trên mặt đất xôn xao. Chị Gió nhanh chóng báo tin cho các loài hoa. Như đã hẹn, những nụ hoa lần lượt vươn lên, nở muôn màu rực rỡ. Cả mặt đất lộng lẫy sắc màu. Nàng mùa Xuân xinh đẹp đã đến với trái đất. Từ đó, trên trái đất có đủ bốn mùa Xuân, Hạ, Thu, Đông. Nếu để ý, các bé sẽ thấy các loài hoa đều khoe sắc rực rỡ khi những làn gió xuân nhẹ nhàng thổi về...

([http://truyenxuatichcu.com/co-](http://truyenxuatichcu.com/co-tich-viet-nam/su-tich-mua-xuan.html)

[tich-viet-nam/su-tich-mua-xuan.html](http://truyenxuatichcu.com/co-tich-viet-nam/su-tich-mua-xuan.html))

Truyện cổ cho rằng, mùa Xuân là công lao của tạo vật thiên nhiên. Nhưng thần thoại lại coi đó là tác động của thế giới thần thánh. Hai câu chuyện thần thoại của Babylon và của Hi-lạp dưới đây được nhà văn Phan Khôi kể lại trong báo *Phụ Nữ Tân Văn* số mùa Xuân năm 1932:

„Cứ theo thần thoại Babylon thì thần mùa Xuân là đàn ông, là một chàng thiếu niên đẹp trai và phong nhã. Khi chàng ở trên trái đất, thì là mùa Xuân vui vẻ. Mà khi chàng đi khỏi, trái đất trở nên lạnh lẽo, buồn bã, thì là mùa đông.

Vị thần thiếu niên của người Babylon đó lên là Tammuz, thần coi việc sanh dưỡng, nên cũng gọi là Xuân Thần.

Theo lời truyền thuyết đời xưa thì mẹ của Tammuz bởi hoang thai mà sinh ra chàng. Vì cơ này, cha của bà ấy không vui lòng, tính hễ đẻ ra thì thế nào cũng giết đứa con đi thì mới ưng bụng. Người mẹ lo sợ, mà chẳng dám tỏ cùng ai, chỉ có đêm ngày cầu đảo khẩn nguyện với thần mình. Các thần thấy tội nghiệp, bèn cho bà hoá ra cây xanh, rồi từ trong thân cây nứt ra một đứa con trai xinh xắn vạm vỡ, tức là chàng Tammuz đó vậy.

Khi Tammuz ra đời đoạn, mẹ chàng thương yêu báu xót, coi như ngọc như vàng. Chín e cha mình mưu hại lần nữa, bà bèn đóng một cái rương, bỏ đứa bé vào mà gửi cho bà hoàng hậu ở âm phủ, nhờ

nuôi dùm cho mình.

Tammuz ở âm phủ càng ngày càng khôn lớn nên người, thì quả là một chàng thanh niên mọi vẻ mọi được, chẳng ai bằng. Hoàng hậu khi ấy trở yêu mến chàng, rồi đoạt làm của mình mà không chịu trả về dương gian cho mẹ đẻ.

Người mẹ tức mình không chịu, đem đầu đuôi câu chuyện mà kiện trước mặt Thượng Đế. Thượng Đế cũng muốn cho hai bên đều được việc và huề với nhau, bèn phán dạy Tammuz mỗi năm ở với mẹ đẻ trên đất bốn tháng, và ở dưới âm phủ với hoàng hậu bốn tháng, thế là êm chuyện.

Theo thuyết ấy thì còn bốn tháng nữa Tammuz ở vào đâu? Nên lại có một thuyết khác nói rằng, Tammuz ở dương gian nửa năm, ở âm phủ nửa năm, người mẹ đẻ và bà hoàng hậu chia đôi mùa xuân với nhau.

Bởi vậy, đời xưa, mỗi năm đến ngày Tammuz sắp lìa thế giới sáng sủa này mà xuống nơi âm phủ mờ tối, thì người ta cử hành một cái lễ rất là ai thăm để tỏ tình quyến luyến, không nở biệt Xuân Thần. Trong lúc cử hành cái lễ đó, cả con trai con gái đều khóc mà hát bài „*Ai ca Tammuz*“. Trong bài Ai Ca đó có một câu lặp như vậy: „*Tammuz!... chẳng còn sống ở nhân gian nữa!*“ Và lại, cái tục ấy cũng còn sót dấu trong Kinh Cựu Ước, sách Ê-dê-ki-en (8,14): „*Ngài dẫn ta đến lối vào cửa nhà đức Giê-hô-va, cửa ấy về phía bắc; này, tại đó ta thấy những đàn bà ngồi khóc Tammuz!*“

Song đến mùa Xuân, là lúc Tammuz trở lại dương gian, tức thì mặt đất tiêu tụy kia liền có sanh khí, bao nhiêu cái mặt sầu thảm đều đổi ra vui cười; người ta ai nấy lại cao hứng, mở ra những yến tiệc linh đình mà khánh chúc Xuân Thần trở lại, ấy là „*Tiết Nghinh Xuân*“.

Còn cứ theo thần thoại Hi-lạp, thì Xuân Thần là đàn bà, là nàng thiếu nữ nhân từ và mỹ lệ, tên gọi là Proserpine.

Proserpine là con gái của nữ thần Ceres, hàng ngày giúp mẹ mình rải ánh sáng mùa xuân ra cho dân gian, làm cho lúa thóc và mọi thứ cây trái được sai trĩu, để mà vẽ vờ cho trái đất được đẹp đẽ, giúp cho loài người được ấm no. Mỗi thi thần làm việc xong rồi, thì đi tìm các nữ thần bạn của mình, như thần Núi Non, thần Sông Suối, mà thưởng hoa và hát xướng làm vui. Sau khi đó lại trở về với mẹ.

Một hôm, nàng làm xong công việc, đương chơi với các nữ thần, hái các thứ bông mà cắm trên mái tóc, và cười reo nơi khe suối. Bỗng có vua âm phủ là Pluto, như đi tuần trên đất đi ngang, thấy nàng lịch sự bèn bắt lên xe đưa về âm phủ, ép làm hoàng hậu. Proserpine cố vùng vẫy, mà đành chịu.

Mẹ nàng chờ mãi chẳng thấy con về, bèn cắt thân ra đi kiếm. Vẫn có nhiều vị thần biết sự việc Proserpine bị bắt hiếp, nhưng ai nấy đều sợ oai thế của Pluto, không dám nói ra. Bà Ceres lên hỏi thần Mặt Trời, vị này có gì mà chẳng biết, thế mà cũng lắc đầu nói không. Bà đi kiếm con đã cùng khắp mà không thấy: trong lòng như nung như nấu, và công việc cũng bỏ bê, khi ấy trên đất đã đổi ra về điều hiu, khác nào như người mẹ lạnh mắt con, buồn rầu khôn xiết!

Nữ thần Ceres đi đã mỏi quá, phải ngồi lại trên một hòn đá luôn chín đêm. Ngày thì mặt trời dọi nắng xuống gò má nước mắt chứa chan,

đêm thì các ngôi sao ló mặt ra làm bạn trong cơn vắng vẻ. Đoạn lại đứng dậy đi, đi đến một con sông, mới phăng lần được tông tích con mình ở đó.

Nguyên lúc Pluto cướp Proserpine đi ngang qua sông này, có làm rớt một sợi dây lưng của nàng. Người mẹ nhìn được cái di vật ấy của con mình, lại nghe thêm được cái tin của một nữ thần khác báo cho, bèn biết hết đầu đuôi, con gái mình đương làm hoàng hậu vua âm phủ, tiếng là tôn quý cao trọng, mà kì thiệt là bị giam trong chốn âm ế thâm sâu.

Bà bèn tốc thẳng lên thiên cung mà kiện với đại thần Zeus, và xin hết sức cứu con gái mình ra khỏi tay Pluto. Zeus lập tức sai sứ giả xuống địa phủ, khuyên Pluto thả hoàng hậu mình về dương gian. Pluto nghe mạng lệnh của Zeus, không dám trái đã đành, nhưng đối với mỹ nhân, có lẽ nào cắt đứt mối tình cho được? Bèn lập ra mưu chước làm cho nàng phải mắc.

Lúc sửa soạn đưa đi, Pluto bày tiệc, toàn là các thứ hoa quả. Proserpine không chịu ăn. Nhưng Pluto ép riết, nàng phải ăn hết bốn hạt lựu. Vừa khi ấy thì nàng đã tỉnh, biết là mình mắc mưu rồi! Bởi vì mỗi hạt lựu, tức là một tháng, mà nàng nhận lễ vật của Pluto tới bốn hạt lựu, thế là phải ở với Pluto bốn tháng.

Từ đó mỗi năm Proserpine về ở với mẹ mình tám tháng đặng giúp việc nông tang; còn bốn tháng kia, thì phải về ở với vua âm phủ. Hễ khi lá ngô đồng thứ nhất ở trên cây vừa rụng xuống, thì Pluto đem chiếc xe đen lên rước vợ mình về chốn âm cung mà vậy duyên kháng lệ. Còn khi cái mầm thứ nhứt trong đất nứt lên, thì sứ

(xem tiếp trang 80)

COVID-19 NÓI GÌ VỚI THẾ GIỚI

■ Trần Mỹ Duyệt

Hôm rồi qua cuộc trao đổi trên điện thoại, anh bạn là bác sỹ mới về hưu khuyên tôi cần phải cẩn thận với Covid (dịch Vũ Hán), anh cho biết, em của một người bạn cùng khóa với anh cũng là bác sỹ nhưng vừa qua đời vì Covid-19. Như vậy là tại quận Cam (Orange County) chỗ chúng tôi ở gần đây đã có ít nhất 2 bác sỹ chết vì Covid-19. Qua câu chuyện, anh hỏi tôi một câu khá bất ngờ: “Thế anh nghĩ gì về Covid. Nó có mang sứ điệp gì đối với thế giới?” Tôi trả lời anh: “Theo tôi, Covid-19 là một lời cảnh cáo đối với thế giới. Bởi vì, nhân loại ngày nay đã quay lưng lại với Thượng Đế.”

Bắt đầu từ năm 2019 đến nay, Coronavirus đã lây lan tới 218 quốc gia và một số phần đất trên thế giới. Con số người chết vì Covid-19 lên đến 1,942,396. Ngoài thiệt hại về nhân mạng, ảnh hưởng của cơn đại dịch còn bao trùm trên toàn thế giới trong nhiều lãnh vực: kinh tế, văn hóa, xã hội, và chính trị. Nó tạo nên một sức ép kinh khủng làm hoang mang, sợ hãi và gây kinh hoàng cho toàn thể nhân loại, không chỉ những lãnh vực liên quan đến cuộc sống xã hội và tự nhiên. Ảnh hưởng của nó còn trực tiếp đụng chạm đến niềm tin tôn giáo nữa.

Câu hỏi mà nhiều người, nhất là giới trẻ đặt ra trong trường hợp này là, Thiên Chúa, Tạo Hóa, Ông Trời có thật không? Có tốt lành không? Có quyền phép không? Tại sao lại nhẫn tâm để đại dịch xảy ra mà không ra tay trừ khử? Không muốn cho nhân loại sống

trong an bình, mạnh khỏe, và hạnh phúc? Sau đây là một câu hỏi được coi như đại diện cho những thắc mắc ấy: “Is God a violent person?”:

Thượng Đế tạo dựng mọi vật một để diệt trừ lẫn nhau. Thượng Đế violently tạo ra vũ trụ - big bang theory, black hole với sức hút kinh hồn, nuốt và phá hủy những vũ trụ bị nó thu hút. Cho tới nay, những sự bùng nổ vẫn xảy ra trong vũ trụ. Nhìn lại trái đất, mọi sự cũng diễn ra một cách rất bạo lực, động đất, thiên tai, sóng thần, v.v. Nhìn lại vật sống, God tạo ra vật sống để chém giết lẫn nhau. Kể mạnh đàn áp kẻ yếu, nước mạnh đàn áp nước yếu. Loài vật mạnh, chấn áp loài vật yếu...

Vi trùng, Coronavirus eat us, etc. Mọi sự đều là sự tàn nhẫn, xung đột và đau thương.

[...]

Người hỏi câu hỏi trên là một người có học thức, đã từng tu học tại ít nhất ba học viện, tu hội và dòng tu tôn giáo. Đối với những câu hỏi như vậy, bình thường rất khó trả lời thỏa đáng, trừ khi cả người hỏi lẫn người trả lời phải có một niềm tin.

Nhưng như tôi đã chia sẻ với bạn tôi: “Theo tôi, Covid-19 là một lời cảnh cáo đối với thế giới. Bởi vì, nhân loại ngày nay đã quay lưng lại với Thượng Đế.” Vấn nạn này cần phải được nhìn và giải đáp dựa trên niềm tin. Rất may, bạn tôi cũng là một người có niềm tin nên câu chuyện của hai chúng tôi được trao đổi trong sự tôn trọng, lắng nghe và đón nhận ý kiến của nhau.

Độc giả có thể đồng ý hay không đồng ý, nhưng với tôi, ngoài những phân tích và nhận định về cơn đại dịch Covid-19 dựa theo những khảo cứu của khoa học, mà mọi người đã nghe, đã đọc, và đã biết, điều mà tôi quan tâm nhất vẫn là liệu nhân loại có học được bài học mà Thượng Đế đang muốn gửi cho qua biến cố này hay không? Bởi vì, căn bản là con người không dễ gì đón nhận và suy nghĩ theo chiều hướng tâm linh các biến cố xảy ra trong cuộc sống, trừ khi cái lợi có ngay trước mắt. Ngay trong lãnh vực lý trí, khoa học, sự hiểu biết và trí khôn con người chỉ là giới hạn. Pascal đã rất đúng khi phát biểu: “Khoa học tinh thông làm ta gần Chúa, khoa học nông cạn làm ta xa Ngài”. Do đó, trong biến cố Covid-19, con người phải học hỏi xem Thượng Đế đang muốn nói gì với chúng ta?

Năm 1917, tại làng quê Fatima nước Bồ Đào Nha, Đức Trinh Nữ Maria đã hiện ra với ba trẻ chăn chiên, Lucia, Phanxicô và Giaxinta trao cho 3 em một sứ mệnh, là báo cho nhân loại biết đảng Cộng Sản đã hình thành tại Nga. Nó sẽ gây ra chiến tranh, bạo loạn, chết chóc, tù đày, nghèo đói, và gieo rắc những kinh hoàng, sợ hãi trên thế giới. Lý do vì nhân loại đã xúc phạm đến Thiên Chúa quá nhiều.

Không biết con người thời đó đã xúc phạm đến Ngài bao nhiêu, như thế

nào, nhưng cái giá mà cả thế giới đã phải trả là những năm tháng dài phải sống trong đau khổ, đói nghèo, sợ hãi, chia rẽ, chiến tranh, chém giết, tù tội, và bạo loạn do Cộng Sản gây ra. May cho nhân loại đã nhận ra dấu hiệu của trời cao, và đã có những hành động thống hối, đền bù.

Kết quả năm 1989, bức tường Bá Linh bị dẹp bỏ, kéo theo sự sụp đổ của chế độ Cộng Sản Đông Âu. Ngày 25 tháng 12 năm 1991, qua Mikhail Gorbachev chủ nghĩa Cộng Sản Nga đã tự ý giải thể. Nhân loại đã được hưởng một thời gian thái bình, ổn định.

Nhưng với sự ngạo mạn, với giấc mơ muốn tự mình làm chúa tể, con người ngày nay lại đang muốn nuôi cho mình ý tưởng xây dựng một thế giới mới. Thế giới mà trong đó vắng bóng Thượng Đế. Thế giới được mệnh danh là “trật tự thế giới mới”, trong đó con

người chối bỏ niềm tin tôn giáo, chối bỏ mọi giá trị của luật tự nhiên và những lẽ luật thánh thiện của Thượng Đế. Thế giới tôn sùng tự do vô giới hạn, đề cao giàu sang, đề cao lối sống buông thả và vô đạo đức theo đòi hỏi của bản năng, của những thú vui vật chất. Tại Trung Quốc chính quyền sửa lại Thánh Kinh, phá bỏ các biểu tượng tôn giáo, treo hình ảnh lãnh tụ ngang hàng Chúa trong các thánh đường. Tại Hoa Kỳ, những người chủ trương tự do quá khích công khai phổ biến việc thờ Satan, cố võ phá thai ngay cả trước khi thai phụ bước lên bàn sanh. Khắp nơi từ Âu qua Á, từ Úc tới Phi châu và trở lại Mỹ châu, đâu đâu cũng khuyến khích, hợp thức hóa phá thai, chấp nhận những hình thức yêu đương, luyện ái ngoài luật lệ tự nhiên, phá bỏ nền tảng và giá trị của đời sống hôn nhân gia đình... Trước những hành động quay lưng lại với Thượng Đế này, Ngài đã để cho con người cảm nghiệm trực tiếp cái sáng kiến, giá trị của trí tuệ và những ước mơ muốn tự mình làm chủ qua con đại dịch Covid-19.

Đại dịch Covid-19 là kết quả, sản phẩm của con người, Thượng Đế chỉ “trưng kẻ, tụt kẻ” để dạy cho con người bài học. Chừng nào con người biết lỗi, biết nhận ra giới hạn của mình, và biết thống hối trở về với Ngài, thì cũng như Cộng Sản, tự nó Covid-19 sẽ biến mất, và nhân loại sẽ được sống trong bình an, thái bình. Nhưng nếu tự mãn cho rằng con người sẽ chế ra thuốc chủng, mà coi thường dấu hiệu từ trời cao này, thì hậu quả của nó vẫn là một điều gì khó lường. Người bạn linh mục tuyên úy hồi hưu của tôi đang bị nhiễm Covid-19 vừa gửi cho tôi một bài viết nói về những phản ứng phụ của thuốc chủng, và thêm rằng để hoàn toàn không chế con đại dịch này vẫn cần thời gian, tùy thuộc vào thái độ của con người có còn tiếp tục quay lưng lại với Thượng Đế hay không?! ♦

Mùa Xuân Thần Thoại

(tiếp theo trang 78)

giả trên trời liền xuống rước Xuân Thần về lại với nhân gian. Khi ấy muôn vật đều hớn hở mừng; cái hoa cười, con chim kêu, sâu bọ nhảy nhót để rước Xuân về đến. Vì dầu hai mẹ con nữ thần không lấy làm vui lòng, mà vì số mạng đã định, có đại thần Zeus làm chủ, thì cũng chẳng biết làm sao!”

Thần thoại là những nỗ lực của con người xưa, lúc trình độ hiểu biết và mức độ văn minh hãy còn hạn chế, nhằm giải thích những biến cố và hiện tượng diễn ra trong thiên nhiên. Thần thoại và cổ tích Việt Nam không để lại sự tích nào về mùa xuân. Phải

chẳng dân tộc này thiếu óc sáng tạo? Hay vì ở ta không có sự thay đổi thời tiết hay chuyển mùa khắc nghiệt như ở những vùng đất ôn và bắc vĩ châu? Ở những nơi này, sau những tháng ngày dài lạnh lẽo đầy tuyết giá chết chóc của mùa đông, mùa xuân về với mặt trời ấm áp mang theo sự hồi sinh của muôn vật, khiến con người phải đặt vấn đề trước những thay đổi đột ngột của thiên nhiên. Trong lúc ở xứ ta chỉ có hai mùa mưa và nắng uyển chuyển nối tiếp nhau: sự sống mở ra dần vào mùa mưa và khép lại dần trong mùa nắng. Do đó con người đã không phải đối diện với một đổi thay lớn bất

minh phải suy nghĩ?

Nhưng, thay vì câu chuyện khởi nguồn mùa Xuân, người Việt có sự tích Thần Táo – hay Thần Đất, để nói lên sự chuyển hoá thời gian. Hàng năm, kể từ ngày 23 tháng Chạp âm lịch, Thần Táo rời trần gian về thiên đình để báo cáo những sự việc của nhân gian. Đó là lúc Thời Gian và Không Gian ngưng đọng. Đình chỉ mọi sinh hoạt trong nhà (bếp tắt) ngoài nước (cày bừa). Và Thời Gian và Không Gian chỉ khởi động trở lại vào lúc giao thừa, là lúc Thần trở về lại trần gian. Từ giây phút này bắt đầu một thời khắc mới, một giai đoạn mới, một nhịp sống mới. Con người bước vào một tuổi mới. Vạn vật khởi đầu một vận hành mới. ♦

Trần Th. Lan

Chương Trình Truyền Hình Tin Vui & Hy Vọng

Tin Vui & Hy Vọng là một chương trình truyền hình với nhiều nét đặc sắc và hữu ích. Chương trình nhằm mục đích loan báo Tin Mừng bằng ngôn ngữ của đại chúng ngay giữa những vấn đề của cuộc sống mỗi ngày. Tin Vui & Hy Vọng được gửi đến toàn thể quý vị khán thính giả thuộc mọi lứa tuổi và mọi niềm tin tôn giáo.

Chương trình gồm các tiết mục: hội luận về những tin tức hữu ích thực tế cho cuộc sống hàng ngày, hội luận về những chủ đề thiết thân như gia đình, tình yêu và hạnh phúc... và chia sẻ Tin Mừng. Chương trình có sự góp mặt của nhiều bạn trẻ, đem lại nét vui tươi và sống động.

Tin Vui & Hy Vọng được phát hình tại Miền Nam California trên Đài Saigon TV (KJLA 57.5) mỗi chiều Chủ Nhật lúc 4:00 pm giờ California (Pacific time).

Toàn quốc Hoa Kỳ, Canada và Mexico xin coi trên Galaxy. Trên toàn thế giới có thể coi trực tiếp trên mạng saigontivi.com (chọn live 24/7) vào lúc 4:00 pm mỗi Chúa Nhật giờ California. Xin theo dõi TVHV bất cứ lúc nào tại SAIGON TV 57.5 TIN VUI HY VONG.

Tổ Hợp Luật Sư

MICHAEL FRANCIS SMITH & Associates

Với sự cộng tác của LS GEORGE HENDERSON

và nhiều Luật Sư có kinh nghiệm trong những ngành chuyên môn

27 NĂM KINH NGHIỆM VỀ TAI NẠN XE CỘ VÀ THƯƠNG TÍCH CÁ NHÂN

GARDEN GROVE Office: 14192 Brookhurst St., Garden Grove, CA 92843

(trong khu Mái Ngói Xanh, trên lầu Thanh Thanh Food To Go, góc Brookhurst & Reading, giữa Westminster & Hazard)

SANTA ANA Office: 1665 E. 4th St., Ste 101, Santa Ana, CA 92701

CHUYÊN VỀ TAI NẠN XE CỘ, SỞ LÀM VÀ THƯƠNG TỔN CÁ NHÂN

TAI NẠN: xe cộ, sở làm, nhà hàng, siêu thị, bất cẩn y tế...

Xin liên lạc **DŨNG PHẠM**

Tốt nghiệp đại học tiểu bang California

Điện thoại: **714-636-1228**

Sau giờ làm việc xin gọi: **714-906-6440**

Luật sư có mặt tại văn phòng mỗi ngày để quý vị có thể tham khảo trực tiếp. Chính Luật Sư Mỹ thương thảo với hãng bảo hiểm và tranh cãi tại tòa. Quý vị không phải trả lệ phí nếu không được bồi thường.

PHÒNG NHÃN KHOA

CRYSTAL VISION OPTOMETRY

Bác Sĩ NGUYỄN ANH LINH, O.D.

CHUYÊN MÔN:

- ✓ Khám mắt kỹ lưỡng và chẩn bệnh chính xác
- ✓ Cung cấp gọng kính thời trang: Nhật, Ý, Pháp, Úc...
- ✓ Có đủ loại contact lenses.
- ✓ Cắt kính tại chỗ (tròng mỏng và nhẹ, 2 tròng không lằn)

TEL: (714) 531-9900
FAX: (714) 531-0236

NHẬN
Medi-care, Bảo
Hiểm, Visa,
Master Card và
American Express

Giờ làm việc:

Thứ Hai đến Thứ Sáu: 10am-6pm
Thứ Bảy: 10am-4pm
Thứ Năm & Chủ Nhật: đóng cửa

Địa chỉ: 3801 S. Harbor Blvd., Ste C, Santa Ana, CA 92704

MILE SQUARE DENTISTRY

15972 EUCLID ST. STE. F, FOUNTAIN VALLEY, CA 92708
(714) 839-7660

GIỜ MỞ CỬA: Thứ Hai - Thứ Sáu: 10am - 7pm
Thứ Bảy: 10am - 4pm

Bác Sĩ Nha Khoa

CHRISTOPHER KHIEM NGUYEN, D.D.S.

Nha Khoa Tổng Quát và đặc biệt về thẩm mỹ (Porcelain Veneers, Bonding, Bleaching)

JENNI HA NGUYEN, D.D.S.

- Chữa trị các bệnh về răng và nướu
- Làm răng giả các loại
- Nha Khoa phòng ngừa cho người lớn và trẻ em
- Tiểu giải phẫu
- Sản Sóc trẻ em để ngừa sâu răng và mọc răng lệch lạc
- Chữa trị theo kỹ thuật tân tiến hiện đại và phương pháp sát trùng tối đa để tránh bệnh truyền nhiễm

TẬN TÂM - CHU ĐÁO - NHẸ NHÀNG
MÁY MÓC VÀ DỤNG CỤ TỐI TÂN

NHẬN MEDICAL VÀ BẢO HIỂM
GIÁ ĐẶC BIỆT CHO QUÝ VỊ
KHÔNG CÓ BẢO HIỂM

GIẢI ĐÁP GIÁO LÝ

■ LM Phanxicô Xaviê Ngô Tôn Huân

NHỮNG NGƯỜI KHÔNG GIA NHẬP GIÁO HỘI CÔNG GIÁO CÓ ĐƯỢC CỨU RỒI KHÔNG ?

Hỏi :

Xin cha cho biết các tín hữu của các tôn giáo bên ngoài Giáo Hội Công Giáo , kể cả những người vô thần , có được cứu rỗi hay không ?

Trả lời :

Nói đến cứu rỗi là nói đến hạnh phúc Nước Trời dành cho những ai tin và yêu mến Thiên Chúa khi còn sống trên trần gian này, và cậy nhờ công nghiệp cứu chuộc của Chúa Giêsu-Kitô.

Thật vậy, Thiên Chúa là tình yêu, là “ **Đấng cứu độ chúng ta, Đấng muốn cho mọi người được cứu độ và nhận biết chân lý.**” (1 Tm 2 : 4)

Đó là chân lý mà Thánh Phaolô Tông Đồ đã dạy không sai lầm từ trên 2000 năm qua. Thiên Chúa muốn cho mọi người không phân biệt màu da, ngôn ngữ và văn hóa được cứu độ, nên đã sai Con Một Người là Chúa Kitô đến trần gian cách nay trên 2000 năm để cứu chuộc cho con người khỏi chết đời đời vì tội.

Chúa Kitô đã hoàn tất công cuộc cứu chuộc này qua khổ hình thập giá, chết, sống lại và lên Trời ngự bên hữu Chúa Cha. Công nghiệp cứu chuộc này thật vô giá và vô cùng cần thiết cho những ai muốn

được cứu rỗi để vui hưởng hạnh phúc đời đời với Chúa trên Nước Trời mai sau.

Nhưng, muốn được cứu rỗi thì nhất thiết phải tin Chúa Kitô và cậy nhờ công nghiệp cực trọng của Chúa. Nói rõ hơn, nếu Chúa Kitô không vâng phục Chúa Cha mà xuống trần gian làm Con Người, và “ **hy sinh mạng sống mình làm giá chuộc cho muôn người**” (Mt 20:28) thì tuyệt đối không ai có thể làm được gì để xứng đáng được cứu rỗi, vì “ **ngoài Người (Chúa Kitô) ra, không ai đem lại ơn cứu độ; vì dưới gầm trời này, không có một danh nào khác đã được ban cho nhân loại để chúng ta phải nhờ vào danh đó mà được cứu độ.**” (Cv 4: 12)

Như thế có nghĩa là tất cả loài người – kể cả Mẹ Maria, Thánh Cả Giuse, cao trọng trong thiên chức là Mẹ thật và là Cha nuôi Chúa Kitô, cùng các Thánh Tổ Tông, các Thánh Tiên tri (Ngôn sứ), các Thánh Tông Đồ... đều phải nhận công nghiệp cứu chuộc của Chúa Kitô để vào Nước Trời vui hưởng hạnh phúc vĩnh cửu với Thiên Chúa là Cha và cũng là Đấng cứu độ chúng ta nhờ Chúa Kitô.

Sở dĩ Danh Thánh và công nghiệp của Chúa Kitô cực kỳ quan trọng như vậy, vì

**“ chỉ có một Thiên Chúa
Chỉ có một Đấng trung gian
Giữa Thiên Chúa và loài người
Đó là một con người, Đức Kitô- Giêsu
Đấng đã tự hiến mình làm giá chuộc cho mọi người.”**

(1Tm 2: 5-6)

Nghĩa là bất cứ ai được cứu độ từ trước đến nay và còn mãi về sau cho đến ngày hết thời gian, thì đều phải nhờ công nghiệp cứu chuộc vô giá này của Chúa Kitô, Đấng trung gian duy nhất giữa Thiên Chúa

và loài người.

Từ chân lý này, Giáo Hội dạy chúng ta phải gia nhập Giáo Hội, được Chúa Kitô thiết lập trên nền tảng Tông Đồ và chịu Phép Rửa để được cứu rỗi nhờ công nghiệp của Chúa Kitô. Phải được rửa tội, tức là phải được tái sinh trong sự sống mới được mua bằng giá máu Chúa Kitô một lần đổ ra trên thập giá năm xưa để cho **“ai tin và chịu phép rửa thì được cứu rỗi, ai không tin sẽ bị luận phạt.”** (Mc 16: 16), như Chúa đã nói với các môn đệ trước khi Người về Trời, sau khi hoàn tất công trình cứu chuộc nhân loại qua khổ hình thập giá, chết, sống lại và lên Trời.

Chúa đã thiết lập Giáo Hội của Người trên nền tảng Tông Đồ Trưởng là Phêrô như phương tiện cần thiết để chuyên chở ơn cứu độ của Người đến hết mọi người trên trần gian cho đến ngày cánh chung – tức là ngày tận thế.

Giáo Hội này **“tồn tại trong Giáo Hội Công Giáo do Đấng kế vị Phêrô và các giám mục hiệp thông với ngài điều khiển..”** (LG. số 8).

Vì thế **“những ai biết rằng Giáo Hội Công Giáo, được Thiên Chúa thiết lập nhờ Chúa Kitô, như phương tiện cứu rỗi cần thiết mà vẫn không muốn gia nhập hoặc không muốn kiên trì sống trong Giáo Hội này thì sẽ không thể được cứu rỗi.”** (LG. số 14)

Nói khác đi, những ai biết Giáo Hội Công Giáo là phương tiện cứu rỗi cần thiết mà vẫn không muốn gia nhập, hoặc đã gia nhập qua Phép Rửa rồi mà lại không kiên trì sống đức tin, đức cậy, đức mến trong Giáo Hội này thì cũng sẽ không được cứu rỗi như Giáo Hội dạy trên đây.

Dẫu vậy, đối với những người không vì lỗi của họ mà không được biết Chúa Kitô cũng như không được rửa tội vì không ai giúp họ về việc quan trọng này, Giáo Hội cũng dạy là nếu họ sống ngay lành và làm mọi việc theo sự hướng dẫn lành mạnh của lương tâm, thì họ vẫn có thể được cứu rỗi nhờ Danh Chúa Kitô và công nghiệp cứu chuộc của Chúa. (x SGLGHCG số 847; LG số 16)

Ngược lại, những người đã được biết Chúa qua đức tin và đã gia nhập Giáo Hội qua Phép Rửa, nhưng nếu họ không sống đức tin ấy và không thi hành những cam kết khi được rửa tội là mến Chúa trên hết mọi sự và xa lánh mọi tội lỗi, để lao mình vào những con đường tội lỗi như giết người, hận thù, trộm cắp, bóc lột, bắt công bạo tàn, dâm ô thác loạn, buôn bán phụ nữ và bắt cóc trẻ nữ để bán cho bọn bất lương hành nghề mãi dâm và áu dâm rất khôn nạn ... thì làm sao bọn này có thể được cứu rỗi, nếu chúng cứ tiếp tục con đường tội lỗi mà không kíp ăn năn, sám hối để xin Chúa thứ tha ? .

Trong trường hợp này, dù có ai trong bọn người này đã được rửa tội khi còn nhỏ, thì phép Rửa cũng hoàn toàn vô ích cho họ mà thôi.

Riêng đối với các tín hữu của các tôn giáo bên ngoài Giáo Hội Công Giáo, chúng ta cần phân biệt hai trường hợp sau đây :

1- Trước hết là các Tôn giáo có liên hệ ít nhiều về nguồn gốc với Công Giáo như các Giáo Hội Chính Thống Đông Phương (Eastern Orthodox Churches) các nhánh Tin Lành (protestanism) Anh Giáo (Anglican Communion) và Do Thái Giáo (Judaism) tức là những giáo phái không đang hiệp thông trọn vẹn với Giáo Hội Công Giáo, vì có những bất đồng về tín lý, Kinh Thánh, Phụng Vụ và nhất là về vai trò Đại Diện (Vicar) Chúa Kitô của Đức Giáo Hoàng La mã.

Đối với các Giáo Hội chưa hiệp thông này, Giáo Hội Công Giáo vẫn tha thiết mời gọi sự hiệp nhất Kitô Giáo qua nỗ lực đại kết (Ecumenism) mà Giáo Hội đã theo đuổi từ nhiều thập niên qua, nhưng cho đến nay, mới chỉ đạt được việc bỏ vạ tuyệt thông giữa hai Giáo Hội Công Giáo và Chính Thống Đông phương sau cuộc hội ngộ lịch sử giữa Đức Thánh Cha Phaolô VI và Đức Thượng Phụ Hy Lạp Anathogoras I năm 1966. Vạ tuyệt thông (Anathema) này đã xảy ra từ năm 1054 giữa hai Giáo Hội Chính Thống Đông Phương và Giáo Hội Công Giáo La mã vì những bất đồng không thể hàn gắn được giữa hai Giáo Hội anh em này.

Gần đây có thêm một số khá đông giáo sĩ và giáo dân Anh giáo xin gia nhập Công Giáo và đã được hoan hỉ đón nhận. Ngoài ra chưa có tiền bộ nào trong việc hiệp nhất giữa Công Giáo và các nhánh Tin Lành, và Do Thái giáo, mặc dù Tòa Thánh vẫn có những liên hệ mật thiết với các giáo phái này và vẫn luôn hướng về các anh em còn ở bên ngoài Công Giáo này để cầu xin cho sự hiệp nhất được sớm thực hiện với thiện chí của các bên liên hệ.

Riêng các tín hữu của các Giáo hội chưa hiệp nhất này, Giáo Hội Công Giáo không hoài nghi ơn cứu rỗi dành cho họ, vì tin rằng, nếu họ sống đúng với niềm tin của họ vào Chúa Cứu Thế Giêsu để thành tâm yêu mến và thi hành ý muốn của Thiên Chúa, thì họ vẫn

được hưởng nhờ ơn cứu chuộc của Chúa Kitô.

2- Đối với các Tôn giáo ngoài Kitô Giáo khác như Hồi Giáo, (Islam) Ấn Giáo (Hinduism) Phật Giáo (Buddhism), Khổng Giáo (Confucianism)

Thần Đạo (Shinto) (của người Nhật), v.v, kể cả những người vô thần (Atheists..tuy họ ở bên ngoài Công Giáo, và không chia sẻ niềm tin có Chúa của Giáo Hội Công Giáo, nhưng Giáo Hội không hề dạy là họ sẽ không được cứu rỗi. Xa xưa trong thời sơ khai của Giáo hội, đã có giáo phụ dạy là không có ơn cứu độ ngoài Giáo Hội (no salvation outside the Church).

Nhưng lời dạy trên không trở thành giáo lý vững chắc còn tồn tại trong Giáo Hội cho đến ngày hôm nay. Ngược lại, Giáo Hội, qua Công Đồng Vaticanô II với tuyên ngôn **Nostra Aetate** về mối liên lạc giữa Giáo Hội và các Tôn giáo ngoài Kitô Giáo, đã minh xác như sau:

“ Giáo Hội Công Giáo không hề phủ nhận những gì là chân thật và thánh thiện nơi các tôn giáo đó. Với lòng kính trọng chân thành, Giáo Hội xét thấy những phương thức hành động và lối sống, những huấn giáo và giáo thuyết kia tuy rằng có nhiều điểm khác với chủ trương mà Giáo hội duy trì, nhưng cũng thường đem lại ánh sáng của chân lý. Chân lý chiếu soi cho hết mọi người... vì thế, Giáo Hội khuyến khích con cái mình nhìn nhận, duy trì và cổ động cho những thiện ích thiêng liêng cũng như luân lý và những giá trị xã hội và văn hóa của các tín đồ thuộc các tôn giáo khác bằng con đường đối thoại và hợp tác cách thân trọng và bác ái đối với tín đồ tín đồ các tôn giáo ấy mà vẫn là chứng tá của đức tin và đời sống Kitô giáo.” (Nostra Aetate số 2)

Như thế có nghĩa là Giáo Hội Công Giáo không phán đoán tiêu cực về bất cứ tôn giáo nào bên ngoài Giáo Hội, và hơn thế nữa, còn kêu gọi người Công Giáo nên có thái độ thân thiện với các tín đồ các tôn giáo khác, trong khi vẫn trung thành với đức tin Kitô giáo và sống vai trò nhân chứng (witnessing) của mình trước mặt người đời để mời gọi họ tin Chúa Kitô và gia nhập Giáo Hội của Chúa để được hưởng công nghiệp cứu chuộc của Người.

Nói rõ hơn, Giáo Hội không lên án ai chưa hiệp thông với mình trong đức tin và thờ lạy một Thiên Chúa với Ba ngôi vị khác nhau nhưng cùng một bản thể là Chúa Cha, Chúa Con và Chúa Thánh Thần. Giáo Hội chỉ cầu nguyện và cố gắng xích lại gần với mọi tôn giáo có hay không có nguồn gốc Kitô giáo.

Liên can đến vấn đề cứu rỗi, Giáo hội chỉ dạy con cái mình phải làm gì để được cứu độ cũng như phải xa tránh những gì có thể làm mất hy vọng cứu độ mà thôi.

Còn đối với những người chưa biết Chúa Kitô, kể cả những người vô thần (Atheists), Giáo Hội phó thác họ cho Chúa là Đấng chí công, nhân từ và giàu lòng thương xót, để tùy Người phán đoán và hướng dẫn họ trên đường tìm chân lý và tôn thờ Đấng đáng phải tin. Chính trong chiều kích này mà biết đâu họ cũng sẽ gặp được Thiên Chúa là Thượng Đế mà họ đang kiếm tìm hay chưa có thiện chí muốn tìm

kiếm. Nhưng, nếu họ vẫn sống ngay lành theo sự hướng dẫn của lương tâm lành mạnh, thì họ vẫn có thể được cứu rỗi nhờ công nghiệp cứu chuộc của Chúa Kitô. Trái lại, những người đã biết Chúa, đã chịu phép rửa, đã gia nhập Giáo Hội, mà nay lại chối bỏ Chúa bằng chính đời sống của họ để lao mình vào những con đường tội lỗi, gian ác thì sẽ không được cứu rỗi, trừ khi họ muốn ăn năn chừa bỏ để xin tha thứ. Thiên Chúa gồm ghét mọi lỗi nhưng lại yêu thương người có tội biết sám hối, ăn năn và xin tha thứ. Chắc chắn Chúa sẽ tha thứ và ban ơn cứu độ cho họ vì công nghiệp cứu chuộc vô giá của Chúa Kitô.

Vì thế, chúng ta phải cầu xin cách riêng cho những anh chị em chưa biết Chúa để xin cho họ được mau nhận biết và tin Chúa là Đấng tạo dựng và cứu độ duy nhất của loài người, được Chúa yêu thương đến nỗi đã hy sinh Con của mình là Chúa Kitô, **“ Đấng đã hiến mạng sống mình làm giá chuộc cho muôn người,”** (Mt 20:28)

Tóm lại, Thiên Chúa là tình thương. Người mong muốn cho mọi người được cứu độ để sống hạnh phúc Thiên Đàng với Người trên Nước Trời mai sau.

Là người may mắn có niềm tin Chúa và đang sống đức tin trong Giáo Hội, mọi người tín hữu chúng ta đều được mong đợi quan tâm đến phần rỗi của người khác, cách riêng những người chưa nhận biết Chúa để cầu xin cho họ được đức tin như mình để cùng được cứu độ như lòng Chúa mong muốn.

Ước mong giải thích trên thỏa mãn câu hỏi đặt ra. ♦

**Lm Phanxicô Xaviê
Ngô Tôn Huân**

Tin Mừng Giữa Dòng Đời

■ Trần Việt Cường

LTS.- Mục “Tin Mừng Giữa Dòng Đời” được mở ra trên Diễn Đàn Giáo Dân kể từ số 79 phát hành tháng 6 năm 2008. Phần lớn những bài đăng trong mục này được ghi lại từ những lời chia sẻ tóm kết mang tính bộc phát của BS Trần Việt Cường sau những buổi hội nhóm hàng tuần của liên nhóm Gioan Tiền Hô thuộc PT Cursillo Giáo phận Orange. Những bài Tin Mừng chia sẻ trong phiên họp không theo Lịch Phụng Vụ và cũng không phải là những bài được lựa chọn, nhưng tuân tự nối tiếp cả bốn Phúc Âm Thư. Vì là nguyệt san, nên mỗi kỳ báo ĐĐGD chỉ có thể giới thiệu với độc giả một hoặc hai bài chia sẻ trong tháng mà thôi. Trong tương lai, nếu có điều kiện, loạt bài chia sẻ này sẽ được ấn hành thành sách. Theo lời minh định của tác giả mục này thì đây chỉ là những cảm nghiệm cá nhân và không phải là những bài giải thích Phúc Âm theo tiêu chuẩn thần học.

Ánh Sáng Chiếu Soi Trong Đêm Tối

Gioan 1:1-12

Từ nguyên thủy đã có Ngôi Lời. Ngôi Lời vẫn ở nơi Thiên Chúa, và Ngôi Lời là Thiên Chúa.

Từ nguyên thủy, Người vẫn ở nơi Thiên Chúa.

Nhờ Người, vạn vật được tạo thành, và không có Người, thì chẳng có gì được tạo thành.

Nơi Người có sự sống, và sự sống là ánh sáng cho nhân loại. Ánh sáng chiếu soi trong bóng tối, và bóng tối đã không thắng vượt được ánh sáng.

Có một người được Thiên Chúa sai đến, tên là Gioan. Ông đến để làm chứng cho ánh sáng, để mọi người nhờ ông mà tin. Ông không phải là ánh sáng, nhưng ông đến để làm chứng cho ánh sáng.

Ngôi Lời là ánh sáng thật, ánh sáng đến thế gian và chiếu soi mọi người. Người ở giữa thế gian, và thế gian đã nhờ Người mà có, nhưng thế gian không nhận biết Người.

Người đã đến nhà mình, nhưng thân thuộc Người đã không đón nhận. Còn những ai đón nhận, tức là những ai tin vào danh Người, thì Người cho họ quyền trở nên con Thiên Chúa.

Lời mở đầu Phúc Âm Thánh Gioan mạc khải rõ nét về thần tính của Chúa Giêsu. Ba lời khẳng định đầu tiên đã như ba lần vỗ cánh của chim phượng hoàng đưa ta lên chiêm ngưỡng màu nhiệm về Ngôi Lời Nhập Thể: Từ nguyên thủy đã có Ngôi Lời. Và Ngôi Lời vẫn ở nơi Thiên Chúa. Và Ngôi Lời là Thiên Chúa.

Ngôi Lời của Thiên Chúa biểu lộ trọn vẹn và hoàn hảo nội tâm Thiên Chúa. Chúa Cha đã mạc khải chính Ngài qua một Lời duy nhất. Lời đó là Ngôi Hai đã nhập thể thành người.

Ngôi Lời là nội tâm Thiên Chúa được biểu lộ. Chúa Cha ví như một đại dương bát ngát mênh mông vô cùng tận. Đại dương đó chỉ có một đợt sóng duy nhất, đợt

sóng lớn bằng cả đại dương. Đợt sóng đó là Ngôi Lời Thiên Chúa. Mọi vật được tạo thành bởi Ngôi Lời và nhờ Ngôi Lời. Ngôi Lời đã có từ thuở đời đời, cùng với Ngôi Cha.

Ngôi Lời vô biên trong vĩnh cửu đã đi vào thời gian, để trở thành ánh sáng soi chiếu cho nhân loại. Nơi Người có sự sống vì chính

Người là Sự Sống. Và sự sống là ánh sáng cho nhân loại.

Tại sao Thánh Sứ Gioan lại viết: “*Sự sống là ánh sáng cho nhân loại.*” Tại sao sự sống lại là ánh sáng? Quả thật là mâu thuẫn. Ta không dám giải thích mà chỉ xin cố gắng suy niệm mâu thuẫn về sự sống là ánh sáng.

Thánh Sứ Gioan sau này trong thư của Ngài đã cho ta lời mạc khải vô cùng bí nhiệm và cao cả: “Thiên Chúa là Tình Yêu”. Nếu Thiên Chúa là tình yêu thì sự sống nơi Ngài cũng là tình yêu. “*Sự sống là ánh sáng cho nhân loại*” có thể được suy niệm là tình yêu là ánh sáng cho nhân loại. Trong thư thứ nhất của Ngài, Thánh Gioan cũng khẳng định là ai có lòng yêu thương anh em là đi trong ánh sáng, còn ai không thương yêu anh em là đang ở trong bóng tối. Như vậy tình yêu chính là ánh sáng soi chiếu cho cuộc đời.

Khi Ngôi Lời nhập thể vì yêu thương nhân loại thì chính Ngài là hiện thân của Tình Yêu. Cả cuộc sống của ngài từ khi sinh ra nghèo hèn trong hang đá cho đến lúc chịu tử hình nhục nhã trên thánh giá là một trường ca mạc khải tình yêu vô cùng của Thiên Chúa. Tất cả những lời Ngài dạy bảo và toàn bộ giáo lý của Ngài đều xoay quanh tình yêu.

Ngôi Lời là hiện thân ánh sáng của Thiên Chúa đã chiếu soi trong đêm tối tăm than, đêm tối của chia rẽ, giận hờn và thù hận của con người. Ánh sáng đó cũng là hiện thân của tình yêu.

Ánh sáng đã chiếu soi trong đêm tối nhưng đêm tối đã không đón nhận ánh sáng. Người đã đến nhà người, nhưng thân thuộc người đã không đón nhận người.

Đó là thảm kịch đã và còn đang kéo dài trong suốt dòng lịch sử nhân loại: Con người chối từ tình yêu, chối từ ánh sáng, chối từ Thiên Chúa trong suốt dòng lịch sử: Bắt đầu từ nguyên tổ bất tuân trong Vườn Địa Đàng, tiếp diễn suốt dòng lịch sử Cựu Ước, sang thời Tân Ước với cuộc tử nạn của Chúa Giêsu, qua hơn hai ngàn năm lịch sử với bao vị tử đạo, và còn cho tới ngày hôm nay trong thời đại của chúng ta đang sống.

Ngày hôm nay, giữa bao nhiêu biến động, dường như cuộc chiến giữa ánh sáng và bóng tối còn đang trở nên khốc liệt hơn bao giờ. Tâm hồn nhiều người trong chúng ta đang bị giao động mạnh mẽ đến nỗi bị mất đi niềm vui và sự bình an trong tâm hồn.

Bóng tối của vô luân, lầm lạc dường như đang thắng thế và dường như còn lan tràn vào những thành lũy kiên vững nhất. Con người hoang mang không còn biết nương tựa vào đâu nữa. Bóng tối như đang bao phủ địa cầu, và thời điểm hiện tại dường như là giờ của sự ác.

Nhưng Thánh Sứ Gioan đã ghi lại một mạc khải có sức đem lại cho tâm hồn chúng ta một niềm hy vọng vô biên: “*Ánh sáng chiếu soi trong bóng tối và bóng tối đã không thắng vượt được ánh sáng.*”

Ánh sáng của tình yêu là ánh sáng rất khiêm tốn nhưng cũng là ánh sáng có sức mạnh vô biên, thắng vượt tử thần và thắng vượt sự tối tăm. Bóng tối chập chùng bao phủ của sự ác có thể làm ta kinh hoàng sợ

hãi. Ta có cảm tưởng như không gì có thể chống lại được nó. Như bóng tối đã bao trùm trên đời Can Vê trong Chiều Tử Nạn. Như bóng tối của chủ nghĩa cộng sản, tưởng chừng một thời muốn phủ lấp cả địa cầu.

Còn ánh sáng của tình yêu lại rất khiêm tốn, như ánh sao Sinh Nhật soi sáng và mời gọi Ba Vua đi tìm và thờ lạy Đấng Cứu Tinh. Con người không muốn đón nhận ánh sáng khiêm tốn của tình yêu mời gọi, vì họ giống như con thiêu thân, bị quyến rũ và chỉ muốn lăn xả vào những gì hào nhoáng quyền uy. Họ muốn hòa theo trào lưu vô luân của một nền văn hoá sự chết. Chạy theo tiếng hò hét bát nháo của dư luận, kể cả khi đó là những tiếng hò hào cổ võ cho sự thảm sát thai nhi vô tội. Họ thản nhiên nói cười trên những tiếng khóc nghẹn lời của các thai nhi. Các thai nhi đang có thể bị giết chết bất cứ lúc nào, dù ngay trong những ngày tháng cuối của thai kỳ, ngay trước khi các em mở mắt chào đời.

Ánh sáng của tình yêu khiêm tốn như đêm Sinh Nhật. Khi Chúa đất trời hạ sinh nghèo hèn trong máng cỏ hang lừa. Khiêm tốn như cuộc đời ẩn dật ba mươi năm của người thợ mộc nghèo trong khu làng nhỏ lại miền Na-Gia-rét. Khiêm tốn và trần trụi như người tử tội chết treo trên thập giá.

Thế nhưng ánh sáng khiêm tốn của tình yêu cũng là ánh sáng duy nhất có sức mạnh giải thoát con người khỏi quyền lực của bóng tối sự ác, và ban cho con người niềm vui ơn cứu độ.

Bóng tối không thể tồn tại khi phải đối diện với ánh sáng. Sức

(xem tiếp trang 95)

XUÂN HY VỌNG

*Mùa Xuân đến cho ta bao hy vọng,
Như khóm hồng trong tuyết đã trở bông
Như người yêu thắm nở nét môi hồng
Tĩnh xanh sẽ không bao giờ phai sắc.*

*Đã hết rồi, cơn mưa đông giăng mắc
Những đêm trường giá lạnh giữa cô liêu
Không tình thương, hieu hắt những buổi chiều
Trong đêm vắng, lệ ai sầu cô lữ.*

*Xuân đã đến, ngàn cây thôi sâu úa
Giữa khô gầy, vui hát những lộc non
Trong đau thương, hy vọng vẫn chẳng mòn
Như tình đã phục sinh trong đêm vắng.*

*Mùa Xuân đến, mai vàng vui trong nắng
Cánh nhạn về reo hát giữa trời xanh
Lũ chim non đang riu rít trên cành
Lòng chợt thấy từ bi, bao diễm phúc!*

*Mùa Xuân đến, chita chan câu nguyện chúc
Xin bình an, xin hạnh phúc, yêu thương,
Hoa yêu thương nở thắm khắp nẻo đường
Thời già biệt, sầu phân ly chia cách.*

*Trời xanh biếc, gió hiu hiu mát lạnh
Cánh đào xưa, năm cũ, vẫn còn đây
Mãi còn đây, trong hạnh phúc xum vầy
Xuân đã đến! Bao la niềm hy vọng.*

TRẦN VIỆT CƯỜNG

XUÂN LY HƯƠNG

*Xuân đến, Đông tàn, dạ ngổn ngang
Ngàn xuân rực rỡ đón mai vàng
Ta còn mãi nặng hờn vong quốc
Đợi đến bao giờ Tết mới sang?*

*Ngóng đợi ngày mai vui nhịp bước
Cờ bay phát phới khắp thôn trang
Ai cười rạng rỡ làn môi thắm
Tĩnh giác mơ vàng, pháo nổ vang!*

TRẦN VIỆT CƯỜNG

NGƯỜI TÍN HỮU GIÁO DÂN NÊN THÁNH

■ LTS.

Ngày 19 tháng 6 năm 1988 tại Rôma Đức Thánh Giáo Hoàng Gioan Phaolô II đã tuyên Thánh cho 117 vị Thánh Tử Đạo tại Việt Nam trong thời gian từ 1745 đến 1862. Ngày 5 tháng 3 năm 2000 Đức Thánh Giáo Hoàng Gioan Phaolô II phong Chân Phước (Á Thánh) cho vị Thánh Tử Đạo thứ 118 tại Việt Nam là Thánh Anrê Phú Yên (1625-1644). Lịch Phụng vụ của Giáo Hội Công Giáo đã ấn định ngày 24 tháng 11 hằng năm là ngày kính các Thánh Tử Đạo Việt Nam, Quan Thầy Giáo Hội Việt Nam.

Giáo huấn của **Công Đồng Vaticanô II** và Tông Huấn **Người Tín Hữu Giáo Dân** dạy rằng: “Tất cả những Tín hữu của Đức Kitô đều được mời gọi và có bổn phận nên thánh và nên trọn lành theo địa vị của mình”. Trong tinh thần học hỏi, khích lệ và trợ giúp người Tín Hữu Giáo Dân Việt Nam chu toàn bổn phận với lời mời gọi trên, chúng tôi sẽ lần lượt giới thiệu mỗi kỳ một vị Thánh Tử Đạo trong số 59 vị trong hàng Giáo Dân thuộc đủ mọi thành phần trong xã hội. Tài liệu được trích dẫn theo tài liệu của Hội Đồng Giám Mục Việt Nam và Giáo Phận địa phương.

THÁNH ĐAMINH TRẦN DUY NINH

■ Trần Văn Cáo

Thánh Đaminh Trần Duy Ninh, con ông Trần Duy Bình, chào đời năm 1841, tại làng Trung Linh, tỉnh Nam Định, nay thuộc giáo xứ Trung Linh, Giáo phận Bùi Chu. Anh là một nông dân chất phác, một thanh niên tốt lành, một Tín hữu Giáo dân đạo hạnh. Năm anh 20 tuổi, anh lập gia đình với một thiếu nữ trong làng. Hằng ngày, anh Ninh siêng năng việc đồng áng, chiều về cõm nước xong, lại tụ họp đọc kinh chung trong xứ đạo. Anh sống đời đạm bạc trong yên lành.

Thế nhưng, đời sống các Tín hữu bị đảo lộn vì sắc lệnh cấm đạo khắc nghiệt của vua Tự Đức. Ngày 16/09/1861, năm Anh 21 tuổi, anh Trần Duy Ninh cùng với nhiều giáo hữu bị quan quân vây bắt giải về phủ Xuân

“Nếu con cái không được phép khinh dễ cha mẹ mình, thì người tín hữu sao dám đập ảnh Chúa tạo dựng trời đất”

Trường, tỉnh Nam Định. Các tù nhân vẫn nhất mực tuyên xưng niềm tin, không chịu tuân theo lệnh quan bắt dẫm đạp lên ảnh Thánh Giá để được tha. Quan phủ Xuân Trường hạ lệnh cho khắc hai chữ “Tả đạo” vào má các tù nhân và đưa đi lưu đày. Anh Trần Duy Ninh bị đi đày ở làng Đông Trĩ, huyện Đông Quan. Các anh hùng đức tin còn phải bị thay đổi nơi chốn lưu đày nhiều lần, không khác gì các “tù cải tạo” của Việt Cộng sau năm 1975. Trong hơn 9 tháng ngục tù, chịu bao nhiêu lần tra tấn, roi đòn, dụ dỗ ngon ngọt, vẫn không thể lay chuyển được vị anh hùng đức tin trẻ tuổi Trần Duy Ninh. Anh can đảm trả lời quan án:

“Nếu con cái không được phép khinh dễ cha mẹ, thì người tín

A DONG SUPER MARKET

Tọa lạc trong Asian Village - Làng Việt Nam, đối diện
Thương xá Phước Lộc Thọ với bãi đậu xe đã được tân trang
nên không còn bị kẹt xe như thời gian trước đây.

Á Đông Supermarket với 5 cái nhất:

- 👍 **Giá hạ nhất,**
- 👍 **Hàng tươi ngon nhất,**
- 👍 **Tiếp đãi ân cần nhất,**
- 👍 **Sạch Sẻ vệ sinh nhất,**
- 👍 **Chắc chắn quý khách sẽ hài lòng nhất.**

Siêu Thị Á Đông với những phiên chợ đêm:
Mở cửa hàng ngày đến 11 giờ khuya để phục vụ
quý khách bận rộn trong giờ làm việc ban ngày.

9221 Bolsa Ave., Westminster, CA 92683
714-999-5566 • fax: 714-657-7457 • E-mail: adsupermarket@yahoo.com

hữu sao dám đạp ảnh Chúa tạo dựng trời đất. Quan hãy làm gì quan muốn, nhưng đừng bắt tội phạm tội đạp Thánh Giá Chúa.”

Trước tấm lòng kiên trì, can đảm và khăng khải của anh hùng đức tin Đaminh Trần Duy Ninh, tổng đốc tỉnh Nam Định Nguyễn Đình Tân đã ra lệnh xử trảm (chém đầu) anh vào ngày 02/06/1862 tại pháp trường An Triêm, tỉnh Nam Định, dưới thời vua Tự Đức.

Chứng nhân đức tin Đaminh Trần Duy Ninh được tuyên phong Chân Phước ngày 29/04/1951 do Đức Thánh Cha Piô XII và được Đức Thánh Cha Gioan Phaolô II tôn phong Hiển Thánh ngày 19/06/1988 tại Giáo Triều Rôma. Thánh Đa minh Trần duy Ninh có đền thờ tại Giáo xứ Trung Linh, Giáo Phận Bùi Chu, tỉnh Nam Định. Thánh Đaminh Trần Duy Ninh được chọn làm quan thầy giới trẻ trong Giáo Phận cũng như nhiều tổ chức giới trẻ khắp nơi.

Trước thềm năm mới Tân Sửu chúng ta cùng hiệp thông với các giáo hữu Trung Linh, Bùi Chu, đang kính viếng đền Thánh Đaminh Trần Duy Ninh, dâng lời tạ ơn Thiên Chúa đồng thời học hỏi nơi Thánh Đaminh gương kiên trì, can đảm và khăng khải sống và tuyên xưng Đức Tin, rao giảng Tin Mừng hằng ngày trong môi trường xã hội chúng ta đang sống. Đó cũng chính là sứ vụ, một đòi buộc cho những ai đã nhận Phép Rửa và cũng để đáp ứng lời mời gọi các Tín hữu Giáo dân nên thánh của Giáo Hội.

Nhân đây cũng mời độc giả điếm qua đôi nét về quê hương, Trung Linh, của Thánh Đaminh Trần Duy Ninh:

Tiền đường nhà thờ Trung Linh

Ngai Tòa và Thánh Tích Thánh Đaminh

Làng Trung Linh nay là Giáo xứ Trung Linh thuộc giáo phận Bùi Chu, một giáo xứ đạo lớn với số giáo hữu đông đảo, nằm cách Toà Giám mục Bùi Chu khoảng 1,5km. Trung Linh là giáo xứ có lịch sử hình thành và phát triển từ rất lâu, khi Tin Mừng mới được loan báo trên quê hương Việt Nam. Từ đó, đức tin và đời sống

đạo đức của bà con giáo dân nơi đây mỗi ngày một thăng tiến, trở thành một trong những giáo xứ lớn, sầm uất vào hạng nhất của giáo phận Bùi Chu.

Về mặt đạo: Trung Linh trước năm 1954 là nơi đặt Tiểu Chủng Viện Bùi Chu, thu nhận các chủng sinh của Giáo Phận Bùi Chu và các chủng sinh tản cư từ các Giáo

Khuôn viên & nhà thờ Giáo xứ Bùi Chu

Phận khác; Trung Linh còn có sự hiện diện và phục vụ của nhà Mẹ Hội Dòng Mân Côi Bùi Chu, được Đức cha Đa Minh Hồ Ngọc Cẩn thành lập năm 1946, là Hội Dòng Nữ đầu tiên của Bùi Chu được thành lập theo giáo luật.

Về mặt văn hóa: Trung Linh, một vùng thôn quê thuộc tỉnh Nam Định lại là nơi có hai trường Trung-học, một công lập và một tư thục với trường sở khang

trang mượng của Tiểu Chủng Viện. Đó là trường Trung Học Công Lập Hồ Ngọc Cẩn và Trung Học Tư Thục Nguyễn Bá Tông. Hai trường này, sau năm 1954, đã theo làn sóng di cư dời vào Saigon. Hai trường đã phát triển mạnh, đào tạo được rất nhiều học sinh ưu tú tốt nghiệp Trung học để vào các đại học tại Miền Nam Việt Nam. ♦

Ánh Sáng Chiếu Soi Trong Đêm Tối

(tiếp theo trang 91)

mạnh ồn ào của bóng tối tội lỗi trong đêm đen sẽ bị tan biến khi gặp ánh sáng mặt trời. Mặt trời của tình yêu và chân lý.

Lời mời gọi đón nhận sáng tình yêu một lần nữa được gửi đến tâm hồn mỗi người chúng ta qua Tin Mừng Thánh Gioan. Nhưng khi đọc những lời Thánh Gioan viết: “Người đã đến nhà người nhưng thân thuộc Người đã không đón nhận” chúng ta không nên quên rằng trong số những người không đón nhận Chúa Giêsu, Ngôi Lời Nhập Thể, có thể đang có sự hiện diện của ta.

Ta không muốn đón nhận ánh sáng khiêm tốn của tình yêu. Không muốn chịu nghèo hèn tăm tối như Chúa Giêsu trong máng cỏ. Không muốn cảnh đời tăm thường lam lũ như Chúa Giêsu trong ba mươi năm ẩn dật. Không muốn đến để phục vụ như Chúa Giêsu trong ba năm rao giảng. Không muốn chịu thua thiệt vì tình yêu như Chúa Giêsu trên thập giá.

Chính vì không muốn đón nhận ánh sáng của tình yêu mà ta còn đang sống trong bóng tối của ghen tức, hận thù, giận dữ, lo âu. Ta chưa có bình an và hạnh phúc thật trong tâm hồn.

Trong niềm hy vọng của năm mới 2021 và trong thời điểm chuẩn bị chào đón Xuân Tân Sửu, nguyện xin Chúa Thánh Linh là nguồn tình yêu và nguồn ánh sáng chiếu soi ánh quang của Ngài, xua tan bóng đêm tội lỗi trong tâm hồn ta. Để một khi ta biết khiêm tốn mở rộng tâm đón nhận ánh sáng là chính ngôi Lời Nhập Thể, tâm hồn ta sẽ được tràn đầy niềm vui và bình an của Ngài. Sự bình an mà trần gian không thể thấu hiểu. Sự bình an đó, mọi sóng gió trong cuộc đời không thể lấy đi được. ♦

Trần Việt Cường

TỔNG GIÁO PHẬN SÀI GÒN KIẾN CHÍNH QUYỀN, ĐÒI LẠI 2 CƠ SỞ NHÀ DÒNG

SÀI GÒN, Việt Nam (NV) – Trang Facebook Tin Mừng Cho Người Nghèo hôm 6 Tháng Mười Hai, cho hay, Tổng Giáo Phận Sài Gòn kiến Ủy Ban Nhân Dân thành phố Sài Gòn để đòi lại hai cơ sở thuộc nhà dòng là trường Phước An, Thị Nghè.

“Đất, nhà hai cơ sở trường Phước An, trước 1975 thuộc quyền sở hữu của Giáo xứ Thị Nghè bị Ủy Ban Nhân Dân thành phố Sài Gòn ‘cướp’ một cách trắng trợn, nay lại cố tình hợp thức hóa hành vi ‘cướp’ này bằng hành vi tùy tiện ký quyết định cấp ‘sổ đỏ’ (chủ quyền) hai cơ sở trường Phước An cho trường Phù Đổng,” trang tin nêu cáo buộc.

Theo đơn kiện được đăng kèm, Tổng Giáo Phận Sài Gòn “khẳng định có đầy đủ bằng chứng và các cơ sở pháp lý để chứng minh hai cơ sở trường Phước An vẫn thuộc quyền sở hữu của Giáo Phận Sài Gòn từ trước và sau năm 1975 cho đến nay.”

Linh Mục Phêrô Nguyễn Thanh Tùng, chánh xứ Giáo Xứ Thị Nghè, được Tổng Giáo Phận Sài Gòn ủy quyền đứng tên khởi kiện “hành vi trái pháp luật” của chính quyền ở Sài Gòn.

Văn bản này nêu đề nghị: “Tuyên buộc Ủy Ban Nhân Dân thành phố Sài Gòn lập tức thu hồi và

Trường tiểu học Phước An nay là trường tiểu học Phù Đổng ở quận Bình Thạnh, Sài Gòn. (Hình: Trang web trường Phù Đổng)

hủy bỏ các quyết định hành chính trái pháp luật, cụ thể là các giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, quyền sở hữu nhà ở và tài sản khác gắn liền với đất khu vực nêu trên. Đồng thời, khôi phục và tiến tới công nhận quyền sử dụng đất hợp pháp đối với hai khu đất cho Giáo xứ Thị Nghè.

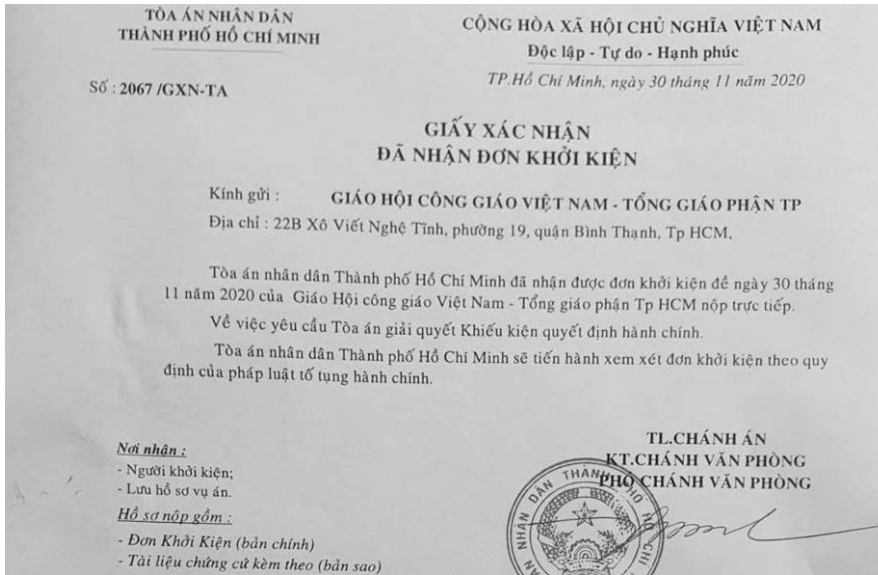
Trong biên bản nhận đơn, Tòa Án Nhân Dân thành phố Sài Gòn hẹn ngày 8 Tháng Mười Hai sẽ hồi đáp.

Bên dưới bài đăng trên trang Facebook Tin Mừng Cho Người Nghèo, Facebooker Nguyễn Phương bình luận: “Mượn, mà không chịu trả... thì gọi là gì nhỉ? Biết bao trường học, bệnh

viện, đất đai... của người Công Giáo đã bị chính quyền mượn cũng hơn 40 năm rồi, đòi, mà vẫn không chịu trả, có nơi lại còn lặn lội hợp thức hóa... để cướp trắng! Ôi, pháp luật ở đâu? Công lý ở đâu?”

Trong một diễn biến khác, hồi Tháng Bảy, Hội Dòng Đa Minh Tam Hiệp phát đi lời cầu cứu trên mạng xã hội về việc nhà cầm quyền CSVN ép buộc cơ sở tôn giáo này phải hai lần “cho mượn” thửa đất và dãy nhà từ hồi thập niên 1970, 1980, rồi nay “quên trả.”

Trang web Hội Dòng Đa Minh Tam Hiệp tự giới thiệu cơ sở này được thành lập vào năm 1951,

*Giấy xác nhận thụ lý đơn kiện của Tổng Giáo Phận Sài Gòn.
(Hình: Facebook Tin Mừng Cho Người Nghèo)*

tiền thân là Hội Dòng Chị Em Đa Minh Việt Nam, tôn nhận nữ thánh Catalina de Siena thuộc Dòng Ba Đa Minh thế kỷ XIV, làm thánh bổn mạng.

Vụ nhà cầm quyền “mượn” đất liên quan đến thửa đất rộng 15,000 mét vuông ở phường Tân Mai, thành phố Biên Hòa mà Hội Dòng mua vào năm 1962 để xây

trường cho 1,000 học sinh tiểu học và trung học gọi là trường Thánh Giuse, cũng như thành lập tu xá cho các nữ tu phục vụ cho việc giáo dục.

Văn bản đăng tải trên Facebook Hội Dòng Đa Minh Tam Hiệp viết.

“Ngày 8 Tháng Mười Hai, 1976, chúng tôi phải cho Ủy Ban Nhân

Dân thành phố Biên Hòa mượn dãy nhà ba tầng để làm cơ sở học tập cho cán bộ trong thời hạn năm năm (có biên bản cuộc họp mượn nhà). Quá thời hạn nêu trên, ngày 13 Tháng Ba, 1984, Ủy Ban Nhân Dân lại mượn thêm hai dãy nhà nữa cùng với thửa đất diện tích 6,284 mét vuông và giao cho bệnh viện Đa Khoa Biên Hòa. Hiện nay bệnh viện chuyển thành Trung Tâm Y Tế. Tất cả các hồ sơ pháp lý về nguồn gốc đất, giấy phép xây trường và biên bản cho mượn nhà chúng tôi vẫn còn lưu giữ. Điều làm cho các nữ tu đau lòng vô cùng khi vô tình biết được tài sản của nhà dòng đã trở thành tài sản của bệnh viện Đa Khoa Biên Hòa với giấy chứng nhận quyền sử dụng nhà đất ký ngày 16 Tháng Hai, 2004.”

Đến nay, chưa có dấu hiệu nào cho thấy các vụ kiện nêu trên sẽ “có cái kết có hậu.” Truyền thông nhà nước cũng không đưa tin về các vụ khiếu kiện nhà đất liên quan tổ chức tôn giáo. (N.H.K) [kn] ♦

Lưu Ý: Xin quý độc giả coi ngày đáo hạn lệ phí trên góc phải label của bao thư gửi báo. Nếu đã đáo hạn, xin gửi check đề

"Diễn Đàn Giáo Dân" kèm theo tên họ và số ký danh ID của độc giả, in trên góc trái của label để khỏi lầm lẫn; hoặc cắt miếng label kèm vào thư. Đa tạ.

BÁN TRÂU

■ Trangdài Glassey-Trànguýn

Sáng sớm, Bà Ngoại đội nón ra khỏi nhà. Ngoại đi kiếm người mua trâu.

Bước chân Ngoại chậm hơn mọi ngày. Dáng Ngoại dong dong cao, gầy guộc. Ngoại cao hơn Ông Ngoại nửa cái đầu, nhưng càng lớn tuổi, thì gánh nặng của cuộc đời đã kéo lưng Ngoại xuống, nên khi đứng gần, hai người cũng cao xấp xỉ nhau.

Mới trung tuần, mà Ngoại đã sống qua không biết bao cuộc chiến. Mỗi lần ngồi võng chơi, nói chuyện với con cháu, Ngoại hay kể chuyện chạy loạn. Ngoại đã sanh biết bao đứa con trong lúc chạy loạn. Thời của Ngoại, ở miệt ruộng, nhà nào cũng có chí ít năm bảy con. Ngoại sanh mười mấy lần. Cậu Năm chết non hồi nhỏ. Ngoại còn được bảy người con.

Ngoại làm lụng cả ngày, không ngơi. Đi coi ruộng, dòm chừng lúa, nhổ cỏ, dặm lúa. Mùa cấy, Ngoại đi kêu người dấn công, rồi nấu cơm cho họ ăn. Ai cũng trông được dấn công cho Ngoại, vì Ngoại nấu ăn khéo. Người ta kêu Ngoại là “Bà Mười,” vì Ngoại ở quê chông. Khi về quê mình, Ngoại được gọi là “Cô Bảy.”

Ngoại đi tới trưa thì về. Mặt buồn hiu.

Ngoại đã tìm được một ông lái trâu. Nhà còn mỗi con trâu để cày bừa. Bán nó đi, không biết cách gì làm ruộng. Nhưng không còn chọn lựa. Bán trâu. Không bom nổ, đạn bay, mà nặng nề tang tóc.

Không bán trâu, thì không có cách gì cứu Cậu Út. “Chôn đầu vượt biên” là tội phản quốc. Ngoại mong giữ mạng cho đứa con trai mới ngoài hai mươi của mình. Sáng sớm mai, Ngoại sẽ đem tiền lên xã để thế chấp cho Cậu về, ngoài việc phải thề thốt là sẽ không để con mình đi vượt biên nữa.

Ngoại ra chuồng trâu, đem theo xô nước ngọt cho con Đen. Chuồng trâu nằm ngay trước nhà, kế bên cái kính đào dẫn nước từ sông vô ruộng. Nước mưa hiếm hoi ở miền đất mặn này. Nhưng Ngoại thương những thú vật nuôi trong nhà. Lúc nào, cũng cho chúng uống nước ngọt.

Con Đen đang nằm ngủ, thấy Ngoại đem nước ra thì đứng dậy, tới máng nước. Ngoại đổ chậm chậm hết xô nước, rồi vuốt đầu nó. Con Đen uống ngon lành.

Ngoại gom thêm mớ rom bên góc trái chuồng trâu. Từng ôm rom vàng hực, thơm nức. Lần cuối nó được ăn rom nhà. Ngoại bỏ nhiều

hơn mọi ngày.

Ngoại ra ngoài liếp, cắt cỏ. Thường, Ông Ngoại cắt cỏ cho trâu. Bữa nay, Ngoại muốn lo cách riêng cho con Đen. Như một bữa tiệc tiễn chân.

Con Đen thấy Ngoại đem cỏ vô thì mừng xoắn đuôi. Chưa bao giờ nó được ăn cỏ trong buổi chiều như vậy. Giờ này, nó phải nhai rom, hay nhai lại những thứ từ bao tử.

Ngoại không nói tiếng nào. Con Đen cắm đầu ăn.

Ngoại trở vô nhà. Tiếng gà gáy trưa từ xóm trên văng vẳng.

Có tiếng chó sủa trước sân. Ngoại đi nhanh ra cửa. Ông lái vừa trở tới. Ngoại chào, mời ông vô nhà.

Ông lái ngồi xuống ở bàn giữa trong phòng khách. Phòng này là nơi thờ phượng. Chỉ những việc trọng đại nhất diễn ra ở đây, như cưới hỏi, ma chay, Tết nhất.

Cái khăn ren trên bàn đã ngả vàng. Ngoại rót trà mời khách. Cái bình trà bằng sành, có hình Chị Hằng cười mây, có cái nắp tròn nhỏ xíu ở trên, với hai cái lỗ nhỏ để dễ lấy nắp ra. Bình trà được giữ ấm trong cái vỏ dừa có màu nâu. Trái dừa còn nguyên được phơi khô rồi cửa ngang ở phía đầu để lấy trái dừa khô ở trong ra mà vẫn giữ cho vỏ dừa còn nguyên. Phần trên làm thành cái nắp. Cái vỏ dừa này có thể giữ trà ấm cả tiếng đồng

hồ. Đít dừa được gọt bằng triển để vò dừa ngòi yên trên bàn mà ôm bình trà, không lăn đi. Mỗi ngày, Ông Bà Ngoại pha trà ít nhất ba lượt, cũng với cái bình trà duy nhất này. Mùi trà nhẹ nhón bước khắp phòng.

Trời đã bớt nắng. Ông lái đi đường xa khát nước, không kịp nhìn tách trà, đưa lên miệng hớp một ngụm lớn, rồi phun ra sàn đất. “Nóng quá!”

Nửa bực, nửa vội, ông lái xe xấp tiến ra, đếm từng tờ một đưa cho Ngoại. Vì đã ép giá hết mức, nên ông lái không cần coi trâu mà chòng tiền luôn. Những tờ giấy đã mủn, những góc đã cuộn vào, có tờ sắp rời ra làm hai. Thờì bệ rạc, giấy bạc cũng xuống cấp.

Giao tiền xong, ông lái quày quả đi ra sân trước, chui vào chuồng trâu. Con Đen còn đang đứng đĩnh ăn cỏ. Bữa tiệc chia ly mà nó tới giờ cũng không biết.

Ông lái lấy thế, nắm dây thừng, thử kéo con Đen. Nó chống lại, đứng yên. Lần trước, có một ông khác cũng đến buổi trưa, dẫn chòng nó, con Đực, đi mất. Mấy tháng rồi chưa thấy về. Nó chột hiều ra mọi sự.

Bà Ngoại bán con Đực lần trước để chuộc Ông Ngoại. Buổi chiều đó, cả nhà đang ăn cơm, thì công an xã ập vô. Họ đòi xét nhà, rồi lôi tất cả sách vở của Ông ra, dòm ngó từng cuốn. Mấy người công an này chưa bao giờ đi học. Họ không biết sách nói gì. Chỉ biết là họ phải hoạch hoạc Ông để kiểm chác.

Nhà không có tiền. Dàn da một hôi, họ còng tay Ông dẫn đi. Ngoại chết đứng giữa nhà. Sáng

bữa sau, Ngoại nhắm mắt bán con Đực, lấy tiền chuộc chòng. Ngoại giữ con Đen vì lúc đó nó đang có bầu, Ngoại thương cánh bụng mang dạ chửa của nó. Ngoại đã mấy lần phải sinh nở ngay trong chuồng trâu mấy lần chạy loạn. Ngoại không muốn con Đen chịu cảnh xa lạ, khó khăn trong lúc nó đang thai nghén.

Mấy ngày sau khi Ông được thả về, Ông Chín Tiền ghé thăm, chưởi thề không ngớt. Ông giận đỏ mặt, chưởi đấm công an xã vô lối, không nghĩ tới bao năm trời Ông Ngoại đã tham gia kháng chiến chống Pháp. Dù gì, Ông Ngoại cũng đáng bậc cha chú của mấy tay công an này. Từ khi Việt Minh đổi thành Việt Cộng, Ông đã về vườn ở ẩn, làm kẻ sĩ đứng ngoài thế sự.

Ông Ngoại không nói gì, chỉ ngòi nhìn trân trân ra rùng nắng bên ngoài. Ông Chín Tiền chưởi hơn tiếng đồng hồ mới ngưng.

Trưa nay, trời cũng nắng như đổ lửa. Ông Ngoại đã ra ruộng coi lúa, không có nhà. Ông tránh để không phải chứng kiến cảnh bán trâu chuộc người một lần nữa. Bán con Đen rồi, lần sau, nhà có người bị bắt, sẽ bán cái chuồng để chuộc hay sao?

Ông lái giựt sợi dây thừng. Con Đen vẫn không nhúc nhích. Bà Ngoại bước tới, vồ vồ vào đít nó. Con Đen giận dữ, phun mớ cỏ nó đang nhai trong họng ra, rồi quay mặt vô vách. Mặt buồn hiu.

Bà Ngoại ra dậu kêu ông lái ra ngoài. Rồi Ngoại ghé sát vô lỗ tai con Đen, thăm thi với nó. Nó lẳng lẳng đưa đầu qua lại. Ngoại mở dây ra khỏi cột, rồi từ từ dắt nó ra sân. Con Đen làm lũi đi theo.

Ngoại đi miết ra tới bờ kinh trước nhà, rồi mới ra hiệu cho ông lái tới nắm dây thừng. Con Đen ngó lui ngó tới, quay đầu nhìn đăm cổ dưới chân, rồi bắt đầu gặm.

Ngoại quay lại. Chuồng trâu trống hoác. Ngoại khoát tay chào ông lái, rồi lững thững đi vô sân đứng dòm.

Người lái dẫn trâu đi khuất hàng cây trâm bầu trước nhà. Cây này mọc hoang khắp miền Nam, nhất là ở những miệt đồng bằng như Tiền Giang quê tôi. Nhiều vùng khác, người ta gọi nó là chùng bầu, hoặc tim bầu, hay săng kê. Cây trâm bầu có gỗ chắc, nhiều người cũng lấy để dựng chòi, dựng nhà, hoặc đóng nẹp cho những việc cần hàng ngày. Cây trâm bầu tàng tròn bầu dục, thân thẳng, lá xanh bạc. Cây mọc khắp nơi, nên người dân quê tôi cứ để cho nó mọc thành hàng dọc theo bờ đi. Người đi làm ruộng tới trưa cũng vô gốc trâm bầu nghỉ mệt và ăn cơm. Cây trâm bầu không có gai mà có những mấu nhỏ nhọn hoặc chia ra từ thân, ai lỡ bị đâm trúng thì đau lắm và sẽ bị chảy máu. Lá trâm bầu hình bầu dục, dài. Bông trâm bầu nhỏ li ti, màu vàng kem, nở từng chùm ở kẽ lá phía đầu cành, mùi thơm không dứt khoát. Trái trâm bầu cũng mọc thành chùm, màu vàng pha xanh nhạt. Ông Ngoại đọc báo, nói ở Châu Phi, cây trâm bầu có trái màu tím đỏ rất đẹp. Trái có bốn cánh mỏng ôm lấy hột ở giữa. Những ngày trời bão lớn, gió mưa ầm ầm trên mái nhà lá, mấy cây trâm bầu cao ngất cũng nằm rạp

xuống dưới gió. Chúng tôi ngồi trong nhà, nhìn ra mưa trắng đồng, miên man với bầu trời mênh mông. Ở quê tôi, người ta hái trái trám bầu đã khô, lấy hột nướng hoặc rang vàng rồi ăn với chuối chín để sỏ lã, nhất là lã kim và lã đũa. Người nào muốn ít chất thì lấy lá và vỏ cây nấu nước uống thay vì ăn hột. Người dân quê đi chợ huyện về, nói chuyện vu vơ với nhau cho đường bớt xa, cũng hái trái trám bầu dọc đường ăn cho vui miệng.

Ngoại thất thỏm chạy trở ra bờ kinh, bút mấy lá trám bầu vò vò trong tay, đứng ngóng theo con Đen và người mua nó. Mặt trời bắt đầu ngả. Ở miền quê, trời sụp tối rất mau, vì không có vật cản như ở thành thị. Vừa sáng rõ, đã chạng vạng. Bóng chiều vật vờ trên con đường bờ con.

Ngoại quay vô nhà, đi vòng ra chái bếp. Ngoại đi thẳng lên gò trên, rồi ra đứng chờ ở hàng rào xương rồng. Ngoại đã tới trước. Con Đen và người lái trâu còn chưa thấy đâu.

Ngày xưa, Ông Bà Cố đã khai hoang miếng đất này, rồi khi có người mới tới, Ông Bà cắt đất chia cho họ ở chung. Nhà bà Tư Tòng ở sát bên. Nhà ông Tư Một ở phía trên. Muốn đi ra xã, thì đi hướng Tây. Ngoại biết ông lái trâu sẽ đi hướng Tây. Nên Ngoại chờ ở đây.

Mấy con đê ruộng và vạc sành bắt đầu âm ư. Gió ngoài sông cái thổi vô. Tóc ngoại lơ thơ. Ngoại đứng yên chờ.

Chợt có tiếng thì hồ nạt nộ ở đường bờ con đầu nhà bà Tư Tòng. Con trâu không chịu đi. Người lái bực bội quát tháo, quát roi vô đít nó đen đét. Con trâu nhất định không chịu đi. Nó giơ sừng về phía người lái.

Ông lái trâu bực bội, chưởi thề, rồi buông mấy câu tục tĩu. Con trâu làm lũi đứng nghe. Rồi nó quay đầu, trở ngược, đi về nhà.

Bà Ngoại thấy không xong, lội xuống ruộng, đi vòng qua hàng rào xương rồng, leo lên đường bờ con. Ngoại đi vòng xuống trước nhà bà Tư Tòng, tới chỗ con Đen.

Thấy Ngoại, con Đen cong đuôi vẩy rối rít, rồi chun mũi hửi chân

Ngoại. Ngoại tới gần, ôm đầu nó như mọi bữa. Ngoại tính nói gì, nhưng chực khóc, nên thôi. Ngoại ra hiệu với người lái đưa dây thừng cho Ngoại.

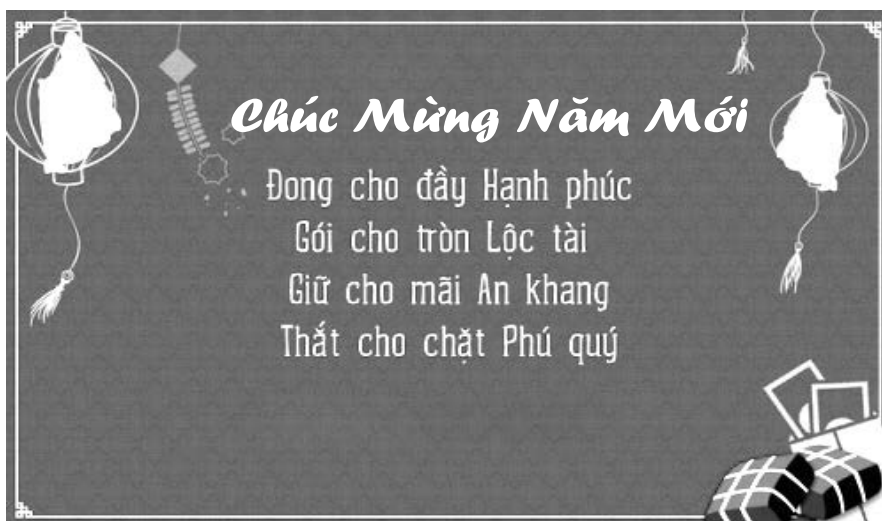
Ngoại dẫn con trâu đi tiếp về hướng Tây. Nó ngoan ngoãn đi theo. Như mọi ngày, Ngoại vẫn dẫn nó từ chuồng ra sân, ra ruộng. Ngoại dẫn nó trên bờ đê, vừa đi vừa nói chuyện với nó. Nó nghe lời Ngoại lắm. Ai nói mà nó không nghe, chỉ cần kêu Ngoại, nó nghe liền. Ngoại hay ra chuồng buổi tối, bỏ thêm cỏ, thêm rom cho mẹ con nó lúc nó mới sanh. Chủ và thú thương nhau như ruột thịt. Bữa nay, con Đen không hiểu sao, người mẹ của nó lại cho người lạ dẫn nó đi.

Đi một đoạn, Ngoại đưa dây cho ông lái, rồi đi sát con Đen, vuốt ve lưng nó, vỗ vỗ đít nó. Từ từ, Ngoại thụt về phía sau, và đứng lại. Con Đen không để ý, cứ vậy mà đi theo ông lái vào bóng chiều lằng bằng phía trước.

Ngoại lội vòng xuống ruộng, trở vô chỗ hòi nãy Ngoại đứng phía sau hàng rào xương rồng. Bóng con Đen khuất dần, rồi mất hẳn.

Ngoại cứ đứng vậy, ngó theo cõi chiều tịch mịch đã rụng xuống phía xa. Bóng Ngoại mờ mờ hoà vào hàng rào xương rồng. Những cành xương rồng tan ra, lan vào không trung, những kim nhọn tung tóe, chụp lên Ngoại. Mặt trời che mặt, tuột xuống sau bờ ruộng ở phía Tây. Bóng đêm ủa ra, nuốt chửng mọi vật.

Đêm ba mươi Tết. Nhà vắng lặng như chùa Bà Đanh, không có lấy một viên pháo để đón giao thừa. ♦

NHỎ

TRANG ĐÀM GLASSEY-TRẦN QUỲ ỄN

Tặng cô bé bán vé số ở quán chè Gò Công

thật nhỏ
một bàn tay
xòe ra tờ vé số
không lời mời rao, em giương đôi mắt
đợi chờ gì, vận rủi hay cơ may?
tôi nắm bàn tay em
lại nắm mắt em
sao nhỏ quá!
bàn tay em thật nhỏ
chưa bằng phân nửa bàn tay tôi
ngày thơ sinh đôi
trong đôi mắt em trong một dòng sông phẳng lặng
không ưu buồn của cuộc đời hay phiền não của thời gian
nhưng
cuộc đời em là khôn khổ gian nan
quét tuổi thơ trên vệ đường xó chợ
em đã vô tư cho cuộc đời vay nợ
trong tuổi ban mai khi nắng chưa ửng vàng
con người đối gian
vay tuổi thơ của em nhưng không trả lời trả vốn
họ chạy trốn
vời đời nghèo
khắc nghiệt
vô vọng
gian ngoa
họ cướp trên tay em tuổi trong trắng ngọc ngà
và trả lại em đám bụi mờ vô thức
hỡi em, nạn nhân của cùng cực
đừng để tôi nhỏ lệ khóc vì em

hãy nói với tôi rằng em vẫn biết thêm
nụ cười
tiếng hát
tình thương
sự âu yếm
nói với tôi rằng em vẫn là em
là trẻ thơ, biết khóc, biết vui buồn
để giọt nước mắt trong cổ tim tôi không mắc nghẹn

(Trích từ tập thơ song ngữ
“những điều trông thấy -
of things i've seen,” 2004)

HỘI YẾM TRỢ ÁN TUYÊN THÁNH CHA TRƯƠNG BỬU DIỆP

Hội vô vị lợi số #3990043 TB. California, Hoa Kỳ
Văn Thư chứng nhận của Bộ Phong Thánh Roma ngày 24-4-2018

13962 Seaboard Cir, Garden Grove, CA 92843, USA

Tel: 714-487-4502

THÔNG BÁO

Vì nhu cầu giúp cho việc tuyên thánh cha Trương Bửu Diệp sớm được thành tựu, chúng tôi một số giáo dân thiện chí đứng ra thành lập HỘI YẾM TRỢ ÁN TUYÊN THÁNH CHA TRƯƠNG BỬU DIỆP. Hội đã được chính quyền tiểu bang California cấp giấy phép hoạt động của một hội vô vị lợi số #3990043 và được Bộ Phong Thánh Roma ngày 24-4-2018.

- **Giờ mở cửa:** 6 ngày một tuần từ 10:00AM - 6:00PM, đóng cửa ngày Chúa Nhật.
- **Giờ Khẩn hàng tuần:** tối thứ Hai từ 5pm-6pm

Sự yểm trợ của quý vị sẽ được chuyển về Roma cho tiến trình Tuyên Thánh Cha Trương Bửu Diệp.

Tôi xin yểm trợ cho tiến trình Tuyên Thánh số tiền:

_____ \$50.00 \$100.00 \$200.00 \$500.00 \$1,000 _____

Chi phiếu xin đề: “**Án Tuyên Thánh Cha Trương Bửu Diệp**”
và gửi về địa chỉ: 13962 Seaboard Cir., Garden Grove, CA 92843

Trân trọng cảm tạ quý vị.
Ban Điều Hành

PHIẾU XIN KHẨN

Nhờ sự cầu bầu của Tôi Tớ Chúa: Cha Phanxicô Xaviê Trương Bửu Diệp

Tên Thánh, Họ và Tên

Địa chỉ

Thành Phố Tiểu Bang

Điện thoại Email

Ý chỉ xin cầu nguyện:

Tôi xin yểm trợ cho tiến trình Tuyên Thánh số tiền:

_____ \$50.00 \$100.00 \$200.00 \$500.00 \$1,000 _____

Chi phiếu xin đề: “**Án Tuyên Thánh Cha Trương Bửu Diệp**”
và gửi về địa chỉ: 13962 Seaboard Cir., Garden Grove, CA 92843

Ana Pharmacy

Liên Khổng
Pharmacist

10191 Westminster Ave.
Garden Grove, Ca 92843

GIỜ MỞ CỬA

Thứ Hai - Thứ Sáu: 10:00AM - 6:30PM
Thứ Bảy: 10:00AM - 4:00PM

(714) 530-3784

Manna Pharmacy

Susie Ngọc Phan
Pharmacist

10402 Westminster Ave. Suite C
Garden Grove, Ca 92843

GIỜ MỞ CỬA

Thứ Hai - Thứ Sáu: 9:30AM - 6:30PM
Thứ Bảy: 9:30AM - 4:00PM

(714) 530-4133

- ❖ Nhận Medical và các loại bảo hiểm
- ❖ Tận tình hướng dẫn cách dùng thuốc chu đáo

- ❖ Giao thuốc tận nhà bệnh nhân miễn phí
- ❖ Giải đáp mọi thắc mắc liên quan đến thuốc

Bác Sĩ **DƯƠNG KHỔNG TƯỚC, M.D.**

Board Certified In Family Medicine

CHUYÊN KHOA

Toàn Khoa, Gia Đình, Bệnh Người

ĐIỀU TRỊ: Huyết áp, tiểu đường, cao mỡ, nhức mỏi, đau lưng, nhức đầu, mất ngủ, phong thấp, nhiễm trùng đường tiểu, ho kinh niên, suyễn khó thở, dị ứng, bệnh ngoài da, sưng phổi, bệnh tuyến giáp trạng, viêm ruột, bệnh tim, tiêu chảy

NHẬN
Medicare, Medical,
MSI, CalOptima và
các loại bảo hiểm
HMO, PPO

GIỜ MỞ CỬA

Thứ Hai - Thứ Sáu: 9AM - 6PM
Thứ Bảy: 9AM - 2PM
Đóng cửa ngày Thứ Ba

(714) 899-2600

- ❖ Có xe đưa rước bệnh nhân miễn phí
- ❖ Giúp làm đơn Medicare Part D
- ❖ Nhận làm bác sĩ gia đình, y khoa phòng ngừa
- ❖ Chích ngừa nhập học, du lịch

9009 McFadden Avenue, Westminster, CA 92683

(góc Magnolia & McFadden)

DI SẢN TINH THÂN CỦA NHÀ BIÊN KHẢO MINH VÕ

■ Trần Ngọc Vân

Minh Võ Vũ Đức Minh trong lòng người ở lại

Tin ông Vũ Đức Minh tức nhà biên khảo Minh Võ từ già cõi đời đã để lại trong lòng thân hữu, độc giả, những người ái mộ ông nhiều nhớ thương, tiếc nuối.

Ông ra đi lúc 2 giờ chiều Thứ Ba ngày 29-12-2020 tại Vista, San Diego, California, Hoa Kỳ, hưởng thọ 93 tuổi.

Thánh Lễ An Táng được cử hành trang trọng với sự hiện diện của Linh Mục Christopher Tuấn Phạm (Chủ Tế) và Linh Mục Anton Quyền Trương (Đông Tế) lúc 10 giờ sáng Thứ Bảy ngày 09-01-2021 tại tiền đình Nhà Thờ Chính Tòa Chúa Kitô (Christ Cathedral Church tức Nhà Thờ Kính) Giáo Phận Orange. (Đây cũng là nơi đặt tro cốt nhà thơ Nguyễn Chí Thiện, người mà thuở sinh thời rất quý mến nhà biên khảo Minh Võ.)

Sau Thánh Lễ, 12 giờ trưa cùng ngày, linh cữu người quá cố đã được an táng tại nghĩa trang Chúa Chiên Lành (Good Shepherd Cemetery), Huntington Beach, CA. Dù bị giới hạn vì đại dịch Vũ Hán, số người trực tiếp tham dự tang lễ và tiễn đưa ông Minh Võ vẫn đông đảo với cả trăm người, bao gồm các con cháu, thân nhân nội ngoại, một số thân hữu, trong

đó có ông bà Phạm Bá Cát, nguyên Hệ Thống Trưởng Hệ Thống Truyền Thông VNCH, Kỹ Sư Đỗ Như Điện, Giám Đốc đài Đáp Lời Sông Núi phát thanh hàng tuần về VN, Ông Bà Nguyễn Trường Khoan, nhà báo Trần Phong Vũ (đại diện nguyệt san Diễn Đàn Giáo Dân (BS Trần Văn Cảo, ông Nguyễn Văn Liêm, nhà báo Trần Nguyên Thao, nam California), tù sách Tiếng Quê Hương (Nhà văn Uyên Thao, nhà thơ Lê Thị Nhị, nhà báo Trịnh Bình An, nhà báo Đào Trường Phúc, Washington DC) và DCV Online (Nhà biên khảo Nguyễn Văn Lục, nhà báo Lã Mạnh Hùng, Canada)... cùng với sự hiện diện của nhiều độc giả ái mộ ông.

Trong bản tường trình về tang lễ nhà biên khảo Minh Võ đăng trên Người Việt, Ký giả Đăng Giao cho hay ông đã gặp trong Tang Lễ hai độc giả ái mộ tác giả Minh Võ là ông Phan Ngọc Hưng và bà Kiều Nguyễn. Ông Hưng cho hay “Tôi đọc cuốn ‘Hồ Chí Minh, nhận định tổng hợp’ của ông rất nhiều lần và rất thần phục nhận xét sắc bén của ông. Tôi rất tiếc chưa có dịp gặp gỡ để xin chữ ký của ông thì hay tin ông qua đời. Thật là đáng tiếc.”

Riêng bà Nguyễn tâm sự: “Tôi tình cờ đọc cuốn ‘Tâm sự nước non’ của ông vì tưởng là tiểu

thuyết tình cảm nên tôi đọc. Ai dè ông viết chính trị rất lôi cuốn khiến tôi đọc thêm mấy cuốn khác của ông luôn. Sáng nay vợ chồng tôi tôi đây để tỏ lòng ngưỡng mộ một học giả chính trị có cách viết rất trong sáng và gần gũi.”

Những anh chị em lăn lộn trong văn học và truyền thông quen biết Minh Võ như Lê Phú Nhuận, Thiên Ân, Nguyễn Văn Khanh, Dương Phục, Trùng Dương Nguyễn Thị Thái, Trương Anh Thụy, Phan Lạc Tiếp, Nguyễn Đình Toàn, Vũ Thanh Thủy, GS Nguyễn Chính Kết, Tiến Sơn Nguyễn Mạnh Tiến, Đào Trường Phúc, Trịnh Bình An, Lã Huy Quý, Đào Hiếu Thảo, Nguyễn Dương & Yên Ngọc, MS Huỳnh Quốc Bình, Nhà làm phim tài liệu Chu Link, Trần Quang, Nhà báo JB Nguyễn Hữu Vinh... hiện sống ở nhiều tiểu bang xa mà vì đại dịch Vũ Hán không về được cũng đã kêu điện thoại hoặc email nhắn lời thăm hỏi hoặc đăng báo Phân Ưu. Nhà văn Uyên Thao, người chủ trương tù sách Tiếng Quê Hương đã viết một thư riêng gửi cho các con anh Minh Võ. Thư này được in trên trang đầu tập sách dùng trong Thánh Lễ An Táng.

Bằng hữu ngoài Hoa Kỳ như GS/TS Đỗ Mạnh Tri, nhà văn Vũ Thư Hiên, GS Bùi Xuân Quang,

nhà văn Phan Thị Trọng Tuyền (Pháp), Dịch giả, nhà báo Phạm Hồng Lam, dịch giả Dương Hoàng Mai, LS Nguyễn Văn Đài (Đức), dịch giả Nguyễn Văn Thực (Na Uy), nhà báo Phạm Minh Tâm (Úc châu), Giáo sư, nhà báo Mặc Giao, nhà biên khảo Nguyễn Văn Lục, Giáo sư, nhà văn Trà Lũ Trần Trung Lương, nhà truyền thông Lạc Việt (Canada) Giáo sư Uông Đại Bằng, GS Vũ Sinh Hiên, LM Phan Văn Lợi, LM Pascal Nguyễn Ngọc Tĩnh, LM Đỗ Xuân Quế, Đức Giám Mục Micae Hoàng Đức Oanh (Việt Nam) đã email, kêu ĐT thăm hỏi hoặc chia buồn trên mạng. Nhà văn Tưởng Năng Tiến (Campuchia) nhắn lời chia buồn với các cháu con anh Minh Võ. Đặc biệt hai anh Nguyễn Văn Lục và Lã Mạnh Hùng đã phân ưu, post nhiều bài liên hệ tới nhà biên khảo Minh Võ trên mạng ĐCV Online như một cách thể ghi dấu sự ra đi vĩnh viễn của tác giả Minh Võ. Trong một email gửi cho người viết, GS Triết học Đỗ Mạnh Tri, tác giả công trình biên khảo “Di Sản Mác Xít tại Việt Nam” đã công khai bày tỏ lòng quý mến cùng những kỷ niệm đẹp với người đồng hương họ Vũ thuở sinh thời.

Di sản tinh thần của ông

Nhà biên khảo Minh Võ ra đi đã để lại cho đời một di sản tinh thần vô giá.

Ngoài một số dịch phẩm ghi cuối phần tiểu sử, cuốn “Sách Lược Xâm Lăng của Cộng Sản” xuất bản trong nước từng được cố nhà văn Nguyễn Mạnh Côn hết lời tán thưởng, ra hải ngoại ông liên tục cống hiến cho người đọc những

công trình biên khảo hiếm quý.

Sau đây là những tác phẩm ấn hành và tái bản ở Mỹ của Minh Võ theo thứ tự thời gian:

- *Ngô Đình Diệm Lời Khen Tiếng Chê*, Thông Vũ xuất bản tháng 5-1998 và tái bản tháng 10 cùng năm. Tác phẩm này sau đó được GS Trần Văn Điền chuyển qua Anh ngữ với tiêu đề “Ngô Đình Diệm, Praise & Blame”

- *Phản tỉnh Phản Kháng, Thực Hay Hư*, Thông Vũ xuất bản tháng 10-1999, tái bản tháng 3 năm 2004

- *Tâm Sự Nước Non: Ai Giết Hồ Chí Minh?* Tủ Sách Tiếng Quê Hương Xuất Bản tháng 3 năm 2002

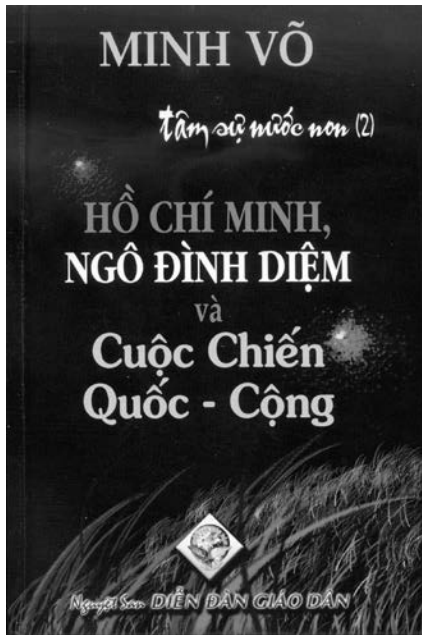

Hồ Chí Minh, Nhận định tổng hợp, Tủ Sách Tiếng Quê Hương xuất bản năm 2003, tái bản năm 2006.

- *Sách Lược Xâm Lăng Của Cộng Sản*, tái bản lần thứ 2 năm 2007 tại California (Xuất bản trong nước năm 1963 và tái bản lần đầu năm 1970)

- *Ngô Đình Diệm và chính nghĩa dân tộc*, Hồng Đức xuất bản tháng 8 năm 2008, Nguyệt San Diễn Đàn Giáo Dân tái bản tháng Giêng năm 2009

- *Tâm Sự Nước Non II: Hồ Chí Minh, Ngô Đình Diệm, và cuộc chiến Quốc – Cộng*, Nguyệt san Diễn Đàn Giáo Dân xuất bản tháng

11 năm 2011

Ngoài những tác phẩm biên khảo có nội dung chính trị trên đây, năm 2007 ông giới thiệu với độc giả một tác phẩm mang nội dung tôn giáo, tâm linh:

-Cầu Nguyện & Nước Trời (Tàng Trời Thứ Chín)"

Trên đây là những di sản được biểu hiện cụ thể qua những tác phẩm biên khảo hàm ẩn những suy tư và khát vọng của ông về một tương lai tốt đẹp cho Quê Hương Dân Tộc.

Nhưng bấy nhiêu chưa phải là tất cả.

Trôm nghĩ, qua suy tư, lối sống và cung cách xử lý tiếp vật trong đời thường, với tư cách người chồng, người cha trong gia đình, người công dân đối với quốc gia, nhân quần, xã hội, ông Minh Võ Vũ Đức Minh còn để lại cho chúng ta một di sản không màu, không sắc, không có hình tượng, nhưng thật vô giá.

Đó là lòng yêu mến gia đình hòa thuận với tinh thần yêu nước thể

hiện qua tấm lòng nhiệt thành, dấn thân phục vụ con người với thái độ khắc kỷ, chính trực, lương thiện và một tâm hồn khiêm hạ hiếm thấy. Biết ông, làm việc với ông cả chục năm ở đài Phát Thanh Quốc gia và chẵn 30 năm gắn bó thân thiết về sách vở với ông ở Mỹ tôi có thể trung dẫn ba đặc điểm nơi con người ông Minh Võ. Đó là thái độ khắc kỷ, chính trực và lòng khiêm hạ.

Trước hết về thái độ khắc kỷ (khất khe, nghiêm túc với chính bản thân). Những người làm việc chung với ông, nhất là thuộc quyền ông, nếu biết được điều này không những sẽ hiểu, không phiến trách mà còn quý mến, kính trọng ông, sẵn sàng chấp hành những kỷ luật trong khi công tác. Trái lại, sẽ không khỏi buồn phiền, oán trách. Bản thân tôi đã chứng kiến những phản ứng như vậy nơi những người trẻ làm việc dưới quyền ông trong quân ngũ hay ở đài phát thanh Sài Gòn trước tháng tư năm 75. Chính những thành phần trẻ từng bắt mẫn đưa đến thái độ miệt thị, khinh khi ông thời gian còn ở trong nước, sau này gặp lại ở hải ngoại, có cơ hội nhận rõ tài năng, nhân cách và những công trình tim óc giá trị của ông, hầu hết đã hoàn toàn thay đổi cách nghĩ về ông. Họ chợt nhận ra một sự thật: khi người chỉ huy trực tiếp ấy khất khe, kỷ luật đối với thuộc cấp thì cùng lúc, do thúc đẩy của tinh thần trách nhiệm, tôn trọng việc chung, đã tự nghiêm khắc, khất khe, nghiêm túc đối với chính bản thân mình.

Xuất thân trong một gia đình Công giáo, nhiều đời chịu ảnh hưởng nho học, ông ghi tâm khắc cốt cả hai danh ngôn. Đức Khổng Tử có câu "*Kỷ sở bất dục, vật thi ư nhân* - Điều gì mình không muốn thì đừng gây ra cho người khác", và lời dạy của Chúa Giêsu cũng mang cùng ý nghĩa "*Nếu con muốn tha nhân làm gì cho con thì hãy làm như vậy cho họ*". Khác chẳng là lời Đấng Cứu Thế có phần tích cực hơn.

Gia nhập trường Võ Khoa Thủ Đức từ năm 1953, 22 năm sau (ngót một năm trước ngày mất nước) ông Minh vẫn còn mang cấp bậc Đại Úy. Còn nhớ Đại Tá Hồ Ngọc Tâm gia nhập trường Võ Khoa Thủ Đức khóa kế và là học trò của huấn luyện viên Vũ Đức Minh. Gặp lại ông thầy cũ, Đại Tá Tâm cảm thấy bất nhẫn tìm tới Bộ TTM/QLVNCH xin xét lại trường hợp Đ/U Minh. Nhờ thế trước khi giải ngũ cuối năm 74, ông được thăng Thiếu Tá.

Sau khi qua Mỹ, chỉ trong một thời gian ngắn ông Minh Võ cho ra đời ba tác phẩm lớn về cố TT Ngô Đình Diệm và nền Đệ Nhất CHVN. Có người nghĩ hẳn tác giả phải là người thân cận hoặc được hưởng nhiều ân huệ, bổng lộc của nhà Ngô mới có thái độ tận tụy như thế. Đây quả là một ngộ nhận tai hại. Có lần chính ông đã nói với tôi là chưa hề một lần ông được gặp gỡ Tổng Thống cũng như ông Cố Vấn, dù vì nhu cầu công vụ rất nhiều lần ông ghé Sở Nghiên Cứu Chính Trị gặp BS Trần Kim Tuyền và ông Nguyễn Duy Bách.

Điều này cho thấy lối sống liêm khiết, chính trực và tinh thần khiêm hạ của ông, một mẫu người không vì danh mà tăng bốc kẻ có quyền cũng không vì lợi mà chà đạp kẻ thất thế.

Thứ di sản tinh thần không màu sắc, không hình tượng kể trên đã ảnh hưởng sâu đậm tới tâm tình và cung cách ăn ở cư xử của 7 người con (5 trai, 2 gái) của ông. Trong suốt 9 năm đầu trong viện dưỡng lão, ngày nào ông cũng được ít nhất một trong các con luân phiên tới thăm nom, chăm sóc suốt ngày. Ngoại trừ một năm cuối vì đại dịch Vũ Hán và vì kỷ luật của viện, bố con chỉ có thể nhìn nhau, cùng cầu nguyện với nhau qua cửa kính.

Đây chính là hoa trái của thời thơ ấu được sống dưới mái nhà đầm ấm, tràn ngập tình yêu thương của người cha gương mẫu, người mẹ hiền đảm đang, nối dài những năm gà trống nuôi con vì chỉ vài tuần sau khi tới Mỹ theo diện HO năm 1991, sau cơn bạo bệnh, người bạn đời của ông Minh Võ đã vĩnh viễn ra đi.

Vài dòng tiểu sử tác giả Minh Võ

Ông sinh năm Đinh Mão (1927) tại Nam Định.

Năm 1953, thụ huấn trường Sĩ Quan Võ Khoa Thủ Đức, khóa 3 phụ.

Mãn khóa, ông được lưu lại trường làm huấn luyện viên. Sau đó liên tiếp lãnh giữ các chức vụ: Trưởng Phòng 5 Liên Trường Võ Khoa Thủ Đức (1955-1956). Tổng thư ký nguyệt san Tinh Thần, thuộc nha Tuyên Úy Công Giáo Quân Lực VNCH (1956-1957). Trưởng phòng Phát Thanh Quân Đội, Bộ Quốc Phòng VNCH (1958-1959).

Năm 1960, ông được biệt phái về đài Phát Thanh Quốc Gia

Năm 1963 ông được gửi qua tu nghiệp hơn một năm tại đài phát thanh BBC Luân Đôn trong chương trình trao đổi nhân sự. Năm 1964 về nước, ông tiếp tục phục vụ tại đài phát thanh QG với vị thế Phó Giám đốc kiêm Chánh Sự Vụ Sở Chương trình.

Do lời mời của Ban Việt Ngữ đài Tiếng Nói Hoa Kỳ (VOA), ông phụ trách trong hơn 7 năm liên tiếp mục “Viễn Ảnh Việt Nam Dân Chủ Cộng Hòa” (phát thanh hàng tuần) của đài này từ 1964 đến 1971.

Khi còn ở trong nước, ông là dịch giả của nhiều tác phẩm Anh, Pháp chuyên về giáo dục và chính trị. (Trong số đó có “Rèn Chí, Sg, 1956, “Óc Tượng Tượng”, Sg, 1957, “Hitler và các danh tướng Đức Quốc Xã”, Sg, NXB Sông Kiên, 1973; “Hitler trước (thời đại) Hitler”, Sg, Sông Kiên, 1974....).♦

Tang lễ nhà biên khảo Minh Võ được tổ chức ngoài trời. (H: Đăng-Giao/Người Việt)

Minh Võ: “Thần tượng Hồ Chí Minh”?

■ Trần Phong Vũ

Ông còn đặt họ Hồ vào bối cảnh lịch sử đích thực không tô vẽ, không thêm thắt trong từng biến cố, từng giai đoạn mà đương sự đã kinh qua, và dĩ nhiên không trốn được trách nhiệm đối với những hệ quả tàn hại mà quốc gia, dân tộc phải gánh chịu.

Vai trò truyền thông và trách nhiệm búng gộc “thần tượng Hồ Chí Minh”

(Nhân đọc bản thảo cuốn sách mới của Minh Võ, một tác giả đã gắn bó cả đời với truyền thông đại chúng)

Tác giả Minh Võ, với những tác phẩm như “*Sách Lược Xâm Lăng Của Cộng Sản*”, “*Ngô Đình Diệm, Lời Khen Tiếng Chê*”, “*Phản Tình Phản Kháng, Thực Hay Hu?*”, “*Ai Giết Hồ Chí Minh*” vừa trao cho chúng tôi bản thảo tác phẩm thứ năm của ông. Đó là cuốn “*Hồ Chí Minh, Nhận Định Tổng Hợp*”. Theo ông thì bản thảo cũng như tựa đề vẫn còn ở thời kỳ đang hoàn chỉnh và Tủ Sách Tiếng Quê Hương đang tiếp tay làm công việc biên tập với hy vọng ấn hành kịp vào Mùa Thu năm nay.

Đây là một tác phẩm đồ sộ về cả hai phương diện hình thức lẫn nội dung. Về hình thức, sách dày khoảng ngót 1000 trang và sẽ được in thành hai tập. Về nội dung, những suy tư sâu lắng của tác giả được tổng hợp từ quan điểm, nhận định và ý kiến của hơn 70 nhân vật và ngót 100 tác phẩm

ngoại ngữ cũng như Việt ngữ mang danh tính của những tác giả thời danh. Tác giả không viết bằng tiếng Việt có William J. Duiker, Jean Lacouture, Pierre Brocheux, David Halberstam, Bernard Fall, Jean Sainteny, Tường Vinh Kính, Douglas Pike, Joseph Buttinger, Robert Shaplen, Michel Tauriac, P. J. Honey, Phillip B. Davidson, Ellen Hammer, Daniel Ellsberg, Dennis J. Duncanson, v.v. Các tác giả người Việt gồm Hồng Hà, Phùng Thế Tài, Nguyễn Khắc Huyền, Bùi Xuân Quang, Tôn Thất Thiện, Đinh Trọng Hiếu, Đặng Phương Nguyễn Ngọc Huy,

Nguyễn Thế Anh, Chính Đạo, Kiều Phong Lê tất Điều, Hoàng Quốc Kỳ, Nguyễn Thuyên, Việt Thường, Trần Văn Giàu, Hoàng Văn Hoan, Sơn Tùng, Hoàng Tùng, Võ Nguyên Giáp, Nguyễn Thị Bình, Bùi Tín, Nguyễn Minh Cần, Vũ Thư Hiên, Cựu Hoàng Bảo Đại, Nguyễn Phương Minh (Đỗ Thái Nhiên), Trần Gia Phụng, Đỗ Mạnh Tri... kể cả Trần Dân Tiên, bút hiệu của chính Hồ Chí Minh viết để tự ca tụng mình mà cho mãi tới những năm sau này mới được bạch hóa.

Tác giả Minh Võ

Trước tháng Tư năm 75, Minh Võ là sĩ quan cấp tá trong quân lực Việt Nam Cộng Hòa, phục vụ tại Nha Chiến Tranh Tâm Lý Bộ Quốc Phòng. Sau đó ông được giao phụ trách đài phát-thanh Tiếng Nói Quân Đội. Năm 1960 ông được biệt phái ngoại ngạch phục vụ tại Nha Vô Tuyến Truyền Thanh với chức vụ trưởng phòng Bình Luận. Qua chương trình trao đổi nhân sự, ông cũng từng được gửi qua Luân Đôn làm việc tại đài BBC trong hai năm. Ngoài ra, ông còn là một chuyên gia nghiên cứu về chế độ cộng sản tại phía bắc vĩ tuyến 17 của chương

trình Việt ngữ đài VOA. Sau khi cộng sản thôn tính miền nam Việt Nam, cùng với hàng trăm ngàn quân cán chính thuộc chế độ cũ, ông phải ở tù ngót 10 năm cho đến năm 1993 mới qua định cư tại Mỹ theo chương trình HO.

Là người người chỉ huy trực tiếp và chịu trách nhiệm những bộ phận đầu não của đài trước tháng Tư năm 75 như các phòng Kiến Thức Phổ Thông, Giáo Dục Đại Chúng và nhất là phòng Bình Luận Thời Sự thuộc Sở Chương Trình trong một thời gian dài, khả năng, kiến thức và cái nhìn sâu sát của tác giả Minh Võ đã cho thính giả biết bản chất gian manh, xảo trá xuyên qua sách lược tuyên truyền, xách động hết sức tinh vi của chế độ Hà Nội. Tác phẩm “Sách Lược Xâm Lăng Của Cộng Sản” của ông từng được nhà văn Nguyễn Mạnh Côn đánh giá rất cao trong những cuốn sách cùng loại. Năm 1963 tác phẩm được in thành sách và được trích đọc trên đài Tiếng Nói Hoa Kỳ trong nhiều tháng liên tiếp.

Sau những năm dài bị cộng sản giam giữ trong những nhà tù mệnh danh trại cải tạo, qua định cư tại Mỹ, ông vẫn không ngừng ưu tư về vận mạng quê hương và dân tộc vẫn bị kìm kẹp. Theo ông, ngày nào những người quốc gia chưa nhìn ra ngón đòn xảo trá trong sách lược tuyên truyền mị hoặc của cộng sản thì ngày ấy, hy vọng trở về quang phục đất nước của người quốc gia chỉ là ảo vọng!

Ông nói, không chỉ riêng chúng ta bị lừa mà tuồng như cả thế giới tự do đã bị chế độ bạo tàn, gian trá cộng sản Việt Nam mà đứng đầu

*Tác giả minh Võ (2007).
Nguồn: OntheNet*

là Hồ Chí Minh cho vào xiếc. Sở dĩ ngày nay, sau khi cái nô của quốc tế cộng sản ở Liên Xô cũ, ở Đông Âu bị tan ra từng mảng mà cộng sản Việt Nam vẫn còn tồn tại chính là vì chúng còn bám víu vào cái mà chúng gọi là “tư tưởng Hồ Chí Minh” mà trong suốt hơn nửa thế kỷ, bằng những hành vi gian trá, chúng đã tìm hết cách để tô vẽ cho họ Hồ một khuôn mặt bề ngoài đầy vẻ yêu dân thương nước. Vì thế, không phải ngẫu nhiên mà ngày nay bóng ma Hồ Chí Minh vẫn còn là lá bùa hộ mệnh cho đảng và nhà nước Cộng sản Việt Nam tiếp tục thống trị quê hương. Trong suốt hơn nửa thế kỷ qua, không phải chỉ có bồi bút của chế độ nhận chỉ thị để tô lục chuốt hồng cho họ Hồ, mà chính đương sự cũng tự đánh bóng, dưới bút danh Trần Dân Tiên, để tôn mình lên làm một thứ Cha-Già-Dân-Tộc, đến nỗi ngay cả những nhà văn, nhà báo quốc tế, trong đó có những

nhân vật danh tiếng, cũng tranh đua viết sách xung tụng Hồ Chí Minh!

Từ cái nhìn thống nhất, không đôi đó, tác giả Minh Võ đi tới kết luận là muốn thắng cộng sản trong trận chiến quyết liệt cuối cùng này chúng ta không có con đường nào khác hơn là phải hiểu rõ những mảnh lối tuyên truyền gian trá của cộng sản, để từ đấy hạ bệ thần tượng Hồ Chí Minh. Muốn làm được công việc này, một mặt những nhà văn, nhà báo, những trí thức Việt Nam yêu mến quê hương, dân tộc phải phản biện những giọng điệu tuyên truyền của cộng sản, mà họ Hồ là một tay nghề số một. Mặt khác, những người Việt quốc gia còn phải can đảm nói [bằng ngôn ngữ của họ] với những tác giả, không phải người Việt, có sách ca tụng họ Hồ, rằng họ làm. Có thể mới mong thuyết phục được những thành phần chưa có kinh nghiệm về cộng sản, nhất là những thế hệ trẻ Việt Nam ở trong nước cũng như ở hải ngoại.

Sau khi đọc cuốn “Những Mâu Chuyện Về Đời Hoạt Động Của Hồ Chủ Tịch”, do chính Hồ Chí Minh viết từ năm 1948 dưới bút danh Trần Dân Tiên để tự đánh bóng mình, Minh Võ đã viết đoạn văn “Ai Giết Hồ Chí Minh?” (Độc giả có thể tìm đọc đoạn văn này trong Tác phẩm “Tâm Sự Nước Non. Ai Giết Hồ Chí Minh?” do Tủ Sách Tiếng Quê Hương ấn hành năm 2002). Mới đọc qua tiêu đề, người đọc lầm tưởng là nội dung bài viết hẳn sẽ vén màn bí mật về một cái chết bất thường của họ Hồ do một âm mưu nào đó. Nhưng khi đọc hết người ta

mới vỡ lẽ là trước cái chết đột ngột của Hồ Chí Minh đến nỗi những tay đầu sỏ ở Bắc Bộ Phủ tỏ ra lúng túng khi công bố ngày chết của y khiến dư luận hồi ấy xôn xao, bàn tán cho là họ Hồ bị bức tử, Minh Võ đã huych toẹt cho người đọc ông hiểu là chính họ Hồ đã tự đào huyệt chôn mình bằng cuốn tự truyện – nhưng không nhận là tự truyện – mà lại gian dối núp dưới một bút hiệu vô danh! Và hành vi này của họ Hồ đã khiến Minh Võ cho rằng chính y đã tự giết mình, không phải giết thể xác, nhưng là giết, là làm tan biến đi cái hào quang giả tạo lâu nay.

Trong suốt thời gian tìm tòi sách vở, tài liệu về Hồ Chí Minh trong các thư viện để viết bản thảo cuốn “Hồ Chí Minh, Nhận Định Tổng Hợp”, có lần Minh Võ đã than thở với bạn bè là ông đã hết lời thuyết phục những anh chi em sinh viên trẻ, giới ngoại ngữ viết sách để mở mắt cho những tác giả Âu Mỹ và giới trẻ Việt Nam sinh trưởng ở hải ngoại thấy rõ những trò bịp bợm của cộng sản, cụ thể là Hồ Chí Minh, nhưng dường như mọi người đều bỏ ngoài tai.

Nói tới những nỗ lực của mình, ông coi cái gọi là thần tượng Hồ Chí Minh giống như một cây cổ thụ được cả thù lẫn bạn che chắn, muốn đốn ngã cần phải có những phương tiện tân tiến như cưa máy, cần trục, thì cố gắng của mình ông khác gì lấy dao cắt tiết gà đốn cây cổ thụ! Ông tâm sự, dù biết rằng việc làm của mình tuồng như vô ích, như đã tràng xe cát, nhưng ông mong nó sẽ là động cơ đánh động lương tâm giới trí thức khoa bảng Việt Nam

còn nặng lòng đối với quê hương, dân tộc, để hy vọng một ngày nào đó họ sẽ nối tiếp con đường của ông.

Tiên liệu những ngộ nhận khó tránh về phía người đọc.

Trao tập bản thảo cho chúng tôi, tác giả Minh Võ ân cần căn dặn là nên đọc thông thả, đừng vội vã. Bởi vì ông biết trước là nếu chỉ đọc thoáng qua, đọc giả, nhất là những người vốn dĩ có thành kiến xấu đối với Hồ Chí Minh, sẽ không khỏi ngộ nhận khi đọc những đoạn trích dẫn từ tác phẩm của những tác giả cộng sản hoặc những tác giả nước ngoài, trong đó họ đã vận dụng mọi lý chứng để tâng bốc họ Hồ.

Ông tâm sự, đối tượng cuốn sách này không phải là những người đã thấu rõ cái tầy gian ác của Hồ Chí Minh mà là giới trẻ Việt Nam sinh ra, lớn lên ở hải ngoại, từng có cơ hội đọc những tác phẩm của những trí thức, những nhà văn, nhà báo danh tiếng Âu Mỹ mà vì lý do thời thượng hoặc vì chỉ căn cứ vào sách vở, tài liệu do Hà Nội ngụy tạo, đã đề cao thần tượng Hồ Chí Minh. Mà muốn thuyết phục những thành phần này, chúng ta phải tỏ ra là chúng ta vô tư. Giản dị là trước khi đọc những trang trích dẫn trong tác phẩm Việt ngữ này họ đã được đọc nguyên tác.

Với thái độ lo xa và cẩn trọng hơn, trong một e-mail gửi cho một số bằng hữu đang có trên tay tập bản thảo cuốn sách mới của ông, Minh Võ đã chu đáo căn dặn:

“Mục tiêu của tác phẩm nhằm góp phần vào việc phá hủy huyền thoại Hồ Chí Minh là “cha già dân tộc”, là anh hùng cứu nước. Đối tượng chính: Nhắm vào giới trẻ không có kinh nghiệm về cuộc chiến tranh Việt Nam và người ngoại quốc [biết đọc tiếng Việt] vốn bị tuyên truyền của cộng sản và sự hướng dẫn dư luận một chiều của báo chí phản chiến. Đối tượng phụ là những độc giả Việt Nam chưa hiểu rõ về mưu mô xảo trá của cộng sản...”

Trong hai chuyến bay dài vào trung tuần tháng 5-2003 vừa qua, chúng tôi đã đọc đến trang chót của tập bản thảo dày hơn 400 trang giấy khổ lớn. Quả thật tác giả đã có lý phần nào khi tiên liệu những ngộ nhận về phía một số độc giả khi đọc Tác phẩm của ông. Chỉ cần lướt qua chương đầu đề cập nội dung cuốn “Ho Chi Minh (a life)” của W. J. Duiker là đủ rõ.

Chương I với tiêu đề: Cuốn Tiểu Sử HCM Đầy Đủ Nhất, Minh Võ viết:

“Ngoài lời tán tụng của một số sử gia Mỹ nổi tiếng như Douglas Pike, Marilyn Young, tờ Washington Post đã gọi tác phẩm ‘Ho Chi Minh (a life)’ của William J. Duiker là cuốn sách nói về Hồ Chí Minh ‘có lẽ đầy đủ và uy tín nhất từ trước đến nay trong các sách nói về Hồ Chí Minh’. Stanley Karnow, nhà báo lão thành trở thành sử gia tên tuổi với cuốn ‘Vietnam, a History’ cũng viết: ‘Người ta đã viết nhiều về Hồ Chí Minh, nhưng chưa có cuốn nào bằng (equals) cuốn của W. J. Duiker’. Chữ bằng đây có thể được hiểu theo nhiều nghĩa: hay, hấp

dẫn, nhiều chi tiết mới mà các cuốn khác không có, hay nhiều trang nhất (...) đúng 700 trang khổ lớn.

“Để viết cuốn sách này, Duiker đã mất 20 năm để đọc, gặp gỡ những tác giả đi trước, những nhân chứng (...) ở Mỹ, Úc, Âu và Việt Nam, Trung Quốc, Nhật Bản (...)”

Sau khi nói tới thái độ trân trọng của dư luận đối với cuốn tiểu sử họ Hồ được coi là hết sức đồ sộ của Duiker như trên, Minh Võ lại kèm theo đoạn trích sau đây trong chính Tác phẩm của Duiker:

“Bất kể cuối cùng người đời phán xét về di sản của ông để lại cho dân tộc mình ra sao, ông Hồ đã chiếm được một chỗ trong ngôi đền thờ những anh hùng cách mạng đã từng đấu tranh mạnh mẽ để những người cùng khổ trên thế giới có được tiếng nói đích thực của họ.”

Trích đoạn trên đây quả là thủng xãng tạt vào mỗi lửa đang âm ỉ cháy trong tâm não những thành phần chống cộng, những nạn nhân vốn thù họ Hồ (gã đồ tể được coi là căn nguyên gây ra những thảm cảnh mà 80 triệu đồng bào Việt Nam phải gánh chịu trong chế độ độc tài toàn trị cộng sản lâu nay) đến tận xương tủy. Từ suy nghĩ này, người viết hiểu được những tiên liệu của tác giả khi ông ân cần nhắc người đọc nên đọc thông thả, luôn liên kết những trích đoạn với lý luận trước hoặc sau đó của ông. Và điều quan trọng là phải biết đối tượng ông nhằm vào. Nếu thận trọng đọc kỹ độc giả có thể dễ dàng chia sẻ quan điểm và lập trường của tác giả khi gặp cuốn sách lại.

Từ ngoài nhìn vào tác phẩm

Sau khi trích dẫn những lời lẽ xung tụng họ Hồ một cách quá đáng và lộ bịch của Duiker như trên, chỉ mấy chục dòng kế tiếp, tác giả viết:

“Khi xây dựng tác phẩm, Duiker đã được tài trợ để qua Việt Nam, qua Liên Xô thu góp tài liệu, đồng thời lại có sẵn tài liệu của nhiều tác giả đi trước (...). Khi phân tích tài liệu, Duiker luôn tỏ ra vô tư bằng cách nêu lên nhiều giả thuyết trái ngược, nhưng phần lớn kết luận của ông bao giờ cũng ngả theo tài liệu chính thống trước các nghi vấn đang gây tranh cãi.

Chẳng hạn trong nghi vấn về vụ nhà cách mạng lão thành Phan Bội Châu bị Pháp bắt, Duiker đưa ra rất nhiều lời biện bạch để cho rằng chính cụ Nguyễn Thượng Hiền, một người thân tín của cụ Phan, đã báo cho Pháp bắt cụ Phan chứ không phải Lâm Đức Thụ là kẻ cộng tác mật thiết với Hồ Chí Minh như sử gia Phạm Văn Sơn hay tác giả Hoàng Văn Chí và nhiều tác giả khác đã viết. Riêng tác giả Việt Thường, một nhà báo cộng sản hoạt động cho đến 1976 tại miền Bắc đã quả quyết người âm mưu bán đứng cụ Phan chính là Hồ Chí Minh. Khi nói về nghi vấn này, Duiker cũng không nhắc tới cái chết của Lâm Đức Thụ mà theo một số tác giả là do Hồ Chí Minh chủ mưu để giữ bí mật việc ông ta có dính vào vụ báo cho Pháp bắt cụ Phan Bội Châu, mặc dù Duiker từng nhắc tới mối liên hệ khăng khít giữa Lâm Đức Thụ và Hồ Chí Minh.”

Tác giả Minh Võ cũng trưng dẫn nhiều chi tiết trong cuốn “Ho Chi Minh (a life)” của Duiker mà vì vô tình đã kể lại một cách thoải mái theo tinh thần phóng khoáng của người dân phương tây khi tường thuật nhiều chi tiết liên quan tới cuộc đời tình ái lãng nhãng của họ Hồ với những tên tuổi như Tăng Tuyết Minh, Đỗ Thị Lạc, Nông Thị Xuân, Nguyễn Thị Minh Khai, Nguyễn Thị Phương Mai v.v. Và điều này đã dẫn tới những tranh cãi trong bộ máy kiểm duyệt của Hà Nội khi muốn chuyển ngữ Tác phẩm 700 trang khổ lớn của Duiker ra Việt Ngữ.

Trong đoạn mở đầu chương I, Minh Võ viết:

“Tuần báo *Far Eastern Economic Review* (Viễn Đông Kinh Tế) số ra ngày 8/8/2002 đã bị hạn chế phổ biến ở Hà Nội vì có đăng bài tựa đề ‘Các nhà kiểm duyệt bàn cãi về tiểu sử ông Hồ’. Sự việc này đã dẫn tới lời qua tiếng lại giữa hãng Thông tấn Reuters và phát ngôn viên ngoại giao Phan Thúy Thanh của Hà Nội. Chung quy cũng chỉ vì tác phẩm *Ho Chi Minh (a life)* của William J. Duiker mà một số người tại Hà Nội có ý định dịch ra tiếng Việt”.

Để đóng lại chương sách này, ông viết:

“Chúng tôi nghĩ rằng sự việc xảy ra vào tháng 8, 2002 về việc phổ biến cuốn sách tại Việt Nam có thể đã gợi nhắc tác giả về một ý nghĩ nào đó. Duiker nghĩ sao khi những người Cộng Sản Việt Nam đặt thẳng vấn đề phải cắt bỏ một số chi tiết trong cuốn sách mới được phép phổ biến tại Việt Nam? Trong lá thư gửi cho nhà xuất bản Hyperion Books, New York,

nhà xuất bản Chính Trị Quốc Gia tại Hà Nội đã ghi rõ ‘cần bỏ đi một vài đoạn không phù hợp với những thông tin hiện có trong hồ sơ của chúng tôi’.

Duiker đã viết cuốn sách dựa trên phần lớn tài liệu chính thức và nhận định từ những nhân vật của chế độ. Nhưng sách vẫn không thể phổ biến vì cách khai thác tài liệu không phù hợp với cái nhìn của chế độ và chế độ cũng không giấu kín ý đồ muốn kiểm duyệt mọi lời phát biểu của tác giả. Chế độ đó liệu có thể phù hợp với mong mỏi của toàn thể những người dân Việt Nam vẫn đòi hỏi dân chủ tự do từ 1945 tới nay không và chế độ đó là di sản của ai?”

Chỉ một vài trích dẫn kể trên, theo chúng tôi, ngoại trừ những người đọc theo kiểu ‘cưỡi ngựa xem hoa’, nếu đọc chậm rãi một cách có ý thức có lẽ không ai hiểu lầm dụng ý của tác giả. Và chẳng ngày nay con người đã bước chân vào thiên niên kỷ thứ ba với những bước nhảy vọt về phương diện tin học. Do đó ai cũng hiểu rằng, chủ trương bưng bít thông tin hoặc thông tin một chiều ngày càng tỏ ra lỗi thời, không còn đất đứng. Hơn thế, nó chỉ tạo nên những phản tác dụng mà thôi. Thái độ vô tư, trung thực của những người làm công tác văn hóa, kể cả trong lãnh vực thông tin tuyên truyền, thường dễ dàng thuyết phục được cảm tình của đám đông quần chúng.

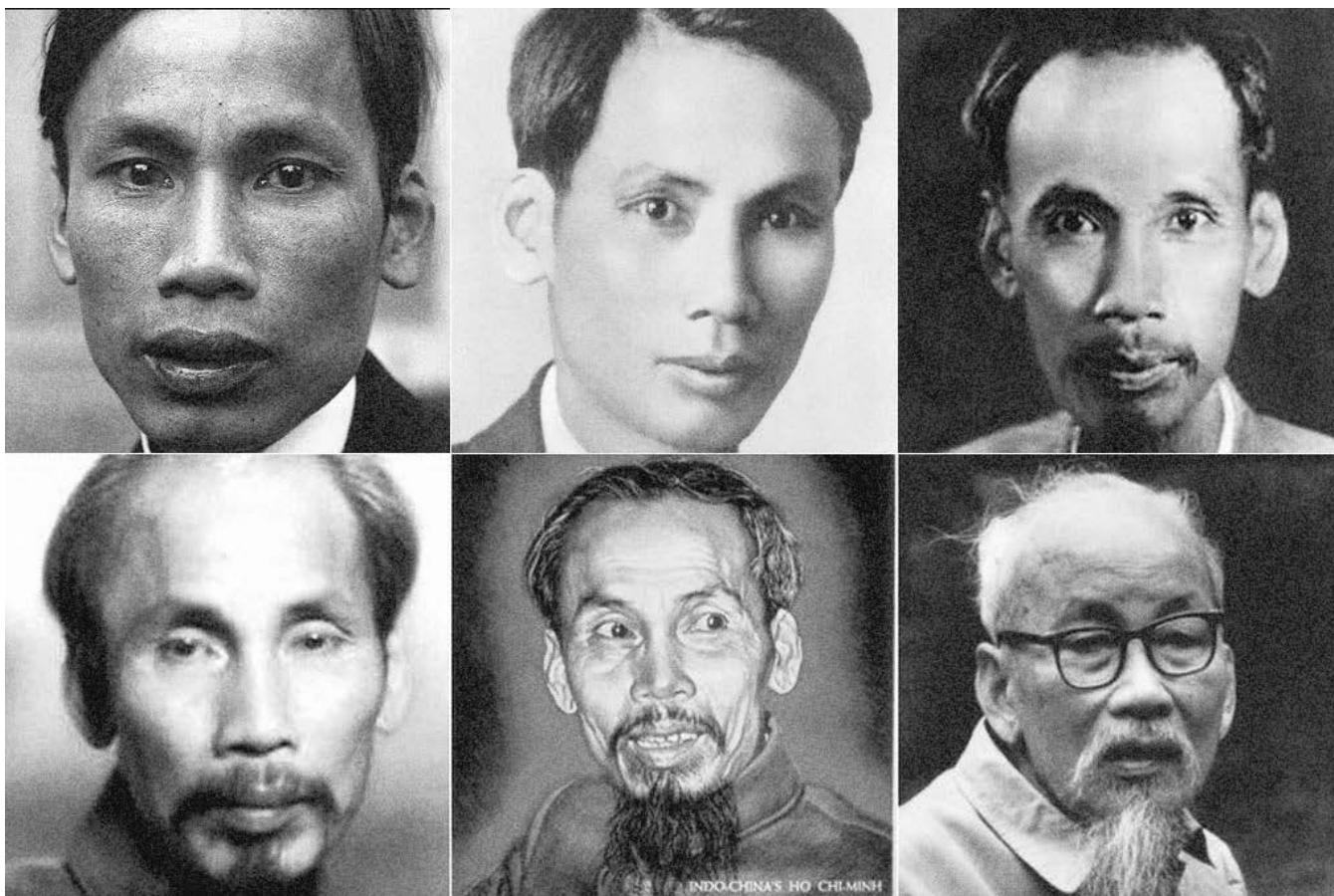
Những sách vở, tài liệu viết về chiến tranh Việt Nam, về nhân vật Hồ Chí Minh, của những tác giả ngoại quốc có tiếng xuất hiện nhan nhản trong các tiệm sách và

thư viện khắp nơi. Những người trẻ Việt Nam sinh ra và lớn lên tại Âu Châu, tại Bắc Mỹ không chỉ có dịp đọc những sách vở, tài liệu vừa nói mà họ còn được chính các ông bà giáo giảng dạy môn sử ảnh hưởng tại các trường lớp họ đang theo học. Do đó khi viết về những đề tài lớn liên quan tới cuộc chiến tranh Việt Nam, về tiểu sử những nhân vật cỡ Hồ Chí Minh, nhất là khi trung dẫn những tác giả danh tiếng nước ngoài, người viết bắt buộc phải chọn lựa thái độ công bằng và vô tư mới mong thuyết phục được người đọc. Điều quan trọng là mục tiêu tối hậu của người viết và luận điểm nêu ra để lý giải những khúc mắc, đối nghịch của vấn đề hầu đạt được mục tiêu tối hậu đã vạch ra.

Để hiểu được quan điểm, chủ trương của tác giả Minh Võ khi thực hiện cuốn “Hồ Chí Minh, Nhận Định Tổng Hợp”, trong đoạn trên, chúng tôi đã chọn chương I như một điển hình để làm chuẩn khi đọc 54 chương kế tiếp trong toàn bộ cuốn sách. Dĩ nhiên, ngoài những chương trung dẫn những chứng cứ, những lý luận hỗ trợ cho thái độ khen chê của những tác giả, tác phẩm viết về Hồ Chí Minh, người đọc không thể bỏ những chương phê bình, nhận định, những đoạn tổng kết, kể cả những lời tự bạch của tác giả trong Lời Nói Đầu.

Ở đây, tác giả đã cắm một cái móc rõ rệt: khác với những nhân vật lịch sử khác, kể cả những loại bạo chúa như Néron, Tần Thủy Hoàng, Hitler là những con người chỉ sống và hành động một thời, ngoại trừ những hình tích còn để lại trong sách vở, phim ảnh, trong tâm trạng hoặc chán ghét hoặc hâm mộ của một số người, họ Hồ dù đã chết mấy chục năm trước, nhưng những huyền thoại về cuộc đời hoạt động của nhân vật này không chỉ có giá trị như những chuyện tích. Trái lại nó vẫn còn đang tác động từng ngày từng giờ trong cuộc sống o ép, tù túng, sợ hãi của tám chục triệu người dân trên đất nước chúng ta hôm nay. Những khuôn mặt thừa kế sự nghiệp của ông ta ở Hà Nội cho đến bây giờ, lúc này, vẫn còn không ngừng đánh bóng cái quá khứ vừa mơ hồ, vừa huyền hoặc của một con người mà ngay từ cái tên, từ ngày sinh tháng đẻ, từ đường đi nước bước, kể cả ngày chết, cách chết cũng đã trở thành một thứ huyền thoại lạ lùng, kỳ bí.

Thật ra lối tô vẽ hình tượng lãnh tụ theo kiểu vẽ rồng trên mây như thế chỉ đánh lừa được một số khuôn mặt trí thức, nhà văn, nhà báo phương tây có thói quen nhìn ngắm, phê phán, nhận định về người và việc theo nhãn quan trong sáng, chân thành – thứ chân thành quá độ để trở thành ngây thơ, ngớ ngẩn – hoặc những người trẻ Việt Nam sinh sau đẻ muộn. Nó không qua được cặp mắt và khối óc tinh tường, mẫn cảm của những người như Minh Võ. Chính nhờ thế mà cái hình tượng hào nhoáng, chột biến chột hiện của họ Hồ được đảng và nhà nước độc tài toàn trị cộng sản ở Hà Nội, kể cả chính đương sự tự tạo nên và được sự hưởng ứng của những nhà văn, nhà báo phương Tây phụ họa, đã bị ông phá vỡ bằng những luận điểm vững vàng, khả tín, dù ông vẫn không ngần ngại trích dẫn nguyên văn những gì mà đối phương thường trân trọng để gồng mình bảo vệ cái gọi là “tư tưởng Hồ Chí Minh”.

Hồ Chí Minh: nhiều mặt. Nguồn: DCVOnline tổng hợp

Tóm lại, tác giả không chỉ nói về nhân vật này như một con người với cá tính thiện, ác theo quan điểm bạn thù được nhào nặn, biến hóa qua những huyền thoại, những lý luận thậm xưng từ nhiều phía. Đi xa hơn thế, ông còn cố gắng đặt họ Hồ vào bối cảnh lịch sử đích thực không tô vẽ, không thêm thắt trong từng biến cố, từng giai đoạn mà đương sự đã kinh qua, và dĩ nhiên không trốn được trách nhiệm đối với những hệ quả tàn hại mà quốc gia, dân tộc phải gánh chịu.

Người viết những dòng này muốn nói tới những âm mưu sát hại các lãnh tụ cách mạng, những cái chết oan của cả trăm ngàn người trong cuộc cải cách ruộng đất, những ác quả tạo nên thảm cảnh cả triệu nạn nhân mất xác trên đường mòn Hồ Chí Minh do chủ trương lấn chiếm miền Nam, và hơn hết thảy, tội biến dân tộc thành một con cò, một thứ chur hầu của chủ nghĩa Mác-xít Lê-nin-nít bạo tàn và không tưởng. Tất cả đã được Minh Võ đưa vào Tác phẩm của ông.

Ngoài ra, tác giả cũng khơi lên những câu hỏi, những nghi vấn chung quanh những thời điểm, khi thì ba năm, khi thì năm năm bỗng dưng nhân vật này biến mất trong cuộc đời giống như chuyện phong thần. Và bằng phương pháp đối chiếu, tổng hợp để rút ra kết luận, qua những nguồn sách vở, tài liệu phong phú từ nhiều phía, với tác phẩm thứ năm mang một trọng lượng đáng kể cả về phẩm lẫn lượng này,

Minh Võ đã giúp độc giả có được một cái nhìn xuyên suốt về cuộc đời Hồ Chí Minh để từ đây làm bộc lộ cái chân diện trí trá, thâm độc của y.♦

California, 2003

**Chúc Mừng
Năm Mới
Sức Khỏe
Đồi Đào**

Viết Từ Nước Đức

■ Phạm Hồng-Lam

Nhà tâm lý học Fritz Riemann coi việc vượt lên khỏi chính mình và mở cửa biên giới cái Tôi của mình ra cho tất cả mọi người là một nhiệm vụ vô cùng quan trọng của tuổi già.

Khi mở cửa biên giới như vậy, tôi từ bỏ thái độ khẳng khái bám chặt vào cái Tôi, để mở lòng mình ra đón lấy một cái gì đó to lớn hơn mình. Riemann nói tới thái độ „*mở rộng í thức của mình ra qua việc tự quên mình*“. Việc mở rộng này có thể là một cảm giác về vũ trụ, trong đó ta cảm thấy mình như hoà tan vào toàn thể vũ trụ. Mình là một phần của vũ trụ. Cảm giác cô đơn vì thế sẽ biến mất. Riemann trích lại lời của Oskar Adler, kẻ đã có kinh nghiệm về việc thờ ra hít vào như là một cách kết hợp con người mình với vũ trụ: „*Khi tôi hít vào, vũ trụ trong tôi thờ ra; khi tôi thờ ra, vũ trụ lại hít tôi vào trong nó.*“ Nhà tâm lý học Eva Jaeggi cũng nói tới đề tài siêu thăng (Transzendenz) trong tuổi già. „Siêu thăng“ ở đây có nghĩa là vượt lên trên, không phải theo nghĩa siêu hình, mà với nghĩa là vượt qua một giới hạn nào đó

NGHỆ THUẬT VUI SỐNG TUỔI GIÀ

■ Anselm Gruen. Người dịch Phạm Hồng-Lam

VƯỢT LÊN KHỎI CHÍNH MÌNH

do thói quen cuộc sống thường ngày đặt ra. Bà Eva Jaeggi cho hay, một số người già cảm nhận lại được những kinh nghiệm tôn giáo của tuổi thơ, khi họ bước vào một nguyên đường yên tĩnh. Một số khác lại có những kinh nghiệm siêu thăng bản thân không rõ rệt: Đùng một cái, mọi sự đối với họ trở nên hơi khác; họ có thể thoát ra khỏi những khuôn sáo thường ngày, quên đi mọi lo toan để quay về với chính mình.

Nhà xã hội học người Mi Peter L. Berger coi hài hước là một đặc trưng của siêu thăng bản thân:

„*Hài hước là đặc tính làm con người khác với mọi sinh vật khác. Nó có nghĩa là lui mình lại về phía sau, không đặt mình làm tâm điểm, mà bước ra ngoài mỉm cười nhìn vào mình.*“

Kết cuộc thì siêu thăng có nghĩa là quên mình vì Chúa, mở lòng ra cho Đấng Tạo Hoá vô cùng và cảm nhận được sự nâng niu chở che của Người. Như vậy, kì cùng thì tiến trình về già cũng là một con đường tu đức.

Nhưng ở đây ta phải thận trọng. Có một nghiên cứu cho biết, người già không đương

nhiên trở nên đạo đức hơn. Dù đông đảo người già siêng năng đi nhà thờ dự các buổi phụng vụ, đức tin nơi họ cũng không đương nhiên gia tăng nơi hết mọi người. Có những người già trở nên nhạt niềm tin, bỏ đạo, và nói ra những tư tưởng vô thần, mà họ trước đây đã không dám nghĩ tới.

Đức tin cũng biến chuyển trong tuổi già. Một số tin tưởng lạc quan cho rằng, đức tin luôn đồng hành đỡ nâng mình và Chúa vẫn luôn lo liệu cho mình, bỗng trở thành trống rỗng. Người già phải nghĩ lại về đức tin của mình. Họ đứng trước thử thách phải vượt qua những hình ảnh vốn có về Thiên Chúa, để tìm về một Đấng không thể thấu hiểu được. Nhưng một số người đã không chấp nhận thử thách này. Họ vút luôn Thiên Chúa cùng với những hình ảnh vỡ vụn về Người. Họ chẳng còn muốn biết gì về Người nữa. Thường rồi họ cũng trở thành những con người chua cay và thất vọng.

Có nhiều Ki-tô hữu gặp khủng hoảng đức tin khi về già. Họ bắt đầu ngờ vực về những điều trước đây họ từng đặt hi vọng. Họ đã trải qua những kinh nghiệm đau

khô. Họ mất chồng, vợ hay con cái. Họ cảm thấy bệnh hoạn và cô đơn. Còn gì để nâng đỡ họ? Đức tin còn í nghĩa gì? Một số người lên gân bám chặt vào những tín khoản thời tuổi thơ của họ. Một số khác rời bỏ đức tin và chẳng còn muốn biết gì về Thiên Chúa nữa, bởi vì Chúa đã không giúp họ. Lại cũng có những người băng qua các ngò vực tìm tới một nền tảng cứu mạng nào đó. Họ cảm được rằng, tất cả những gì mà mình có thể biết được trong đức tin vốn chỉ là một dấu chỉ về một Thiên Chúa không thể dò thấu, rằng các tín điều cũng chỉ là hình ảnh, điểm tựa về một Thiên Chúa vượt ngoài mọi hình ảnh.

Thỉnh thoảng có những người già đến với tôi trong nỗi thất vọng. Họ đã xây đời họ trên nền đức tin. Nhưng giờ đây đức tin xem ra đang xa rời họ. Tôi cố gắng giúp họ hiểu rằng, đó không phải là tội và đó cũng là điều rất bình thường: Sự ngờ vực trong hiện tại là một thử thách, để tạo cho đức tin có một nền móng vững hơn. Và tôi mời họ cứ tiếp tục suy nghĩ về sự ngờ vực của mình cho tới cùng. Vâng, có thể những gì mình nghĩ về Thiên Chúa chỉ là tưởng tượng, có thể quan niệm của mình về sự sống đời đời chỉ là tưởng tượng. Nhưng nếu suy nghĩ cho thật rốt ráo, thì tất cả những suy nghĩ và quan niệm đó đều vô nghĩa.

Riêng đối với tôi, khi suy nghĩ rốt ráo về những điều đó, tôi cảm thấy có một động lực nảy lên từ thẳm sâu lòng mình và tôi nhất quyết nói rằng: „Tôi sẵn sàng đặt cược với con bài đó. Tôi tin vào

phụng vụ, tin vào thánh An-tinh (Augustinus), tin vào thánh Tê-rê-xa ở Avila.“ Dù hoang mang, tôi vẫn đứng về phía đức tin và về phía sự sống. Cho tới lúc chết, đức tin này vẫn là thứ có thể nghi ngờ, nhưng nó là cái nền tảng cứu mạng tôi và nó giúp tôi hiểu được nỗi khó khăn của những người đang gặp thử thách với nó.

Đối với nhiều người già, thói quen phụng vụ là những yếu tố quan trọng cho đường tu đức của họ. Những thói quen này giúp họ có một quê hương và có cảm giác là họ được vây bọc bởi những màu nhiệm của Thiên Chúa. Thói quen phụng vụ tạo cấu trúc cho ngày sống của họ và mở đường cho họ gặp Thiên Chúa. Và chúng cho họ cái cảm giác rằng, chính họ sống, chứ không phải là bị sống.

Trong nhiều năm trời, nhịp sống thói quen rất quan trọng đối với mẹ tôi. Mỗi sáng bà thức dậy lúc 7 giờ; 8 giờ tới nhà thờ dự thánh lễ; sau đó ăn sáng, rồi ngồi vào ghế bành lần hai chuỗi cầu nguyện cho con cháu. Rồi nghe băng truyện đặt mua từ Hội Người Mù gởi tới đều đặn. Bằng cách đó, tuổi già của bà vẫn giữ được tinh thần minh mẫn và nghe được nhiều cuốn sách hay. Rồi chuẩn bị bữa ăn trưa. Sau giấc ngủ trưa, bà làm một số chuyện lật vật trong nhà, rồi xem truyền hình hoặc gọi điện hỏi thăm các con các cháu. Thói quen làm cho bà có cảm giác là chính bà đang chủ động cuộc sống, chứ không phải đang bị sống. Do đó, bà chẳng bao giờ phàn nàn về tình trạng mù loà của mình. Thói quen là nguồn tạo sự ham sống cho bà.

Thói quen hàng ngày cũng luôn tạo cho ta cảm giác về quê hương, không phải theo nghĩa hoài cổ hay vọng cổ, mà vì nó gợi ta nhớ tới cái bí ẩn đang hiện diện nơi ta: cái bí ẩn về mái nhà Thiên Chúa, trong đó ta đang an cư. Ta chỉ an cư nơi nào mang bí ẩn. Điều này những người già vốn vẫn trung thành với thói quen hàng ngày đều biết. Ngay cả khi mẹ tôi không còn có thể làm được gì nhiều bên ngoài: chỉ riêng sự sống, chỉ riêng việc chính bà sống, thay vì bị sống, là chứng cứ cho một điều bí ẩn vượt lên khỏi bà. Nó là chứng cứ cho một cuộc sống tràn đầy.

Việc đọc kinh ban sáng cũng là một thói quen hàng ngày của mẹ tôi. Sáng nào bà cũng nguyện những lời như nhau, mà bà đã học thuộc lòng từ cuốn Phụng Ca: „*Mỗi ngày Chúa ban cho con là một ngày mới, và mỗi ngày đều quan trọng như nhau trước mặt Chúa*“ (PC 15,6). Rồi bà cầu cho người chồng đã mất: „*Lạy Cha, Cha đã gọi chồng con về với Cha. Chúng con cũng đã sánh bước với nhau chung một quãng đường đời*“ (PC 26,2).

Khi vì tuổi tác không còn nhớ được trọn vẹn hai lời cầu đó, mẹ tôi nhờ em gái tôi viết chúng ra giấy với chữ lớn, rồi bà dùng kính lúp đọc và học thuộc lòng lại. Em tôi cảm động, khi thấy mẹ ngày nào cũng bắt đầu với hai bài nguyện đó. Trong lời nguyện thứ nhất cũng có một đoạn: „*Cả khi con không thể yêu hết tất cả mọi người một cách vô vụ lợi, xin Chúa hãy giúp con đừng làm xiêu lòng nản chí những người con gặp.*“ Khi thấy mẹ cầu và nhất là khi phải chép lại những

lời nguyện đó cho mẹ, em gái tôi cảm nhận được nguồn động lực sống của mẹ và hiểu ra tại sao mẹ nỗ lực sống từng ngày. Mẹ tôi đưa lời nguyện vào trong ngày sống. Bà đón nhận mỗi ngày như là quà tặng của Chúa và muốn ghi dấu tình yêu của mình vào trong ngày đó.

Thói quen hàng ngày và những lời nguyện đó đồng hành với mẹ tôi trong suốt nhiều năm trời. Nhưng bước vào năm cuối với bệnh tình gia tăng, bà cảm thấy phải đơn giản hoá hơn nữa việc cầu nguyện. Bà đã trải qua một kinh nghiệm vốn có nơi nhiều người già: cuộc sống thiêng liêng càng lúc càng đơn giản hơn, càng bớt câu nệ vào hình thức bề ngoài, càng lặng lẽ và mở rộng lòng ra cho Thiên Chúa khôn dò. Ta chẳng còn phải suy tư nhiều. Ta trao cho Chúa con tim trống rỗng của mình, để cho Người tự đổ đầy. Ta không còn có thể lặp đi lặp lại những cảm xúc mà chúng ta đã dùng để say sưa ca ngợi Chúa trong tuổi thanh xuân. Con đường tu đức của ta càng trở nên thâm lặng hơn. Ta không còn cần phải nhiều lời. Ta im lặng mở lòng ra với Chúa. Ta thâm lặng đồng í với Người và với cuộc sống mà Người đã trao cho ta. Ta hết xét đoán và đánh giá chính mình và kẻ khác. Ta đã kinh qua các đỉnh cao và vực sâu của đời người; và giờ đây tiến tới trước mặt Người, và trong Người ta tìm lại bình an cho mình và cho thế giới. Ai về già được như thế, kẻ đó quả thật là ân phúc cho những người chung quanh mình.

Trong những năm cuối mẹ tôi hoàn toàn bỏ xem truyền hình. Cả đời bà cũng rất ít xem nó. Đặc biệt trong hai năm cuối bà tuyệt đối chẳng còn nói gì nữa về chuyện truyền hình. Bà trở về với nội tâm. Bà có thể suốt ngày nằm yên nghỉ hay ngồi xe lăn yên lặng ngắm nhìn cảnh vật thiên nhiên.

Trong một cuộc họp toàn tu viện, để trao đổi về chuyện làm sao giúp cho tuổi già được thành đạt, có người đã đề nghị gắn trong phòng mỗi tu sĩ già một máy truyền hình, để ngày sống của họ bớt buồn chán. Với tôi, đó là một sự thất bại hoàn toàn về mặt tu đức. Không nên để người già bị tràn ngập bởi muôn ngàn hình ảnh của truyền hình. Họ cần phải quay vào nội tâm và khám phá ra những hình ảnh mà Thiên Chúa tạo ra nơi họ - bằng qua những trải nghiệm thình lặn của họ, bằng qua những gặp gỡ với con người và với những lời Chúa đánh động tâm can họ.

Dĩ nhiên cũng có những lúc truyền hình giúp ta tỉnh táo, vì con người vốn thích nhiều thứ. Nhưng từ lâu con đường thình lặn và suy niệm đã là những truyền thống linh đạo rất được đề cao cho tuổi già. Khi không còn những thứ bên ngoài, ta mới quay về với ánh sáng nội tâm, mới có dịp làm việc với những gì xuất hiện trong ta; có như thế con người mới trở nên khôn ngoan và sẵn sàng mở lòng ra với Chúa.

Sự đơn giản hoá hoạt động tâm linh đi theo với tuổi già. Giờ đây khía cạnh siêu ngã của Thiên Chúa bắt đầu chiếm giữ sân khấu nội tâm. Người già nào bỏ được cái Tôi của mình, người đó trước mặt Thiên Chúa cảm thấy mình như một kẻ đứng vững trên nền cuộc sống

và hoà hợp làm một với nền đó. Họ không phủ nhận ngôi vị của Thiên Chúa. Nói theo từ ngữ của Kinh Thánh, họ cảm được Thiên Chúa như một kẻ đang đối thoại với mình. Nhưng lời nguyện của họ càng ngày càng lặng lẽ và đơn giản hơn. Họ đơn giản đứng đó, trước Chúa và trong Chúa. Chúa là người đối thoại với họ, mà cũng là nền tảng cứu mạng họ. Và vì quên mình, Thiên Chúa màu nhiệm mới xuất hiện nơi họ.

Lúc này, hình thức tu đức chẳng còn quan trọng. Phương pháp chẳng còn là thứ phải quan tâm, mà chỉ còn có mỗi sự hiện hữu là đáng kể. Khi vì bệnh không còn tới được nhà thờ dự thánh lễ, một thói quen mà bà đã thực hiện suốt nhiều chục năm dài, mẹ tôi đã cảm nhận được một cái gì đó rất khác. Bà đơn giản phó mình cho Chúa. Những hình thức bề ngoài chẳng còn quan trọng. Ngay cả việc lần chuỗi cũng bỏ. Giờ đây bà coi cốt lõi của việc cầu nguyện được gói trọn trong tiếng „xin vâng“ đối với Thiên Chúa nhiệm màu.

Người cha của một tu sĩ trong tu viện chúng tôi nói với con mình: „Đôi lúc người ta không thể cầu nguyện được nữa. Và tất cả những gì cậu của con (vốn là một linh mục coi xứ) nói cũng chẳng giúp được gì. Mình chỉ biết ngồi trơ ra đó. Khổ thật. Ba buồn. Nhưng nó là vậy.“ Mô tả này rất đúng; nó cho thấy sự biến chuyển của việc tu đức trong tuổi già. Giờ đây „thượng tầng tôn giáo“ chẳng còn í nghĩa gì nữa. Những lời lẽ đạo đức trở nên trống rỗng. Nay là lúc cần có một con sóng chuyển động đưa mình tới chỗ

phải tới. Nhiều hay tất cả mọi nghi thức tôn giáo, mà mình vốn trung thành thực thi trong cuộc sống, trở nên tương đối.

Nhưng cũng có một kinh nghiệm khác. Một chị kể về mẹ mình, bà đã có thể nói với chị hết mọi chuyện. Chỉ khi chị nói với mẹ về chuyện đức tin và đặt vấn đề về nó, thì bà mẹ vùng vằng khựng nực. Bà không muốn nghe điều đó. Bà muốn giữ lạnh lặn những gì bà tin, và không muốn ai đụng tới nó. Đức tin đối với bà là một điểm tựa; bà sợ người ta làm lung lay điểm tựa của mình. Bà cần đức tin để vượt qua những thử thách trong tuổi già. Đối với bà, đức tin là điều thánh thiêng, nó là sự bảo đảm an toàn cho tuổi già, không ai được đụng đến.

Chúng ta không có quyền xét đoán đường lối tâm linh của người già. Mà cần phải lắng nghe, để hiểu ra cái gì đã đỡ nâng và tác động trên họ. Lắng nghe luôn luôn cũng là một thách đố cho đường lối tu đức của ta: Chính tôi sống vì điều gì? Cái gì đỡ nâng tôi? Tôi từ đâu tới? Tôi sẽ về đâu?

Một bà già, vốn từ lâu nay rất đạo đức, tỏ ra hoảng hốt, khi nhận ra rằng, một sáng một chiều bà chẳng thiết tha gì nữa các thánh lễ và việc cầu nguyện. Nhưng nhờ tập được sự buông bỏ, bà khám phá ra một tính chất khác về đường tu đức của mình. Bà không còn có thể đi theo những lối tu đức trước đây. Bà cảm thấy nhiều thứ đã vượt khỏi tầm tay mình. Nhưng đối lại bà cảm nghiệm được một sự tự do mới. Bà không thể phủ nhận sạch trơn những gì xưa nay là điểm tựa cho mình. Nhưng tất cả những cái đó

nay trở nên tương đối. Thiên Chúa giờ đây đi vào cuộc đời bà bằng một cách khác: Người không phải là Thiên Chúa như bà vẫn thỉnh thoảng nghĩ ra trong những lần cầu kinh, mà là một Thiên Chúa không thể vươn tới, nhưng Người hiện diện trong tất cả những gì bà gặp. Vì thế đôi lúc bà cảm thấy mình như kẻ vô thần, vì không còn trực tiếp nghĩ tới Chúa. Nhưng rốt cuộc thì bà đã cảm nghiệm được điều mà vị thầy chiêm niệm thân bí Eckehart gọi là sự „buông bỏ Thiên Chúa“. Rồi ra, vì thánh í của Thiên Chúa, ta rốt cuộc cũng phải buông bỏ Người. Ta không còn có thể sử dụng Thiên Chúa theo í ta. Những hình ảnh của ta về Thiên Chúa biến mất khỏi ta. Và một lúc nào đó xuất hiện một Thiên Chúa vô biên diệu vợi khôn dò, và ta chỉ có việc cúi đầu đầu hàng trước Đấng ấy mà thôi.

Tôi có hai nhận xét khi đồng hành tâm linh với người già. Có những người không còn đếm xỉa gì tới những thói quen tu đức mà họ đã có trước đây. Họ không cầu nguyện được nữa, không còn tới nhà thờ. Ta có cảm tưởng như họ mất hết những hình thái đạo đức bên ngoài: không cầu nguyện, không suy gẫm, chẳng đọc Kinh Thánh. Nhưng trong tâm họ lại thường diễn ra điều cơ bản nhất. Họ phó thác mọi sự cho Chúa. Họ buông bỏ cái Tôi và cũng buông bỏ luôn mọi hình thái tu đức.

Lại cũng có những người hoàn toàn khác. Họ siêng xem và tham dự các thánh lễ trực tuyến. Họ í thức tìm tới ngọn nguồn. Họ cầu nguyện lại bằng những kinh đã học được từ thuở bé. Hoặc ca lại những bài hát trong tuổi thanh xuân. Họ đưa đạo đức của mình về với tuổi thơ của mình, về với các kinh hạt và các bài hát năm xưa. Những thói quen cũ làm họ cảm thấy an cư. Họ thích thú tìm lại những trải nghiệm và ước muốn xưa kia. Họ thường cầu nguyện lại với những lời kinh trẻ con, nhưng giờ đây chúng mang một âm hưởng khác. Khi một người già đọc lời kinh trẻ con, họ không trở nên trẻ con. Đúng hơn, lời kinh cũ nay khoác một âm thanh mới và một sự ngây thơ mới. Nó cho thấy sự tin tưởng sâu xa của họ vào Chúa của họ.

Ta không nên xét đoán về hai lối tu đức này. Cả hai đều có thể dẫn tới Chúa trong sự giản đơn của chúng. Đây không còn là chuyện bước đi trên những con đường rắc rối nữa, mà là việc dùng những lời lẽ của tuổi thơ để tới với Chúa, hay là việc đơn giản im tiếng, để mở lòng ra cho Người. Đây là chuyện học biết phó thác một cách mới, sự phó thác mà họ đã cảm nhận được trong tuổi thơ. Như vậy tuổi già nói lại vào vòng tuổi thơ. Nếu không trở nên như các con trẻ, anh chị em sẽ không vào được nước trời, Chúa đã nói như thế. (Mt 5,3.)

Bước vào tuổi già, chúng ta cũng từ bỏ kho tàng tu đức của mình. Ta trở nên nghèo đi trong trong tinh thần. Ta bị bó hẹp vào trong những cách thức cầu nguyện đơn giản hay đơn giản thỉnh lặng. Ta trao cho Chúa sự nghèo nàn tinh thần của ta. Chỉ có một mình Người mới có thể đổ đầy được sự trống rỗng này.◆

TOÀN LÀ DỐI TRÁ!

Quy Trình Tạo Tin Giả Của Nga

Bộ máy tuyên truyền của Nga đang tung những tin giả về nhà đối lập Alexej Nawalny và bà vợ Julia của ông. Câu chuyện sau đây là một bài học về việc chế tạo tin giả và tuyên truyền. Bài của Christian Fuchs, Luisa Hommerich và Julia Smirnova. Die Zeit, số 50. Ngày 3.12.2020. Phạm Hồng-Lam dịch.

Trang thông tin điện tử *Abendlich Hamburg* đã loan đi một “tin chính trị thật giật gân” vào ngày 23 tháng 11: “Tây phương đã quyết định dùng bà vợ Julia của Alexej Nawalny để thay thế ông.” Theo tác giả bài viết, Matthias Fritz, tinh báo tây phương muốn dùng Julia làm nhân vật đối lập thay thế chồng bà trong cuộc bầu cử quốc hội Nga vào năm 2021 tới đây.

Tin động trời! Cùng ngày, khi bản tin được phóng ra, cơ quan truyền thông *Inosmi* của nhà nước Nga đã dịch ngay bản tin từ tiếng Đức sang tiếng Nga. *Inosmi* kiếm tiền bằng nghề dịch những bài từ các báo ngoại quốc như *Süddeutsche Zeitung* của Đức hay *New York Times* của Mỹ ra tiếng Nga để phổ biến. Nhưng, hỏi Matthias Fritz là ai, thì đành chịu. Mà *Abendlich Hamburg* cũng chẳng phải là một cơ quan truyền thông bình thường. Câu chuyện của nó là một bài học về việc tuyên truyền của Nga, qua đó tin giả được sáng chế và tiếp tục thêu dệt như thế nào. Chộp được trang này, thì trang khác lại mọc lên thế.

Hai ngày sau khi loan ra bản tin, *Abendlich Hamburg* biến mất. Nhưng bản tin này lúc đó đã được kịp thời tung ra khắp thế giới rồi.

Theo sự tìm hiểu của báo *Die Zeit*, bản tin cùng một lúc đã được trên 40 cơ quan truyền thông và tạp chí của Nga đăng tải và phát tán.

Tờ *Russkaja Wjesna* viết: “Truyền thông đang chuẩn bị một giải trình quan trọng, tinh báo tây phương đã có một kế hoạch mới về Nawalny.”

Trang *Gazeta.ru*, một cơ quan ngôn luận cao cấp, loan: “Báo *Abendlich Hamburg* cho hay, tây phương đã quyết định thay thế Nawalny bằng bà vợ của ông ta.”

Tờ *Komsomlowskaja Prawda*: “Truyền thông Đức cho hay, tây phương sẽ dùng bà vợ để thế chỗ cho Nawalny.”

Radio *Tsargrad*: “Hoạt cảnh ở Belarus đã được chuẩn bị kịp thời. Số phận bất thường của Julia Nawalnaja đã được báo trước ở Đức.”

Với hơn 40 cơ quan ngôn luận này, bản tin đã có thể tới được hàng triệu người Nga. Các nhà báo thân nhà nước tiếp tục loan tin tiếp qua các tài khoản trên mạng xã hội Twitter hay Messenger của họ.

Như vậy là mục tiêu đã đạt. Là vì độc giả người Đức chẳng bao giờ biết tới *Abendlich Hamburg*.

Trang thông tin này chỉ có mục đích chế ra bản mẫu, để cho các báo chí và truyền thanh nhà nước cùng với đội ngũ nhà báo của họ tiếp tục nhân bản mà thôi.

Vì thế, đã chẳng ai quan tâm tới câu cú tiếng Đức ngây ngô với đầy lỗi chính tả của bài viết trên *Abendlich Hamburg*. Những người dịch của *Inosmi* hẳn phải biết, bài của Matthias Fritz chứa đầy lỗi chính tả. Rất có thể người ta đã dùng chương trình dịch của máy điện toán để dịch bài của Fritz từ tiếng Nga ra tiếng Đức. *Die Zeit* đã nhờ hai chuyên viên dịch thuật của mình soát nghiệm. Và họ đã phát hiện ra cái ngây ngô của câu văn và chữ dùng, những ngây ngô này là nét đặc trưng của tiếng Nga. Chẳng hạn: “Các cơ quan tình báo không ăn bánh mì của họ một cách nhưng không”, “Các sợi chỉ (ngã điều tra) vươn ra từ phía”, “những hệ quả sắc bén” đều là lỗi nói của người Nga. Ủy ban vận động bầu cử của Nawalny được Fritz dùng từ rất Nga: “những bộ chỉ huy”. Các lỗi này cũng có thể là do máy dịch gây ra. Nếu dùng chương trình dịch của Google để dịch bài của Fritz, thì ta hẳn có một bản dịch xuôi chảy hơn. *Inosmi* đã không trả lời những câu hỏi của

Die Zeit nêu ra cho họ.

Trang *Abendlich Hamburg* cũng có nhiều điểm không ổn, Nó được thiết lập một cách tài tử. Theo sự tìm hiểu của *Die Zeit*, những nội dung của trang này được cơ quan truyền thông tiếng Đức *RT Deutsch* của nhà nước Nga lấy lại gần như toàn bộ. Chúng được viết ra rõ ràng với một mục đích duy nhất: loan báo cho độc giả người Nga những tin tức mà chính quyền Nga muốn phao về Alxej Nawalny. Trang không ghi Impressum, không địa chỉ liên lạc, không có tên chủ nhân vận hành. Những điều này vi phạm luật truyền thông mạng của Đức. Thoạt tiên Server của nó được ghi danh tại một công ti dịch vụ của Nga. Từ tháng 10 năm 2019 địa chỉ IP của nó thuộc hãng Cloudflare ở Mỹ; có lẽ sang tên như vậy để đánh lạc hướng công ti gốc của Nga. Ai muốn giữ một tên miền của Đức (.de) phải đăng kí tại cơ quan trung ương *Denic* của Đức và phải để lại đó một địa chỉ bưu điện để liên lạc. Chủ quản *Abendlich Hamburg* đã dấu tên mình khi đăng kí và để lại một địa chỉ giả ở tỉnh Gotha... “*Abendlich*” được dịch từ chữ “*wetschernij*”. *Wetschernij* là tên của một lô phương tiện truyền thông lá cải ở Nga – “*Wetschernij Nowosibirsk*” hay “*Wetschernaja Moskwa*”. Sau khi trang *Abendlich Hamburg* đã được xoá, đánh vào tên nó thì thấy hiện lên bằng tiếng Nga câu “Liếm đái tao” (*Lutsch meinen Schwanz*). Về sau, câu thông báo này cũng biến mất luôn. Hẳn là để người ta không còn biết nó có liên hệ tới Nga.

Các hệ thống chuyên chế tung

đổi trá tràn ngập thế giới, để che đậy sự thật

Từ nhiều năm nay các cơ quan truyền thông của nhà nước Nga đã tung những tin bần về Alxej Nawalny. Từ dạo tháng Tám, khi nhà chính trị đối lập này bị đầu độc bằng độc chất huỷ hoại thần kinh *Nowitschok* và được chuyển sang chữa trị tại bện viện *Charité* ở Đức, các cơ quan truyền thông nhà nước Nga và những loa truyền thông thân cận của họ không ngớt tung tin thất thiệt về ông. Họ đồng thanh la, Nawalny bị bệnh thiếu đường; ông ta bị bệnh vì biến dưỡng không điều hoà (*Stoffwechselstörung*); ông ta bị đầu độc tại Đức.

Tác giả Peter Pomerantsev gọi đó là chiến thuật “kiểm duyệt bằng tiếng ồn”: Thay vì tiêu diệt đối thủ của mình, các chế độ chuyên chế sản xuất và tung tin đổi trá, để nhấn chìm sự thật.

Khi nhận ra tin của *Abendlich Hamburg* cũng chẳng hữu hiệu gì, đội sản xuất tin của Nga và đám vệ tinh của nó chuyển sang một chiến thuật mới. Họ tri hô: Nhà nước Đức đã áp lực bắt *Abendlich Hamburg* đóng cửa. “*Như thế là họ (các chính trị gia Đức) đã gián tiếp công nhận, là họ đang chuẩn bị cho ta một Tichanowskaja của Nga, đúng như điều chúng tôi đã nói.*” Một nhà báo quốc doanh Nga với 120.000 người theo đã viết như thế trên tài khoản của mình. Ông ta muốn làm cho ta liên tưởng tới chuyện xảy ra ở Belarus: *Swetlana Tichanowskaja* đã gây điều đứng cho Alexander Lukaschenko, khi bà thay chồng ra tranh cử tổng thống nước này.

Một nhân viên có liên hệ với nhà nước Nga đã viết như thế

này: Vì “*loan tin nhức nhối về Nawalny*” nên cơ quan truyền thông Đức đã rà soát *Abendlich Hamburg* và đã xoá đi một trang Facebook với 136.000 người theo của nó. Nhưng *Abendlich Hamburg* vừa mới mở một trang Facebook trong tháng Chín vừa rồi và chưa có một khách hàng nào cả. *Abendlich Hamburg* cũng đã mở một tuyến thông tin trên Telegram của công ti Messenger - với vồn vện hai khách hàng. Người ta muốn tạo cảm tưởng nơi khán thính giả rằng, các trang trên đã buộc phải đóng cửa, vì đã thông tin những sự thật quá nhức nhối. Chỉ sau khi được *Die Zeit* thông báo, cơ quan quản trị truyền thông của bang Thüringen (nơi *Abend Hamburg* đăng kí) mới biết là có một trang thông tin mang tên *Abendlich Hamburg*, và họ đã chẳng ra lệnh điều tra gì cả.

Chỉ vài ngày sau, ngày thứ Sáu, một đổi trá khác lại được tung ra. Tin này cho hay, tình báo phương tây đã thất vọng vì con bài tẩy Nawalny, nên họ quyết định thay con bài này bằng chính khách đối lập người Nga là *Ilja Jaschin*. Tin này được đăng bằng tiếng Đức trên trang *24-7news.eu*. Nhưng tác giả của tin này, có tên là Arthur Polansky, cũng là ma. Trang *24-7news.eu* không có Impressum. Cũng giống như *Abendlich Hamburg*, trang này được nhét đầy tin vịt bằng tiếng Đức. Tin của nó đã được *Epoch Times Deutschland* (Hoàn Cầu Thời Báo ở Đức), một trang rất được những người theo đảng AfD – đảng thuộc phía cực hữu ở Đức – mê theo dõi, đăng tải, và mới đây cũng lại được cơ quan truyền

(xem tiếp trang 111)

TIN VUI giữa giờ TUYỆT VỌNG

■ LTS.

Sau những ngày cá chết trắng xóa các bãi biển vùng Thanh-Nghệ-Tĩnh, các nạn nhân biểu tình phản đối công ty gang thép Formosa Hà Tĩnh đã xả chất thải độc hại ra biển, giết hại sinh vật và ô nhiễm môi trường biển. Đáp lời kêu gọi của LM. Đặng Hữu Nam tìm kiếm phương tiện giúp các nạn nhân đi khiếu kiện tập thể tại Hà Tĩnh, Diễn Đàn Giáo Dân đã phối hợp cùng Quý Hy Vọng và các cơ quan Truyền Thông lập quỹ Yểm Trợ kiện Formosa. LM Đặng Hữu Nam đã có phương tiện hướng dẫn đoàn xe chở các nạn nhân từ Vinh vào toà án Hà Tĩnh nộp đơn kiện tập thể công ty Formosa Hà Tĩnh, một cuộc kiện tập thể chưa từng có trong lịch sử pháp lý Việt Nam.

Toà án CSVN tại Hà Tĩnh sau đó đã bác đơn kiện này đồng thời ngăn chặn các cuộc kháng án sau đó.

Để giúp các nạn nhân Formosa đi tìm Công lý cũng như báo vệ môi trường sinh thái biển, các Giám Mục Nguyễn Thái Hóp, Hoàng Đức Oanh, Ngô Quang Kiệt, Nguyễn Văn Long đã trực tiếp hay gián tiếp vận động, giúp đỡ để chuyển vụ kiện này sang công ty mẹ của Formosa tại Đài Loan. Đây là cuộc chiến pháp lý vô cùng khó khăn vì là vụ kiện xuyên quốc gia đầu tiên tại Đài Loan chống lại một đại công ty giàu mạnh. Đơn kiện bị bác tại các toà Sơ Thẩm, Thượng Thẩm với lý do nó phải được kiện tại Việt Nam. *Nhưng các vị lãnh đạo tinh thần Việt Nam đã cùng các tổ chức thiện nguyện Việt Nam và Đài Loan tiếp tục kháng cáo lên toà án tối cao.*

Sau bảy tháng đợi chờ, tin vui đã đến với những người Thiện Chí. Dưới đây là phần tường trình các diễn biến từ chi phó hội trưởng ngoại vụ hội JFFV về việc Toà Án Tối Cao Đài Loan đã bác phán quyết của toà dưới và chấp thuận cho vụ kiện được tiếp tục tiến hành tại Đài Loan. Tuy nhiên đây lại là khởi đầu cho một tiến trình pháp lý khó khăn và tốn kém. Diễn Đàn Giáo Dân & Quý Hy Vọng đã chuyển cho Hội JFFV \$8,000.00 Mỹ Kim để góp phần nhỏ tài chánh trong việc tái tục vụ kiện tại Tòa Thượng Thẩm Đài Loan.

Vụ Kiện Của 7875 Nạn Nhân Formosa Tại Tòa Án Đài Loan

*** Tối Cao Pháp Viện Đài Loan Chấp Thuận Đơn Kháng Án**

* Tin vui cho nạn nhân thảm họa môi trường Formosa tại miền Trung VN

■ Triều Giang

Đài Bắc: 18/11/2020: Sau hơn 7 tháng cứu xét, Tòa án Tối Cao Pháp Viện (Supreme Court) Đài Loan (TCPV ĐL) vừa cho ra phán quyết rằng Tòa Thượng Thẩm (High Court) Đài Loan bác đơn kháng án của 7875 nạn nhân của thảm họa môi trường tại miền Trung Việt Nam do công ty Formosa Gang Thép Hà Tĩnh (FHS) gây nên vào đầu tháng 4, 2016 là thiếu cơ sở pháp lý. TCPV ĐL yêu cầu Tòa Thượng Thẩm xử lại và cho phép vụ kiện được xét xử tại Đài Loan. Xin xem nguyên văn bản án bằng tiếng Quan Thoại trong attachment và bản dịch sang tiếng Việt và tiếng Anh trong Links ở cuối bài.

Phán Quyết

Trong Phán quyết dài 3 trang ký tên bởi 5 Thẩm phán Tối Cao Pháp Viện gồm: các TP.Chong-Yu CHEN, TP. Yu-Fen LIANG, TP. Shu-Yan CHOU, TP. Shu-Yuan HUANG và TP. Li-Ling CHEN gửi tới 4 Luật sư đại diện các nạn nhân thuộc 2 tổ hợp luật sư EJA (Environmental Jurists Association) và ERF (Environmental Right Foundation) gồm Ls. San-Jia LIN (ERF), Ls. Yu-Yin CHANG (EJA), Ls. Xin-Wen HUANG (ERF), Ls. Hong-Yi KUO (EJA), TCPVĐL, cơ quan Tư pháp cao nhất của Đài Loan đã phán quyết nguyên văn

01 最高法院民事裁定
02 109年度台抗字第1084號
03 再 抗 告 人 如附表所示7874人
04 共 同
05 訴訟代理人 林三加律師
06 張譽尹律師
07 黃馨雯律師
08 郭瑞儀律師
09 上列再抗告人因與台灣塑膠工業股份有限公司等間請求損害賠償
10 等事件，對於中華民國109年3月16日臺灣高等法院裁定（108年
11 度抗字第1466號），提起再抗告，本院裁定如下：
12 主 文
13 原裁定廢棄，應由臺灣高等法院更為裁定。
14 理 由
15 本件再抗告人（均越南籍）向臺灣臺北地方法院（下稱臺北地院）
16 起訴主張：越南政府於民國105年間公布其河靜省及周邊省分
17 海城含有苯酚及氰化物等毒化物質之廢水，經考察結果應為相對人
18 台灣河靜鋼鐵業責任有限公司（下稱台塑河靜公司）違法排放
19 所致，已侵害伊等之工作權、健康權及配屬之生命權，該公司10
20 2年之股東為相對人台灣塑膠工業股份有限公司、南亞塑膠工業
21 股份有限公司、台灣化學纖維股份有限公司、台塑石化股份有限
22 公司、台塑重工業股份有限公司、福懋興業股份有限公司、泰華汽
23 電股份有限公司（下稱泰華公司）、中國鋼鐵股份有限公司、台
24 塑工業美國公司（FORMOSA PLASTICS CORPORATION, U.S.A.）；
25 105年之股東為泰華公司、相對人台塑工業美國公司、JFE控股股
26 份有限公司（ジェイエフイーホールディングス株式会社）、台
27 塑國際開發有限公司【FORMOSA PLASTICS INTERNATIONAL (CAYM
28 AN) LIMITED】、南亞國際開發有限公司【NAN YA PLASTICS INT
29 ERNATIONAL (CAYMAN) LIMITED】、台塑化學國際開發有限公司
30 【FORMOSA CHEMICALS & FIBREINTERNATIONAL (CAYMAN) LIMITE

01 D】、台塑石化國際開發有限公司【FORMOSA PETROCHEMICAL INT
02 ERNATIONAL (CAYMAN) LIMITED】、台塑重工業有限公司、福
03 懋興業有限公司【FORMOSA TAFFETA (CAYMAN) LIMITED】、中鋼
04 亞太控股有限公司（CHINA STEEL ASIA PACIFIC HOLDINGS PTE LTD
05）；相對人英屬開曼群島商台塑河靜有限公司【FORMOSA HA TIN
06 H (CAYMAN) LIMITED】則為泰華公司等持股之公司，均應與台
07 河靜公司共負侵權行為責任等情。爰依越南民法第172條、第584
08 條、第601條、越南法第13條、越南環境保護法第112條、第
09 160條、越南水資源法第34條、第38條、越南海洋島嶼資源環
10 境法第61條等規定，請求相對人連帶賠償所受損害新臺幣1億4,0
11 27萬3,562元，停止污染行為、採取相應措施去除污染、改善及
12 修復環境等語。臺北地院以我國法院無國際管轄權為由，裁定駁
13 回再抗告人之訴。再抗告人不服，提起抗告。原法院以：依再抗
14 告人主張之事實，可知相對人之住所、主事務所、主營業所分別
15 設於我國、越南、開曼群島、美國、日本、新加坡等國，侵權行
16 為之行為地及結果地則均在越南，顯係適用民事訴訟法第15條第
17 1項、第20條但書規定，本件應由共同侵權行為地之越南法院管
18 轄。我國法院並無國際管轄權，且無法依民法第23條規定裁定移
19 送於越南法院。因而維持臺北地院所為駁回再抗告人之訴之裁定。
20 駁回再抗告人之抗告。
21 惟關於涉外事件之國際裁判管轄權，涉外民事法律適用法未有
22 明文規定，法院受理涉外民事事件，於審核有無國際裁判管轄權
23 時，因應就個案所涉及之國際民事訴訟利益與法域地之關係性為
24 綜合考量，並參酌民事訴訟管轄規定及國際民事裁判管轄規則之
25 法理，衡量當事人間實質公平、程序迅速經濟等，以為判斷。然
26 一國之國際裁判管轄權規範，受限於各國司法主權領域範圍，原
27 則上故能對定我國裁判管轄權之合理界線，而僅得直接規定具一
28 定之連結因素下其內國法院得裁判其涉外爭執，尚無從以規定
29 干涉其他國家對於該涉外爭執有無裁判管轄權。此與民事訴訟

01 關於內國法院之管轄規定，係基於同一司法主權下所為管轄權
02 之分配者不同，故民事訴訟法關於管轄之規定，應在與國際裁判
03 管轄規範性質不相牴觸，且具備妥當性之基礎上，始得引為法律
04 參照。查民事訴訟法第20條但書有關被告數人之共同訴訟，倘各
05 被告住所不在一法院管轄區域內，而有依同法第4條至第19條規
06 定之共同管轄法院者，由該法院管轄之規定，使該共同訴訟之管
07 轄，排除普通審判籍規定之適用，僅得由該共同管轄法院裁判之
08 。

09 此於同一司法主權下而為內國法院管轄權之分配，固有所據，
10 惟如援引為國際裁判管轄規範，將生依我國法律之規定，即得選
11 自決定何國法院為有管轄權之共同管轄法院，進而否定被告住所
12 所在地國家因被告住所地之連結因素所生之裁判管轄權，與前述
13 國際裁判管轄規範，僅得直接規定何種情形下其內國法院得裁
14 判某涉外爭執之性質不合，且欠缺妥當性，無從作為定國際裁
15 判管轄權之依據。原法院未詳加研求，就此持相見解，遽認涉
16 外事件得類推適用民事訴訟法第20條但書規定以定國際裁判管
17 轄，尚有未合。再抗告論旨，指摘原裁定適用法規顯有錯誤，聲
18 明廢棄，非無理由。

19 據上論結，本件再抗告為有理由。依民事訴訟法第495條之1第2
20 項、第477條第1項、第478條第2項，裁定如主文。

21 中華民國 109 年 11 月 11 日
22 最高法院民事第二庭
23 審判長 法官 陳 重 諭
24 法官 梁 玉 芬
25 法官 周 舒 雁
26 法官 黃 善 純
27 法官 黃 麗 珍
28 本件正本證明與原本無異
29 書記官 郭 瑞 儀
30 中華民國 109 年 11 月 18 日

nhu sau:

Nguyên bản tiếng Hoa Phán quyết của Tòa Án Tối Cao Đài Loan

” Liên quan đến các yêu cầu về thiệt hại được đưa ra giữa bên kháng án và Công ty Nhựa Formosa Plastics Ltd. cùng các công ty khác, bên kháng án đã nộp một bản tái kháng án trung gian (interlocutory re-appeal) đối với Phán quyết của Tòa Thượng Thẩm Đài Loan vào ngày 16/03/2020 (Kháng án số 1466 Phán quyết năm 2020), Tòa án đã đưa ra phán quyết như sau:

Phán quyết nói trên của Tòa Thượng Thẩm Đài Loan bị hủy bỏ và Tòa Thượng Thẩm Đài Loan phải đưa ra phán quyết mới.”

Sau phán quyết, các Thẩm phán đã dành gần 2 trang giấy để giải thích và việc dẫn căn cứ vào các điều luật nào khiến họ có phán quyết như trên. Như vậy, Tòa án cao nhất của Tư pháp Đài Loan đã chính thức công nhận quyền tố tụng của các nạn nhân mặc dù trước đó hai Tòa Sơ Thẩm và Thượng Thẩm đã từ chối với hai lý do chính là Tòa án Đài Loan không có thẩm quyền thụ lý (no jurisdiction), và Đài Loan cũng chưa bao giờ xử một vụ án tương tự vì mặc dù đồng đảo bị đơn là người Đài Loan nhưng vụ việc đã xảy ra tại Việt Nam và các nguyên đơn sống tại Việt Nam, tức là ngoài thẩm quyền tố tụng của họ. Cả hai tòa trên còn khuyên các nạn nhân hãy trở về Việt Nam để kiện.

Luật sư reo vui rồi bật khóc và những bước kế tiếp

Luật sư Xin-Wen HUANG, còn có tên Mỹ là Zoe Hoàng, đứng đầu nhóm pháp lý là người đầu tiên nhận được tin vui từ Tòa án. Cô đã reo vui và bật khóc vì xúc động. Hơn 3 năm qua cô và các thành viên trong nhóm pháp lý của hai tổ hợp luật sư EJA và ERF đã không ngại khó khăn và cả nguy hiểm để hoàn thành

Một buổi họp của Hội JFFV và các Luật sư tại văn phòng của tổ hợp Luật sư ERF tại Đài Bắc. (Hình của JFFV)

Các LS, Đài Loan và các Tổ chức tranh đấu cho môi trường và nhân quyền tại Đài Loan cùng với Hội JFFV biểu tình & Họp báo trước Tối Cao Pháp viện Đài Loan.

hồ sơ, nộp đơn kiện, bổ túc hồ sơ, bỏ hàng nghìn trăm giờ nghiên cứu và phải chịu khá nhiều áp lực sau khi đơn kiện bị bác bởi hai tòa Sơ Thẩm vào tháng 10, 2019 và tại tòa Thượng Thẩm vào tháng 3, 2020.

Tuy đây mới chỉ là thành công bước đầu, vụ kiện sẽ còn phải qua nhiều cửa tòa khác trước khi đưa đến bản án chung cuộc, nhưng đây là một bước đầu rất quan trọng nếu TCPV ĐL không cho quyền thụ lý thì cuộc khiếu kiện của các nạn nhân tại Đài Loan coi như chấm dứt tại Đài Loan.

Công việc kế tiếp của các luật sư là chuẩn bị tranh tụng, đáp ứng những đòi hỏi của luật sư bên bị cáo. Với một số lượng nguyên đơn thật đông đảo, việc nghiên cứu và vận dụng luật đa quốc gia cũng rất phức tạp vì liên quan đến các bộ luật dân sự Đài Loan, Việt Nam, Hoa Kỳ, Nhật Bản, Singapore và nhất là luật môi trường quốc tế. Một vụ kiện phức tạp, mang tính cách lịch sử chưa từng có tại Đài Loan, nhưng hai tổ hợp luật sư hội tụ những luật gia nổi tiếng chuyên về môi trường này đã nhận lãnh vụ kiện với lý do chính là họ là những người Đài Loan chân chính, biết nhìn xa, trông rộng cho đất nước của họ, họ muốn bảo vệ môi trường không chỉ tại Đài Loan mà còn những nơi người Đài Loan đến đầu tư để giữ thể diện cho một quốc gia đang cố gắng vươn lên là một quốc gia có dân chủ và

Luật sư Zoe Hoàng đang phát biểu tại buổi họp báo trước tòa Sơ thẩm Đài Loan. (Hình JFFV)

Một số thành viên của Liên Hội Nhân quyền Quốc tế trong buổi Hội thảo kỷ niệm 40 năm thành lập đã lấy hàng trăm chữ ký cho nghị quyết khẩn cấp bảo trợ cho vụ kiện Formosa

nhân quyền hầu có thể được sự hỗ trợ của thế giới trong việc đối đầu với Trung Cộng.

Sự đóng góp của các tổ chức NGO và Cộng đồng Người Việt khắp nơi

Ngoài tài trí, linh hoạt và kiên nhẫn của đội ngũ luật sư, chúng tôi ghi nhận kết quả đầu tiên đáng ghi nhận này có sự đóng góp quan trọng của những cuộc đấu tranh quyết liệt không ngừng nghỉ của các tổ chức NGO và của cộng đồng người Việt của chúng ta nhiều nơi trên thế giới. Từ đó, dẫn đến những thất bại liên tiếp của công ty Formosa trên thương trường và trước dư luận thế giới.

Tháng 10, 2019 công ty Formosa thua kiện cư dân Nam Texas vì đã xả những viên nhựa vào đường nước khiến bờ biển bị ô nhiễm và phải bồi thường \$50 triệu USD. Để có kết quả này phải kể đến đóng góp của Cộng đồng người Việt tại các thành phố Houston, Austin, Dallas, Arlington, San Antonio và Louisiana đã cùng với 12 tổ chức tranh đấu cho môi trường tại Hoa Kỳ cùng sát cánh trong cuộc biểu tình rầm rộ trước nhà máy Formosa tại Point Comfort, Nam Texas. Xin xem Link phóng sự của Đài VIETV: https://youtu.be/R0F_EVxUCAo

Kể đến là tháng 8 vừa qua, Thông tấn RFA đưa tin, Ngân hàng Trung Ương Nay Uy đã rút toàn bộ \$1.5 tỷ quỹ hưu bổng được đầu tư vào tập đoàn công ty Formosa trước đó với lý do công ty này đã vi phạm nhân quyền trầm trọng. Link: <https://jffv.org/2020/11/05/rfa-norges-bank-loai-formosa-vi-vi-pham-nhan-quyen/>.

Thành quả này ngoài những vận động của nhiều tổ chức nhân quyền trên thế giới còn có sự đóng góp đặc lực của cộng đồng người Việt tại Nay Uy, Đan Mạch và một số các quốc gia Bắc Âu đã đưa đến kết quả khiến Formosa mất đi số vốn không nhỏ và tai tiếng khó gột rửa này. Link: <https://chantroimoimedia.com/2016/05/23/cong-dong-nguoi-viet-tai-na-uy-dong-hanh-cung-quoc-noi-vi-moi-truong-song-tai-vn/>

Và mới đây nhất, giấy phép xây nhà máy nhựa trị giá 9.4 tỷ USD của công ty Formosa tại quận St. James, Louisiana đã được cấp phát và Formosa đã sửa soạn cho lễ động thổ để bắt đầu việc xây cất đã bị đình chỉ vô thời hạn vì cư dân của Quận St. James đã khởi kiện. Cư dân ở đây cho biết nhà máy hóa chất của Formosa có mặt trong vùng đã gây ô nhiễm và trở thành mầm mống bệnh ung thư cho người dân trong khu vực được đặt tên là “Hành lang của bệnh ung thư” (Cancer Ally). Vì thế, người dân ở đây không thể nào chấp nhận thêm một nhà máy ô nhiễm kiểu như nhà máy nhựa của Formosa tại Nam Texas. Link: <https://jffv.org/2020/11/06/giay-phep-xay-nha-may-che-bien-nhua-tri-gia-9-6-ty-usd-cua-cong-ty-formosa-plastic-tai-giao-xu-st-james-louisiana-bi-tam-dinh-chi-vi-bi-4-to-chuc-kien-truoc-toa-lien-bang-hoa-ky/>

Gió đã đổi chiều và thiên thời, địa lợi, nhân Hòa

Chính sự thất bại liên tiếp của Formosa trên thương trường và dư luận quốc tế vì cách làm ăn kém lành mạnh khiến cho ngay cả chính phủ Đài Loan cũng như dư luận Đài Loan cũng không thể tiếp tục bao che hay làm ngơ cho một công ty mà họ luôn tự hãnh diện về tổng sản lượng hàng năm chiếm 10% tổng sản lượng của cả quốc gia Đài Loan. Bây giờ là lúc chính phủ và người dân Đài Loan cần bảo vệ 90% sản lượng quốc gia và danh tiếng của Đài Loan hơn là bảo vệ 10% tổng sản lượng của Formosa với quá nhiều tai tiếng và những thất bại liên tiếp chỉ vì cách làm ăn vô trách nhiệm của họ.

Ngoài ra, chính phủ và người dân Đài Loan những năm gần đây cũng đã và đang quan tâm đến việc gìn giữ môi trường vì họ đã thấm thía việc phát triển kinh tế mà không bảo vệ môi trường tai hại ra sao. Họ dạy trẻ em gìn giữ môi trường ngay từ khi còn trong các lớp tiểu học và dùng thuyết lý đạo Phật để làm công việc này. Link:

https://theconversation.com/how-taiwan-uses-buddhist-literature-for-environmental-education129970?utm_medium=email&utm_campaign=Daily%20Newsletter%20113020&utm_content=Daily%20Newsletter%20113020+CID_415fda70e51fea47c2b71d8920884f8b&utm_source=campaign_monitor_us&utm_term=How%20Taiwan%20uses%20Buddhist%20literature%20for%20environmental%20education

“Cầu nguyện cho công lý sẽ thắng”

Tin vui cũng đã được đưa về tới miền Trung VN, Đức Giám Mục Phaolo Nguyễn Thái Hợp đang bận rộn với việc cứu các nạn nhân lũ lụt và hậu lũ lụt của cơn lũ trong tháng 10 vừa qua đã tỏ ra vui mừng và chia sẻ:

“Là người hướng dẫn tinh thần và cũng là một trong những nạn nhân trực tiếp của thảm họa môi trường lớn nhất tại Việt Nam tính cho đến nay tại Hà Tĩnh, chúng tôi rất vui mừng khi được tin phấn khởi này. Tuy chưa là kết quả cuối cùng, nhưng chúng ta đạt được bước tiến đầu tiên để tiến tới công lý. Công lý cho người nghèo, công lý cho những người thấp cổ bé miệng phải chịu thiệt thòi, lao đao, khổ đau trong nhiều năm qua. Có những người đã phải chết thảm tại quê người vì mất công ăn việc làm phải tha phương, cầu thực. Biết bao gia đình bị chia cắt, bao nhiêu con trẻ phải xa mẹ, xa cha. Bao nhiêu gia đình đổ vỡ, thôn làng vắng trai gái trẻ trong lớp tuổi lao động đã không còn sinh khí.

Tôi tin tưởng rằng “lưới trời lồng lộng”, chính nghĩa rồi sẽ thắng để trả lại quyền được sống, quyền được phục hồi nghề nghiệp sống từ biển của cha ông bao đời để lại. Và bao người còn đang trong chốn ngục tù, hay còn đang phải trốn chạy sẽ được trả tự do và về lại với gia đình. Tin vui từ Đài Loan về tới Việt Nam đúng vào ngày lễ mừng các Thánh Tử Đạo Việt Nam, chúng tôi cầu xin các Thánh phù hộ để tin mừng hôm nay sẽ đem lại kết quả tốt đẹp cuối cùng trong những ngày sắp

tới. Chúng tôi xin cầu nguyện và tri ân quý ông bà, anh chị em đã giúp người dân miền Trung đi tìm công lý tại xứ người bằng cách này hay cách khác. Công việc thật gian nan nhưng với sự rộng lượng, quyết tâm và bền chí của quý vị sẽ đem lại công lý cho người dân. Xin tiếp tục cầu nguyện và dồn nỗ lực để cuối cùng công lý sẽ thắng và đem lại bình an cho mỗi người chúng ta”.

Đức Giám Mục Michae Hoàng Đức Oanh, người đã có mặt trước Tòa án Sơ thẩm Đài Loan để nộp đơn kiện đầu tiên cho các nạn nhân, nhận được tin vui khi ngài đang nằm trên giường dưỡng bệnh vì xương vai bị gãy sau lần ngã trong tháng 10/2020. Giọng của ĐGM yếu ớt nhưng không dấu được sự phấn khích:

“Tạ ơn Chúa. Cảm ơn các ân nhân. Xin cứ tiếp tục. Xin cứ tiến tới! Chúng tôi tiếp tục cầu nguyện. Xin gửi lời thăm toàn thể anh chị em!”

Đức cha Michae Hoàng Đức Oanh (thứ ba từ trái) đã có mặt trong ngày nộp đơn kiện tại Tòa Sơ thẩm Đài Loan ngày 11/6/2019. (Hình JFFV)

Thế giới ngưỡng mộ cộng đồng người Việt hải ngoại

Bà Nancy Bùi, Phó Hội trưởng đặc trách Ngoại giao của hội Công Lý Cho Nạn Nhân Formosa JFFV chia sẻ:

“Tin Tối Cao Pháp Viện ĐL nhận đơn kháng án của các nạn nhân đến với chúng tôi trong những ngày giờ chờ đợi căng thẳng và hy vọng cũng hầu như vơi dần. Chúng tôi cùng với 5 tổ hợp luật sư, hai tổ hợp tại Đài Loan, một tại Canada và hai tại Hoa Kỳ trước đó 2 tuần đã có buổi họp để bàn về việc chuyển vụ kiện sang Hoa Kỳ như dự tính. Nhưng thật bất ngờ và vui mừng ngoài sức tưởng tượng khi nhận được bản phán quyết với ngôn từ thật rõ ràng, mạch lạc và quả quyết của Tòa TCPV ĐL hủy phán quyết của Tòa Thượng Thẩm, bắt bắt xử lại và cho phép vụ kiện được xét xử tại Đài Loan.

Thật là một phán quyết có lý, có tình của Tư pháp Đài Loan. Riêng chính phủ Đài Loan, các tổ chức dân sự và người dân Đài loan đã vì công tâm, không thiên vị cho một đại công ty Đài Loan có nhiều thế lực như Formosa. Thật đáng ca ngợi. Hy vọng kết quả hôm nay

sẽ đem lại niềm vui và hy vọng cho các nạn nhân trong những ngày cuối của năm 2020 với tai ương chồng chất; dịch bệnh chưa xong lại đến lũ lụt. Và một niềm mang ơn sâu xa trong Mùa Lễ Tạ Ôn năm nay tới các nhà khoa học, chuyên gia, giáo sư Đại học trong nhiều lãnh vực đã đóng góp tích cực, các thành viên và thân hữu khắp nơi đã tin tưởng, kiên trì, đồng cam cộng khổ với Hội trên 3 năm qua và trong nhiều năm sắp tới. Cũng xin cảm ơn các ân nhân, các nhà bảo trợ vẫn tiếp tục khuyến khích, hỗ trợ và nâng đỡ không mỏi mệt. Thắng lợi này là thắng lợi chung của cộng đồng người Việt hải ngoại đã vì niềm đau của đất nước bị tàn phá, người dân bị hiếp đáp mà đứng lên. Đây là một điểm son của cộng đồng người Việt hải ngoại khiến cả cộng đồng thế giới phải trầm trồ với lời khen ngợi: “Thật đáng ngưỡng mộ!

Những ngày tới còn nhiều gian nan cần được hỗ trợ

Linh Mục Nguyễn Văn Hùng, là cố vấn của hội JFFV và là Giám Đốc của Cơ quan Hỗ Trợ Người Việt Lao Động tại Đài Loan hiện cư ngụ tại Đài Bắc là Đại diện của hội làm việc với các Luật sư, các tổ chức tranh đấu cho nhân quyền và môi trường, và các cơ quan truyền thông Đài Loan nhờ LM có thể nói và viết tiếng Đài Loan như người bản xứ. LM. chia sẻ:

“Chúng tôi rất vui khi nhận được Bản Phán Quyết của Tòa Án Tối Cao Đài Loan. Những nỗ lực kiên trì kéo dài 4 năm dài tranh đấu đòi công bằng, công lý cho các nạn nhân thảm họa ô nhiễm môi trường Miền Trung ở nước ngoài đã có cơ sở pháp lý để tiến hành

Trong những ngày sắp tới, chúng tôi chờ thông báo mới của tòa án để ra tòa cho những cuộc điều tra. Phía Luật sư đoàn Đài Loan đại diện cho 7875 nạn nhân đã sẵn sàng.

Bên bị cáo sẽ có rất nhiều đòi hỏi bên bị hại cung cấp những bằng chứng thiệt hại. Đây là thời gian vất vả và bận rộn của các luật sư ĐL và trợ tá.

Kính mong quý đồng bào hỗ trợ tinh thần và tài chánh cho Hội Bảo Vệ Công Lý Cho Nạn Nhân Formosa hầu có đủ kinh phí theo đuổi vụ án đến cùng.

Xin cầu nguyện cho chúng tôi. Đặc biệt là các nạn nhân trực tiếp của Formosa trong nước và những người còn đang phải tử nạn khắp nơi để mưu sinh và khỏi bị bắt bớ.”

Cũng nên nhắc lại Hội JFFV là hội được thành lập từ đầu năm 2017, có trụ sở tại Hoa Kỳ, có thành viên từ trên 10 quốc gia trên thế giới, để đáp ứng tiếng kêu cứu của các nạn nhân của thảm họa môi trường do công ty Formosa Gang Thép Hà Tĩnh (FHS) gây nên tại miền Trung vào đầu tháng 4, 2016, cũng như đáp ứng lời kêu gọi của các vị lãnh đạo tinh thần như Đức Giám Mục Phaolo Nguyễn Thái Hợp và quý Linh Mục trong vùng bị ảnh hưởng để giúp nạn nhân đưa vụ án ra các tòa án quốc tế sau nhiều cố gắng khiếu kiện Formosa tại VN của người dân không có kết quả. Hội đã nộp đơn kiện công ty Formosa và

các đồng phạm tại tòa Sơ Thẩm Đài Loan vào ngày 11/6/2019. Tại Tòa án Hoa Kỳ vào ngày 27 tháng 6, 2019, và tại Hội đồng Nhân Quyền tại Liên Hiệp Quốc ngày 27 tháng 5, 2019. Vụ kiện tại Đài Loan được tiến hành trước vì có số bị đơn sống và làm việc tại Đài Loan đông đảo nhất. Tòa Sơ thẩm Đài Loan đã bác đơn của các nạn nhân vào tháng 10/2019. Hội JFFV đã giúp kháng án tại tòa thượng thẩm vào cuối tháng 10, 2019. Tòa Thượng thẩm đã bác đơn kháng án vào đầu tháng 3/2020. Hội JFFV một lần nữa đã giúp các nạn nhân nộp đơn kháng án lên Tối Cao Pháp Viện vào hạ tuần tháng 3/2020 và TCPV ĐL đã ra phán quyết như trên.

Mọi liên lạc, hỗ trợ hoặc đóng góp tài chánh xin liên lạc với:

JFFV: P.O. Box: 29534. Austin, TX. 78755

Website: jffv.org. (Có thể đóng góp online trên website bằng cách nhân vào nút Donate)

Nancy Bùi: Email:nancy@vie65tnameaseamerican.org, hoặc

John Hòa Nguyễn: johnhoa@msn.com

Links Tham Khảo:

Bản dịch Phán Quyết sang tiếng Việt:

<https://jffv.org/2020/12/01/toi-cao-phap-vien-dai-loan-toa-an-cap-cao-dai-loan-phai-dua-ra-phan-quyet-moi/#like-2807>

Bản dịch Phán Quyết sang tiếng Anh:

<https://mail.google.com/mail/u/0/#inbox/FMfcgxwKjfBzVcflCcdNcZznrqLrbCM>

Tham luận của Đức Cha Nguyễn Thái Hợp trong cuộc họp báo tại Đài Loan

Đức GM. Nguyễn Thái Hợp, GP. Hà Tĩnh Tham luận trong cuộc họp báo tại Đài Loan, 21 tháng 10, 2019

Thưa quý vị,

Mấy tháng qua, mỗi khi đọc tin về phong trào dân chủ ở Hong Kong, tôi luôn nhớ đến Đài Loan của các bạn. Tôi đã từng đến Đài Loan và tôi thấy đảo quốc của các bạn thật xinh đẹp và giàu có. Tôi đã rất thán phục về Chính sách Kinh tế Hướng Nam mà lãnh đạo của các bạn đã đề ra. Tôi tin rằng, chính lòng khao khát tự do, tôn trọng những quyền căn bản của con người mà các bạn đã làm nên sự thịnh vượng cho Đài Loan hôm nay.

Nhưng tôi đã tự buộc mình phải suy nghĩ lại nhận định trên một cách nghiêm túc khi biết được phán quyết của tòa án các bạn về đơn kiện Formosa của các nạn nhân ở Việt Nam. Tôi tự hỏi:

Ồ! Phải chăng mình đã quá lãng mạn?

Việc tòa án cho rằng, tư pháp Đài Loan không có thẩm quyền để xét xử vụ án này, tôi không dám bàn luận. Nhưng tôi tin rằng, khi đội ngũ luật sư làm thủ tục để nạn nhân mang đơn kiện vào tòa án, họ đã có những căn cứ pháp luật vững chắc.

Điều tôi cảm thấy hết sức ngạc nhiên, hết sức mỉa mai, bị nhạo báng và bị xúc phạm, đó là tòa án đã không nhận xét xử vụ án nhưng lại thu toàn bộ số tiền tạm ứng án phí của nạn nhân. Điều tôi đang nói đây không phải là tiền, nhưng là chân lý và sự công bằng.

Quý vị phải biết rằng, khi một người rút ví ra, bỏ tiền vào hòm

quyên góp, thì đằng sau những đồng tiền đó là những tâm hồn đang khao khát sự công bằng cho các nạn nhân.

Quý vị phải biết rằng, chính một công ty của đất nước quý vị đã đến hủy hoại môi trường sống của chúng tôi, đẩy hàng trăm ngàn người vào cảnh thất nghiệp, phá vỡ cơ cấu xã hội, cơ cấu lao động truyền thống của chúng tôi.

Quý vị phải biết hàng ngàn người khỏe mạnh đã phải từ bỏ gia đình, vợ, con để sống chui lủi, bất hợp pháp nơi đất khách quê người, trong đó có Đảo quốc Đài Loan này, để kiếm tiền nuôi sống cha mẹ, vợ con họ.

Quý vị phải biết nhiều gia đình tan vỡ vì vợ chồng phải xa nhau,

hiều đứa trẻ lớn lên không được bao bọc từ cả người cha và người mẹ. Nó bị lệch lạc về tình cảm và tính cách, nó bị hư hỏng vì không được sự chăm sóc, dạy dỗ tương xứng.

Quý vị nên nhìn thấy hàng ngàn nạn nhân ung thư ở Việt Nam đang ngày ngày phải vật vã chống chọi, tán gia bại sản vì chi phí chữa bệnh để rồi cũng phải đi vào nấm mồ. Tôi không đổ lỗi tất cả cho Formosa, nhưng chắc chắn trách nhiệm của nó là không nhỏ.

Quý vị nên biết rằng, để có được những tập hồ sơ đó, nhiều người đang tan nát cuộc đời trong nhà tù với bản án hàng chục năm, nhiều người bị hành hung, đe dọa, quấy rối, bị mất việc, bị đuổi học, bị nhục mạ một cách công khai và hàng tá thứ đê uáng khác mà bọn

mật thám của chế độ độc tài có thể nghĩ ra. Hai trong số luật sư từ đất nước của quý vị đã từng ném trái cảm giác đó khi về giúp cho các nạn nhân, họ có thể làm chứng lời tôi nói.

Quý vị cần phải nhìn thấy ánh mắt đầy hy vọng của các nạn nhân khi biết rằng, đơn khởi kiện của họ được nạp vào tòa án tại Đài Loan. Họ kêu gào sự công bằng khi những nẻo đường khởi kiện của họ ở Việt Nam đã bị chặn đứng bằng bạo lực, đầy máu và nước mắt.

Tôi không kêu gọi lòng thương hại của quý vị. Tôi đang nói với những người có trách nhiệm với người khác, ngay cả những người không thuộc quốc gia của mình. Tôi đang nói với những người yêu mến các giá trị phổ quát của

nhân loại, đó là bình đẳng, công bằng và tôn trọng lẫn nhau.

Tôi đang kêu gọi sự hợp tác, vì chúng ta cần nhau. Cùng nhau, chúng ta sẽ mạnh hơn, cùng nhau, chúng ta sẽ làm được những điều mà riêng bạn hoặc riêng tôi không thể làm được.

Chỉ khi biết hợp tác và tôn trọng những giá trị phổ quát về nhân phẩm, nhân quyền mới có được sự thịnh vượng bền vững. Nếu những người đại diện tư pháp của quý vị hay những công ty của quý vị chỉ nhắm đến một mục đích duy nhất là lợi nhuận, mà bỏ qua các giá trị phổ quát của nhân loại, chúng tôi sẽ đi ngay lập tức, không làm phiền quý vị nữa.◆

Trân trọng,

TOÀN LÀ DỐI TRÁ...

(tiếp theo trang 103)

thông *Spunik* của Nga đăng lại. Địa chỉ email liên lạc của *24-7news.eu* là giả. Địa chỉ IP cũng thuộc Cloudflare ở Mỹ. Nhưng email miền của nó được vận hành bởi công ti dịch vụ *reg.ru* của Nga. Ít nhất cho tới tháng Mười 2019 trang *Abendlich Hamburg* cũng được vận hành bởi công ti dịch vụ này. Và bản tin mới này về Alexej Nawalny cũng dờ hơi không kém bản tin trên *Abendlich Hamburg* trước đây: văn sai, chữ sai, câu cú sai, cho thấy nó được dịch bằng máy từ tiếng Nga. Có thể vì sự xuất hiện của Nawalny tại Quốc Hội Âu Châu, nên lúc này tin giả về ông được lệnh tràn

ngập. Mà có thể cũng chỉ là một sự tình cờ mà thôi. Thứ Sáu vừa rồi Nawalny yêu cầu EU ra lệnh phạt đối với các nhà cầm quyền ở Nga. Và ông cũng yêu cầu EU phủ nhận kết quả bầu cử năm tới ở Nga, nếu chính quyền Nga không cho phép tất cả các ứng cử viên được tranh cử.

Thông điệp ngầm đằng sau những tin vệt kia là: phương tây muốn dùng Nawalny đả gậy bắt ỏn cho Nga. Nhưng ai là chủ nhân của chiến dịch bôi bẩn này? Dĩ nhiên khó mà chứng minh được nhà nước Nga chính là thủ phạm. Putin không nhắc tới tên Nawalny, chính quyền Nga chỉ nói tới ông

như là một “Blogger” vô danh tiểu tốt! Nhưng tổ chức điều tra mạng *Projekt* ở Nga đã khám phá ra rằng, đã từ hơn mười năm nay chính quyền trung ương của Nga đã thành lập riêng một ban chỉ với nhiệm vụ tìm cách triệt hạ ảnh hưởng của Nawalny. Càng ngày danh tiếng của ông càng lan rộng trong dân chúng. Kênh thông tin You Tube của ông có tới bốn triệu khách hàng. Những điều tra của ông về sự tham nhũng của các nhân vật chính quyền được hàng triệu người xem.

Không một cơ quan truyền thông nào của Nga đã cải chính những gì họ loan tin giả về Nawalny. Chỉ có *Inosmi* đã xoá đi bản dịch bản tin từ *Abendlich Hamburg* của mình, làm như thể là bản tin đó đã không có trên báo của họ.◆

Lá Thư Canada

■ Trà Lũ

CHÚC VUI VỀ TÙNG BỮA ĂN

Chúng ta đang bước vào năm mới 2021 với mong ước một năm mới tươi sáng, nhưng hình như chưa được vì cái không khí ô nhiễm của dịch Vũ Hán vẫn tràn lan, cái om xòm về bầu cử Tổng thống Mỹ vẫn chưa dứt, cái nạn hận thù chém giết nổ bom vẫn khắp nơi. Trên nét mặt mọi người đều phảng phất nét âu lo.

Phải làm sao bây giờ ? Dân làng An Lạc của tôi lâu nay không được họp mặt vì luật cách ly, ai cũng buồn và bàn nhau phải làm sao qua được cơn buồn này. Liền có sáng kiến : họp nhau qua máy, qua chương trình 'on line'. Và làng tôi làm liền và may quá, rất vui các cụ ạ. Ngay cả người già nhất làng là cụ B.95 cũng được con cháu giúp mở máy. Và bao nhiêu chuyện vui hôm nay xin kể ra đây. Chỉ chuyện vui thôi nha, còn những chuyện buồn thì dẹp hết. Người điều hành chương trình họp mặt trên máy là ông Từ Hòe, một hội viên viễn cư mới trở về làng từ tháng trước.

Buổi họp hôm qua, cụ B.95 mở lời đầu tiên. Cụ kể rằng khi cụ mới sang Canada và thấy lá cờ Canada có hình chiếc lá cây thì cụ cứ thắc mắc là tại sao cờ quốc gia mà lại có lá đu đủ ở giữa. Mãi về sau con cháu mới bảo cụ rằng đây không phải là lá đu đủ VN mà là lá cây phong, một loại cây có đường nổi tiếng khắp thế giới. Cụ kể chưa hết, Cụ còn nhiều chuyện vui cá nhân nữa, như cụ có đứa cháu tên là Christopher, cụ không nói được tiếng này nên cụ gọi nó là thằng Tô Phở, một cháu khác tên Tommy, cụ gọi nó là thằng Tô Mì.. buồn cười hết sức vậy đó.

Nghe đến đây thì bỏ chữ Từ Hòe nhảy vào rồi thêm mắm thêm muối vô cái tên. Ông bảo : Bác ơi, các cháu bé sinh đẻ ở đây nên có tên Canada và bác không đọc được cái tên Canada nên mới sinh ra thằng tô phở, tô mì. Hỏi xưa người lớn có tên VN khi mới sang đây cũng vì cái tên mà nhiều

phen cười muốn chết. Như tên Dung, Dững, Dụng. Dân Canada đọc những tên này đều lăn ra cười, vì bỏ dấu ngã dấu nặng đi thì cái tên còn trở là 'dung'. Trong tiếng Anh, dung có nghĩa là 'cứt trâu cứt bò', bởi vậy Nhà hàng VN của bà Mỹ Dung, tên đẹp thế mà lại hóa ra nhà hàng bán cứt trâu cứt bò... Hà hà, dân Canada bảo cái tên kỳ cục quá. Rồi cái tên 'Loan' nghe đẹp thế, đọc lên theo giọng Anh Mỹ là 'lôn', cái tai VN nghe đọc như vậy thì thấy tặc hết sức. Lại còn cái tên Phúc và Phước nữa, cái tai Anh và Mỹ đều nghe mại mại như 'fuck', họ cũng cho là tặc, buồn cười không cơ chứ !

Rồi bỏ chữ Từ Hòe xin ngưng chuyện cái tên. Ông xin bàn sang chuyện VN. Ông khoe vừa đọc được một bài báo vui lắm. Bài báo nói về các ông chồng sợ vợ. Tác giả luận rằng : Sợ vợ là cái đặc tính di truyền, bố truyền cho con trai, con trai truyền cho cháu chắt.

Đông tây nam bắc, da trắng da đen da vàng đều sợ vợ hết, không ai tránh được, vì đây là luật trời. Chưa sợ vợ thì rồi sẽ sợ vợ, sợ vợ mỗi ngày mỗi thêm. Ông chồng VN có lẽ sợ vợ nhất thế giới, vì có lời ca dao ghi rằng :

Làm trai rửa bát quét nhà

Vợ gọi thì dạ, 'bầm bà' con đây.

Hình như cụ Tản Đà cũng đồng ý như vậy nên cụ đã nói một câu nổi tiếng : “ Ở đời, nếu không phải sợ ai thì là nhất, còn nếu cần phải sợ thì nên sợ vợ là hơn cả !”

Các bà trong làng nghe đến đây thì cười ầm và cùng hét lên : chí lý! chí lý! Có bà còn nói thêm : Sợ vợ là phải vì đàn ông ai cũng dề xòm hết, chỉ có vợ mới trị được cái bệnh dề này. Chúng có ư ? Sách cổ có chép chuyện một nhà kia bà vợ vừa đẻ xong thì có cô em vợ tới giúp. Cô bé cháu cho chị nghỉ ngơi. Cô em này chưa chồng nỡ nà hơ hớ rất hấp dẫn.

Đêm kia anh chồng tưởng vợ ngủ rồi, anh nổi máu dê nên định bò sang thăm di nó. Cô vợ thấy thế bèn lên tiếng : *Đêm đông gà gáy o o, Hỏi chàng quân tử, chàng bò đi đâu ?*. Anh chồng chừa thẹn liền đáp : *Đêm đông gà gáy o o, Anh ngủ chẳng được, anh bò anh chơi.* Cô em vợ biết được tà ý này nên cô vừa ôm cháu vừa hát ru : *Cháu ơi cháu ngủ cho no, Của dì dì giữ, ai bò mặc ai.*

Ông Từ Hòe phản bác cái ý ‘chỉ có đàn ông dê xồm’, ông bảo đàn bà cũng dê xồm lắm. Chúng có ư ? Có chứ, nhưng không tiện kể...

Nghe đến đây thì cụ Chánh tiên chỉ làng lên tiếng : Tôi thấy cái chuyện dê xồm này là lẽ thường tình của trời đất, ai cũng có, vấn đề chính là vợ chồng phải trung thành và thuận thảo với nhau để sinh con nối dõi tông đường. Cha ông ta đã từng nói :

‘Thuận vợ thuận chồng, tát biển đông cũng cạn’.

Ông ODP liền cười hà hà : Cụ ơi, về sau này sách vở đã chép sai, họ dám phịa ra nhiều lời khác, như:

- *Thuận vợ thuận chồng, con đông một nghỉ !*
- *Thuận vợ thuận chồng, giường Hồng Kông cũng gãy !*
- *Thuận vợ thuận chồng, 4 cái chân giường gãy một còn ba...*

Nói xong rồi ông chợt nghĩ đến bà cụ B.95, sợ cụ kêu nhưc đầu, nên ông chuyên hướng, ông quay qua anh John rồi hỏi : Lúc này chúng ta nói về cái chuyện người Anh Mỹ không phát âm được mấy tên VN như Dũng Loan Phước. Thế còn anh, khi mới học tiếng Việt anh có đọc sai những tên này không ? Anh John đáp ngay : Không, em phát âm rất đúng rất chuẩn, vợ em phải khen nức nở. Em chỉ gặp rắc rối về cái tên Nguyễn Ngọc Nguyệt, và tên nhà văn Nguyễn Ngọc Ngạn. Em phải tập rất lâu mới nói đúng được.

Ông Từ Hòe từ phương xa về chưa được nói chuyện nhiều với anh John nên nhân cơ hội này ông hỏi tiếp : Khi học tiếng Việt, anh thấy có chỗ nào khó đối với anh không ? Như được gãi đúng chỗ ngứa, anh John thao thao ngay :

- Em thấy cái khó nhất trong tiếng Việt là cách xưng hô. Tiếng Anh chỉ

có **I/You**, tiếng Pháp chỉ có **Je/Vous**, còn tiếng Việt không phải chỉ có Anh/Tôi mà nó biến thiên theo từng hoàn cảnh. Bạn nói chuyện với bố vợ mà xưng Tôi với Anh, bạn nói chuyện với đứa cháu mà xưng Tôi với Anh...là rắc rối to. Khi nói chuyện với người đối diện thì ta phải biết gia tộc hóa, phải biết vị thứ của ta với người đối diện, họ đáng tuổi cha ông hay là hàng con cháu, do vậy chữ **I** ở ngôi thứ nhất có thể là Tôi, tao, ta, con, cháu..., chữ **You** có thể là Quý Ông, quý bà, Cha, mẹ, ông bà chú bác, bạn, mày, mi... Tiếng VN đúng là ngôn từ của con cái Mẹ Âu Cơ, ngôn từ trong một gia tộc, có trên có dưới.

Riêng về mặt gọi tên mấy người ngoại quốc, người Việt khi không vui đã gọi người ngoại quốc là **THẶNG** hết : thặng Tàu thặng Chệt thặng Mán thặng Chà, thặng Tây thặng Mỹ thặng Mèo. Và cuối cùng người dân gọi con cháu Bác Hồ cũng là thặng luôn : thặng Việt Cộng. Có người giải thích : vì bọn VC có coi người dân Việt là đồng bào của chúng bao giờ đâu. VC luôn gọi người dân là Nhân Dân, chớ hề bao giờ nghe VC gọi chúng ta là đồng bào bao giờ.

Nói đến đây thì anh John ngưng một chút rồi cười hi hi : Chỉ có một trường hợp duy nhất là tôi chưa hề nghe có ai gọi người Canada chúng tôi là thặng bao giờ. Mừng quá và vui quá...

Nghe đến đây thì cả làng vỗ tay về cái nhìn vừa đặc sắc vừa tếu của anh John. Rồi anh John cũng nhân cơ hội này mới hỏi lại bồ chữ Từ Hòe : Em đọc văn học sử VN thì thấy có nhiều văn nhân thi sĩ tài ba siêu việt, vậy bác thích văn sĩ VN nào nhất ? Ông Từ Hòe trả lời ngay - Mỗi vị có một nét đẹp riêng. Chẳng hạn về mặt ngôn ngữ bình dân dễ hiểu và hài hước thì tôi thích Cụ Nguyễn Khuyến nhất. Cụ Nguyễn Khuyến viết nhiều lắm, bữa nay tôi xin kể vài chuyện tiêu biểu thôi nha.

- Thứ nhất là chuyện Cửa Càn Khôn. Thuở ấy có người đẹp Tư Hồng được vua phong cho một danh hiệu lớn của triều đình. Cô Tư Hồng sượng quá bèn mở đại tiệc ăn mừng, và cho dựng cổng chào. Cô Tư Hồng đến xin Cụ Nguyễn Khuyến một đôi câu đối để viết trên hai cột cổng và 3 chữ đại tự đề trên cổng để chào mừng quan khách. Cụ Nguyễn Khuyến liền cho 3 chữ đại tự ‘**Cửa Càn Khôn**’ và câu đối : *Khi khép lại khìn khìn khít khít / Lúc mở ra toác toàng toàng toang*’. Các quan tây đến dự tiệc đi qua cổng rất vui vẻ, còn các quan Nam triều nhiều vị biết ý cụ Khuyến đều đờ mặt khi bước theo các quan tây. Mãi về sau thiên hạ mới hiểu ý Cụ Nguyễn Khuyến : Cô Tư Hồng đẹp đẽ nhưng có thành tích không đúng đắn vì dính nhiều tới cái lá đa, do vậy chữ Cửa Càn Khôn chỉ cái cửa âm dương. Khách mời đã đi dưới cái lá đa của Cô Tư Hồng. Cụ Khuyến giỏi và thâm thế đấy.

Chuyện thứ hai ; một ông lái lợn kia buôn bán giỏi nên giàu có, xây nhà lớn. Ông ta đến xin Nguyễn

Khuyến mấy chữ đại tự để treo trong nhà. Cụ liền cho ‘Đại Lai’ nghĩa là phúc lớn đã đến. Ý đẹp quá chứ. Nhưng mãi về sau có người hiểu ra cái tấu của cụ ; Đại Lai = lớn lại = lái lớn.

Chuyện thứ ba : Có một ông lính kèn của Tây, giàu có, cũng xây nhà và cũng đến xin Cụ Nguyễn Khuyến hai chữ đại tự. Cụ liền cho ‘Đại Hạ’, đây là 2 chữ có trong kinh điển chỉ phúc lớn. Nhưng có người bảo cụ có cái máu têu, vì ĐạiHạ = hè to = tồ he là tiếng kèn tây.

Các bạn đã thấy Cụ Tam Nguyên Yên Đổ thâm thúy và dí dỏm chưa ?

Cụ Chánh đáp ngay : dí dỏm và thông thái tuyệt vời ấy chứ. Trên văn đàn cụ có tên là Tam Nguyên, nghĩa là cụ đỗ thủ khoa của 3 kỳ thi lớn nhất nước, nên không hay sao được.

Rồi cụ Chánh góp ý : nãy giờ chúng ta nói nhiều về chữ nghĩa, bây giờ chúng ta chuyển đề sang ăn uống chẳng. Tuy không ăn trực tiếp nhưng ta cứ bàn, ăn gián tiếp mà.

Rồi cụ xin phe các bà bắt đầu vì các bà là vua nhà bếp. Không bà nào chịu cả. Ông ODP chờ mãi mà không có ai mở lời, ông bèn xung phong. Ông xin bàn về một món VN đặc sắc nhất thế giới, không nước nào có, đó là món MẮM. Rồi ông thao thao ngay. Rằng đã là người VN thì ai cũng phải biết ăn mắm. Nói chung tất cả các loại mắm VN đều có cách ăn riêng. Cách ăn thì rất cầu kỳ. Mắm là chính, tất nhiên, và mắm có hàng chục phụ tùng đi theo, y như là các vai phụ trong một vở tuồng quay chung quanh vai chính để làm nổi bật vai chính. Hôm nay tôi xin lạm bàn về *Mắm Tôm Chua* kiểu Hà Nội . Các vai phụ của mắm tôm chua sẽ là :

- thịt lợn ba rọi, phải nhiều mỡ mới ngon
- các thứ rau thơm : diếp, ngò, húng dũi, tía tô, kinh giới
- hành ta thái mỏng, gừng thái chỉ, ớt xanh khoanh nhỏ, chuối xanh, và khế.

Các vai phụ này tượng trưng cho các vị cay chua chát béo. Những vị này trộn lẫn với nhau tạo nên một vị tổng hợp rất đặc biệt : mắm hơi chua và mặn, thịt mỡ béo ngậy và bùi, pha hòa với cái nồng chấy của ớt và gừng, chát của chuối xanh, chua của khế, hăng hăng của hành sống. Rồi tất cả được làm dịu đi bởi các loại rau sống. Tất cả tạo nên một miếng ngon vô cùng.

Bây giờ tôi xin bàn về Triết lý ăn mắm : Ăn mắm, chúng ta sẽ hiểu mùi vị của cuộc đời hơn. Càng lăn lộn, thất bại, lên voi xuống chó, bị đời lừa gạt, khi ăn mắm chúng ta càng thấy ngon hơn vì chua cay mặn chát nồng nàn vừa là vị mắm cũng chính là mùi vị cuộc đời, con nít ăn mắm, vì chưa từng trải cuộc đời, chưa hiểu cái thâm thúy cuộc đời nên không thấy mắm ngon bằng người lớn.

Ăn mắm, ta không nên ăn với bún hay với cơm, chỉ nên ăn như thế này :

..Lấy 1 lá rau diếp để vào chén dùng làm món gói, rồi bỏ các loại rau thơm vào xếp trộn trong lá rau diếp, chuối xanh, gừng, ớt, hành sống, cuối cùng là miếng thịt, rồi mắm, rồi gói lại, và từ từ đưa vào miệng. Chao ơi, bản đại hợp tấu bắt đầu... Rồi bạn hớp một tớp bia hay rượu để... Bạn hãy nói cho tôi hay nào có món gì trên thế giới ngon bằng món VN này không ?

Và xin bạn nhớ điều quan trọng này : ăn mắm phải có bạn, vừa nhậu vừa nói tếu, vừa vui cười. Người bạn nhậu là một điều cần thiết.

Nói đến đây rồi ông xin hết. Cả làng vỗ tay râm ran. Mấy bà mấy cô thì hết lời ca ngợi : Bò chữ có khác! Ông bảo đây không phải là lời của ông mà là lời của một tác giả viết trên báo năm 1984, Ông không rõ tác giả nhưng ông lưu giữ vì bài viết vừa đúng vừa hay.

Khi các hội viên trong làng như đã ăn no mắm của Ông Từ Hòe, cụ tiên chỉ làng xin chấm dứt buổi họp tân niên với lời rất thân thương này :

Nhân vừa nói tới bữa ăn, lão xin góp thêm một ý cho năm mới : Bữa ăn là thời gian gia đình họp nhau ăn uống, cha mẹ gặp con gặp cháu, cả gia đình có mặt, đây là thời gian tốt đẹp nhất để bày tỏ lòng yêu thương, bởi vậy trong bữa ăn chỉ nên nói lời yêu thương pha với tiếng cười, những gì làm tăng thêm sự vui vẻ, các thông tin vui và tích cực. Xin tránh việc này : bữa ăn không phải là thời gian gặp mặt để cha mẹ phán xét, la rầy con cái, anh chị em cãi nhau. Nhiều gia đình có thói quen giờ ăn là giờ phán xét, giờ la mắng, kể tội... Làng chúng ta nhớ bảo nhau và dặn con cái : bữa ăn là bữa để tăng thêm tình yêu thương và bày tỏ sự vui vẻ trong gia đình, là thời gian hạnh phúc nhất trong ngày. Nếu cần phải la mắng trách móc thì tìm lúc khác, phải tránh lúc ăn cơm. Đây là điều lão đã giữ từ bé cho tới bây giờ, bữa nay xin trao lại cho các bạn.

Cả làng nghe xong, ai cũng hứa sẽ nhớ lời khuyên này và sẽ truyền lại cho con cho cháu.

Kính chúc các cụ năm mới bữa cơm nào cũng là bữa ăn vui vẻ, đầy tiếng cười, đầy tình yêu thương.

TRÀ LŨ

NGUYÊN LIỆU:

- 3 pounds tôm bạc không đầu cỡ 41/50. Nếu muốn tôm lớn hơn mua cỡ 31/40.
- 2Tbsp muối.
- 2 c. dấm trắng.
- 1 2/3 c. nước mắm ngon.
- 1 2/3 c. đường.
- 1 lon bia.
- 1 củ riềng tươi gọt vỏ bào mỏng.
- 1 củ tỏi lột vỏ, cắt hơi mỏng
- Nửa trái đu đủ xanh
- 2 củ cà rốt
- 10 trái ớt đỏ.
- 2 Tbsp thính (gạo rang vàng, xay nhỏ, mịn)

CÁCH LÀM:

- Tôm xả nước lạnh, cắt chân và đuôi tôm bỏ đi, cho 2 Tbsp muối vào trộn đều, xả lại nước lạnh cho thật sạch. Cho 2 c. dấm trắng vào đảo đều bỏ tủ lạnh 1 giờ.
- Lấy đường, nước mắm nấu cho sôi, để nguội.
- Lấy tôm ra đổ vào rổ cho chảy hết dấm đi. Lấy keo bằng thủy tinh cho tôm vào. Cho bia vào nước mắm đã nguội, quậy đều đổ vào keo tôm, cho riềng, tỏi vào, lấy đũa đảo tôm cho đều. Đậy nắp cho chặt.
- Để keo tôm ở chỗ có ánh nắng ấm để tôm có màu đỏ đẹp. Khoảng 2 ngày lấy đũa sạch đảo tôm trên dưới cho đều .
- Sau 10 ngày, gọt vỏ đu đủ, cà rốt thái chỉ, phơi hơi khô. Rửa lại cho thật sạch, lau khô rồi cho vào keo tôm, thêm ớt đỏ, thính. Để thêm 5 ngày nữa là ăn được. Cho vào tủ lạnh ăn dần.
- Món này ăn kèm với thịt luộc, gừng bào mỏng, hành tây thái mỏng và nhiều loại rau thơm.
- Khi các Bà nội trợ có sẵn keo mắm tôm chua ở trong nhà cũng rất tiện khi có khách đến bất chợt hay Ông xã muốn đổi món mâm nhi một chút với ly rượu, chai bia.
- Cuốn với bánh tráng hoặc dùng với cơm trắng cũng ngon nữa.

BỆNH TRĨ

- Bệnh trĩ còn được gọi là lòi dom trong dân gian. Trĩ là một căn bệnh thông thường không gây nguy hiểm đến cơ thể. Tuy nhiên nếu để trĩ gây chảy máu lâu dài có thể gây thiếu máu và đôi khi gây nhiễm trùng vùng hậu môn tạo ra áp xe vùng hậu môn hoặc vùng chậu. Trĩ không gây ra bướu ruột hoặc ung thư ruột.
- Trĩ xảy ra khi các tĩnh mạch vùng hậu môn căng giãn quá mức sưng phồng lên không tự xẹp xuống được gây khó chịu, ngứa, đau và chảy máu vùng hậu môn. Nguyên nhân gây ra trĩ chưa được biết rõ. Tuy nhiên các thao tác hoặc thói quen làm căng vòng bụng hoặc tăng áp xuất trong bụng là những nguy cơ gây ra trĩ. Tỉ dụ như khuôn vác quá tải, đi cầu bón phải rặn thường xuyên, thói quen ngồi quá lâu nhất là khi đại tiện hoặc phụ nữ mang bầu rặn sinh con.
- Trĩ được chia thành 3 loại. Trĩ nội nằm bên trong hậu môn, loại này không gây đau nhưng thường gây chảy máu hoặc ngứa hậu môn.
- Trĩ ngoại nằm ngoài hậu môn gây cảm giác có vật lạ làm cản ở vùng hậu môn nhất là khi đi đứng. Trĩ hỗn hợp là khi trĩ nội nối liền với trĩ ngoại.
- Trĩ được chia thành bốn giai đoạn. Giai đoạn 1 là trĩ sưng nhỏ bên trong hậu môn, thỉnh thoảng gây chán khi đại tiện. Giai đoạn 2 là trĩ to hơn và sưng lộn cộm trong hậu môn. Đôi khi lòi ra ngoài khi đại tiện và tự động thụt vào sau khi đại tiện. Ở giai đoạn này trĩ có thể gây khó chịu đau và ngứa. Giai đoạn 3 là khi trĩ lòi ra khỏi lỗ hậu môn bất kỳ lúc nào và xảy ra thường xuyên. Nhiều khi phải dùng tay nhé trĩ vô lại trong hậu môn. Giai đoạn 4 trĩ thường sưng to do máu đông cục bám gây đau hậu môn cấp tính; Đau có thể tới mức dữ dội khoảng vài ngày sau đó máu bám sẽ tan và xẹp nhỏ lại sau vài tuần.
- Trĩ được chẩn đoán qua trực nghiệm lâm sàng và khám nghiệm hậu môn bằng ngón tay hoặc soi hậu môn. Từ 40 tuổi trở lên khi có hiện tượng chảy máu hậu môn bệnh nhân cần được khám nghiệm kỹ lưỡng để tìm ra nguyên nhân nào khác ngoài trĩ. Khi có chảy máu hậu môn kèm theo chóng mặt hoặc mệt mỏi hoặc kèm theo cơ sốt hoặc đau bụng quặn quý vị cần tham khảo bác sĩ ngay.
- Các phương pháp trị liệu; Cho giai đoạn 1 và 2: ngồi ngâm hậu môn trong nước ấm hòa với muối khoảng 15-20 phút, 3-4 lần trong ngày. Dùng thuốc nhét hậu môn hoặc kem bôi hydrocortisone giúp trĩ giảm sưng và ngứa; Uống thuốc acetaminophen hoặc ibuprofen giúp giảm đau cấp thời. Giai đoạn 3 hoặc 4: giải phẫu cắt bỏ trĩ theo sự hướng dẫn của siêu âm, đốt hạnh khâu ghim giữ thành mép hậu môn.
- Cách thức ngăn ngừa trĩ là tránh táo bón bằng cách dùng thực phẩm giàu chất xơ, tránh khuôn vác nặng quá tải, tránh rặn khi đại tiện và tránh ngồi lâu nhất là khi đại tiện.

Phân Ưu

Vô cùng thương tiếc khi hay tin Hiền Thê ông Martin Nguyễn Thế
BÀ CATERINA KATHY NGUYỄN THANH MAI

Đã yên nghỉ trong **LÒNG CHÚA THƯƠNG XÓT**
Ngày 1 tháng 1 năm 2021

HƯỞNG THỌ 62 TUỔI

Thánh Lễ An Táng ngày 09 tháng 01 năm 2021
tại Nhà Thờ Saint Columban, Garden Grove, California, USA

Thành kính Phân Ưu cùng anh Nguyễn Thế và Tang quyến. Nguyên xin Lòng Thương Xót Chúa
đón nhận Linh Hồn Caterina hưởng phúc Trường Sinh trên Thiên Đàng

Thành kính Phân Ưu
Gia Đình Trần Văn Cảo

Phân Ưu

Được tin thân mẫu ông **Charlie Nguyễn Mạnh Chí**
BÀ MARIA NGUYỄN VĂN NGHĨA
NHỬ DANH MARIA LÊ THỊ KEM

Đã an nghỉ trong Chúa ngày 26 tháng 12 năm 2020
HƯỞNG THỌ 75 TUỔI

Thành kính phân ưu cùng anh chị Nguyễn Mạnh Chí và Tang Quyển
Nguyên xin Thiên Chúa nhân từ đón nhận Linh Hồn Maria vào hưởng Nhan Thánh Chúa.

Thành Kính Phân Ưu
Nguyệt San Diễm Đàn Giáo Dân

Phân Ưu

CHÚNG TÔI VÔ CÙNG XÚC ĐỘNG VÀ ĐAU BUỒN ĐƯỢC TIN

CỤ BÀ **TRẦN VĂN CHƯƠNG** NHỮ DANH MARIA NGUYỄN THỊ LỰA

Đã được Chúa gọi về ngày 27 tháng 12 năm 2020

Lục 12:30 PM tại Fountain Valley, California, USA

HƯƠNG THỌ 85 TUỔI

Nguyện xin Thiên Chúa là Cha toàn năng đón nhận

Linh Hồn Maria

vào Thiên Đàn Hưởng Nhan Thánh Chúa.

Xin thành kính chia buồn cùng gia đình Cụ Ông **TRẦN VĂN CHƯƠNG**,
Chú Thím Nguyễn Duy Tân (Trần Tuyết Nga) và toàn thể tang quyến.

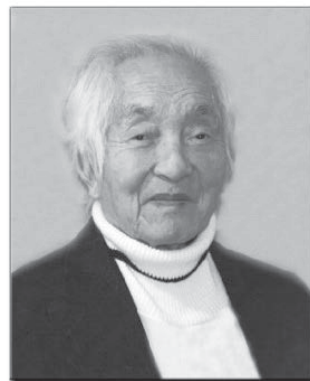
ĐỒNG THÀNH KÍNH PHÂN ƯU

Ông Nguyễn Văn Toàn cùng gia đình các con cháu.

Phân Ưu

CHÚNG TÔI NHẬN ĐƯỢC TIN BUỒN

Cụ Đa Minh **VŨ ĐỨC MINH** (Bút Danh MINH VŨ)

**Nguyên Phó Giám Đốc kiêm Chánh Sở Chương Trình thuộc Hệ Thống
Truyền Thanh Việt Nam Cộng Hòa**

đã mãn phần tại San Diego, tiểu bang California ngày 29-12-2020

sau 93 năm tại thế

TRƯỚC SỰ MẤT MÁT LỚN LAO NÀY,

Chúng tôi, Ban Trị Sự, Ban Biên Tập Nguyệt San Diễn Đàn Giáo Dân, cùng một số thân hữu,
chân thành Phân Ưu cùng các cháu & toàn thể tang quyến.

Trong niềm tin vào Ôn Phục Sinh của Đấng Cứu Thế, nguyện cầu Thiên Chúa
sớm đưa Linh Hồn Đa Minh (nhà Biên Khảo Minh Vũ) về Thiên Quốc.

THÀNH KÍNH PHÂN ƯU

Trần Văn Cảo - Phạm Bá Cát - Trần Việt Cường - Nguyễn Mạnh Chí - Ngô Đức Diễm -
Trần Văn Điền - Mặc Giao - Nguyễn Xuân Hân - Trần Hiếu - Bùi Đức Hợp - LM Ngô Tôn Huân - Trần Hữu Khắc
- Nguyễn Trường Khoan - Phạm Hồng Lam - Nguyễn Văn Liêm - Lê Kim Loan - Ngô Đình Lượng - Nguyễn
Văn Nhuệ - Đinh Lưu Nhã - Phạm Minh Tâm - LM Trần Xuân Tâm - Trần Nguyên Thao - Nguyễn Thị Thêu - Lê
Thiên - Lê Tinh Thông - Nguyễn Mạnh Thường - Tưởng Năng Tiến - Lê Văn Trang - Đỗ Mạnh Tri - Nguyễn Xuân
Tùng - Nguyễn Đức Tuyên - Trần Quang Tuyền - Nguyễn Lý Tường - Đỗ Trí Tuệ - Trần Phong Vũ - Trịnh Bình An
- Trần Huy Bích - Trần Minh Công - Nguyễn Đức Cường - Trần Tiến Dực - LM Mai Khải Hoàn - Trần Tuấn Hựu
- Nguyễn Văn Khanh - Phạm Đình Khuông - Đinh Đăng Kỳ - Đỗ Trọng Linh - LM Phan Văn Lợi - Nguyễn Văn
Lục - Phạm Đình Ly - Dương Hoàng Mai - Nguyễn Quang Ngọc - Đào Trường Phúc - Trần Quang - Văn Quang
- LM Đỗ - Xuân Quế - Nguyễn Tử Quý - Đinh Quang Anh Thái - LM Nguyễn Văn Thái - Nguyễn Cao Thăng -
Uyên Thao - Trương Anh Thụy - Phan Lạc Tiếp - LM Pascal Nguyễn Ngọc Tĩnh - Nguyễn Đăng Trúc -
Trần Tấn Toan - Nguyễn Bá Tùng - Phan Thị Trọng Tuyền - Nguyễn Tuyền - Nguyễn Trọng Việt - Uyên Vũ

DANH MỤC QUẢNG CÁO

Diễn Đàn Giáo Dân chân thành cảm tạ sự hỗ trợ của Quý Thân Chủ và Quý Độc Giả đã nhiệt thành ủng hộ cho các Thân Chủ Quảng Cáo dưới đây

Á Đông Super Market	73	Hội Yểm Trợ - Cha Trương Bửu Diệp.....	88
Bác Sĩ Dương Không Tước	89	Manna Pharmacy.....	89
Bác Sĩ Nguyễn Mạnh Hùng.....	56	Mile Square Dentistry	65
Chợ Tam Biên	41	Nhà Quàn An Lạc.....	56
Chung's Express Restaurant.....	48	Nha Sĩ Kevin Nam Kiều, Orthodontics.....	Bìa 3
Chung's Teriyaki.....	48	Nha Sĩ Lê Ngọc Bích	Bìa 3
Crystal Vision, Phòng Nhãn Khoa	65	Occ Printing	40
Truyền Hình Tinh Vui Hy vọng	64	Paracel Seafood.....	57
Hội Yểm Trợ Ân Tuyên Cha Trương Bửu Diệp.....	Bìa 2	Saigon City Market Place	49
Golden Heart Medical.....	Bìa 4	Tổ Hợp Luật Sư Michael Francis Smith	64

Quảng Cáo

Quý vị đăng quảng cáo, hỷ tin, ai tin trên Diễn Đàn Giáo Dân sẽ được tôn trọng bởi:

- Hàng ngàn độc giả nhờ báo được phân phối qua các địa điểm quảng cáo.
- Hàng ngàn độc giả qua báo dài hạn gửi đến tận nhà.
- Nguyệt San Diễn Đàn Giáo Dân được phân phối trên khắp Hoa-Kỳ và thế giới.

PHIẾU ĐỘC GIẢ

Họ Tên: _____ Điện thoại: _____

Địa Chỉ: _____ Độc Giả Cũ, ID# _____

_____ Độc Giả Mới

_____ Email: _____

Nhận làm: Cố Vấn Chủ Trương Cố Động Viên Bảo Trợ Điều Hành

Đại Diện Vùng **Độc Giả Ân Nhân**: \$60 \$100 \$200 \$.....USD

Độc Giả Thường: Hoa-Kỳ \$50 USD; Canada \$70 USD; Âu Châu, Á Châu, Úc Châu \$80 USD

Muốn mua Nguyệt San Diễn Đàn Giáo Dân từ số: _____

Muốn có các số cũ (nếu còn): _____

Xin gửi mẫu này về Tòa Soạn ĐGD **ĐỊA CHỈ MỚI: P.O. BOX 10250, Westminster, CA 92685**

Hoặc gọi điện thoại: **714-894-5826** Email toabaoddgd@yahoo.com

Chi phiếu, lệnh phiếu xin đề **DIEN DAN GIAO DAN, INC.** và gửi về địa chỉ trên.